Praha XX. XXXX 2013

Čj. xxxxx/xxxx-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/5/XX.2013-YY,

trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací[1]) (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu společnost Telefónica Czech Republic, a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4, IČ: 60193336.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

1) uveřejnit referenční nabídku přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně popisu příslušných nabídek, smluvních podmínek a cen),

[1]) Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických informací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4.

2) uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),

3) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové výkonnostní indikátory (KPI);

b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,

2) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvlášť pro služby poskytované na kovovém vedení a zvlášť pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,

2) Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;

e) nenavrhuje se;

f) nenavrhuje se.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Analýza neprokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysokých nebo nepřiměřeně nízkých cen v neprospěch koncových uživatelů. Úřad proto nenavrhuje regulaci cen.

Článek 5

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1. Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“)

- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4 (dále jen „Opatření“)

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“)

- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406) („Vysvětlující memorandum“)

- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy

- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“)

1.2. Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve čtyřech etapách:

a) test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,

b) trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,

c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Cílem testu tří kritérií je určení, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy.

Pokud není splněn test tří kritérií, nelze trh považovat za relevantní. Uplatnění regulace ex ante není možné a Úřad na tomto trhu regulaci ex ante neuplatní. Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání. Pokud je test tří kritérií uplatněn, je nejprve provedeno vymezení relevantního trhu, na kterém je test aplikován, a to v souladu s bodem b). V případě, že nejsou splněna kumulativně všechna tři kritéria testu a trh není zařazen na seznam relevantních trhů v České republice, na nichž lze uplatnit regulaci ex ante, je zkoumání takovéhoto trhu pro uplatnění regulace ex ante ukončeno.

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

b) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

c) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt(y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Úřad stanoví subjekt s významnou tržní silou na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

d) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci před zneužitím této síly, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

a) prosazování hospodářské soutěže,

b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,

c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

a) analyzování cílů ex ante regulace,

b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,

c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3. Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1. Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh takových produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad vymezuje jednotlivé relevantní trhy pro účely ex ante regulace z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1. Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a je možné je nahradit v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,

b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),

c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tedy i takové služby, které představují alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se

takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5 – 10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2. Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezování trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3. Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2. Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

a) zda některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,

b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1. Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1. Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technologická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC[2]) (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

[2]) WACC (Weighted Average Cost of Capital - vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídící vztahy poskytovatele/poskytovatelů

působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) přístup zákazníků k informacím

Pokud má zákazník provést efektivní výběr mezi poskytovateli na trhu, potřebuje mít přístup k informacím, které mu umožňují srovnání mezi různými nabídky poskytovatelů služeb. Obecně se má za to, že komplikované cenové struktury a různé bonusy a slevy struktur mohou omezit uživateli příležitosti pro efektivní výběr poskytovatele služeb a mohou přispět k posílení již tak dominantního postavení podniku/podniků na trhu.

b) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

c) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

d) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv a smluvních pokut za předčasné ukončení smlouvy).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2. Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Metodika byla pro účely této analýzy vzhledem k rozvoji teorie i praxe posuzování společné významné tržní síly, k Evropské unii i v ČR a vzhledem k nahrazení vyhlášky č. 430/2005 Sb. vyhláškou č. 228/2012 Sb., upravena. Úřad považuje za rozhodující pro oblast elektronických komunikací splnění kritérií uvedených ve Vyhlášce č. 228/2012 Sb. Za zásadní považuje rovněž aplikaci kritérií používaných v soutěžním právu, tzv. kritéria „Air Tours" a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „AirTours". Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „AirTours" a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „AirTours"

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské Unie v rozhodnutí AirTours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;

b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;

c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrozit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské Unie ve věci Impala (C- 413/06 P)[3]).

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly musí Úřad dále brát dle vyhlášky č. 228/2012 Sb. následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka

[3]) Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu

neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákaní vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí pouzí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Uvedený výčet kritérií podle § 1 odst. 2 Vyhlášky je ovšem toliko demonstrativní. Úřad tak může brát a bere v potaz i další faktory, jako například již zmíněná transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Krom toho Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

a) Vývoj tržních podílů: dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.

b) Míru ziskovosti: vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.

c) Existenci cenových rozdílů: daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.

d) Úroveň poptávky: je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.

e) Míru inovace: nevyužívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3. Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3. Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní sílou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,

b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,

e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,

f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,

g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,

b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,

c) účtování neúměrně vysokých cen,

d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací“, který je označen jako trh č. 5 v souladu s čl. 1 Opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“).

Úřad přistoupil k nové analýze po dvou letech od uplatnění nápravných opatření tak, jak bylo předpokládáno v opatření obecné povahy č. A/5/10.2008-13 – analýza relevantního trhu č. 5, které nabylo právní moci dne 4. listopadu 2008. Na základě tohoto opatření vydal rozhodnutí č. SMP/5/12.2008-16, kterým stanovil společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. podnikem s významnou tržní silou (právní moc 19. prosince 2008) a rozhodnutí č. REM/5/01.2009-4, kterým této společnosti uložil soubor povinností (právní moc 29. ledna 2009). V průběhu období od účinností uložených nápravných opatření Úřad průběžně kontroloval a vyhodnocoval účinky uložených nápravných opatření a dále kontroloval postup při jejich uplatnění (např. u velkoobchodní referenční nabídky).

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu zavedl a využil systém Elektronického sběru dat (dále jen „ESD“). Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webové aplikace a v ní připravených formulářů. Elektronické formuláře umožňují uživatelsky přívětivý způsob vyplňování formulářů s funkcemi automatické kontroly vyplněných polí, jejich sumarizace a dalších funkcí. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu elektronicky mají podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad obdržel vyplněné formuláře od více než 1 500 poskytovatelů širokopásových služeb. Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, a na jejím základě navrhnout případné stanovení podniku s významnou tržní silou a případné uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektu s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad při zpracování analýzy trhu vzal v úvahu i situaci a vývoj na úzce souvisejícím relevantním trhu č. 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě.

2. Definování relevantního trhu

V souladu s Pokyny[4]) je vymezen relevantní trh na základě analýzy veškerých dostupných podkladů o chování subjektů na trhu v období od uplynulé analýzy. Současně Úřad provedl výhledovou analýzu relevantního trhu z hlediska dynamiky jeho očekávaného vývoje.

Úřad při svém postupu zohlednil i Vysvětlující memorandum (část 1, strana 5)[5]), podle kterého *„Národní regulační orgány definují relevantní trhy dle podmínek panujících v jejich jednotlivých zemích, a to s maximálním přihlédnutím k produktovým trhům uvedeným v Doporučení a především k relevantním geografickým trhům na jejich území“*. Vzal přitom v úvahu i fakt, že se vymezení relevantních trhů může časem měnit, protože charakteristiky produktů a služeb se postupně vyvíjejí a mění se i možnosti substituce na straně poptávky i nabídky.“

Při definování relevantního trhu proto Úřad zohlednil rovněž dosavadní vývoj na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu. Úřad přitom vycházel ze základního předpokladu, že základním motivem pro případné uplatnění regulace na velkoobchodním trhu je podpora rozvoje efektivní konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu. Cílem regulace je v souladu s § 4 a násl. Zákona vytvoření takového konkurenčního prostředí, aby pro koncové spotřebitele byla dostupná potřebná šíře nabídky služeb, v odpovídající kvalitě a cenové struktuře. Úřad proto při definování relevantního trhu věnoval velkou pozornost situaci na souvisejícím maloobchodním trhu a jeho vývoji s ohledem na dosud uplatňovanou regulaci (její rozsah a zaměření) na velkoobchodní úrovni.

2.1 Věcné vymezení

2.1.1 Úvod

Úřad při definování relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací vycházel z logiky Vysvětlujícího memoranda[5]), které stanovuje velkoobchodní relevantní trhy č. 4 a č. 5 jako alternativy vstupů pro realizaci vlastní nabídky na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet. Oba tyto velkoobchodní trhy mají vazbu na tentýž maloobchodní trh (maloobchodní trh širokopásmového přístupu), i když v případě velkoobchodního trhu č. 4 mohou existovat i další související maloobchodní trhy. Jelikož však v současné době je budování infrastruktury velmi často spojené s budoucím poskytováním služeb širokopásmového přístupu, je maloobchodní trh širokopásmového přístupu stěžejním maloobchodním trhem pro oba relevantní trhy.

Východiskem při identifikování trhů podléhajících regulaci *ex ante* je vymezení maloobchodních trhů k určitému časovému horizontu, a to s přihlédnutím k nahraditelnosti poskytovaných služeb na straně poptávky a na straně nabídky. Po vymezení maloobchodních trhů, což jsou trhy zahrnující služby širokopásmového přístupu k síti Internet určené pro koncové uživatele, jsou identifikovány příslušné velkoobchodní trhy, což jsou trhy zahrnující služby určené pro podnikatele v oboru elektronických komunikací, kteří dále poskytují své maloobchodní služby koncovým uživatelům.

[4]) Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11.července 2002, angl. verze

[5]) Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406), angl. verze

Velkoobchodní širokopásmový přístup je nefyzický vstup používaný při poskytování široké škály maloobchodních služeb. Maloobchodní trh širokopásmového přístupu k síti Internet proto do značné míry ovlivňuje velkoobchodní poptávku, která je odvozena z maloobchodní poptávky. Je proto nezbytné nejprve analyzovat dynamiku maloobchodního trhu tak, aby bylo možno pochopit dynamiku velkoobchodního trhu. Současně je nutno zjistit, zda jsou konkurenční tlaky vznikající na maloobchodní úrovni dostatečně silné k tomu, aby kompenzovaly potenciální tržní sílu na velkoobchodní úrovni a naopak, jak konkurence na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu napomůže rozvoji maloobchodního širokopásmového trhu.

709 **Úřad při věcném vymezení trhu postupoval podle následujícího diagramu:**

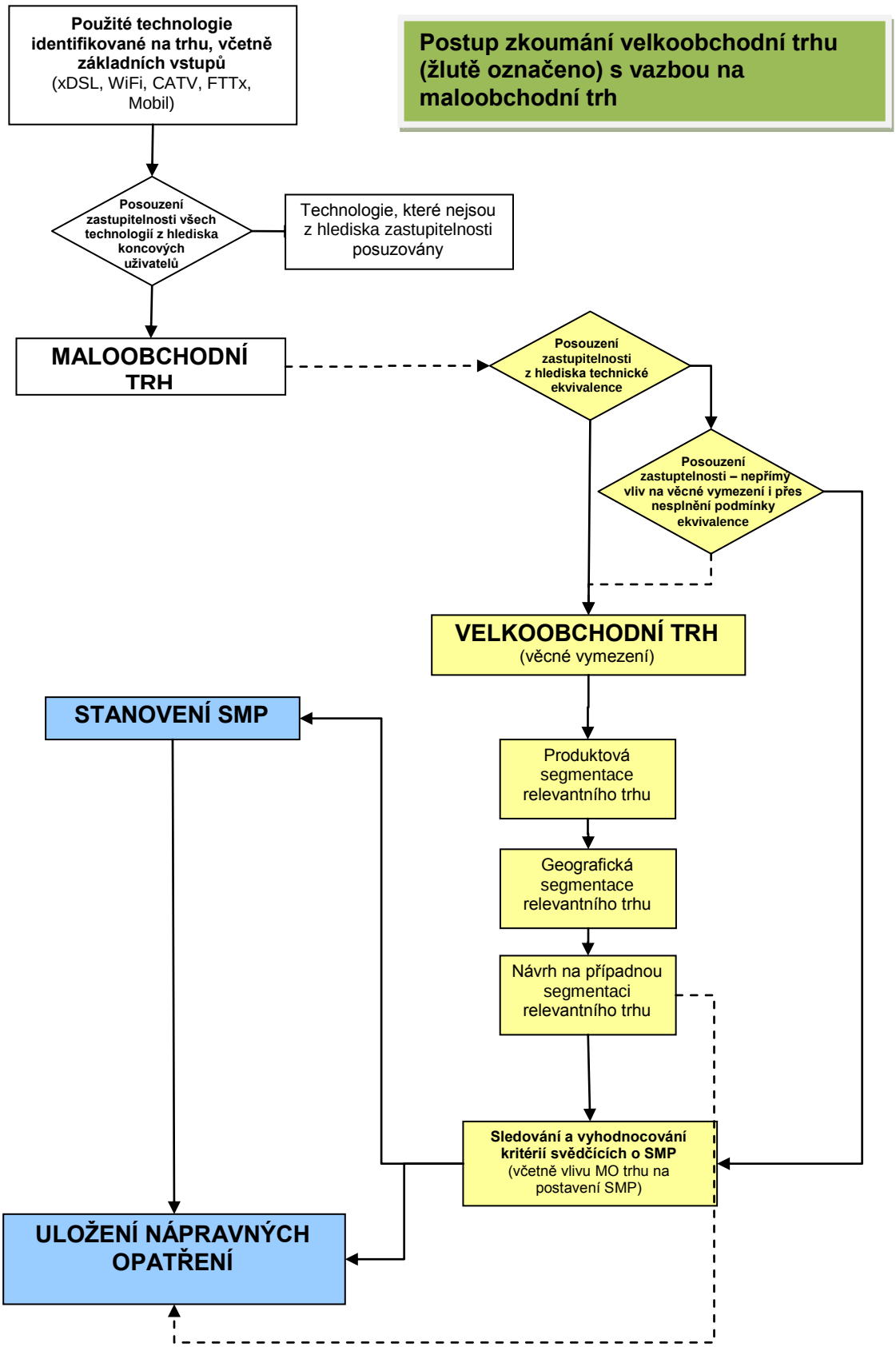

710

2.1.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu

Úvodem před vlastním zkoumáním a vymezením maloobchodního trhu širokopásmového přístupu považuje Úřad za účelné uvést základní rysy současné situace na maloobchodním trhu včetně poznatků z průzkumu trhu provedeného v březnu 2011 (viz příloha č. 1).

Od poslední analýzy se celkový počet maloobchodních širokopásmových účastníků zvýšil z 1 770 000 (konec roku 2008) na cca 2 570 000 (pololetí roku 2012). V případě započítání přístupů i v mobilních sítích se počet uživatelů zvýšil z cca 2 050 000 na cca 3 206 000. Těmto účastníkům přináší prospěch rozvíjející se konkurence v oblasti poskytování maloobchodních širokopásmových služeb. V porovnání s poslední analýzou se při relativně stejných cenách dosahované technické parametry služeb výrazně zvýšily, technologický pokrok umožňuje vyšší rychlosti a tím i rozšíření používání různých aplikací, jako je např. cloud computing, stahování hudby a filmů.

Stále více uživatelů má možnost vybrat si poskytovatele, kteří nabízejí služby na různých technologických platformách, z nichž je v České republice i nadále převažující technologií maloobchodního širokopásmového přístupu technologie xDSL, kterou v pololetí roku 2011 využívalo téměř 35 % všech účastníků.

Zásadní události na maloobchodním trhu, k nimž došlo v posledních letech, a základní trendy vývoje lze charakterizovat následovně:

- prakticky útlum užívání úzkopásmového přístupu k síti Internet v pevném místě,
- postupná orientace nabídky i poptávky na vyšší rychlosti,
- budování lokálních optických sítí alternativních operátorů,
- budování mobilních sítí UMTS a tím zvýšení dostupnosti i kvalitativních vlastností mobilního přístupu k síti Internet,
- zavedení služeb VDSL (resp. VDSL2) od května 2011,
- založení společnosti Internethome s.r.o., která je dceřinou společností společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. - akvizice (aktuálně 18) lokálních WiFi operátorů, ve kterých bude tato společnost zřejmě pokračovat i v následujícím období; společnost Telefónica Czech Republic, a.s. (resp. společnost Internethome s.r.o.) stala poskytovatelem s nejvyšším počtem WiFi přístupů,
- září 2011 - společnost UPC Česká republika, s.r.o. navyšuje přenosové rychlosti, nejvyšší nabízený tarif je až 120 Mbit/s download s uploadem až 10 Mbit/s,
- září 2012 – navyšování maximálních dostupných rychlostí xDSL v síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. až na 40 Mbit/s,
- zvyšující se penetrace vybavení domácností počítačem a počet domácností s přístupem k síti Internet – což je dáno zvyšující se poptávkou po aplikacích využívajících přístup k síti Internet.

Následující grafy dokumentují vývoj vybavenosti domácností a jednotlivých uživatelů osobním PC a současně i trend zvyšujícího se využití internetu a vysokorychlostního internetu.

Graf č. 1: **Domácnosti v ČR s připojením k internetu (% všech domácností)**

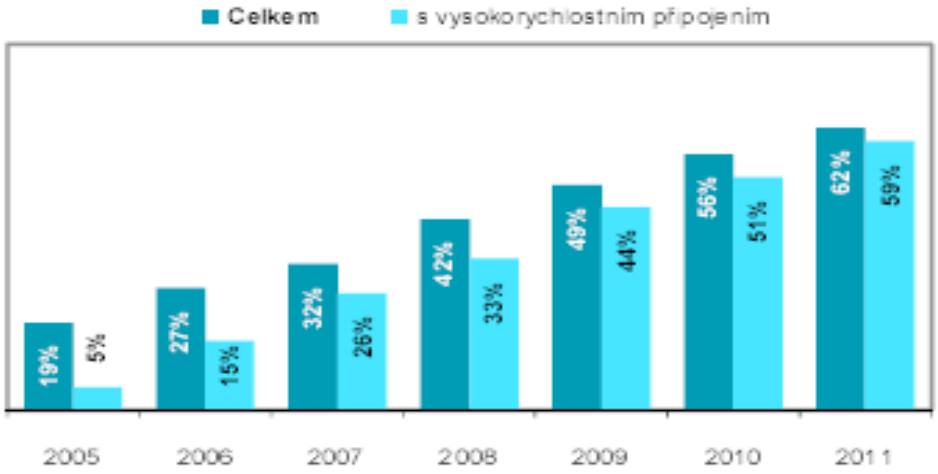

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Ke konci roku 2011 došlo v ČR k dalšímu nárůstu počtu domácností s připojením k síti Internet respektive i k růstu počtu domácností s vysokorychlostním přístupem k síti Internet. Celková penetrace přístupu k síti Internet oproti předcházejícímu roku vzrostla o 6 p.b. na 62 % domácností. Podíl domácností vybavených vysokorychlostním připojením k síti Internet vzrostl dokonce o 8 p.b. na 59 %. Vybavenost domácností připojením k síti Internet si tak nadále udržuje růstový trend.

Z mezinárodního srovnání z roku 2011 (Graf č. 2) vyplývá, že se ČR, co se týče připojení k síti Internet na domácnost, pomalu přibližuje úrovni průměru EU-27. Konkrétně v tomto ukazateli ČR za tímto průměrem zaostává o 6 p.b., a co se týče vysokorychlostního připojení k síti Internet tak jen o 5 p.b., přitom v roce 2010 v ČR byly tyto ukazatele o 9 p.b. respektive o 7 p.b. nižší než průměr EU-27.

Graf č. 2: **Mezinárodní srovnání: Domácnosti s připojením k síti Internet, 2011**
(% všech domácností v dané zemi*)

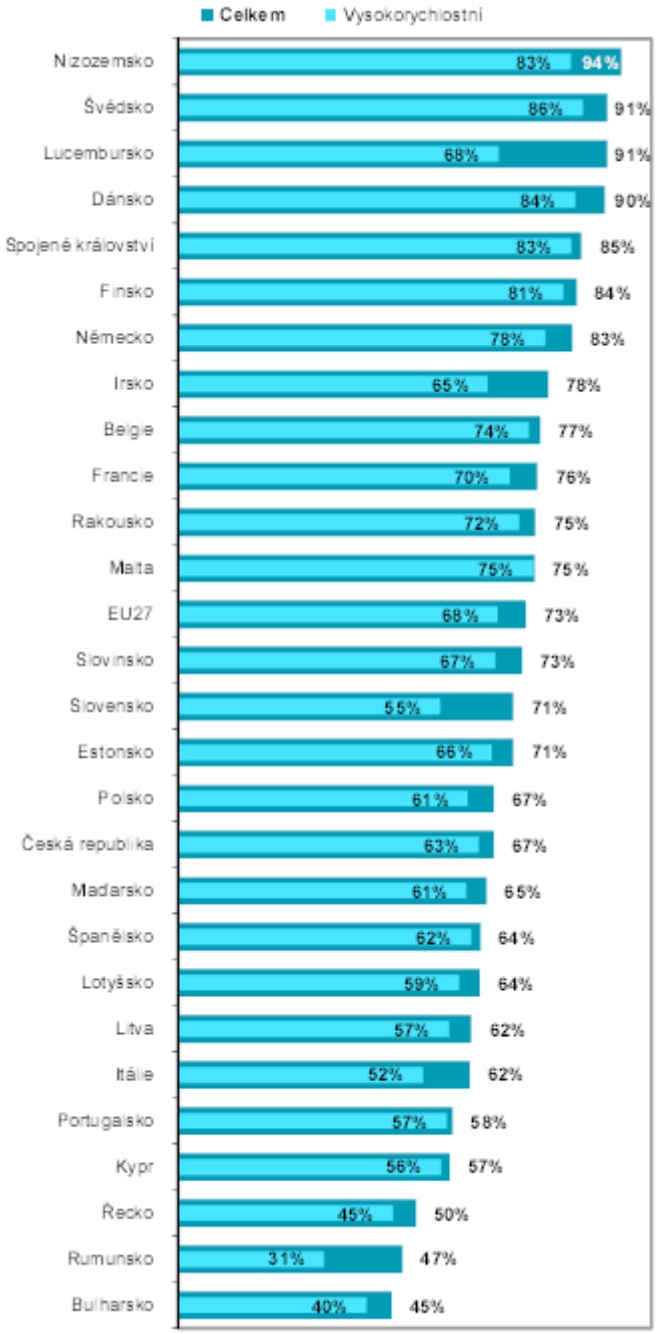

*pouze domácnosti, kde žije alespoň jedna osoba ve věku 16 – 74 let
Zdroj: Český statistický úřad, Eurostat 2012

Obdobné závěry lze učinit i z údajů Evropské komise za rok 2012 (viz Graf č. 3). Tyto údaje jsou každoročně sbírány pro účely Digital Agenda Scoreboard. Z tohoto srovnání taktéž vyplývá skutečnost, že penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě je v ČR pod průměrem členských států EU a to konkrétně o 4,7 p.b.

Graf č. 3: **Penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě, leden 2012**

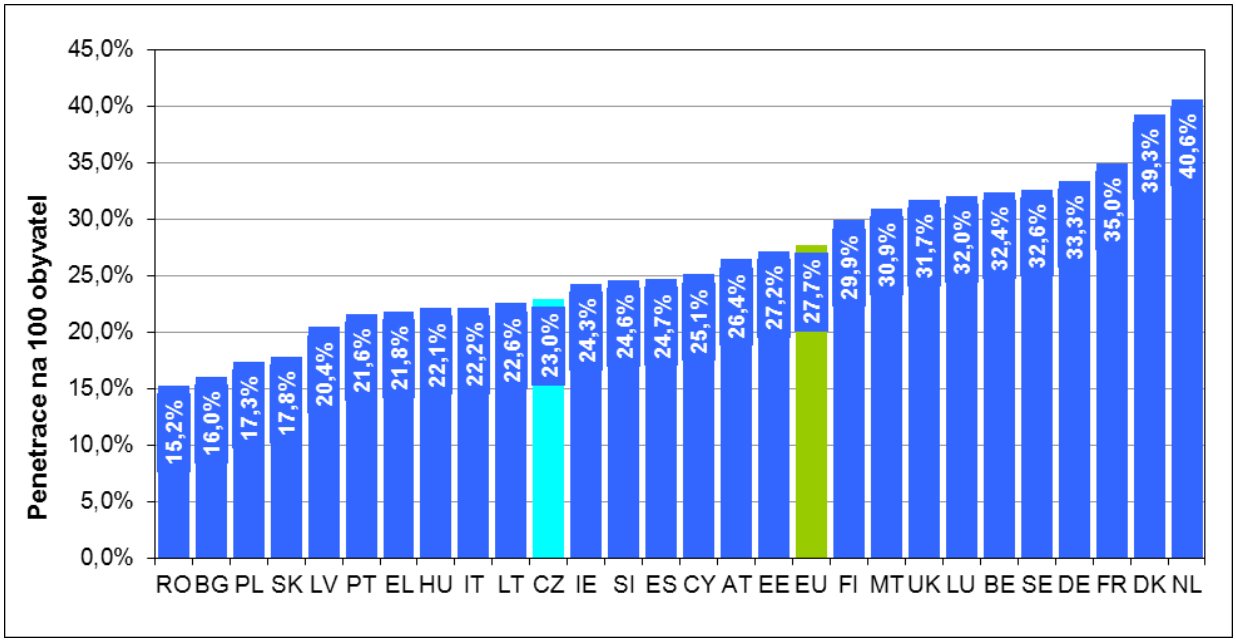

Zdroj: European Commission 2012

Na podporu dalšího rozvoje vysokorychlostního připojení k síti Internet schválila vláda České republiky 19. ledna 2011 státní politiku v elektronických komunikacích pod názvem Digitální Česko. Cílem je zajistit do roku 2013 dostupnost služby přístupu k vysokorychlostnímu internetu s přenosovou rychlostí minimálně 2 Mbit/s ve všech obydlených lokalitách ČR a minimálně 10 Mbit/s ve městech. Následně pak do roku 2015 zajistit ve venkovských sídlech dostupnost této služby s přenosovou rychlostí na úrovni minimálně 50 % průměrné rychlosti ve městech, přitom 30 % domácností a firem by mělo mít dostupnost k připojení minimálně 30 Mbit/s.

Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 4: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2012**

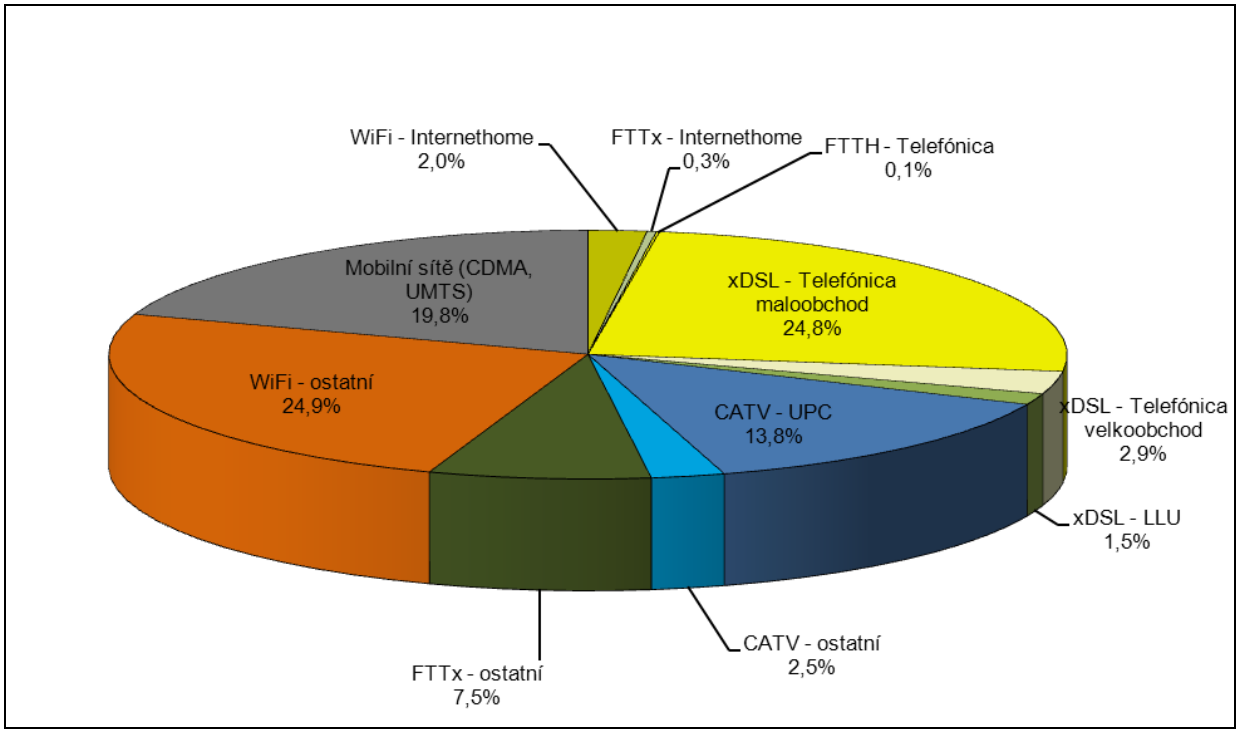

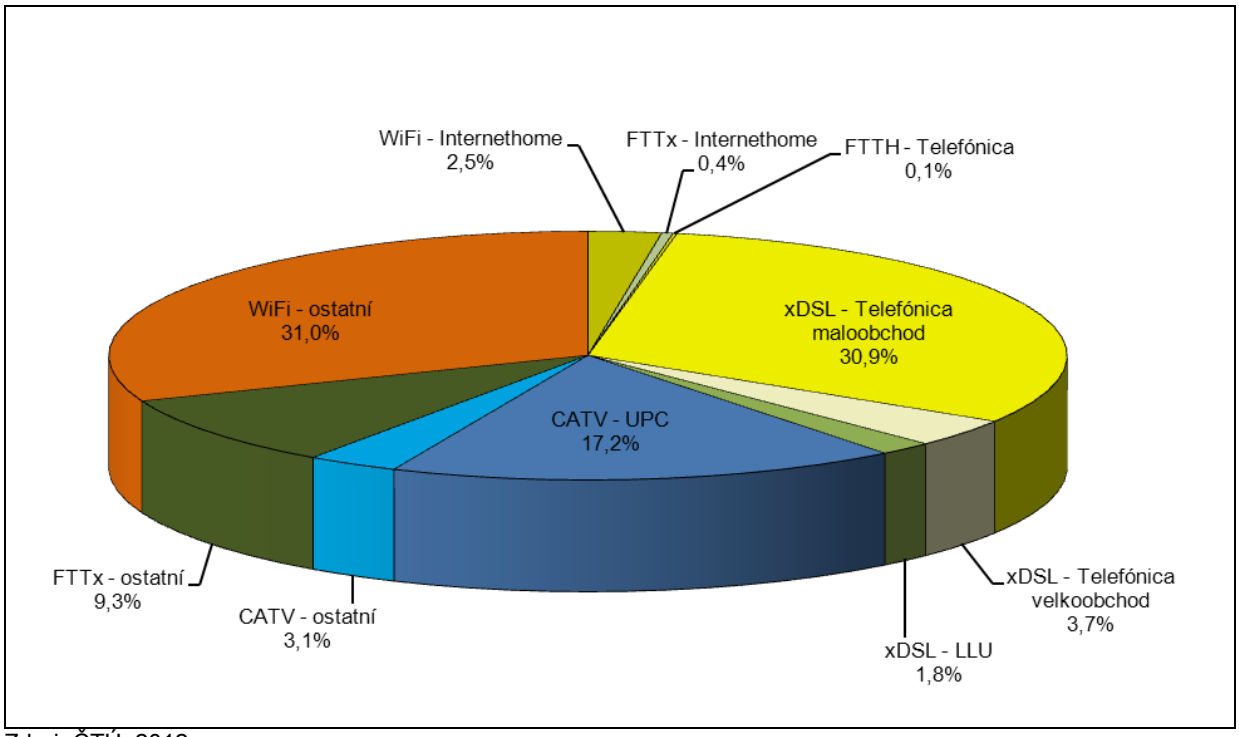

Zdroj: ČTÚ, 2012

Graf č. 3a: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2011**

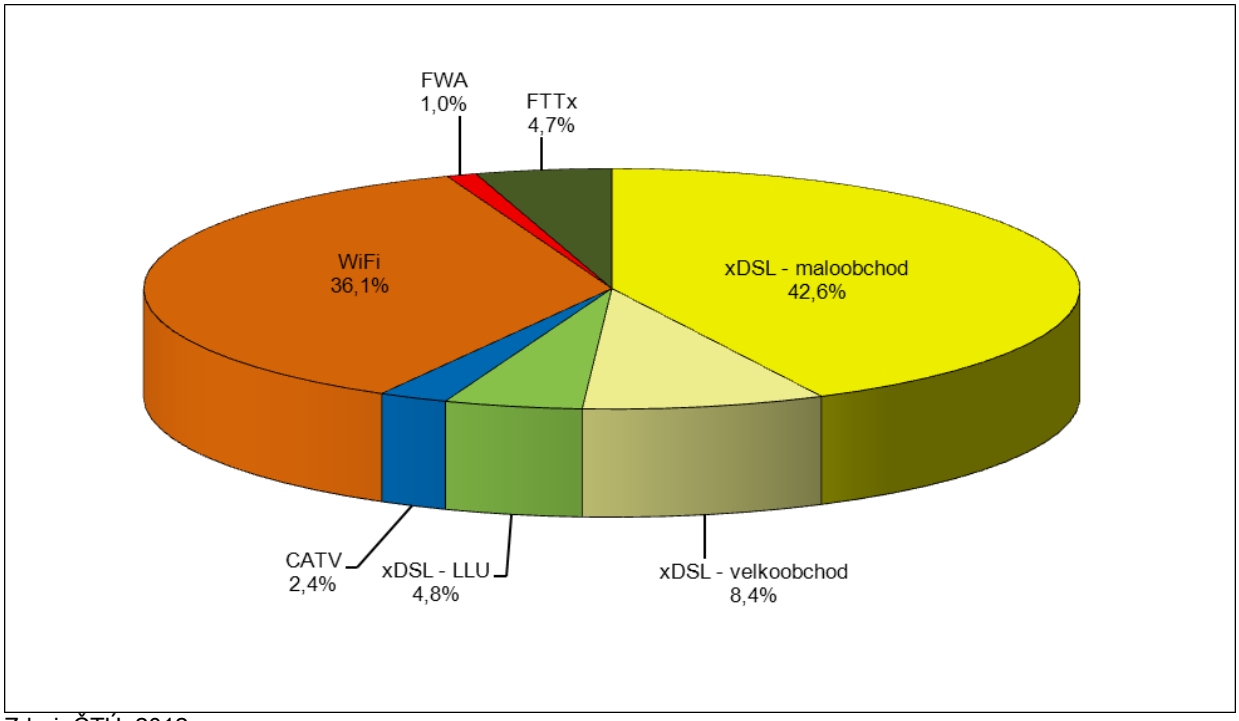

Zdroj: ČTÚ, 2012

Graf č. 3b: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2011**

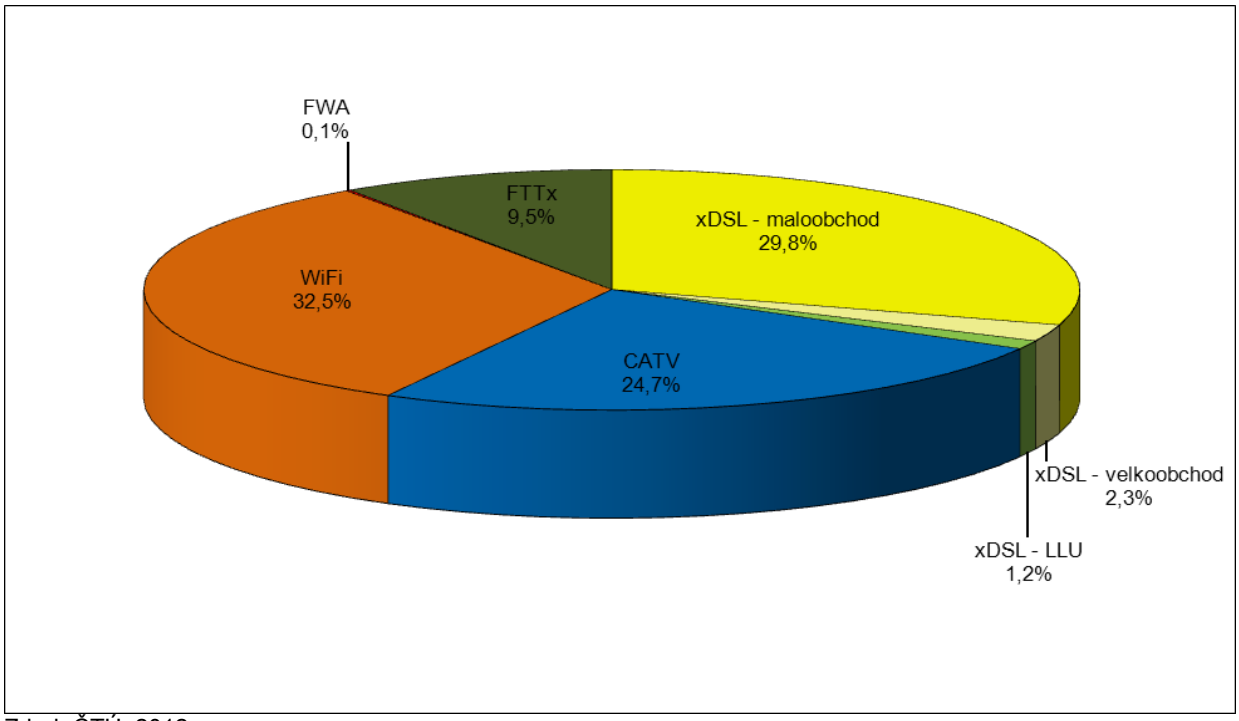

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn. Úřad nemá k dispozici údaje o zákaznících využívajících mobilní technologie v členění na firemní a rezidentní zákazníky, proto grafy č. 3a a 3b neobsahují podíl mobilních technologií CDMA a UMTS. Navíc celkové podíly na trhu včetně přístupů v mobilních sítích jsou v analýze přiloženy pro ilustraci a jejich zahrnutí do dvou výše uvedených grafů není podstatné a to zejména vzhledem k jejich nezahrnutí do maloobchodního trhu. Dle názoru Úřadu by uvedení mobilních přístupů do těchto grafů bylo zavádějící vzhledem k tomu, že např. větší firmy mohou mít jeden přístup k síti Internet prostřednictvím pevné sítě (tzn. 1 přístup) a k tomu by mohli zaměstnanci této firmy používat až několik přístupů prostřednictvím mobilní sítě.

Z výše uvedených grafů vyplývá, že technologie xDSL je nejvyužívanější technologií na nerezidentním segmentu, a to i na úkor technologie FTTx, což je způsobeno zejména tím, že sítě FTTx nejsou na trhu zatím tolik rozšířeny. WiFi přístupy mají na obou segmentech (rezidenti/nerezidenti) téměř stejný tržní podíl přesahující 30 %, zatímco služby prostřednictvím CATV jsou využívány především rezidentními zákazníky a jejich podíl na segmentu nerezidentů je pouze 2,4 %. To je způsobeno zejména tím, že původní účel CATV sítí, tedy šíření televizního vysílání, bylo určeno výhradně pro domácnosti, tedy pro segment rezidentů. Z toho vyplývá, že sítě CATV byly budovány zejména na sídlištích velkých měst a jiných hustě osídlených oblastech.

Relativně vysoký podíl WiFi přístupů na nerezidentním segmentu může být způsoben zejména tím, že do tohoto segmentu jsou pro sběr dat započítávány i fyzické podnikající osoby, což zdůvodňuje i odlišnosti s údaji z provedeného průzkumu trhu (strana číslo 37 přílohy - otázka č. 18), kde fyzické podnikající osoby nejsou zahrnuty a kde podíl WiFi přístupů je podstatně nižší.

Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupené technologie jsou xDSL a WiFi přístupy. Jak ukazuje Graf č. 5, na trhu vykazují trvale klesající trend ve prospěch jiných technologií, zejména FTTx a přístupů v mobilních sítích. Tento vývoj je v souladu s očekáváním Úřadu i s trendem v jiných zemích EU, kde také dochází k rozvoji optických sítí a k růstu mobilních přístupů (trvale využívaných uživateli a zpoplatněných paušálními měsíčními tarify). Relativně stabilní v čase zůstává podíl širokopásmových přístupů prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV).

Graf č. 5: **Vývoj podílů širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií na maloobchodním trhu**

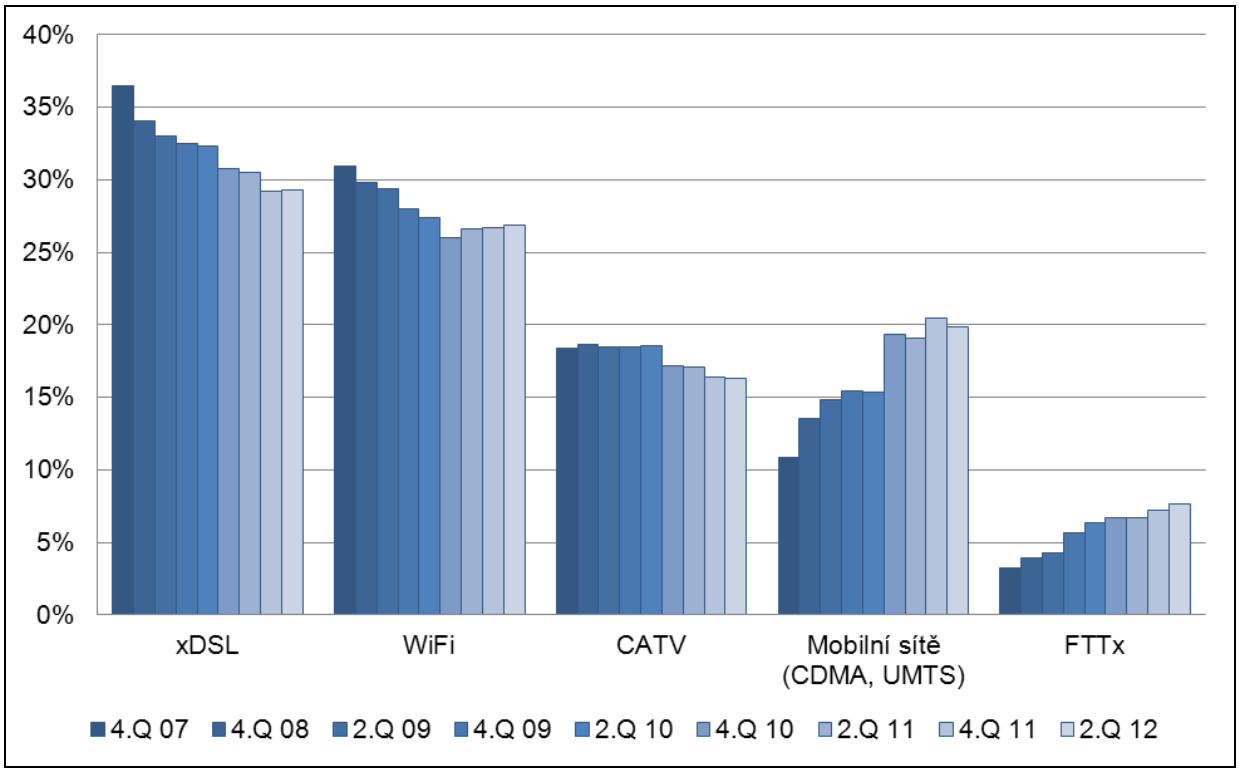

Zdroj: ČTÚ, 2012

Nejvíce rozvíjejícími se přístupy jsou mobilní a FTTx přístupy. Sítě FTTx znamenají pro uživatele nejkvalitnější možnost připojení a jsou proto uživateli stále více preferované. Zvyšování počtu mobilních přístupů je ovlivněno poptávkou po aplikacích umožňujících

v koncových terminálech přístup k síti Internet a postupně i rozšiřováním pokrytí ČR mobilními sítěmi třetí generace.

Z hlediska nominální poskytované rychlosti, jako jednoho z hlavních ukazatelů technických charakteristik jednotlivých přístupů (byť není rozhodující pro všechny uživatele), dokládají následující grafy (Graf č. 6, Graf č. 7, Graf č. 8 a Graf č. 9) trvalý trend navyšování nabízených rychlostí u všech technologií.

Z grafů lze dovodit, že koncový uživatel v ČR je vysoce citlivý na výši ceny (v souladu se závěry z průzkumu trhu), resp. upřednostňuje nabídky s nejnižší cenou na trhu, přičemž nabízená rychlost je až druhotným faktorem. Např. nabídky xDSL přístupů o rychlosti 16 a 25 Mbit/s v roce 2011 využívalo „pouze“ cca 14 % všech uživatelů xDSL přístupů.

Graf č. 6: **Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v pololetí roku 2012**

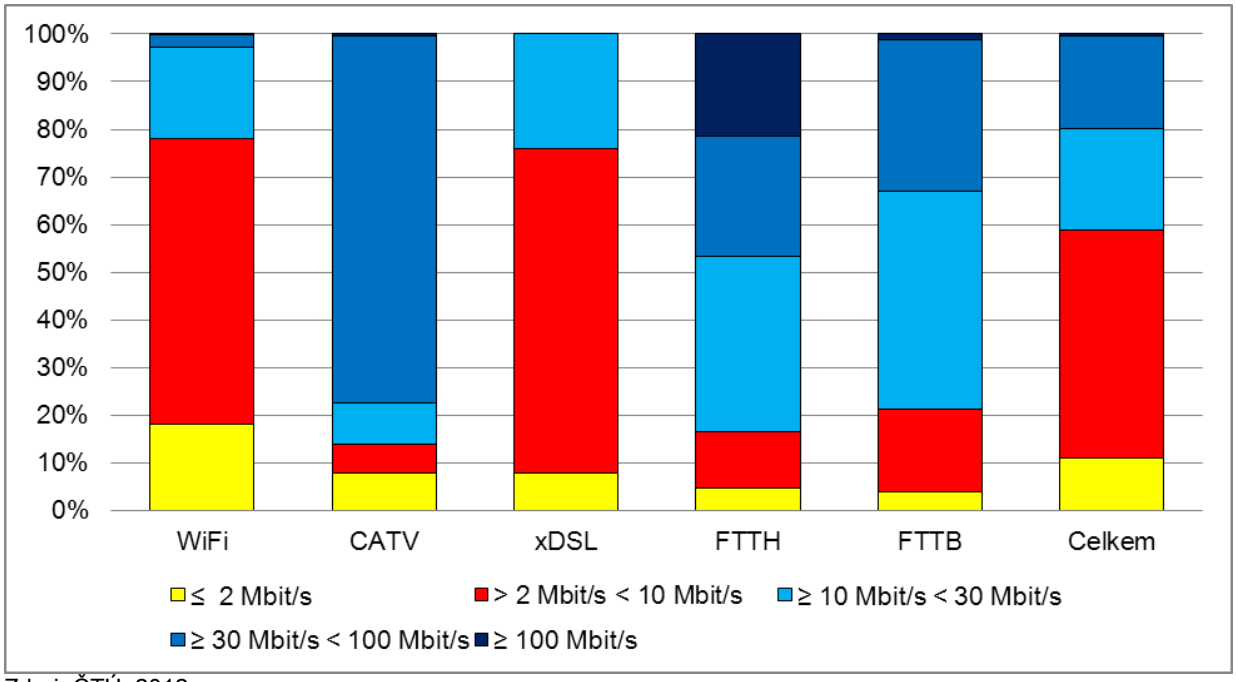

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: Technologie xDSL zahrnuje nově (oproti předchozím obdobím) rozdělení i v kategorii ≤ 2 Mbit/s.

Enormní růst podílu kategorie od 30 do 100 Mbit/s u sítí CATV je způsobena změnou nabízených rychlostí společnosti UPC Česká republika s.r.o. na konci roku 2011, která se promítla v údajích za pololetí 2012. Nejnižší nabízený tarif společnosti UPC Česká Republika s.r.o. (pokud nebudeme uvažovat tarif Internet 2M – 2 Mbit/s download a 512 kbit/s upload, který společnost na svých internetových stránkách neuvádí) je 30 Mbit/s download a 1 Mbit/s upload.

Graf č. 7: **Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu ke konci roku 2011**

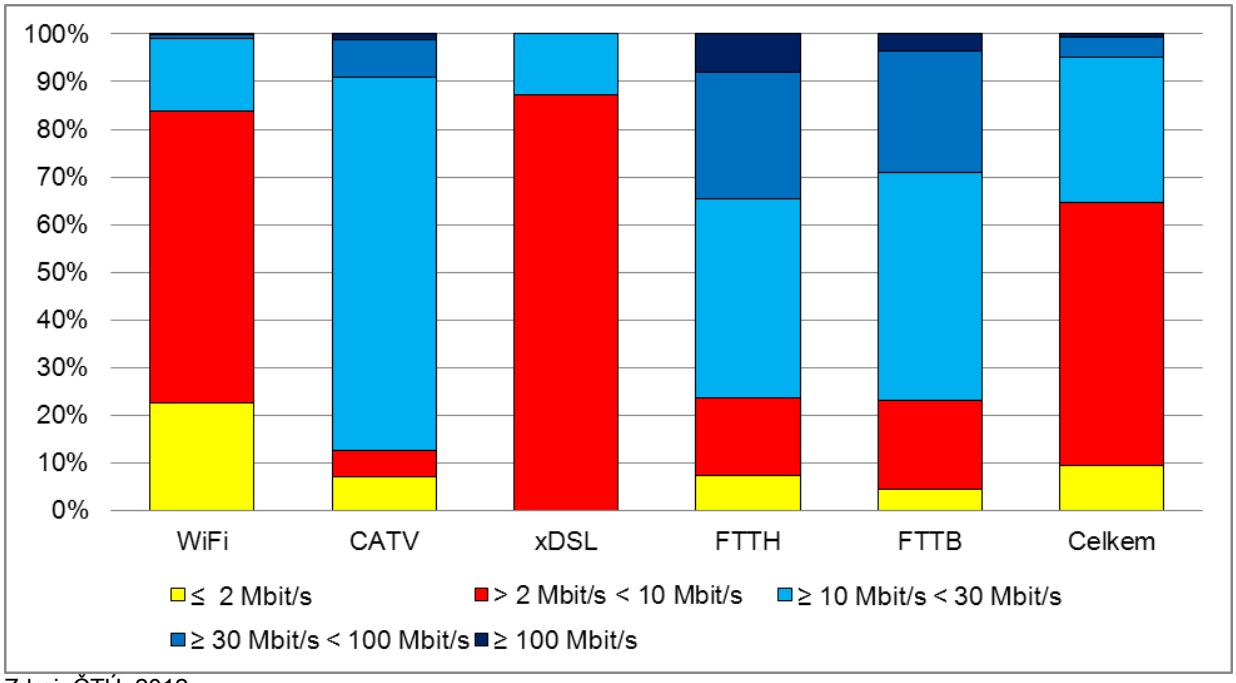

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: Technologie DSL u jiných poskytovatelů než Telefónica Czech Republic, a.s. – kategorie >2 Mbits, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

Graf č. 8: **Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu ke konci roku 2010**

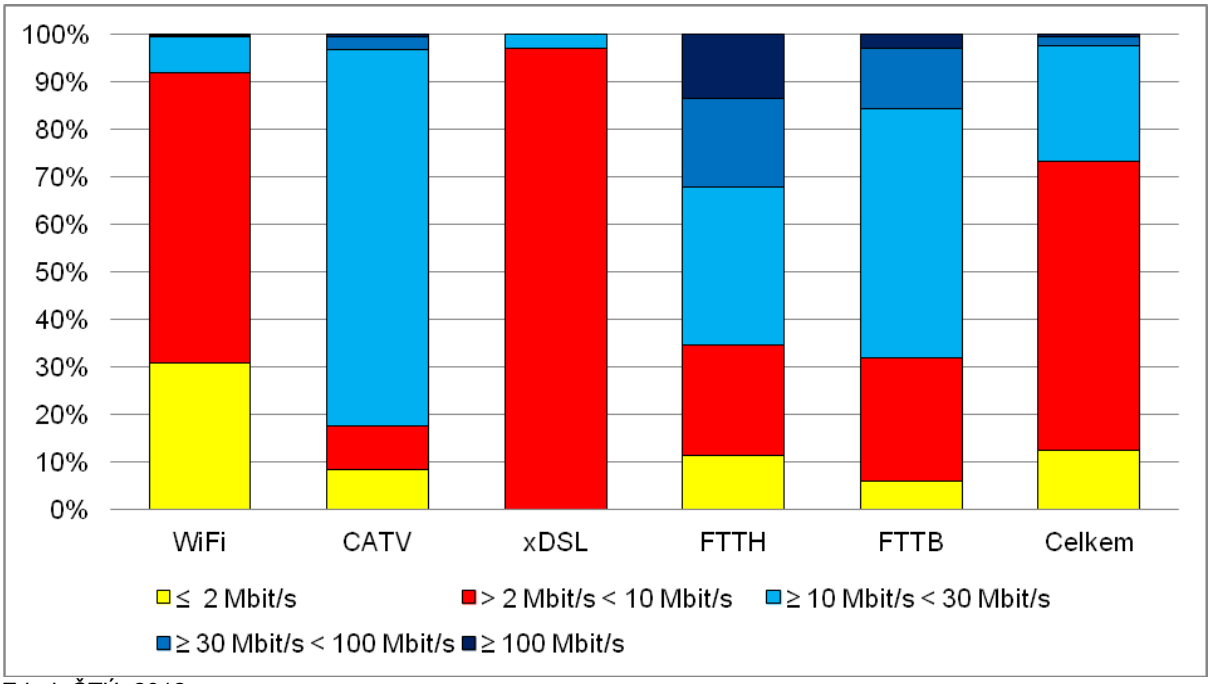

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: Technologie DSL u jiných poskytovatelů než Telefónica Czech Republic, a.s. – kategorie >2 Mbits, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

Graf č. 9: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v období 2005 až pololetí 2012 celkem za všechny technologie**

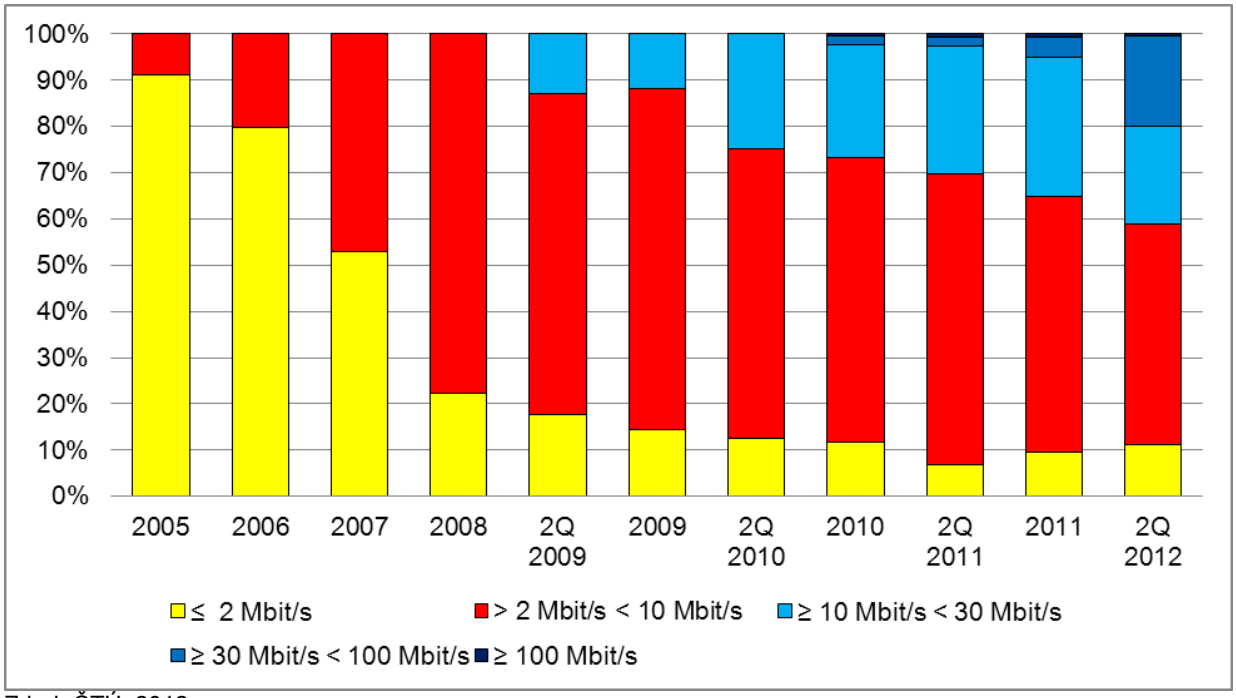

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: 1) Technologie DSL u jiných poskytovatelů než Telefónica Czech Republic, a.s. – kategorie >2 Mbits, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

2) V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

Úřad se v rámci hodnocení aktuální situace na maloobchodním trhu dále zabýval otázkou struktury aplikací, pro které koncoví uživatelé širokopásmový přístup k síti Internet využívají, podle jednotlivých technologií řešení širokopásmového přístupu. Průzkum trhu, provedený v březnu 2011, ukázal mimo jiné i následující výsledky, které dokumentuje Graf č. 10.

Pro přístupy ADSL, CATV, WiFi a FTTx je struktura využívaných aplikací velmi podobná a pouze uživatelé přístupu prostřednictvím mobilních sítí využívají v podstatě pouze první tři aplikace. Znamená to, že i uživatelé WiFi přístupů používají přístup k síti Internet také pro aplikace, které jsou náročnější na kvalitativní charakteristiky připojení (např. online sledování televizního vysílání, hraní online her nebo stahování většího objemu dat). Zároveň je z grafu patrné, že aplikace vyžadující vyšší kvalitativní charakteristiky používá v průměru polovina ze všech uživatelů.

Srovnatelná míra využití jednotlivých aplikací u jednotlivých technologií je významná z důvodu zkoumání zastupitelnosti širokopásmového přístupu z pohledu koncového spotřebitele.

Graf č. 10: **Využití jednotlivých aplikací přístupu k síti Internet podle jednotlivých technologií**

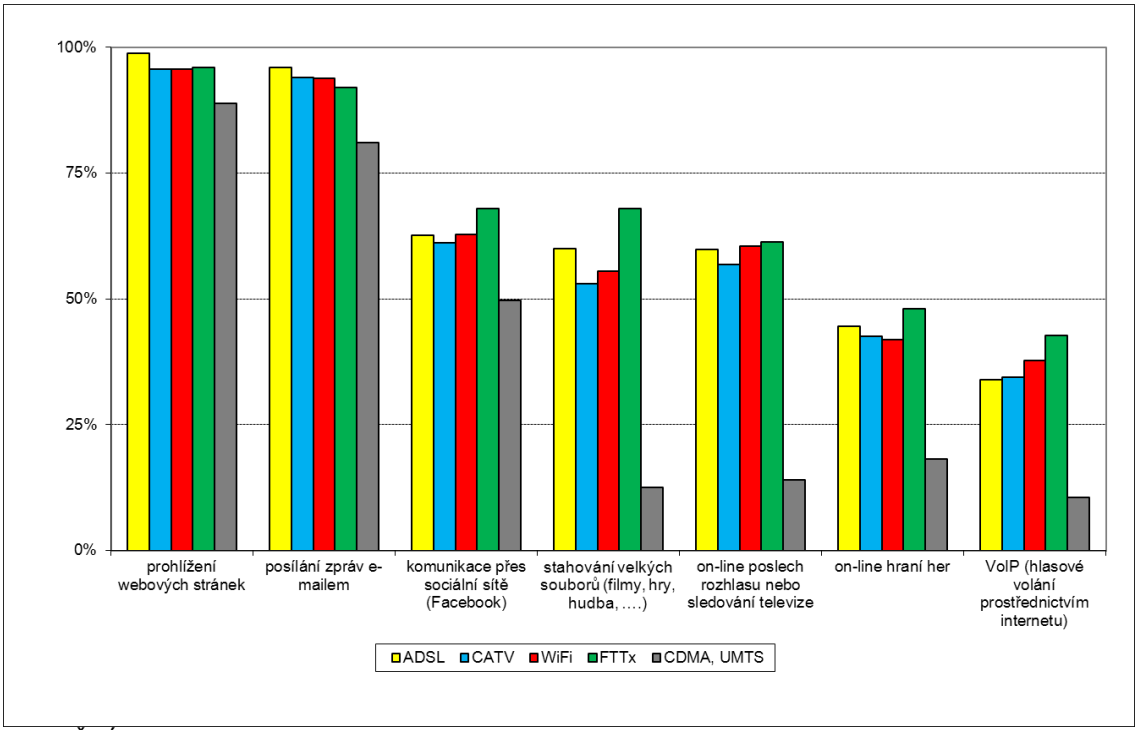

Zdroj: ČTÚ na základě výsledků průzkumu trhu provedeného agenturou STEM/MARK, březen 2011

2.1.2.1 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – použité infrastruktury, technologie, služby a aplikace

Úřad v první fázi věcného vymezení relevantního trhu vycházel z jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Maloobchodní službu širokopásmového přístupu definoval jako širokopásmový přístup umožňující přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (download) činí alespoň 256 kbit/s a tento přístup je trvale dostupný. Tato rychlost umožňuje pro potřeby věcného vymezení trhu oddělit úzkopásmové přístupy od přístupů širokopásmových a zohlednit tak i významný segment širokopásmových přístupů s rychlostmi do 2 Mbit/s[6]).

Stanovení minimální přenosové rychlosti pro širokopásmový přístup vychází též z pracovních dokumentů a definic OECD/ICCP/CISP, kde jsou projednávány a schvalovány jednotné postupy pro sledování a hodnocení aktuálního stavu a vývoje širokopásmových sítí a služeb. Přijaté postupy a definice jsou většinou akceptovány a užívány i dalšími mezinárodními institucemi včetně Evropské komise. V současné době se za širokopásmový přístup používá přístup s minimální nominální přenosovou rychlostí 256 kbit/s ve směru ke koncovému uživateli (download)[7]).

Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Tyto technologie jsou využívány jak v přístupových, tak v páteřních sítích. Přístupové technologie zahrnují obvykle „nízkokapacitní“ přenosové prostředky, zatímco páteřní sítě zahrnují „vysokokapacitní“

[6]) Podíl těchto přístupů na maloobchodním trhu činí přibližně 10% (při nezahrnutí mobilních přístupů).

[7]) Uvedeno např. v dokumentech OECD DSTI/ICCP/CISP(2009)3 – Indicators of Broadband Coverage, DSTI/ICCP/CISP(2009)13 – Wireless Broadband Indicator Methology nebo OECD Broadband Subscriber Criteria (2010).

přenosové prostředky, neboť páteřní sítě v sobě sdružují jednotlivé širokopásmové přístupy z jednotlivých přístupových sítí.

Obr. č. 1: **Hierarchický model vazeb mezi infrastrukturou – sítěmi elektronických komunikací a širokopásmovým přístupem, služeb nabízených na základě širokopásmového přístupu a aplikací využívajících přístup k síti Internet**

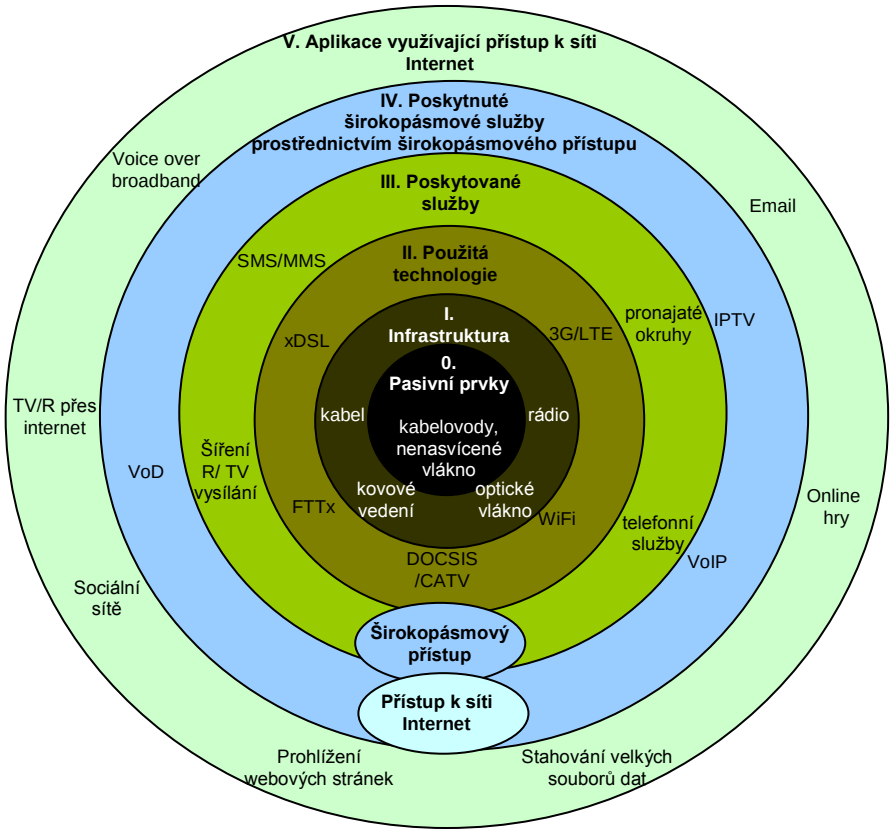

Zdroj: ČTÚ, 2011

Obr. č. 1 zobrazuje hierarchické vazby mezi jednotlivými trhy. Vrstvy I a III přitom zahrnují prvky elektronických komunikací, které jsou předmětem zkoumání v rámci analýz relevantních trhů. Vrstva I definuje infrastruktury použité v přístupových sítích, které mohou být shledány součástí relevantního trhu č. 4 – velkoobchodní fyzický přístup (v rámci tohoto trhu mohou být ukládány také povinnosti na prvky zahrnující také vrstvu 0, tj. pasivní prvky nutné k vybudování infrastruktury sítí elektronických komunikací, jako jsou kabelovody nebo chráničky). Další trhy znázorňuje vrstva III, která zahrnuje i trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup. Vrstva II představuje použité technické prostředky – technologie, určené pro služby širokopásmového přístupu na trhu č. 5. Vrstva IV představuje služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu a vrstva V aplikace, které uživatelé využívají prostřednictvím přístupu k síti Internet. Tyto aplikace motivují koncové uživatele poptávat službu přístupu k síti Internet.

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým (vysokorychlostním) přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti. Na obrázku č. 2 je zobrazen obecný model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu. Koncová zařízení zajišťují přenos dat do/z bodů sítě, kde jsou agregována nebo sdružována do vysokokapacitních spojů, které jsou připojeny k síti Internet nebo umožňují jiné služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu.

Obr. č. 2: **Model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu**

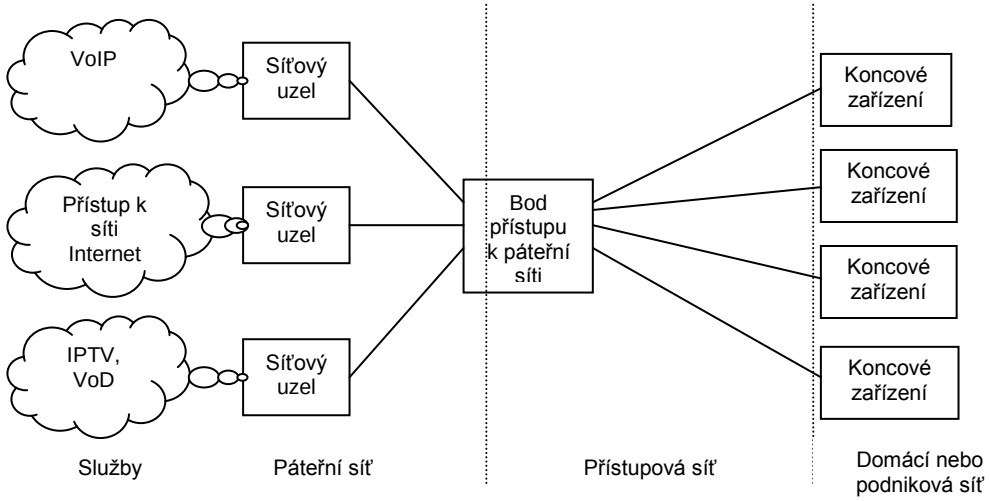

Zdroj: ČTÚ, 2011

Na straně 29 Vysvětlujícího memoranda5) jsou jako tři běžné základní formy přístupu k síti Internet uvedeny: *„(i) vytáčená (dial-up) služba, (ii) služby širokopásmové s použitím technologií digitálního účastnického vedení (DSL) (nebo jiných analogických technologií) či kabelových modemů a dále (iii) vyhrazený přístup.*“

Vytáčený (dial-up) přístup k Internetu je v ČR v současné době využíván pouze několika tisíci uživateli, což je v porovnání s více než 2 mil. uživatelů širokopásmového přístupu k síti Internet zanedbatelný počet. Další z výše uvedených základních forem, a to vyhrazený přístup k síti Internet, je v případech, kdy splňuje podmínky definice pronájmu přenosových kapacit podle analýzy relevantního trhu č. 6, analyzován v rámci tohoto trhu. Úřad proto tyto dvě základní formy přístupu k síti Internet nepovažuje za nutné zkoumat v rámci analýzy trhu č. 5. Tento závěr je i v souladu s předpoklady uvedenými na str. 30 Vysvětlujícího memoranda[8]).

2.1.2.2 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – vymezení základních vstupů

Služby širokopásmového přístupu k síti Internet jsou součástí souboru širokopásmových služeb, který může na maloobchodě zahrnovat i další služby. Úřad v rámci věcného vymezení bral v potaz pouze ty přístupy, na kterých je poskytovaná služba přístupu k síti Internet. Další služby (jako např. IPTV nebo IPVPN) jsou samostatně nabízeny pouze v počtech stovek až několika málo tisíc přístupů a jejich nezačlenění do sledování substituce a tržních podílů tak neovlivní závěry zkoumání zastupitelnosti, neboť jejich počty jsou v celkových počtech poskytovaných přístupů zanedbatelné.

Širokopásmový přístup je nabízen na různých infrastrukturách sítě s využitím různých technologií. Zvolená technologie nebo infrastruktura pak logicky ovlivňuje i charakteristiky služeb širokopásmového přístupu (jako např. maximální možná nebo dosahovaná rychlost přenosu dat).

[8]) „*Na straně poptávky se vzájemná nahraditelnost mezi úzkopásmovým a širokopásmovým přístupem k internetu jeví jako omezená. Širokopásmový přístup má celou řadu technických vlastností, které naznačují, že určité aplikace nelze pomocí vytáčeného přístupu realizovat.*“

Při vymezení maloobchodního trhu Úřad postupoval v souladu s Pokyny[4]) – částí 2.2.1, článkem 44[9]). Proces definování trhu relevantního produktu nebo služby je proto zahájen definováním souboru služeb, které využívají spotřebitelé pro stejné účely (koncové užití).

Úřad proto nejprve na maloobchodním trhu identifikoval způsoby poskytování širokopásmového přístupu k síti Internet, resp. technologie používané v přístupových sítích, a to prostřednictvím:

a) účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL,
b) optických vláken (FTTx),
c) sítí kabelové televize (CATV),
d) rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (FWA, WiMax),
e) rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),
f) satelitu,
g) silnoproudých vedení (PLC),
h) mobilních sítí založených na technologiích CDMA, UMTS.

Pro zkoumání zastupitelnosti mezi jednotlivými způsoby širokopásmového přístupu v rámci maloobchodního trhu Úřad jako základní způsob přístupu na tomto trhu stanovil přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívajících technologii xDSL a přístup prostřednictvím optických vláken FTTx (dále jen „základní vstupy“).

Stanovení základních vstupů Úřad provedl v souvislosti s provázáním analýzy relevantního trhu č. 5 s analýzou trhu č. 4, kde byly uvedené síťové infrastruktury shledány jako základní vstup. Maloobchodní služby přístupu k síti Internet jsou přitom poskytovány na infrastrukturách, které byly identifikovány právě na trhu č. 4. Výjimkou jsou pouze sítě PLC a satelitní sítě, které nebyly na trhu č. 4 zkoumány, neboť jejich počet je v ČR zanedbatelný. V rámci analýzy trhu č. 4 byla jako základní infrastruktura definována účastnická kovová vedení a optická vlákna. Proto služby přístupu k síti Internet na technologii xDSL a scénářích FTTx považoval Úřad za základní vstupy, a to na maloobchodním i velkoobchodním trhu.

Úřad při definování trhu (maloobchodního i velkoobchodního) v souladu s revidovaným Doporučením[10]) vzal do úvahy stávající stav rozvoje sítí a služeb a aplikoval přístup zaměřený na budoucnost (forward looking approach), na což klade důraz i bod 2.1 Vysvětlujícího memoranda[5]).

V případě účastnických kovových vedení Úřad v současné době neshledal žádné znaky jejich dalšího rozvoje ve smyslu toho, že by docházelo k jejich rozšiřování. Kovová vedení jsou významná pro uspokojení maloobchodní poptávky po širokém spektru služeb. V současné době incumbent investuje značné prostředky do technologie VDSL2, která umožňuje kovová vedení efektivněji využívat. Tyto investice (do VDSL DSLAMů) mají však

[9]) „*Podle zažitého precedenčního práva – relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu.*“

[10]) Doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslemK(2007) 5406 – číslo předpisu je 2007/879/ES)

spojitost nejen s kovovými vedeními, ale i s jejich budoucím částečným nahrazováním optickými sítěmi. Kovová vedení bude nutné po určitou dobu udržovat a provozovat vzhledem k nezbytnosti kontinuity poskytování služeb. Náklady na jejich provoz a údržbu budou stále více konfrontovány s náklady na jejich nahrazení sítěmi FTTx. V lokalitách, kde dochází nově k průmyslové a bytové výstavbě a kde v minulosti sítě s kovovým vedením nebyly vybudovány, jsou nově budovány optické sítě FTTx. Operátoři prakticky dnes již do přístupových sítí na bázi účastnických kovových vedení neinvestují.

Úřad proto konstatuje, že optické přístupové sítě FTTx jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení. Důvodem je zejména skutečnost, že na nově budovaných FTTx sítích lze poskytovat identické služby nesrovnatelně vyšší kvality a další nové služby, které kovová vedení neumožňují.

Úřad v současné době registruje počáteční a zatím pouze lokální rozvoj optických sítí. S ohledem na výše uvedené však došel k závěru, že při definování relevantního trhu je nutné vzít v úvahu očekávaný postupný, i když zřejmě dlouhodobý, proces nahrazování stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení optickými sítěmi FTTx. Tento předpoklad je ve shodě i se závěry vymezení relevantního trhu č. 4.

Vymezení maloobchodního trhu je v prvním kroku provedeno na základních vstupech, to je na xDSL a FTTx přístupech k síti Internet. Úřad dále zkoumal u jiných technologií přístupů možnost, zda by mohly být součástí tohoto trhu, a zkoumal jejich zastupitelnost na straně poptávky i nabídky k oběma základním vstupům.

2.1.2.3 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – postup zkoumání zastupitelnosti u jiných způsobů přístupu

Na maloobchodním trhu je míra zastupitelnosti na straně poptávky určována koncovým uživatelem a je proto nutné zkoumat, zda jednotlivé technologie (resp. širokopásmový přístup k síti Internet poskytovaný prostřednictvím těchto technologií) jsou pro koncového uživatele z hlediska jejich využití shodné nebo zaměnitelné vzhledem k základním vstupům.

Úřad v předchozí kapitole vymezil jako základní vstupy maloobchodního trhu xDSL a FTTx přístupy. V případě zkoumání zastupitelnosti jiných přístupů Úřad následně porovnával zastupitelnost primárně k technologii xDSL. Zastupitelnost k FTTx přístupům zkoumal zejména vzhledem k principu forward looking approach. Tento postup vychází z aktuální situace na maloobchodním trhu, kde využití technologie xDSL převažuje.

Na rozdíl od velkoobchodní úrovně, kde Úřad zkoumal zastupitelnost především z pohledu „potenciálního“ velkoobchodního vstupu, na maloobchodním trhu Úřad zkoumal zastupitelnost zejména z pohledu poptávky koncového uživatele. Proto je možné, že v případě zkoumání maloobchodního trhu lze při stanovení substitutů dojít k jinému závěru, než při zkoumání velkoobchodního trhu.

Potenciální substituty jsou zkoumány v celém rozsahu relevantních kritérií substitucionality uvedených ve Sdělení Komise[11]) k definici trhu, podle kterého relevantní produkt trhu "*zahrnuje všechny produkty resp. služby, které spotřebitel považuje za navzájem zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, cenám a zamýšlenému způsobu použití*".

[11]) Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (97/C 372/03)

Zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu zahrnuje:

a) *hodnocení technických vlastností* (jako je uváděná rychlost, pokrytí, limity pro stahování dat, spolehlivost aj.),

b) *strukturu nabídky služeb a jejich ceny* (Úřad posuzoval současné nabídky služeb poskytovatelů, jejich ceny a nabízené rychlosti),

V rámci věcného vymezení trhu posuzoval Úřad i rozdílnosti v cenových nabídkách pro danou službu, přičemž vzal do úvahy konstatování z Pokynů[4]) v části 2.2.1, článku 46[12]).

c) strukturu poptávky a chování spotřebitelů

Úřad nechal zpracovat průzkum trhu, který je součástí této analýzy jako příloha č. 1 a 2. Cílem průzkumu bylo prostřednictvím SSNIP[13]) testu zjistit charakter poptávky po službách přístupu k síti Internet, tzn. chování a reakce spotřebitelů na malé (5–10%), ale významné trvalé zvýšení ceny, a dále míru preference jednotlivých služeb nebo technologií, prostřednictvím kterých je nabízen přístup k síti Internet.

V následujících kapitolách se Úřad věnuje podrobněji jednotlivým způsobům (technologiím) užívaným pro poskytování služeb přístupu k síti Internet z pohledu jejich zastupitelnosti ve vztahu ke stanoveným základním vstupům.

Vzhledem k tomu, že zastupitelnost je posuzována ve vztahu k základním vstupům (xDSL a FTTx), věnuje se Úřad ve stejné struktuře také jejich popisu.

***

Širokopásmové přístupy, které Úřad v kapitole 2.1.2.2 stanovil jako základní vstupy pro maloobchodní trh (přístupy prostřednictvím technologií xDSL (ADSL a VDSL) a FTTx, považuje Úřad v dalším zkoumání maloobchodního trhu automaticky za součást tohoto trhu.

2.1.2.4 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím technologie xDSL cca 20 poskytovatelů. Největším poskytovatelem je společnost Telefónica Czech Republic, a.s. (incumbent) s cca 800 tisíci aktivními přístupy v pololetí roku 2012. Na bázi zpřístupněných účastnických kovových vedení nabízelo xDSL širokopásmový přístup tři společnosti, a toT-Mobile Czech Republic, a.s., GTS Czech s.r.o., Dial Telecom a.s. (ten však již od roku 2011 služby na bázi LLU nenabízí) a podnikatel Michal Najman. Dalších sedmnáct společností pak nabízí celoplošně xDSL širokopásmové přístupy na bázi velkoobchodních nabídek. Nejvýznamnějším konkurentem incumbenta je společnost T-Mobile Czech Republic,

[12]) *„Aby se na produkty nahlíželo jako na substituty na straně poptávky, není nezbytné, aby se nabízely za stejnou cenu. Produkt nebo služba nízké kvality prodávaná za nízkou cenu by mohla docela dobře být efektivní náhradou za produkt vyšší kvality prodávaný za vyšší cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny.“* Poznámka č. 34: *„Například v případě relativního zvýšení ceny mohou spotřebitelé služby nižší kvality/ceny přejít na službu vyšší kvality/ceny, jestliže jsou náklady na přechod (zaplacený bonus) vyrovnány zvýšením ceny. Naopak, spotřebitelé produktu vyšší kvality nemohou už dále akceptovat vyšší bonus a přejdou na službu nižší kvality. V takových případech se budou produkty nízké nebo vysoké kvality jevit efektivními náhradami.“*

[13]) Small but Significant and Non-transitory Increase in Price, tedy malé, ale významné a trvalé zvýšení ceny. SSNIP test (nebo také tzv. hypotetický monopolistický test – viz bod 2.1.1.3 v kapitole Metodika) je standardním nástrojem při definování relevantních trhů, který vychází ze zkoumání reakcí na změnu ceny základní služby. Reakce spotřebitelů na změnu ceny je možné stanovit buď přímým marketingovým průzkumem mezi koncovými spotřebiteli, nebo ji (pouze) odhadnout s ohledem na vlastnosti srovnávaných služeb (v případě broadbandových služeb je to zejména jejich rychlost, FUP, latence, způsob zpoplatnění a ceny). Podrobnosti k výše zmíněnému průzkumu, který si Úřad za tímto účelem nechal vypracovat, jsou uvedeny v příloze č. 1

a.s. se 100 tisíci aktivními přístupy v pololetí roku 2012 (zahrnující přístupy na bázi velkoobchodní nabídky i LLU). Celkový počet poskytnutých přístupů k síti Internet u ostatních poskytovatelů činil cca 40 tisíc. Z hlediska dalších služeb (vedle samotného přístupu k Internetu) jsou prostřednictvím technologie ADSL nabízeny služba IPTV (v současné době nabízí pouze incumbent) a služba VoIP (tu nabízí také ostatní poskytovatelé).

a) Hodnocení technických vlastností

Účastnické kovové vedení bylo původně určené pro přenos frekvencí v hovorovém pásmu, a proto není pro přenos vysokých frekvencí zcela vhodné. To se v praxi u ADSL projevuje poklesem dosažitelné rychlosti se vzdáleností uživatele od ústředny (resp. DSLAMu). První a druhá verze ADSL (ADSL, ADSL2) je použitelná na vzdálenost zhruba pěti kilometrů, přičemž na konci této vzdálenosti lze dosáhnout třeba jen desetiny maximální rychlosti. Záleží přitom zejména na kvalitě vedení a použitém modemu.

Na maloobchodním trhu jsou nabízeny přístupy prostřednictvím technologie ADSL2+ s maximální dosažitelnou přenosovou rychlostí 24 Mbit/s. V praxi však bývají dosahované rychlosti podstatně nižší. Technologie VDSL umožňuje dosáhnout rychlost až 52 Mbit/s ve směru k uživateli a 6,5 Mbit/s v opačném směru, (doporučení ITU-T G.993.1). Omezení rychlosti VDSL závisí na vzdálenosti mezi modemem u koncového uživatele a ústřednou. Pro využití vyšších rychlostí než ADSL je nejzazší vzdálenost 1 200 metrů, od které klesá rychlost na úroveň 6,5 Mbit/s, respektive 1,6 Mbit/s ve směru od uživatele. Technologie VDSL2 (doporučení ITU-T G.993.2 s kmitočtovým plánem 998ADE17), kterou společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízí od května 2011, umožňuje přenosovou rychlost až 100 Mbit/s, a to na vzdálenost 500 m od ústředny. U vzdálenosti nad 1 200 m od ústředny jsou maximální rychlosti u VDSL2 a ADSL 2+ totožné.

Přehled dosažitelných rychlostí u xDSL řešení je zobrazen na Obr. č. 3:

Obr. č. 3: **Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií ADSL, ADSL2+ a VDSL2**

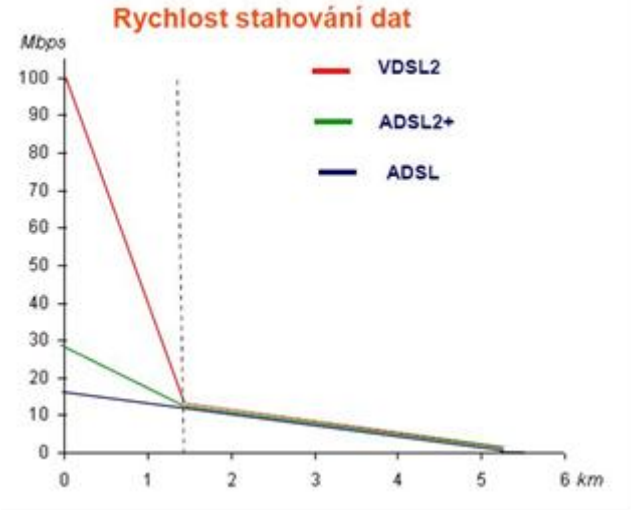

Úřad do technologie xDSL zahrnul pouze ty přístupy, které jsou realizované technologií xDSL z DSLAMů umístěných v uzlech stávající PSTN sítě, tedy na hlavním rozvodu ústředny (RSU nebo HOST), nebo v těch případech, kdy je vysunutý DSLAM spojený s ústřednou RSÚ nebo HOST stávajícím kovovým vedením. V případě, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem, jsou tyto přístupy považovány za FTTC a jsou zahrnuty do FTTx přístupů (viz kap. 2.1.2.5).

V současné době jsou xDSL přístupy nejčastěji používanou technologií na maloobchodním trhu a největší poskytovatelé poskytují své služby převážně prostřednictvím technologie ADSL či VDSL. Využití technologie ADSL je podle vyjádření společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., možné přibližně na 97 % jejích účastnických kovových vedení.

Od poloviny května 2011 je na maloobchodním (i velkoobchodním) trhu incumbentem uvedena nabídka přístupu prostřednictvím technologie VDSL (respektive VDSL2). Úřad předpokládá, že v rámci časového vymezení relevantního trhu dojde k rozvoji tohoto produktu na maloobchodním trhu, přičemž však služby na bázi technologie VDSL budou poskytovány prozatím pouze z hlavních rozvodů na současných ústřednách (nejčastěji RSU). Možnost využívání vyšších rychlostí tak bude na menším počtu účastnických kovových vedení, než je tomu u současné technologie ADSL2+.

Další z řady xDSL technologií – SDSL (SHDSL) se velmi často používá pro služby pronájmu přenosových kapacit, proto není Úřadem považována za součást trhu, neboť v současné době incumbent tuto technologii používá výhradně pro služby, které byly shledány součástí trhu č. 6.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL.

Tab. č. 1: **Přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL**

Telefónica Czech Republic, a.s.

Název tarifu	Rychlost kb/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH			Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku		
O2 Internet Start	2048/256	0,83/1	825/990	333,33/400	1:50
O2 Internet Optimal	8192/512 (VDSL 20032/2048)	0,83/1	825/990	625/750	1:50
O2 Internet Aktiv	16384/768 (VDSL 40900/2048)	0,83/1	825/990	708,33/850	1:50

T-Mobile Czech Republic, a.s.

Název tarifu	Rychlost kb/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku			
Internet ADSL Standard	8192/512	-	-	399/478,80	582,50/699	1:50
Internet ADSL Premium	16384/768	-	-	599/718,80	707,50/849	1:50
Internet VDSL Standard	20480/2048	-	-	399/478,80	582,50/699	1:50
Internet VDSL Premium	40960/2048	-	-	599/718,80	707,50/849	1:50

GTS Czech s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kb/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku			
GTS internet DSL Fun	8192/512	0	1/1,2	395/474	625/750	1:50
GTS internet DSL Fun	16384/768	0	1/1,2	595/714	825/990	1:50
GTS internet DSL Profi	8192/512	0	1/1,2	995/1194	1225/1470	1:20
GTS internet DSL Profi	16384/768	0	1/1,2	1695/2034	1925/2310	1:20
GTS internet DSL Basic	20480/2048	0	1/1,2	395/474	625/750	1:50
GTS internet DSL Basic	40960/2048	0	1/1,2	595/714	825/990	1:50
GTS internet DSL Business	20480/2048	0	1/1,2	995/1194	1225/1470	1:20
GTS internet DSL Business	40960/2048	0	1/1,2	1695/2034	1925/2310	1:20

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přenosu dat, ke zrušení těchto omezení došlo v roce 2008. V roce 2009 společnost Telefónica Czech Republic, a.s. (na základě nápravných opatření uložených v minulé analýze) začala nabízet také služby přístupu k síti Internet bez povinnosti odebírat současně přístup k veřejně dostupné telefonní službě – tzv. naked DSL.

Podle údajů zveřejněných na internetovém portálu DSL.cz v říjnu 2012 byla průměrná rychlost downloadu u technologie ADSL cca 40-60 % nominální uváděné rychlosti, konkrétně v případě nejprodávanější služby ADSL 8 Mbit/s to bylo cca 5 Mbit/s. U technologie VDSL se naměřená rychlost downloadu pohybovala v rozmezí 50-80 % z nominální uváděné rychlosti. U služeb poskytovaných alternativními operátory na základě LLU byly výsledky velmi podobné přístupům v síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Skutečnost, že reálné rychlosti jsou až o polovinu nižší než deklarované, může pro uživatele znamenat, že v případě možného přechodu bude srovnávat např. cenu za přístup u jiných technologií podle skutečné rychlosti přístupu ADSL/VDSL.

Tab. č. 2: **Tabulka průměrných rychlostí v kbit/s naměřených u jednotlivých maloobchodních nabídek (jedná se o technologii ADSL v přístupové síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.)**

Společnost	**ADSL**		**VDSL**	
	8 192 kbit/s (8 Mbit/s)	**16 384 kbit/s (16 Mbit/s)**	**20 032 kbit/s (20 Mbit/s)**	**40 900 kbit/s (40 Mbit/s)**
Telefónica Czech Republic, a.s. (O2 Internet)	4 908	6 839	15 551	22 059
T-Mobile Czech Republic a.s.	4 943	5 802	15 386	-
Průměr všech měření	**4 926**	**7 036**	**15 365**	**21 731**
% z objednané rychlosti	*62%*	*44%*	*77%*	*54%*

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření říjen 2012

Vývoj struktury přístupů poskytovaných společností Telefónica Czech Republic, a.s. podle rychlostí je následující:

Graf č. 11: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

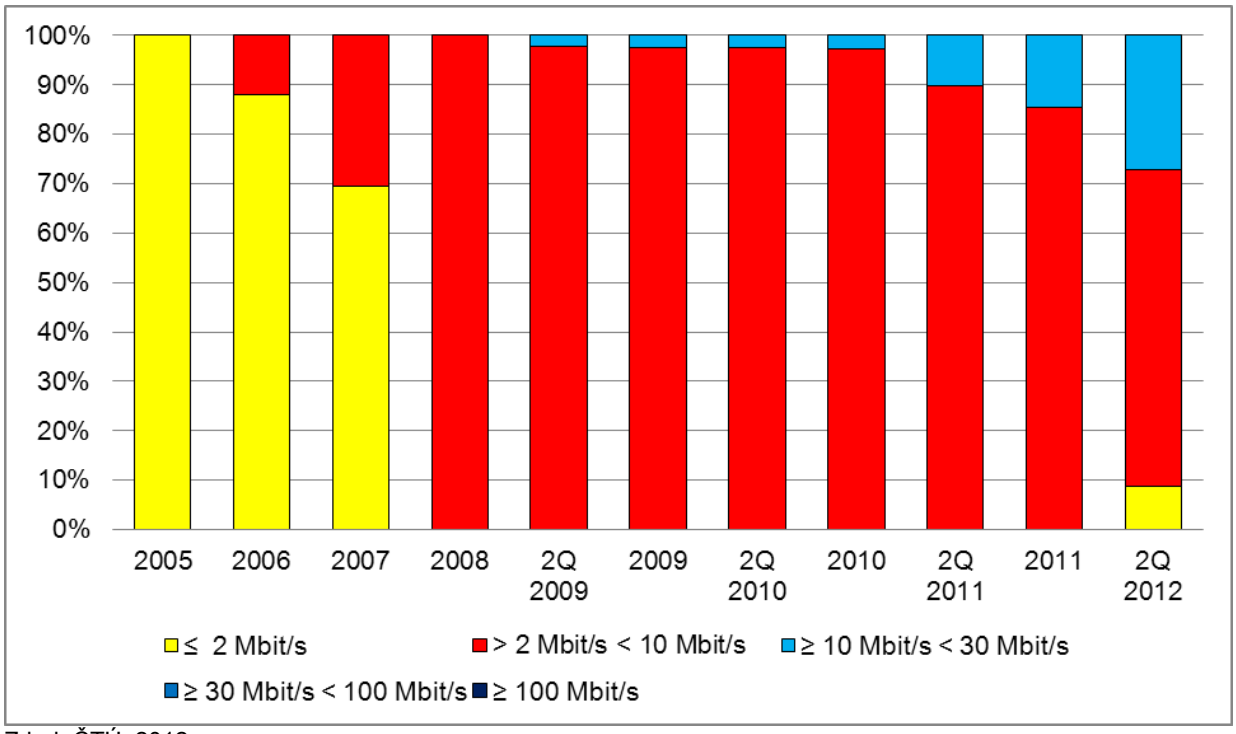

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

Ve sledovaných údajích se od roku 2008 změnila struktura kategorií sledovaných rychlostí. Přístupy s rychlostí ≤ 2 Mbit/s byly započítávány do kategorie > 2 Mbit/s < 10 Mbit/s. V pololetí 2012 kategorie xDSL zahrnuje nově (oproti předchozím obdobím) rozdělení i v kategorii ≤ 2 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Technologie ADSL jako nejdostupnější forma přístupu je v současné době nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet.

Z aktuálně nabízených služeb byla k pololetí roku 2012 nejvíce (přes 70 % všech xDSL přístupů) využívána služba O2 Internet Optimal 8192/512 kbit/s (v případě VDSL 16384/1024 kbit/s) od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a služba Internet ADSL Standard 8192/512 od společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 11 lze vyčíst, že nabídky xDSL přístupů o rychlosti 16 a 25 Mbit/s využívalo v roce 2010 „pouze“ 3 % všech uživatelů xDSL přístupů a jejich počet vzrostl v pololetí 2012 na cca 27 %. Což lze interpretovat tak, že i když ne všichni účastníci jsou v optimální vzdálenosti od ústředny (DSLAM) pro možnost poskytnutí rychlejšího připojení (16 či 25 Mbit/s), je pro většinu uživatelů současná „nižší“ rychlost dostatečná (a necítí potřebu poptávat vyšší), čemuž odpovídají i výsledky z průzkumu trhu, který si úřad nechal zpracovat v roce 2010 (viz. Příloha č. 1), kde je zřejmé, že spotřebitelé jsou zejména citliví na výši ceny. Podobný trend lze sledovat u nabídek všech poskytovatelů xDSL přístupů. Z údajů za pololetí 2012 je zřejmé, že změna struktury nabízených služeb společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., kdy začala nabízet přístupy k síti Internet prostřednictvím technologie VDSL (květen 2011), která nabízí uživatelům vyšší rychlosti downloadu

(za stejnou cenu), se projevila v postupném růstu podílu počtu přístupů v kategorii od 10 do 30 Mbit/s.

Od 1. září, respektive od 3. září 2012 společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s., Telefónica Czech Republic, a.s. a Vodafone Czech Republic, a.s. v reakci na změnu referenční nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (z 1. června 2012) začali nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.[14]) týká 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívají tarify Optimal (až 20 Mbit/s) a Aktiv (až 40 Mbit/s) prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých bude tato rychlost dostupná, ovšem není přesně znám, společnost ovšem uvádí, že využití technologie VDSL je možné na 23 % přípojkách. Lze se tedy domnívat, že na velké části přípojek, není možno vlivem starého či příliš dlouhého účastnického vedení technologii VDSL plně využít a tudíž na těchto přípojkách nebude možno tyto nově nabízené rychlosti dosáhnout. Na základě tohoto zrychlování lze ovšem předpokládat, že s tímto dalším zvýšením nabízených rychlostí xDSL přístupů k síti Internet dojde k dalšímu nárůstu podílu počtu přístupů v kategorii od 10 do 30 Mbit/s případně i v kategorii od 30 do 100 Mbit/s.

Využívání internetových aplikací prostřednictvím xDSL širokopásmových přístupů u zákazníků z řad domácností (dále též „rezidentních zákazníků“) je podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií FTTx, CATV a WiFi. Výsledek SSNIP testu ukázal, že v případě relativního (max 10 %) zvýšení ceny služby za ADSL přístup je většina rezidentních uživatelů rozhodnuta k přechodu na jiný způsob přístupu (jinou technologii). Přibližně 66 % těchto uživatelů ADSL přístupu přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet, 36 % uživatelů uvedlo, že se rozhodují především podle ceny a rychlosti downloadu (viz otázka č. 10 v příloze č. 1). U firemních zákazníků (dále též „business zákazníků“) je rozhodnuto přejít 71 % s tím, že pouze pro 22 % zákazníků je v případě změny důležitá a preferovaná technologie ADSL.

2.1.2.5 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken (dále jen „FTTx přístup“)

FTTx (zahrnuje tzv. FTTH, FTTB a FTTC přístup) je technologie, která nabízí přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím optických vláken cca 130 poskytovatelů. Nejvýznamnějšími poskytovateli jsou společnosti Smart Comp a.s., RIO Media s.r.o., PODA a.s., STARNET s.r.o. a Dragon Internet a.s. Celkový počet FTTx aktivních přístupů k síti Internet činil v pololetí roku 2012 cca 243 tisíc. Většina poskytovatelů nabízí kromě přístupu k síti Internet rovněž také telefonní služby (na bázi VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu (IPTV).

Jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly 2.1.2, FTTx přístupy vykazují spolu s mobilními přístupy dynamiku růstu (viz Graf č. 5).

a) Hodnocení technických vlastností

Současné pokrytí optickými sítěmi FTTx Úřad odhaduje na cca 10 % domácností. Postupně však počet přípojek na bázi FTTx technologie roste. Důvodem je skutečnost, že FTTx je technologie, která je schopna nabídnout přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. Skutečností však zůstává prozatímní lokální rozvoj těchto sítí. V současné době nepřistoupil žádný z operátorů k budování optických přístupových sítí v celostátním měřítku.

[14]) Tisková zpráva spol. Telefónica Czech Republic, a.s. ze dne 30.8.2012

Úřad identifikoval následující způsoby realizace FTTx přístupu, tzv. scénáře:

Scénář FTTH – v tomto scénáři se využívá technologie optických vláken až ke koncovému bodu sítě v prostorách koncového uživatele. Scénář FTTH může být realizován jako Point-to-Point (PtP, P2P). V tomto případě má každý uživatel vyhrazeno jedno optické vlákno, které vede od uživatele až do optického rozvaděče ODF (Optical Distribution Frame), který tvoří hranici mezi přístupovou a páteřní sítí. Druhou možností je řešení typu Point-to-Multipoint (PtMP, P2MP) realizované pasivní optickou sítí PON (Passive Optical Network). Zde je provoz veden z ODF jedním vláknem do pasivního rozbočovače (splitter) a odtud samostatným optickým vláknem až ke koncovému uživateli.

Scénář FTTB – v tomto scénáři je optické vlákno přivedeno k patě budovy a odtud ke koncovému uživateli jsou využity vnitřní rozvody lokální sítě.

Scénář FTTC(N) – tento scénář zahrnuje kombinaci jak optické sítě, tak účastnického kovového vedení. Od páteřní sítě z ODF k rozvaděči („street cabinet“) vedou optická vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení. Tento scénář může být aplikován v případech, kdy budou postupně nahrazovány jednotlivé stávající úseky kovových vedení optickým vedením.

V současné době je většina FTTx přístupů (více než 90 %) poskytovaná prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kdy je optické vlákno přivedeno na patu budovy, kde navazuje místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Zbývající část přístupů je realizována jako FTTH, přičemž oba scénáře jsou téměř výhradně poskytovány prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Kombinaci technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi (tedy scénář FTTC) v současné době plánuje nabízet společnost Telefónica Czech Republic, a.s. V souvislosti s poskytováním těchto služeb začala společnost Telefónica Czech Republic, a.s., ve druhém pololetí roku 2012, ve vybraných lokalitách budovat tzv. „street cabinety“. Primárním účelem tohoto budování, je zkrácení vzdáleností (délky kovového vedení) mezi účastníkem a zařízením DSLAM, díky čemuž budou služby VDSL2 dostupné širšímu okruhu zákazníků než doposud. Úřad na základě dostupných informací předpokládá, že v době časového vymezení analýzy dojde k postupnému budování tzv. „street cabinetů“, ovšem v takovém rozsahu, že do období příští analýzy, nedojde k masivnímu rozšíření nabídky o tento způsob přístupu, nicméně Úřad předpokládá, že počet FTTC přístupů bude do období příští analýzy pozvolna růst.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů FTTx

Tab. č. 3: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti internet prostřednictvím FTTx**

SMART Comp. a.s. (FTTx síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
domácnosti				
NETBOX Internet 2/1	2000/1000	-	1000	299
NETBOX Internet 12/6	12000/6000	-	1000	449
NETBOX Internet 30/15	30000/15000	-	1000	599
NETBOX Internet 60/30	60000/30000	-	1000	699
NETBOX Internet 100/100	100000/100000	-	1000	799
firmy				

NETBOX® INTERNET OFFICE	15000/1000	od 1	-	499
NETBOX® INTERNET BUSINESS	30000/3000	od 1	-	999
dále dle sjednaných parametrů				

RIO Media a.s. (FTTH a FTTB síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
Data Extra	100000/100000	300	1000	675
Data High	50000/50000	300	1000	475
Data Light	10000/10000	300	1000	350
Data Kontakt	1000/1000	300	1000	225

Dragon Internet a.s. (FTTB síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
FiberHome 100	100000	-	360	598
FiberHome 25	25000	-	360	358

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přeneseného objemu dat. Z uvedených tabulek je zřejmé, že rychlosti nabízené poskytovateli FTTx přístupu jsou výrazně vyšší než nabídky ADSL přístupu, a to za srovnatelnou cenu.

Přehled průměrných rychlostí dosahovaných v sítích vybraných operátorů a struktura podílů FTTx přístupů podle rychlostí dokumentují dále uvedená tabulka a graf.

Tab. č. 4: **Tabulka průměrných rychlostí naměřených u jednotlivých maloobchodních nabídek v sítích poskytovatelů FTTx přístupů**

Společnost (síť)	rychlost v kbit/s
CentroNet, a.s. (Centrio)	21 605
INFOS Art, s.r.o. (Infos)	22 186
Smart Comp, a.s. (Netbox)	19 512
Poda, a.s. (Poda)	35 402
RIO Media, a.s. (RIO Media)	35 006
STARNET, s.r.o. (Starnet)	29 626
TETA s.r.o. (Tetanet)	22 752
Připojení po optice celkem	**30 588**

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření říjen 2012

Naměřené rychlosti u FTTx přístupu jsou nejvyšší ze všech technologií, což potvrzuje, že se jedná o nejkvalitnější způsob přístupu k síti Internet.

Graf č. 12: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTx přístupů**

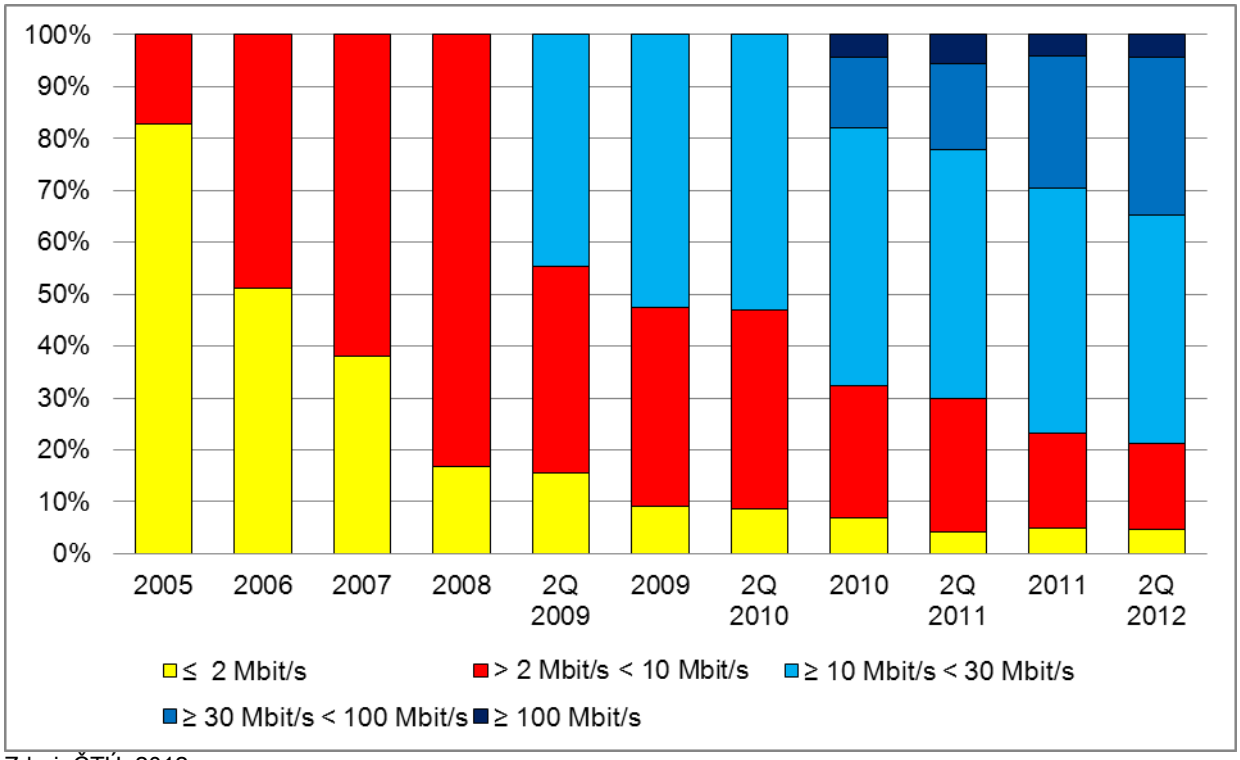

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Využívání internetových aplikací prostřednictvím FTTx širokopásmových přístupů je podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií ADSL, CATV a WiFi, přičemž, jak dokládá Graf č. 10, uživatelé FTTx přístupů využívají ve vyšší míře aplikace vyžadující vyšší kvalitu připojení (např. aplikace vyžadující on-line přenos velkého množství dat).

Uživatelé FTTx přístupu jsou podle průzkumu trhu ze všech technologií nejméně „náchylní“ k přechodu na jiné přístupy a zároveň při změně ceny výrazně preferují přechod na FTTx přístup než uživatelé ostatních technologií. To může být ovlivněno tím, že uživatelé FTTx přístupu jsou standardně zvyklí na kvalitnější připojení než uživatelé ostatních technologií a jsou ochotni se takového standardu vzdát za odlišnějších podmínek než ostatní.

2.1.2.6 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (dále jen „CATV přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím sítě kabelové televize 48 převážně lokálních poskytovatelů. Celkový počet přístupů k síti Internet v pololetí roku 2012 činil cca 524 tisíc. Většina z těchto přístupů (cca 85 %) je poskytována společností UPC Česká republika, s.r.o., která je zároveň druhým největším poskytovatelem služby přístupu k síti Internet v ČR. V pololetí roku 2012 tato společnost vykázala cca 444 tisíc přístupů k síti Internet. Společnost (stejně jako většina ostatních CATV poskytovatelů) nabízí mimo přístupu k síti Internet také telefonní služby prostřednictvím IP protokolu (VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání (ty však nejsou součástí tohoto maloobchodního trhu).

CATV přístupy, jak dokládá Graf č. 5, si již delší dobu udržují na maloobchodním trhu stále stejný podíl. V tom je zřejmá odlišnost postavení technologie CATV na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu oproti technologiím FTTx a technologiím mobilních přístupů (CDMA a UMTS), jež zaznamenávají růst. Naopak stabilita podílu CATV přístupů je v protikladu k trendu poklesu tržního podílu xDSL a WiFi přístupů.

Úřad nepředpokládá, že by v budoucích letech docházelo k podstatnému rozšiřování sítí kabelové televize. Pro přístup k síti Internet budou využívány především stávající vybudované přípojky. V případě připojení nových lokalit se poskytovatelé budou spíše zaměřovat na budování optických sítí. Vzhledem k parametrům poskytovaných služeb však Úřad nepředpokládá, že by v horizontu pro zpracování další analýzy docházelo (nebo bylo zvažováno) k masivnější modernizaci sítí kabelové televize a jejich přebudováním na optické sítě. Důvodem je podle názoru Úřadu především ekonomická neefektivnost takové přestavby.

a) Hodnocení technických vlastností

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. V praxi zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný s přenosem televizních signálů.

Frekvenční kanál, využívaný pro přenos datového toku, je dále rozčleněn na více datových kanálů a datový tok v tomto kanálu je sdílen až několika stovkami uživatelů. Datový tok v přístupové síti, tedy mezi CMTS a kabelovým modemem, je poskytován ve standardu DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification), který pro přenos v jednotlivých datových kanálech využívá časový multiplex. Pro přenos dat v přístupové síti se používá koaxiální kabel, případně koaxiální kabel v kombinaci s optickým vláknem. V případě kombinace přenos optickou částí sítě probíhá prostřednictvím frekvenčního multiplexu určeného pro standard DOCSIS.

Standard DOCSIS zahrnuje sdílení přenosového média v rámci celé přístupové sítě. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru k uživatelům je v závislosti na použité modulaci 39,912 Mbit/s nebo 55,616 Mbit/s. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru od uživatele se v závislosti na použité modulaci a šířce kanálu pohybuje v rozsahu 0,32 až 10,24 Mbit/s pro DOCSIS 1.1 a 0,32 až 35,85 Mbit/s pro DOCSIS 2.0. Nový standard DOCSIS 3.0 definuje otevřenou digitální platformu IP pro kabelové systémy a také možnost sloučení několika rádiových kanálů, což významně zvyšuje dostupné přenosové rychlosti v obou směrech přenosu. Přenosová rychlost sloučeného datového kanálu směrem k uživatelům může být až 200 Mbit/s a směrem od uživatele až 100 Mbit/s.

Všichni poskytovatelé CATV přístupu v současné době nabízejí přístup k síti Internet přes standard DOCSIS 2.0. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala v průběhu let 2009 a 2010 nabízet služby širokopásmového přístupu přes standard DOCSIS 3.0. Ke konci roku 2010 tato společnost uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat významně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTx.

Úřad zároveň podotýká, že do kategorie CATV přístupů spadají pouze ty přístupy, které jsou realizované v přístupové síti buď koaxiálním kabelem nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny) a je výhradně realizovaný prostřednictvím kabelového modemu a standardem DOCSIS (kterým je realizován přenos také v optické části přístupové sítě). V případech, kdy jsou přístupy realizovány výhradně FTTx sítí (ačkoliv se některé firmy obchodně prezentují jako kabelová televize), jsou zařazeny do kategorie FTTx.

Dostupnost širokopásmových služeb prostřednictvím CATV přístupu Úřad odhaduje pro cca 35 % domácností.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Pro dokumentaci struktury nabídky služeb širokopásmového přístupu zvolil Úřad přehled o nabídkách nejvýznamnějšího poskytovatele těchto služeb, společnosti UPC Česká republika, s.r.o. a druhého největšího poskytovatele CATV přístupů společnosti Nej TV a.s.

Tab. č. 5: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti internet prostřednictvím CATV**

UPC Česká republika, s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kb/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
UPC Internet 2M	2000/512	0-333,33/400	333,33/400	165,83/199
UPC Fiber Power 30	30000/1024	0-333,33/400	333,33/400	415,83/499
UPC Fiber Power 60	60000/6000	0-333,33/400	333,33/400	499,17/599
UPC Fiber Power 120	120000/10000	0-333,33/400	333,33/400	665,83/799

Nabídka společnosti Nej TV a.s.

Název tarifu	**Rychlost kb/s (download/upload)**	**Maloobchodní Cena v Kč (vč. DPH)**		
		Aktivační poplatek		**Cena za měsíc**
		Se závazkem	**Bez závazku**	
Internet M	až 10240/1024	-	-	399
Internet L	až 20480/2048	-	-	499
Internet XL	až 51200/5120	-	-	690

Všechny služby jsou, obdobně jako služby na bázi xDSL, nabízeny bez omezení objemu přenesených dat, přičemž ke zrušení limitů došlo přibližně ve stejné době jako u služeb xDSL, tedy v první polovině roku 2008.

Z přehledu v tabulce společnosti UPC Česká republika, s.r.o. vyplývá, že uváděná měsíční cena za přístup o rychlosti 30 Mbit/s je o přibližně 250 Kč (s DPH) nižší než cena za nejrozšířenější službu xDSL, tj. ADSL s rychlostí až 8 Mbit/s respektive VDSL s rychlostí 20 Mbit/s. V případě CATV přístupu tak vyšší rychlost může znamenat výraznou užitnou hodnotu pro uživatele, kteří jej proto budou preferovat. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. v současnosti nabízí přístupy s rychlostmi 2, 30, 60 a 120 Mbit/s a ve srovnání s nabídkou xDSL přístupu 2, 8, 20 a 40 Mbit/s hovoří ve všech případech ve prospěch UPC Česká republika, s.r.o. nižší cena i poměr mezi oběma směry rychlostí přístupu.

Podle internetového portálu DSL.cz byla v říjnu 2012 průměrná rychlost downloadu v síti UPC Česká republika, s.r.o. cca 20 Mbit/s. Vývoj struktury nabízených CATV přístupů je následující:

Graf č. 13: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí CATV širokopásmových přístupů**

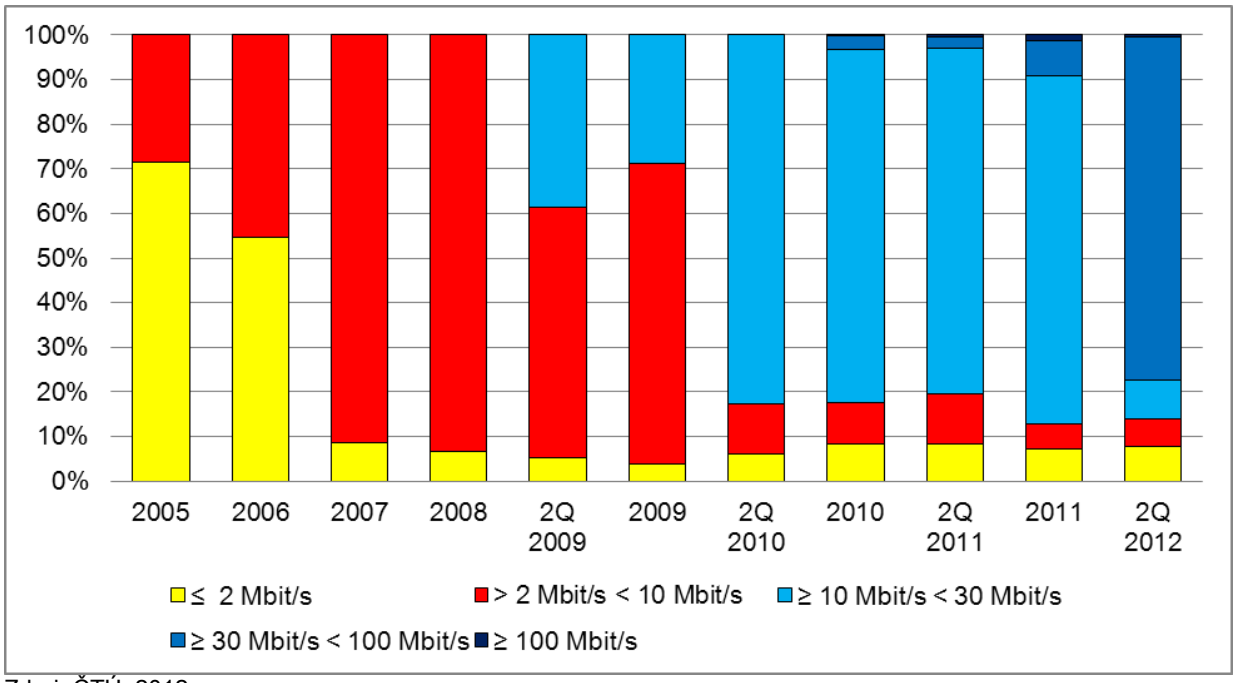

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

Jak již bylo uvedeno v poznámce ke Grafu č. 5, enormní růst podílu kategorie rychlostí od 30 do 100 Mbit/s u přístupů v sítích CATV je způsobena změnou nabízených nominálních rychlostí společnosti UPC Česká republika s.r.o. na konci roku 2011, která se promítla v údajích za pololetí 2012. Nejnižší nabízený tarif společnosti UPC Česká Republika s.r.o. (pokud nebudeme uvažovat tarif Internet 2M – 2 Mbit/s download a 512 kbit/s upload, který společnost na svých internetových stránkách neuvádí) je 30 Mbit/s download a 1 Mbit/s upload, další tarify poté nabízejí rychlosti downloadu 60 a 120 Mbit/s.

Jak vyplývá z výše uvedeného, aktuálně nabízené rychlosti CATV poskytovatelů (přičemž společnost UPC Česká republika, s.r.o. tvoří více než 80 % všech CATV přístupů) převyšují nabídku rychlostí xDSL přístupů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a v současné době jsou porovnatelné pouze s rychlostmi nabízenými prostřednictvím technologie FTTx.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Technologie CATV je v současné době díky technickým vlastnostem a přijatelné ceně preferovaným způsobem přístupu k síti Internet, a to i v případech, kdy uživatel má možnost volby další technologie (například ADSL).

Využívání internetových aplikací je prostřednictvím CATV širokopásmových přístupů podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií ADSL, FTTx a WiFi. S ohledem na zrušení datových limitů v první polovině roku 2008 a stejný způsob zpoplatnění, jako u služeb xDSL, tedy jednou měsíční paušální částkou, se uživatelům rozšířilo spektrum možností, jak Internet využívat. Nemusí se tak již například tolik omezovat při stahování

velkých souborů dat nebo sledování videa přes internet. Z průzkumu provedeného Úřadem vyplývá, že velké soubory dat stahuje pravidelně více než 50 % všech uživatelů Internetu přes CATV přístup, což je obdobné jako v případě ADSL přístupu. Obecně tedy platí, že uživatelé Internetu na bázi obou srovnávaných platforem (xDSL a CATV) mohou Internet využívat plnohodnotným způsobem, tedy ke všem v současnosti běžně využívaným aplikacím.

Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, způsobů zpoplatnění i možností využívat internetové aplikace u služeb na bázi xDSL a CATV vedou Úřad k závěru, že v případě relativního (maximálně 10 %) zvýšení cen služeb poskytovaných prostřednictvím technologie xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi CATV. To potvrzují i výsledky Úřadem provedeného průzkumu, podle kterého by v případě přibližně 7 %[15]) růstu ceny hledalo lepší alternativu více jak 75 % rezidentních uživatelů a 71 % firemních uživatelů služeb na bázi xDSL. Přibližně 66 % rezidentních uživatelů ADSL přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet. Z řad firemních zákazníků je to 74 % zákazníků, pro které není při změně důležitá technologie. 36 % rezidentních uživatelů ADSL se rozhoduje především s ohledem na cenu a rychlost downloadu, u firemních zákazníků je to 60 %. Pro 26 % rezidentních uživatelů ADSL je při výběru důležitá i stabilita služby a rychlost uploadu, přičemž ve všech těchto kategoriích jsou služby na bázi CATV s těmi na bázi xDSL srovnatelné (resp. kvalitnější). (Viz otázka č. 10 a 11 v příloze č. 1). U firemních zákazníků je při přechodu důležitá provázanost nabídky přístupu k internetu s dalšími službami. To v průzkumu uvedlo 38 % uživatelů. (Viz strana 13 v příloze č. 2). I přes to, že CATV přístupy jsou využívány pouze 2,4 % firemních zákazníků, z výše uvedeného zhodnocení poptávky a chování spotřebitelů je lze považovat za substitut na maloobchodním trhu i z pohledu nerezidentních zákazníků.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Na základě hodnocení jednotlivých kritérií Úřad považuje CATV přístup jednoznačně za substitut na maloobchodním trhu. Ze sledovaných kritérií vyplynulo, že z pohledu technické a cenové zaměnitelnosti jsou CATV přístupy zastupitelné se základními vstupy tohoto trhu, což potvrdil i průzkum trhu provedený Úřadem mezi uživateli, neboť v případě relativního (5 – 10 %) zvýšení ceny služby ADSL jsou ochotni přejít na CATV přístupy. Na základě výše uvedeného Úřad zařadil služby prostřednictvím sítí kabelové televize do vymezení maloobchodního trhu.

2.1.2.7 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“)

Rádiové sítě v bezlicenčních pásmech (WiFi sítě) a využití této technologie pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je v ČR významným fenoménem, který v ostatních zemích EU nemá obdoby. Tyto sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL, kdy byl WiFi přístup v řadě míst jedinou alternativou širokopásmového přístupu.

K významnějšímu rozšíření služeb ADSL začalo docházet až v roce 2003, kdy již existovala dostatečná poptávka po službách přístupu k síti Internet, kterou tehdejší služby na základě vytáčeného připojení nemohly uspokojit. Pro uspokojení poptávky v té době začaly vznikat první komunitní a lokální sítě, jejichž prvotním cílem bylo poskytnout služby širokopásmového přístupu „dočasně“ a příliš se nepočítalo s jejich dalším rozšiřováním. Nicméně po počátečním úspěchu docházelo k postupnému rozšiřování sítí a zkvalitňování

[15]) Úřad vycházel primárně z 10 % růstu velkoobchodní ceny a na základě poměru velkoobchodní a maloobchodní ceny odhadl přibližný růst maloobchodní ceny. Protože velkoobchodní ceny se podílí na výši maloobchodních cen ze zhruba 60–70 %, vedl by 10% růst velkoobchodní ceny k maximálně 7% růstu maloobchodní ceny.

služeb. V prvních letech se jednalo především o sítě realizované ve frekvenčním pásmu 2,4 GHz a způsobem Point-to-Multipoint.

V posledních letech dochází k modernizaci těchto sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a přechodem na spojení Point-to-Point. Úřad vzhledem k tomu, jak je často tato kategorie – tedy „WiFi“ – chápána (tedy že se jedná pouze o přístupy prostřednictvím klasické WiFi sítě stylem point-to-point), považuje za nutné zdůraznit, skutečnost, že do této kategorie spadají veškeré přístupy v bezlicenčních frekvenčních pásmech a často tak nemusí být poskytovány prostřednictvím sítí P-MP (Point-to-MultiPoint), ale častým je také případ přístupů poskytovaných v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména sídlištích), kdy je bezlicenčních pásmo vyžito jen k přístupu na střechu budovy a je realizováno stylem point-to-point. Takové sítě se pak zcela vyrovnají v kvalitě sítím xDSL (obecně lze říci, že mají potenciál nabízet dokonce i kvalitnější služby, např. využitím vyšších frekvenčních pásem). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb prostřednictvím WiFi sítí tak na maloobchodním trhu dochází k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) přecházet na ADSL či jiné technologie. Proto i po rozšíření služeb prostřednictvím ADSL/VDSL si WiFi přístup nadále udržuje svoji významnou pozici na českém trhu a je zejména vzhledem k nižším cenám oproti xDSL přístupu nadále vyhledáván.

Poskytovatelé WiFi přístupu sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupu. Počet jimi poskytovaných přístupů odhadoval Úřad v pololetí roku 2012 na cca 860 tisíc. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh“ je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existují pouze 2 poskytovatelé, jejichž podíl WiFi přístupů na maloobchodním trhu činí více než 1 % a to společnost Internethome s.r.o., která nabízí zároveň své služby ve více lokalitách napříč ČR a společnost STARNET, s.r.o. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem se však blíží podílu xDSL přístupů incumbenta.

a) Hodnocení technických vlastností

Technologie WiFi je poskytována v bezlicenčním pásmu 2,4 GHz nebo 5 GHz ve standardu IEEE 802.11. Většina poskytovatelů užívá technologii v pásmu 5 GHz také pro budování svých páteřních spojů, pásmo 2,4 GHz je užíváno především pro připojování uživatelů k přístupovému bodu. Pro páteřní spoje jsou v poslední době využívána i ostatní bezlicenční pásma (např. pásmo 10 GHz) nebo dochází k jejich postupným nahrazením optickými vlákny.

Jedním ze zásadních omezení této technologie je vzájemné rušení, které je významné v pásmu 2,4 GHz. To disponuje pouze třemi nepřekryvnými frekvenčními kanály a dochází často k vzájemnému rušení jednotlivých sítí, ačkoliv se v praxi využívá směrových antén. Pásmo 5 GHz však disponuje dvaceti nepřekryvnými kanály a tudíž nižší možností vzájemného rušení. Dosah obou technologií je prakticky totožný, tj. 4–6 km. V praxi je nabízena přenosová rychlost, která může dosahovat až 54 Mbit/s, v případě standardu 802.11n je teoretická maximální rychlost až 600 Mbit/s.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Přehled nabízených rychlostí a odpovídajících cen u vybraných poskytovatelů, které odpovídají struktuře poskytovatelů v tabulce s naměřenými rychlostmi, uvádí následující tabulka. Jak je z přehledu cen patrné, jsou nabídky některých poskytovatelů velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny za WiFi přístupy jsou až na pár výjimek nižší než ceny za ADSL přístupy. Zároveň je vidět, že většina z vybraných poskytovatelů v současné době nabízí rychlosti, které jsou srovnatelné nejen s poskytovaným ADSL přístupem o nominální rychlosti

8 Mbit/s, ale srovnatelné též i s poskytovaným přístupem VDSL o nominální rychlosti 16 Mbit/s.

Tab. č. 6: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti internet prostřednictvím WiFi**

Společnost (síť)	Nabízené rychlosti kb/s (download/upload)	Maloobchodní cena za aktivaci v Kč (vč. DPH)	Maloobchodní cena za měsíc v Kč (vč. DPH)	Agregace
RIO Media, a.s. (802.cz)	4096/1024	0[16])	350	neuvedeno
	10240/2048	0[16])	350	neuvedeno
	15360/5120	0[16])	475	neuvedeno
AIRWAYNET a.s. (Airwaynet)	2048 / 256	0	290	1:20
	6144 / 512	0	390	1:20
	10240 / 1024	0	490	1:20
	16384 / 2048	0	690	1:20
Infos Art s.r.o.	5120/2560	1[17])	330	dynamická
	7168/3584	1[17])	390	dynamická
Altnet s.r.o. (Skvely.net)	4096/768	3800/4300[18])	333	1:15
	10240/2048	3800/4300[18])	512	1:15
	16384/3072	3800/4300[18])	777	1:15
	20480/4096	3800/4300[18])	999	1:15
Tlapnet s.r.o.	10240/neuvedeno	1[17])	299	neuvedeno
	20480/neuvedeno	1[17])	499	neuvedeno
Coma s.r.o. (UNET)	2048/256	0[19])	499	1:10
	4096/512	0[19])	549	1:10
AB-NET s.r.o.	2048/512	x[20])	300	1:6
	4096/1024	x[20])	504	1:6
	10240/2048	x[20])	588	1:6
	20480/5120	x[20])	756	1:6
FORTECH, spol. s r.o.	2048/512	x[20])	359	neuvedeno
	4096/1024	x[20])	419	neuvedeno
	8192/2048	x[20])	539	neuvedeno
	12288/3072	x[20])	659	neuvedeno
FOFRNET spol. s r.o.	2048/1024	490[17])	355	1:20
	4096/2048	490[17])	385	1:20
Internethome, s.r.o.	5120/1024	1[21])	350	neuvedeno
	10240/2048	1[21])	550	neuvedeno
	15360/5120	1[21])	750	neuvedeno

Pozn.: Všechny tarify jsou bez omezení přeneseného objemu dat, pokud není uvedeno jinak. Údaje za březen 2012.

[16]) smlouva se uzavírá na 24 měsíců
[17]) v případě uzavření smlouvy na 36 měsíců
[18]) 3800 Kč (do 500m) a 4300 Kč (od 501m) včetně DPH
[19]) v případě uzavření smlouvy na dobu 2 nebo 4 roky
[20]) dle tarifů od 2000 Kč do 1 Kč
[21]) akční nabídka při úvazku na 24 měsíců a úhradou ceny předem, jinak 2490 Kč

Skutečnost, že uživatelé WiFi mohou využívat internetové aplikace ve stejné struktuře jako uživatelé ADSL (viz bod c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů), dokumentuje i tabulka naměřených rychlostí, ze které vyplývá, že rychlosti připojení jsou v některých případech nejen srovnatelné s xDSL, ale i vyšší. Je však skutečností, že charakteristiky WiFi přístupů jsou velmi variabilní a jsou významně ovlivněny obchodní politikou a možnostmi jednotlivých poskytovatelů. Díky takové variabilitě proto nemusí být WiFi přístupy některých poskytovatelů uživateli vnímány jako substitut k ADSL a naopak WiFi přístupy jiných poskytovatelů s daleko kvalitnějšími charakteristikami mohou být brány jako plnohodnotný substitut k přístupu VDSL.

Tento stav dokumentují i rozdíly v naměřených rychlostech WiFi přístupů u vybraných poskytovatelů služeb.

Tab. č. 7: **Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů WiFi přístupu**

Společnost (síť)	rychlost v kbit/s	Síť	rychlost v kbit/s
AB-NET s.r.o. (AB-NET)	5 087	NET On Line, s.r.o. (NET On Line)	7 129
AIRWAYNET a.s. (Airwaynet)	5 087	RIO Media, a.s. (802.cz)	5 748
a-net Liberec s.r.o.(a-net Liberec)	4 683	Pe3ny Net s.r.o. (Pe3ny)	4 674
CBS holding limited (Cerberos)	5 595	Sdružení PilsFree (PilsFree)	10 260
OS cyrilek.net (Cyrilek.net)	12 381	N-SYS s.r.o.(N-SYS)	10 376
Cznet s.r.o. (CZNET)	9 802	Sauron CZ s.r.o. (Sauron)	7 117
Česká síť s.r.o. (Česká síť)	16 936	Internethome s.r.o. (Telefónica O2)	5 855
Fortech, s.r.o. (Fortech)	3 863	Tlapnet s.r.o. (Tlapnet)	7 888
GRAPE SC, a.s. (GRAPE SC)	5 174	STARNET, s. r. o. (Starnet)	10 124
METRONET s.r.o. (Metronet)	8 010	Coma s.r.o. (UNET)	4 982
GEMNET s.r.o. (GEMNET)	8 670	Warnet.cz s.r.o. (Warnet.cz)	9 255
Infos Art s.r.o. (Infos)	3 637	WIFCOM - Marta KRMELOVÁ (Wifcom)	7 050
JON.CZ s.r.o. (JON.CZ)	6 655	Ostatní	6 826
NetFree s.r.o. (NetFree)	6 935	**WiFi celkem**	6 928

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření říjen 2012

Následující Graf č. 14 ukazuje, jak poskytovatelé WiFi přístupu reagují na trend poptávky po vyšších rychlostech a nabízejí stále více přístupy s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s tak, aby si udrželi svoji pozici na trhu a jejich uživatelé neměli důvod k přechodu na jinou technologii nebo k jinému poskytovateli. Zároveň je zřejmé, že WiFi sítě mají jednoznačně nejvyšší podíl na trhu u přístupu s rychlostí do 2 Mbit/s. Jak však již bylo uvedeno, toto není způsobeno technickými možnostmi této technologie, ale obchodní politikou jednotlivých poskytovatelů, kteří podle názoru Úřadu vycházejí těmito nabídkami vstříc uživatelům, kteří přístup k síti Internet nevyužívají pro náročné aplikace a řídí se hlavně výší ceny.

Graf č. 14: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí WiFi širokopásmových přístupů**

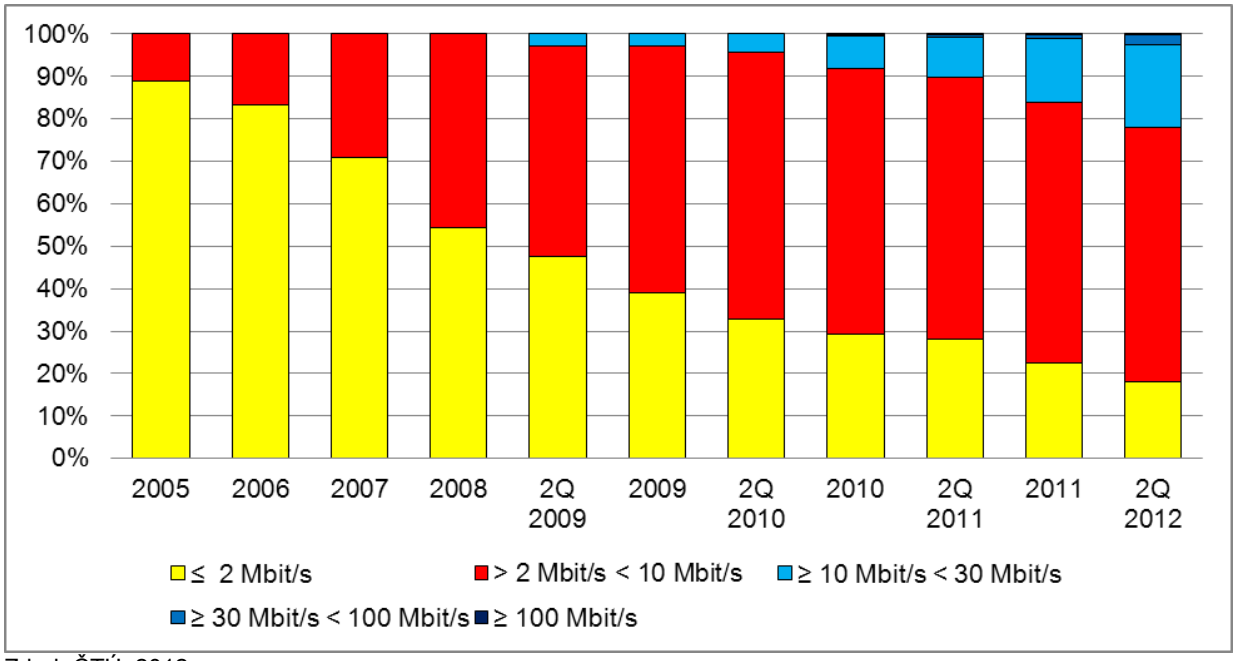

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Vzhledem k tomu, že služby jsou většinou poskytovány bez limitu přenesených dat a zpoplatněny jednou měsíční paušální částkou, nejsou uživatelé WiFi přístupu omezováni ve využívání Internetu. I přes relativně nižší nabízené rychlosti stahuje pravidelně velké soubory dat více než 55 % rezidentních uživatelů, 60 % sleduje internetovou televizi či poslouchá rozhlas a přes 42 % rezidentních uživatelů se pravidelně věnuje on-line hraní her, pro které je důležitá nejen rychlost připojení, ale i např. zpoždění (latence). Obdobné údaje o využití aplikací byly zjištěny i u uživatelů ADSL přístupu. Obecně tak platí, že uživatelé Internetu na bázi obou srovnávaných platforem (xDSL a WiFi) mohou Internet využívat plnohodnotným způsobem, tedy ke všem běžně využívaným aplikacím.

Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, způsobů zpoplatnění i možností využívat internetové aplikace u služeb na bázi xDSL a WiFi vedou Úřad k závěru, že v případě relativního zvýšení cen služeb přes technologii xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi WiFi. To potvrzují i výsledky provedeného průzkumu trhu, podle kterého by v případě přibližně 7 %[15]) růstu ceny hledalo lepší alternativu více jak 75 % rezidentních uživatelů služeb na bázi xDSL a 71 % firemních uživatelů. Přibližně 66 % rezidentních uživatelů ADSL přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet, a u firemních uživatelů je to 74 %, pro které není důležitá technologie. 36 % rezidentních uživatelů ADSL se rozhoduje především s ohledem na cenu a rychlost downloadu a pro 26 % uživatelů ADSL je při výběru důležitá i stabilita služby a rychlost uploadu. U firemních zákazníků je pro 60 % důležitá cena a přenosová rychlost a pro 38 % i provázanost nabídky přístupu k Internetu s dalšími službami. Přestože WiFi přístupy umožňují nebo nabízí nižší skutečné rychlosti nebo kvalitu služeb než xDSL přístupy, jsou často kompenzovány nižší cenou za tyto služby. 47 % firemních WiFi zákazníků by podle průzkumu přešlo při zvýšení ceny k nabídce se stejnou kvalitou, což dokládá, že kvalita služeb na bázi WiFi je pro ně dostatečná. 22 % firemních zákazníků využívá přístup k síti Internet prostřednictvím služeb WiFi. Úřad tak nemá důvod se

domnívat, že nelze WiFi přístupy považovat za vhodný substitut[22]). (Viz otázka č. 10 a 12 v příloze č. 1 a otázky č. 2 a 5 v příloze č. 2).

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Lze předpokládat, že část WiFi přístupů není v některých kvalitativních charakteristikách zcela srovnatelná s xDSL nebo FTTx přístupy, nicméně v této fázi zkoumání trhu Úřad posuzoval zastupitelnost z pohledu koncových uživatelů. To je zmíněno i v článku 46[12]) Pokynů Komise[4]).

WiFi přístupy jsou v současné době druhým nejrozšířenějším způsobem přístupu k síti Internet v ČR a jejich podíl na maloobchodním trhu je pouze asi o 5 procentních bodů nižší než podíl xDSL přístupů. Z průzkumu provedeného Úřadem vyplynulo, že uživatelé WiFi jsou nejvíce citliví na výši ceny a naopak spolu s uživateli mobilních přístupů nejméně preferují zvolenou technologii. Vzhledem k tomu, že ceny za WiFi přístupy jsou na maloobchodním trhu obvykle nejnižší, považuje Úřad tuto skutečnost za důvod, proč si WiFi sítě i nadále udržují na maloobchodním trhu významnou pozici.

Poskytovatelé WiFi přístupů ovlivňují situaci na maloobchodním trhu. Úřad konstatuje, že koncoví uživatelé vnímají WiFi přístupy jako alternativní možnost přístupu a nadále poptávají tyto služby i v lokalitách, kde jsou nabízeny další formy přístupu k síti Internet. Z hlediska poptávky lze tak považovat technologii WiFi za zaměnitelnou s technologiemi popsanými výše. Tento názor Úřadu potvrdily také závěry z průzkumu trhu, který ukázal, že většina uživatelů v současné době neshledává významné rozdíly mezi technologiemi xDSL a WiFi a zároveň, že důvodem pro preferenci technologie WiFi je obvykle nižší cena.

Dle zjištěných informací od vybraných WiFi poskytovatelů Úřad konstatuje, že WiFi poskytovatelé nepředpokládají žádné masivní nahrazování rádiových spojů optickými sítěmi, ale plánují spíše budování optických sítí jako doplněk ke stávajícím WiFi sítím, které hodlají i nadále udržovat či dokonce renovovat a přecházet na spoje ve vyšších pásmech (5 či 10 GHz).

Úřad nenalezl žádné závažné skutečnosti, které by svědčily o změně vývoje poptávky po těchto službách v rámci časového vymezení trhu nebo které by zastupitelnost služeb poskytovaných touto technologií vyvracely.

Na základě výše uvedeného proto Úřad považuje širokopásmové WiFi přístupy za substitut na maloobchodním trhu.

2.1.2.8 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS – dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS přístup“

Přístup k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí v současné době nabízejí všichni čtyři mobilní operátoři v ČR. Služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítě UMTS nabízejí společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Služby prostřednictvím sítí CDMA nabízejí společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a Air Telecom a.s. Společnost Air Telecom a.s. nabízí také velkoobchodní

[22]) Na druhou stranu si je Úřad vědom skutečnosti, že jako hlavní technologii využívá v současné době pouze 6 % firemních zákazníků. Takřka 1/3 firemních zákazníků WiFi služeb přitom uvádí jako jeden z důležitých parametrů pro výběr služby i provázanost nabídky s dalšími službami. Úřad tak má za to, že i tato skutečnost hovoří ve prospěch zařazení WiFi technologie jako substitutu do věcného vymezení maloobchodního trhu.

služby prostřednictvím sítě CDMA (jedná se o služby na bázi čistého přeprodeje), kterou následně na maloobchodním trhu nabízí mj. také společnost Vodafone Czech Republic, a.s.

Úřad v této kategorii registruje pouze ty přístupy, které jsou nabízeny jako „speciální“ tarify s trvalou možností přístupu k síti Internet (většinou nabízené jako samostatné tarify s paušální měsíční cenou prostřednictvím datové karty). Rostoucí počty mobilních širokopásmových přístupů dokumentuje následující časová řada.

4.Q 05	4.Q 06	4.Q 07	4.Q 08	2.Q 09	4.Q 09	2.Q 10	4.Q 10	2.Q 11	4.Q 11	2.Q 12
70 342	119 405	182 495	276 672	330 539	370 638	382 977	542 379	556 992	643 944	635 489

Zdroj: ČTÚ

Pozn.: V průběhu roku 2010 došlo k úpravě metodiky sběru dat prováděného Úřadem a od konce roku 2010 byly do celkového součtu započítány mobilní přístupy společnosti Vodafone Czech Republic a.s.

a) Hodnocení technických vlastností

Technologie CDMA2000 je využívána v ČR ve frekvenčním pásmu 450MHz. V sítích jsou v současnosti používány dvě technologie pro datový přenos, označované jako CDMA2000 1xEV-DO a CDMA2000 1xRTT. Technologie 1xEV-DO slouží pouze k datovému přenosu a umožňuje dosahovat přenosové rychlosti až 2,4 Mbit/s, technologie 1xRTT umožňuje realizovat přenos hlasu i dat pouze při maximální dosahované rychlosti 307 kbit/s.

Sítě UMTS jsou provozovány v pásmech 1885–2200 MHz. Teoretická maximální přenosová rychlost je 3,6 Mbit/s (pro Release 6), s vylepšením technologií HSDPA (High-Speed Downlink Packet Access) až 21 Mbit/s. Technologie UMTS využívá standardně přenos dat metodou tzv. frekvenčního dělení FDD (Frequency Division Duplex) anebo méně obvyklou metodu TDD (Time Division Duplex).

Za další stupeň vývoje mobilních sítí je obecně považována technologie LTE (Long Term Evolution), která má poskytovat mobilní přístup s rychlostmi srovnatelnými např. s technologií xDSL. Teoretické přenosové rychlosti jsou až 326 Mbit/s při šířce pásma 20 MHz pro směr k uživateli a až 86 Mbit/s pro směr od uživatele. Předpokládá se provoz v pásmech 800, 900, 1800, 2100, a popř. i 2600 MHz.

Intenzivní vývoj sítí s technologií LTE probíhá v celé řadě zemí. Asociace GSA[23]) ve své zprávě o vývoji trhu technologie LTE, vydané 1. října 2012, uvádí, že 351 operátorů ve 104 zemích buduje, nebo se zavázalo k vybudování provozních systémů LTE, přičemž konstatuje, že ve světě je již v celkem 48 zemích v komerčním provozu 105 LTE sítí.

V České republice oznámily výstavbu LTE sítí dvě společnosti. Spuštění komerčního provozu LTE sítě v pásmu 1800 MHz oznámila v červnu 2012 společnost Telefonica Czech Republic, a.s. Jedná se o několik eNode (přístupových bodů) na jihovýchodním okraji Prahy. Téměř současně společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. zahájila testovací provoz LTE sítě v pásmu 2600 MHz na jižním okraji Prahy a v Mladé Boleslavi.

Další vývoj v ČR bude záviset na výsledku připravované aukce kmitočtů pro LTE sítě.

[23]) The Global mobile Suppliers Association

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulka uvádí vybrané nabídky poskytovatelů UMTS a CDMA přístupů:

Tab. č. 8: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti internet prostřednictvím mobilních sítí**

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 8 GB	3,1 Mbit/s	8 GB[24])	289
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 3 GB	42 Mbit/s	3 GB[25])	449
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	42 Mbit/s	30 GB	849
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet Komplet	10,8 Mbit/s	3 GB	499
Telefónica Czech Republic, a.s.	O2 Mobilní Internet M	7,2 Mbit/s	1 GB	303
Telefónica Czech Republic, a.s.	O2 Mobilní Internet L	7,2 Mbit/s	3 GB[26])	505
Telefónica Czech Republic, a.s.	O2 Mobilní Internet XXL	7,2 Mbit/s	30 GB	1000
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení pro notebook super	43,2 Mbit/s	4 GB[27])	536
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení pro notebook premium	43,2 Mbit/s	10 GB	1008

Pozn.: Po dosažení FUP limitu dojde u všech uvedených tarifů ke snížení rychlosti stahování dat, poté si ale uživatel může zakoupit dodatečné balíčky pro navýšení limitu FUP a tedy obnovit původní rychlost stahování dat

V posledních letech došlo k podstatnému rozšíření pokrytí obyvatelstva ČR mobilními sítěmi a ke konci roku 2011 bylo dosaženo následující pokrytí:

Operátor	Pokrytí ČR signálem	Síť GSM (v %)	Síť UMTS (v %)	Síť CDMA (v %)
Telefónica Czech Republic, a.s.	pokrytí obyvatelstva	99,6	58,9	91,6
	pokrytí území	*98,1*	*11,1*	*85,2*
T-Mobile Czech Republic a.s.	pokrytí obyvatelstva	100	82	0
	pokrytí území	*97*	*44*	*0*
Vodafone Czech Republic a.s.	pokrytí obyvatelstva	99	66	0
	pokrytí území	*94*	*14*	*0*
Air Telecom a.s.	pokrytí obyvatelstva	0	0	88
	pokrytí území	*0*	*0*	*78*

Tab. č. 9: **Tabulka naměřených rychlostí v jednotlivých CDMA a UMTS sítích**

Společnost (síť)	rychlost v kbit/s
TO2 (GPRS/EDGE)	125
T-Mobile (GPRS/EDGE)	118
Vodafone (GPRS/EDGE)	106

[24]) Po překročení datového limitu se sníží rychlost stahování a odesílání dat na 64 kbit/s.
[25]) Rychlost po překročení FUP je 64 kbit/s, ale FUP lze navýšit zakoupením dalšího 1 GB dat po dosažení FUP limitu.
[26]) Po vyčerpání měsíčního objemu přenesených dat (FUP) dojde ke snížení rychlosti na 32 kbit/s. Poté si uživatel může pořídit denní balíček.
[27]) Po dosažení limitu se omezuje rychlost stahování na 20 kbit/s.

Společnost (síť)	rychlost v kbit/s
TO2 (CDMA)	970
U:fonův internet (CDMA)	621
TO2 3G	2 229
T-Mobile 3G	5 203
Vodafone 3G	4 470
Mobilní internet celkem	**2 471**

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření říjen 2012

Jak vyplývá z údajů v tabulkách č. 8 a 9, jak nominální nabízené rychlosti, tak i skutečně poskytované rychlosti jsou v současné době nižší než u ostatních technologií. Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stáhnutých dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat. Uživatelé mají možnost si poté zakoupit dodatečný balíček pro stahování dalšího objemu dat, ovšem takovéto balíčky jsou zpoplatněny a představují pro uživatele dodatečné náklady na službu. Navíc 3G mobilní sítě jsou prakticky dostupné jen ve větších městech, pokrytí mimo větší města není dosud vybudováno nebo není dostatečné. Větší pokrytí mají pouze CDMA mobilní sítě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a Air Telecom a.s., které však nabízejí nízké přenosové rychlosti.

CDMA a UMTS přístupy nemohou v současné době uživatelům poskytnout srovnatelnou přenosovou rychlost a kvalitu jako xDSL přístupy a z hlediska technické zastupitelnosti tak nemohou být brány jako substitut. Je ale zjevné, že uživatelé s touto skutečností počítají a poptávka po mobilním přístupu k síti Internet se vyznačuje jinými preferencemi než standardní poptávka po přístupu prostřednictvím jiných technologií.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

V případě mobilních sítí jsou většinově využívané pouze aplikace, které nejsou náročné na kvalitu připojení. Možnosti stahování většího objemu dat, online hraní her nebo sledování TV využívá v mobilních sítích velmi malé procento rezidentních uživatelů. To potvrzují závěry z průzkumu trhu s tím, že pro většinu rezidentních uživatelů (cca dvě třetiny) je mobilní přístup pouze doplňkem k jinému způsobu připojení v pevném místě. U firemních zákazníků využívá mobilní přístup poměrně velká část, a to až 43 % firemních zákazníků, avšak 42 % jej využívá jako doplněk. Tyto přístupy jsou využívány zejména z důvodu jejich mobility. Tak jak roste „internetová vzdělanost“, tak roste i potřeba uživatelů mít k dispozici kdykoliv a kdekoli přístup k síti Internet v mobilním koncovém zařízení. Přidaná hodnota mobilního přístupu a nabídka služeb mobilními operátory v rámci zvýhodněných balíčků služeb je pro uživatele stále atraktivnější a zvyšuje tak poptávku po těchto službách.

Úřad zde neuvádí závěry ze SSNIP testu ve stejné struktuře jako u ostatních technologií, neboť jeho závěry by byly oproti ostatním technologiím zkreslené. Chování uživatelů totiž v sobě již zahrnuje odlišné preference (mobilitu připojení). Souhrnně lze říci, že v případě relativního zvýšení ceny za přístup u technologií uvedených výše by se většina uživatelů nerozhodla pro volbu mobilních sítí. To je v souladu s výše uvedenými závěry, že jako jediný způsob přístupu k síti Internet poptává CDMA a UMTS přístupy cca jedna třetina rezidentních jejich uživatelů a pouze 1 % firemních zákazníků. Tato skutečnost může být také vyvolána relativně malým pokrytím UMTS sítí v ČR a tato hodnota se může s pokračující výstavbou nových sítí měnit.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Úřad při zkoumání zastupitelnosti vzal v úvahu předpokládaný vývoj přístupů v mobilních sítích, jak se bude zvyšovat penetrace v mobilních datových sítích a jednotliví poskytovatelé budou modernizovat své mobilní sítě, může být stále častěji mobilní přístup považován za substitut k ostatním dříve uvedeným přístupům. Úřad při tom vycházel ze zkušeností a vývoje mobilních širokopásmových sítí v jiných zemích EU, a také z toho, že očekává postupnou modernizaci sítí zaváděním technologie LTE ve vazbě na výsledky plánované aukce volných kmitočtů v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz (dále jen „Aukce"). V současnosti jsou tyto sítě v ČR provozovány zatím pouze ve velmi omezeném „testovacím" provozu. Stejně jako v případě optických sítí FTTx Úřad uplatnil princip forward looking approach. Tento přístup je v souladu i s článkem 20 Pokynů[4]), který říká, že trh má být posuzován perspektivně a zahrnovat také předpokládaný rozvoj některých služeb.

Úřad předpokládá, že po dokončení Aukce dojde k postupnému rozvoji mobilních broadbandových služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí s technologií LTE. S ohledem na parametry služeb nabízených v současnosti na pevných přístupových sítích (xDSL, FTTx apod.) si je Úřad vědom toho, že v současné době většina uživatelů nepovažuje mobilní přístupy za efektivní náhradu, ale pouze za doplňkovou službu k jinému způsobu připojení v pevném místě. K zásadnímu posunu v chápání mobilních broadbandových služeb ze strany uživatelů bude podle názoru Úřadu docházet spíše až v závěru období stanoveného pro zpracování další analýzy. V této souvislosti možná budoucí substituovatelnost z pohledu koncových zákazníků zároveň bude u služeb poskytovaných prostřednictvím sítě LTE do značné míry záviset na cenové politice jednotlivých poskytovatelů těchto služeb spolu s nastavenými kvalitativními prvky, jakými jsou nabízené rychlosti a nastavené FUP (fair user policy). Úřad bude vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních přístupů v období do příští analýzy z tohoto pohledu důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Na základě výše uvedeného proto Úřad mobilní širokopásmové přístupy nepovažuje v rámci této analýzy za substitut na maloobchodním trhu.

2.1.2.9 Ostatní technologie a balíčky služeb

Aby byl pohled na maloobchodní trh kompletní, provedl Úřad rovněž hodnocení vlivu nabídek širokopásmových přístupů prostřednictvím dalších technologií, které jednotlivě nemají na maloobchodním trhu významný podíl.

Stejně tak se Úřad věnoval posouzení nabídek tzv. balíčků služeb, které v sobě vedle ostatních služeb elektronických komunikací zahrnují i služby širokopásmového přístupu.

a) Širokopásmový přístup prostřednictvím pevných rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (dále jen „FWA přístupy")

Poskytovatelé širokopásmových přístupů FWA (včetně WiMax) nabízejí v současnosti na maloobchodním trhu služby s vyššími rychlostmi a srovnatelnou (nebo vyšší) kvalitou ve srovnání s přístupy prostřednictvím xDSL. Z hlediska kvalitativních charakteristik lze tyto přístupy považovat za zaměnitelné s technologiemi popsanými v kapitolách 2.1.2.4 a 2.1.2.5. Nicméně jejich zastoupení na maloobchodním trhu je v podstatě zanedbatelné (jejich podíl je menší než 1 %).

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím FWA zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

b) Širokopásmový přístup prostřednictvím satelitu

Na maloobchodním trhu existuje pouze jeden větší poskytovatel této služby přístupu, ovšem jejich počet je menší než tisíc (podíl cca 0,2 % na maloobchodním trhu). Proto Úřad nepovažuje přístup prostřednictvím satelitu na trhu za dostatečně rozvinutý a nemá rovněž v současné době k dispozici žádné informace o významném nárůstu těchto služeb v rámci časového vymezení trhu.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím satelitu zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

c) Širokopásmový přístup prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC)

Poskytování služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) není v ČR rozvinuto. Několik společností s vazbami na energetický sektor uvádí počet aktivních přístupů celkově menší než 200, to znamená v řádu desítek na poskytovatele.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

d) Balíčky služeb

V souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu[5]) (část 3.2, strana 15) Úřad rovněž posuzoval nabídku balíčků na maloobchodním trhu, které obsahují přístup k síti Internet. Na maloobchodním trhu jsou služby přístupu k síti Internet nabízeny jak samostatně, tak i jako součást souboru služeb, tzv. balíčků, ve spojení s hlasovými službami poskytovanými v pevném místě, přístupem k televiznímu vysílání a mobilními službami. Nabízeny jsou jak double play, triple play, tak i quadruple play balíčky služeb v různých kombinacích. Poskytování služeb formou balíčků je nabízeno většinou významnějších operátorů bez ohledu na použitou technologii. Přínosem pro uživatele je cenové zvýhodnění, administrativní úspora (jedna dodavatelská faktura) a v neposlední řadě to mohou být i kvalitativní výhody. Na druhou stranu při nákupu jednotlivých služeb od různých poskytovatelů má uživatel možnost variabilnějšího výběru, který může více vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Z hlediska poskytovatele služeb se jedná o marketingovou strategii, kdy kombinovanou nabídkou produktů dochází k realizaci výnosů z rozsahu, včetně snížených nákladů na propagaci a administrativu (billing), tj. ke snížení výrobních a distribučních nákladů. Poskytovány jsou jak balíčky služeb, kdy je uživateli nabízen soubor služeb za jednu cenu, tak soubory služeb s určenou cenou každé služby, kdy na základě odběru více služeb dochází v rámci měsíčního vyúčtování k cenovému zvýhodnění.

Při posuzování situace na trhu vycházel Úřad ze zprávy BERECu[28]) včetně doporučeného precedentního případu Microsoft[29]). Úřad konstatuje, že na trhu existuje samostatná poptávka po přístupu k síti Internet, stejně jako po ostatních komponentech nabízených balíčků. Každý z poskytovatelů služeb nabízí službu přístupu k síti Internet samostatně, většina z nich má v portfoliu nabízených služeb i samostatnou nabídku dalších služeb, které však mohou být i součástí zvýhodněných balíčků. Na trhu existují průběžné, opakující se, časově omezené zvýhodněné nabídky jednotlivých služeb pro nové i stávající uživatele. Nákup takové zvýhodněné služby může být v některých případech pro uživatele cenově výhodnější než nákup balíčku služeb.

[28]) BEREC report on impact of bundled offers in retail and wholesale market definition z prosince 2010 BoR (10) 64
[29]) Commission Decision of 24 March 2004, Case COMP/C-3/37.792 – Microsoft

Na základě dostupných informací Úřad v souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu[5]) konstatuje, že se nejedná o samostatný trh balíčků. Služby přístupu k síti Internet nabízené jako součást balíčků tak budou posuzovány jako součást předmětného maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k síti Internet.

2.1.2.10 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu

Na základě provedeného zkoumání Úřad stanovil služby náležející věcně do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k Internetu shodně jako v předchozí analýze relevantního trhu č. 5, a to širokopásmové přístupy prostřednictvím:

- účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL,
- optických vláken (FTTx),
- sítí kabelové televize (CATV),
- rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi).

Zatímco v případě prvních tří technologií lze začlenění těchto služeb do maloobchodního trhu považovat za jednoznačné (z důvodů jejich kvalitativních charakteristik), u poslední technologie Úřad k tomuto závěru dospěl na základě komplexního vyhodnocení provedeného detailního zkoumání jejich kvalitativních a jiných charakteristik a s využitím výsledků průzkumu trhu.

2.1.3 Velkoobchodní trh širokopásmového přístupu

2.1.3.1 Definice velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací a vymezení základních vstupů

„V původním Doporučení byly identifikovány dva velkoobchodní trhy s vazbou na maloobchodní trh širokopásmového přístupu: jednak velkoobchodní trh zpřístupněných účastnických kovových vedení a jejich úseků (včetně sdíleného přístupu), a také velkoobchodní trh širokopásmového přístupu. O prvním z obou těchto trhů platí, že v důsledku technologických změn do něho nyní spadá veškerá relevantní fyzická infrastruktura potřebná k tomu, aby se služba dostala až ke koncovému uživateli – na rozdíl od dřívějšího striktního vymezení v případě účastnických kovových vedení nebo jejich úseků. K identifikování druhého samostatného velkoobchodního trhu vedlo Komisi přesvědčení, že ve většině členských států ani regulovaný přístup k účastnickým kovovým vedením nebude stačit k omezení potenciální tržní síly na maloobchodní úrovni a že budou nadále přetrvávat významné bariéry vůči vstupu nových subjektů na maloobchodní trh.“ (viz Vysvětlující memorandum[5]), část 4.2.2, str. 32)

Relevantní trh č. 5 je definován, v souladu s Doporučením o relevantních trzích, jako velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací. Tento přístup je realizován prostřednictvím datového toku (bitstream access), který umožňuje širokopásmový přenos dat v obou směrech ke koncovému uživateli. Datovým tokem (bitstream) se rozumí přenos souborů dat mezi koncovým uživatelem a bodem přístupu, který je zajišťován pro jiného operátora. Širokopásmový přístup musí umožňovat koncovému uživateli širokopásmový přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (downlink) činí alespoň 256 kbit/s a přístup je trvale dostupný.

Velkoobchodní širokopásmový přístup je poskytovaný prostřednictvím infrastruktury základních vstupů tohoto trhu (viz níže) a dále prostřednictvím jiných infrastruktur, pokud umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu.

Úřad v rámci věcného vymezení relevantního trhu postupoval v souladu s ustálenou praxí v oblasti soutěžního práva a s Pokyny[4]) Komise (viz zejména část 2.2, článek 41). Úřad identifikoval pro účely věcného vymezení relevantního trhu základní vstupy, u kterých předpokládá potřebu uplatnění regulace a následně se zabýval zkoumáním dalších služeb, které by mohly být k tomuto základnímu vstupu substitutem. Za tímto účelem provedl věcné vymezení příslušejícího maloobchodního trhu. V rámci posuzování maloobchodního trhu Úřad uvedl v kapitole 2.1.2.2 důvody, které jej vedly ke stanovení vymezení základních vstupů. Tyto důvody jsou totožné i pro stanovení základních vstupů na velkoobchodním trhu. Úřad k tomu podotýká, že maloobchodní trh širokopásmového přístupu má vazbu na oba velkoobchodní trhy, tj. č. 4 a 5. Oproti věcnému vymezení z minulé analýzy relevantního trhu č. 5 tak Úřad rozšířil základní vstupy tohoto relevantního trhu o optická vlákna.

Úřad stanovil jako základní vstupy tohoto relevantního trhu širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení na technologii xDSL a optických vláken. Součástí tohoto relevantního trhu jsou všechny tři scénáře optických sítí, a to FTTH, FTTB a FTTC.

2.1.3.2 Zkoumání zastupitelnosti na velkoobchodním trhu

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťoval, zda na vymezeném trhu působí podnik (či podniky), který se díky své ekonomické převaze může chovat do značné míry nezávisle na ostatních tržních subjektech (konkurentech, zákaznících či koncových spotřebitelích). Podnik, který se ocitne v této pozici má možnost poskytovat své služby za jednostranně

výhodnějších podmínek a za vyšší ceny, než které by mohl dosáhnout na trhu s fungující konkurencí.

Při vymezování trhu, na němž budou zkoumány konkurenční podmínky pro působení jednotlivých podniků, je proto důležité zohlednit všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit[30]). Tento vliv může pocházet od velkoobchodních služeb dostupných alternativním operátorům, kteří s jejich využitím následně mohou poskytovat finální služby zákazníkům na maloobchodním trhu. Takové velkoobchodní služby může poskytovat například operátor s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 4 nebo operátor, který si buduje vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytuje na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům (viz níže bod 2) a kapitola 2.1.3.2.1). Nezávislost v rozhodování hypotetického monopolisty může omezovat i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, bez ohledu na to, zda tito operátoři jsou (viz níže rovněž bod 2) a kapitola 2.1.3.2.1) či nejsou (viz níže bod 3) a kapitola 2.1.3.2.2) schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby a ty nabízet třetím stranám.

S ohledem na praxi Evropské komise je možné samozásobení vertikálně integrovaných operátorů do vymezení relevantního trhu zahrnout jak tehdy, pokud jsou operátoři schopni nabídnout vlastní velkoobchodní služby, tak i tehdy, pokud tyto služby třetím stranám schopni nabídnout nejsou (v tom případě může být samozásobení do trhu zahrnuto s ohledem na tzv. nepřímé vlivy). Ani v jednom případě však není zahrnutí samozásobení do velkoobchodního trhu automatické a musí mu předcházet analýza vlivu, který působení vertikálně integrovaných operátorů na vymezovaném trhu vytváří (na poskytovatele služeb na bázi xDSL a FTTx).

Při definování velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu a zkoumání zastupitelnosti Úřad zvažoval tři možné situace na trhu:

1) velkoobchodní služby nejsou nabízeny (zatím neexistují). V tomto případě lze hovořit o absenci velkoobchodního trhu, tato možnost neplatí pro situaci na trhu v ČR;

2) incumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale i jiné subjekty jsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby; viz kapitola 2.1.3.2.1;

3) incumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale jiné subjekty nejsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby. Nicméně na trhu působí nepřímý vliv soutěže nabídek na maloobchodním trhu; viz kapitola 2.1.3.2.2.

2.1.3.2.1 Zkoumání přímých vlivů – posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Přímými vlivy se rozumí vlivy jiných velkoobchodních nabídek na nabídku incumbenta. Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být využity k poskytování služeb uživatelům na maloobchodním trhu.

Jak je uvedeno výše mohou takové velkoobchodní služby poskytovat například operátoři s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 4 nebo operátoři, kteří si budují vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytují na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům.

[30]) Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, část. 2.1., uvádí, že: „*The main purpose of market definition is to identify in a systematic way the competitive constraints that the undertakings face. The objective is to identify those actual and potential competitors of the undertakings that are capable of constraining their behaviour and of preventing them from behaving independently.*“

Při zkoumání přímých vlivů lze do vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů. Je to založeno na předpokladu, že pokud alternativní operátoři jsou schopní poskytovat „velkoobchodní vstupy sami pro sebe“ (prostřednictvím samozásobení, tedy pro realizaci svých vlastních maloobchodních služeb), mohli by být schopni stejně je nabízet také na velkoobchodní trh pro jiné poskytovatele.

Pro možnost zahrnout do vymezení velkoobchodního trhu samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, kteří jsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty poskytovat třetím stranám, stanoví Evropská komise následující podmínky[31]):

- vertikálně integrovaný operátor je schopný v krátké časové době vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty začít poskytovat třetím stranám, aniž by na vytvoření těchto služeb musel vynaložit značné investice,
- územní pokrytí posuzované sítě odpovídá požadavkům zájemců o velkoobchodní služby,
- posuzovaná síť má dostatečnou volnou kapacitu,
- na velkoobchodní úrovni existuje dostatečná poptávka po těchto substitutech.

To znamená, že v tomto kroku Úřad přistupoval ke zkoumání zastupitelnosti především z pohledu technických možností velkoobchodního přístupu k datovému toku (i když potenciálního) prostřednictvím dané technologie, a to z pohledu jak možného velkoobchodního poskytovatele, tak z pohledu možného velkoobchodního odběratele. Mimo technickou zastupitelnost Úřad v tomto kroku posuzoval možnosti velkoobchodního přístupu k datovému toku také z hlediska jeho ekonomické realizovatelnosti a územního pokrytí. Splnění těchto podmínek Úřad považuje za dostatečné k tomu, aby bylo možné takové přístupy označit za ekvivalentní k základním vstupům (dále jen „ekvivalentní přístup“).

Je zřejmé, že potenciální odběratel bude při velkoobchodní poptávce po službě širokopásmového přístupu k datovému toku posuzovat míru uplatnění následně vytvořeného maloobchodního širokopásmového přístupu z pohledu potřeb uživatele na maloobchodním trhu. Úřad provedl zkoumání substituce na maloobchodním trhu, kde identifikoval možné technologie širokopásmového přístupu, které následně podrobil zkoumání, zda jsou z tohoto pohledu zastupitelné k základním vstupům. Proto při posuzování velkoobchodního trhu již neprovádí zkoumání substituce na maloobchodním trhu, ale pro potřeby věcného vymezení velkoobchodního trhu přebírá závěry z maloobchodního trhu (tj. reakce spotřebitelů, otázku ceny a možné substituce na straně nabídky z pohledu maloobchodní služby).

Realizace maloobchodního širokopásmového přístupu na základě velkoobchodní nabídky jiného poskytovatele musí zohledňovat i skutečnost, že odběratel musí být schopen technicky, ekonomicky a jinak (např. na srovnatelném územním pokrytí s incumbentem) realizovat z velkoobchodní nabídky obdobnou maloobchodní službu, jako jsou maloobchodní služby širokopásmového přístupu prostřednictvím základních vstupů. Úřad je toho názoru, že tato podmínka je nezbytná při posouzení, zda širokopásmový přístup k datovému toku prostřednictvím jiné technologie by mohl být účinnou alternativou pro realizaci širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Proto se Úřad dále věnoval podrobněji možnostem velkoobchodního přístupu prostřednictvím jednotlivých technologií z hlediska potřeb velkoobchodního odběratele.

[31]) Tyto podmínky lze dohledat ve Vysvětlujícím memorandu týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

2.1.3.2.2 Zkoumání nepřímých vlivů

V druhém kroku Úřad zkoumal, zda má do věcného vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů na základě nepřímých vlivů z maloobchodního trhu. Na základě nepřímých vlivů z maloobchodního trhu lze do věcného vymezení velkoobchodního trhu zahrnout i ty vertikálně integrované operátory, kteří neprošli výše uvedenými čtyřmi kritérii, jejichž prokázání by vedlo k zahrnutí na základě přímých vlivů. Protože však na velkoobchodním trhu je chování hypotetického monopolisty omezeno nejen dostupností skutečných či potenciálních velkoobchodních služeb konkurenčních poskytovatelů, ale i působením vertikálně integrovaných operátorů na maloobchodním trhu, kteří nejsou schopni na velkoobchodním trhu poskytnout plnohodnotně své služby, lze za určitých okolností tyto služby tvořené samozásobením vertikálně integrovaných operátorů do trhu zahrnout.

Obr. č. 4: **Schéma poskytování služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu**

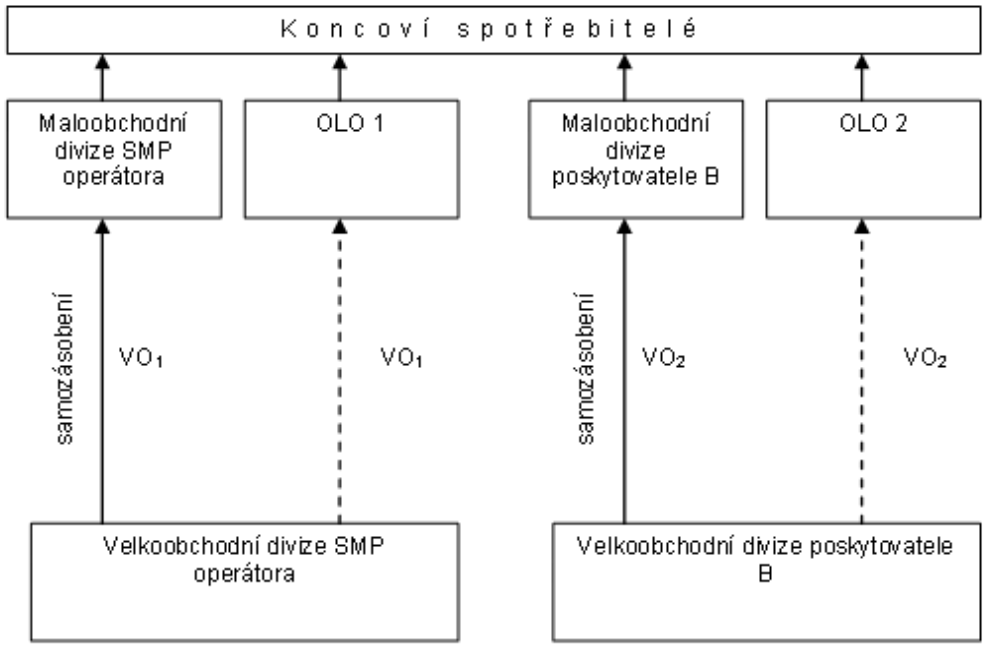

Stručně lze působení nepřímých vlivů popsat na Obr. č. 4, na němž jsou znázorněni dva vertikálně integrovaní operátoři. Pro zahrnutí poskytovatele B (jak jeho samozásobení tak služeb dostupných třetím stranám) do vymezení velkoobchodního trhu na základě přímých vlivů je důležitá skutečná či potenciální dostupnost velkoobchodních služeb (VO2) třetím stranám (OLO 2 a případně OLO 1). Pokud může alternativní operátor (OLO 1) přejít po zvýšení ceny velkoobchodní služby (VO1) ze strany SMP operátora k velkoobchodní nabídce (VO2) poskytovatele B, bude motivace SMP operátora zvyšovat ceny svých velkoobchodních služeb omezena (neboť by následoval pokles prodeje služby VO1).

Podobnému tlaku nezvyšovat ceny svých služeb však může SMP operátor čelit i v případě, že poskytovatel B žádné velkoobchodní služby třetím stranám nenabízí a zásobuje službami pouze svou maloobchodní divizi. Pokud by totiž SMP operátor zvýšil ceny svých velkoobchodních služeb (VO1) a toto zvýšení by se promítlo do vyšších maloobchodních cen služeb jeho vlastní maloobchodní divize a maloobchodních služeb alternativního operátora (OLO 1), mohli by maloobchodní zákazníci (SMP operátora a OLO 1) přejít ke službám poskytovaným maloobchodní divizí vertikálně integrovaného poskytovatele B.

Nezávislost v chování SMP operátora by pak nebyla omezena přímo prostřednictvím konkurenční velkoobchodní služby (VO2), ale nepřímo konkurencí na maloobchodním trhu, na kterém by zákazníci nahrazovali služby SMP operátora a OLO 1 službami poskytovatele B.

Nepřímými vlivy se tedy rozumí působení konkurence vertikálně integrovaných operátorů na maloobchodním trhu, kteří sice neposkytují žádné velkoobchodní služby na vymezovaném relevantním trhu (pouze samozásobení), ale svým působením na maloobchodním trhu mají potenciál ovlivnit významně chování hypotetického monopolisty na velkoobchodním trhu. Zkoumání nepřímých vlivů je založeno především na zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu, kde Úřad identifikoval jak podíly daných technologií, tak chování spotřebitelů. Ačkoliv některá z technologií nemusí z různých důvodů splňovat podmínku ekvivalentního přístupu, může způsobit významné nepřímé omezení, a to takového rázu, že může značně ovlivňovat pozici subjektu s významnou tržní silou na velkoobchodním trhu. Takové výrazné nepřímé omezení by mohlo být zohledněno zahrnutím takových přístupů již do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

Komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory tuto možnost připouští, i když preferuje zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP, jak již bylo popsáno v části věcného vymezení maloobchodního trhu). Pokud se regulátor rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Komise splnění následujících tří podmínek[32]):

1) „*Velkoobchodní odběratelé by byli nuceni převést hypotetické zvýšení velkoobchodních cen na své maloobchodní zákazníky na základě poměru maloobchodní /velkoobchodní ceny*.“ V principu, čím je vyšší podíl velkoobchodní ceny na maloobchodní, tím je vyšší pravděpodobnost, že dojde k přenosu zvýšení velkoobchodní ceny.

2) *„Existovala by dostatečná substituce na straně poptávky k službám na maloobchodní úrovni, založená na nepřímém tlaku, který může způsobit zvýšení velkoobchodní ceny nevýnosným“* (předpokládá obecnou analýzu síly alternativních způsobů poskytování širokopásmového přístupu: WiFi, CATV)

3) *„Zákazníci velkoobchodních odběratelů by ve značné míře nepřešli k nabídce maloobchodních služeb integrovaného hypotetického monopolisty, a to zejména v případě, že by sám nezvýšil své vlastní maloobchodní ceny“*

2.1.3.3 Popis realizace přístupu k datovému toku u základních vstupů velkoobchodního trhu

Při zkoumání věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu Úřad definoval základní vstupy širokopásmového přístupu na tomto trhu (tedy xDSL a FTTx) a dále posuzoval, zda by součástí tohoto trhu mohly být i jiné technologie širokopásmového přístupu, které Úřad identifikoval na maloobchodním trhu. Jiné technologie mohou být součástí tohoto trhu za předpokladu, že tyto technologie umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl tento přístup ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu (tj. xDSL a FTTx). Tím se rozumí takový způsob přístupu k datovému toku, který je na velkoobchodním trhu poskytovaný tak, aby umožnil jednoznačné určení datového

[32]) Podmínky lze nalézt v řadě připomínek Komise k analýzám jednotlivých států, např. nizozemské analýze z roku 2005 (NL/2005/0281), britské z roku 2007 (UK/2007/0733) nebo finské z roku 2009 (FI/2009/0900). Uvedeny jsou i v dokumentu BEREC Report on Self supply z března 2010 (BoR (10) 09).

toku ke koncovému uživateli a mohl nabídnout přístup k datovému toku od koncového uživatele k potenciálnímu bodu přístupu pro alternativního operátora (velkoobchodního odběratele). Zároveň tento přístup musí být ve srovnatelné kvalitě se širokopásmovým přístupem prostřednictvím účastnických kovových vedení a optických vláken.

Obr. č. 5: **Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku podle dokumentu ERG (03) 33rev2**

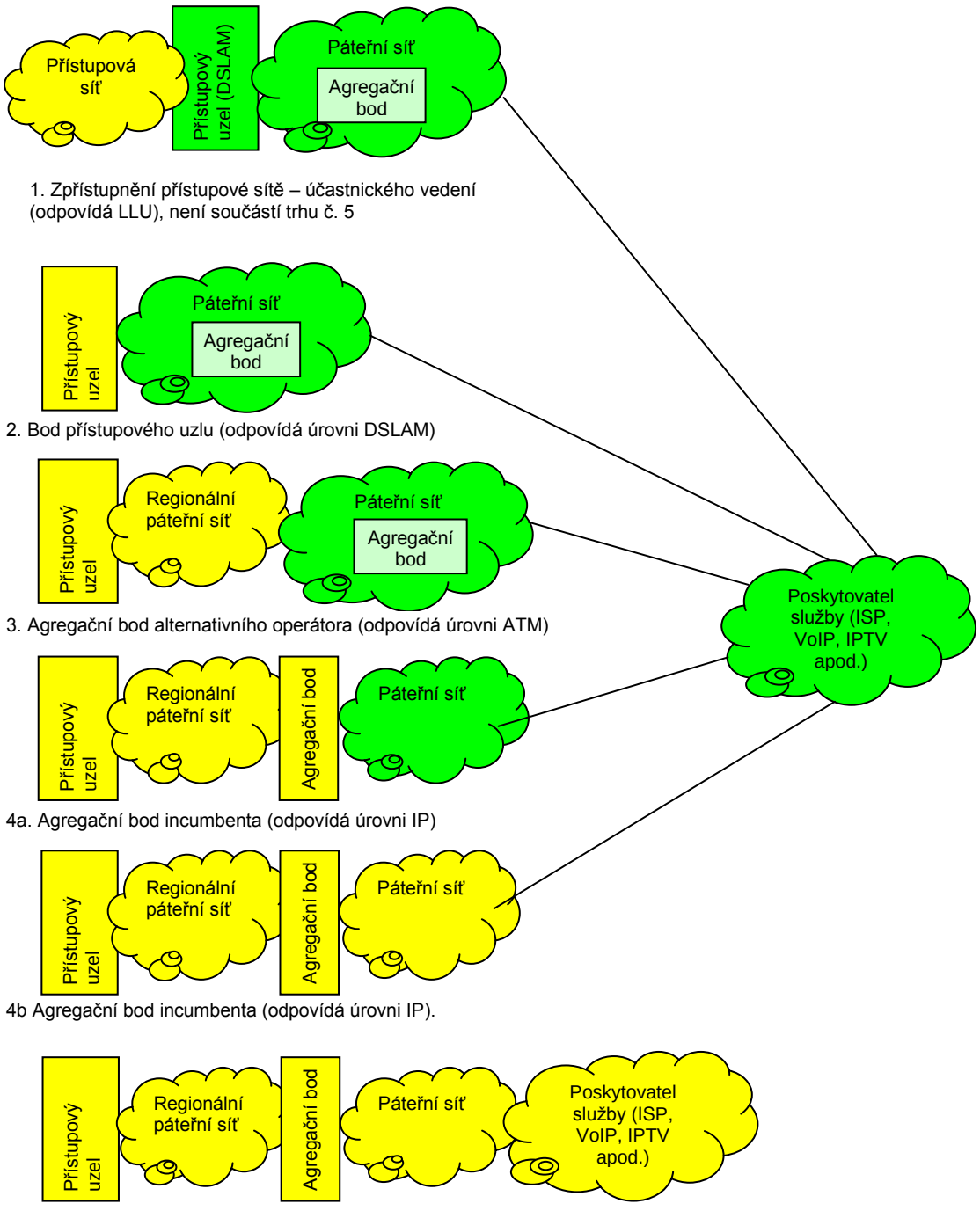

Žlutá barva označuje úseky realizované incumbentem a zelená barva úseky realizované alternativním operátorem.

Obr. č. 6: **Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku s využitím účastnického kovového vedení (podle dokumentu ERG (03) 33rev2)**

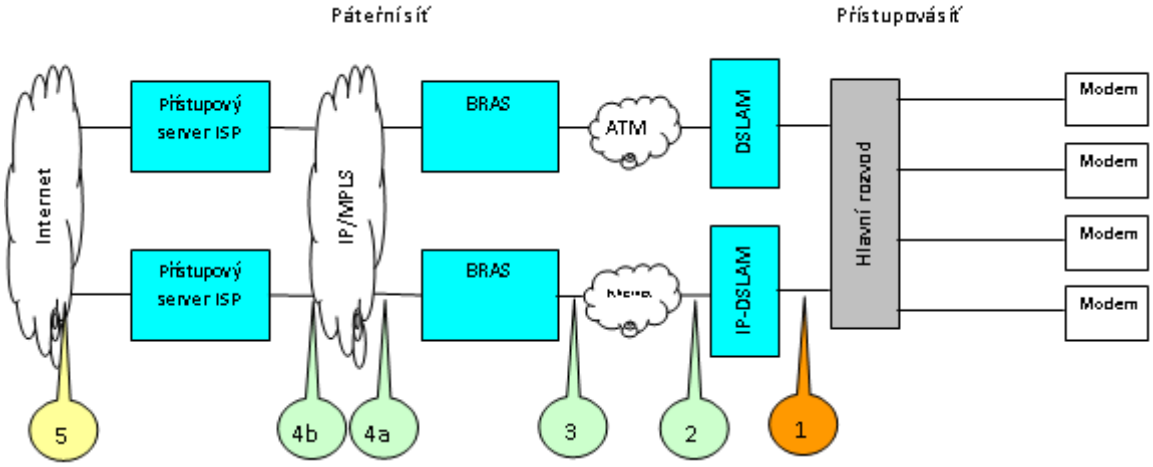

Obr. č. 5 a Obr. č. 6 ukazují možnosti přístupu k datovému toku

- Bod 1 na Obr. č. 6 označuje přístup k účastnickým kovovým vedením (LLU), body 2 až 4 označují přístup k datovému toku (tj. přístup na úrovni „DSLAM“, „ATM“ a „IP“) a bod 5 označuje čistý přeprodej, který není součástí analyzovaného trhu, neboť v tomto případě již neexistuje bod přístupu pro alternativního operátora.
- úroveň přístupu k datovému toku na úrovni „ATM“ a „IP“ se nevztahuje k použité technologii, ale k bodu přístupu k síti incumbenta, kde je (nebo může být) realizováno propojení mezi sítěmi incumbenta a alternativního operátora.
- bod přístupu č. 3, tj. přístup na úrovni „ATM“ neznamená, že bod přístupu k síti je realizován výhradně technologií „ATM“, ale že k předání provozu dochází v bodu agregace na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví alternativního operátora. Tento přístup je realizován ještě před zařízením BRAS (koncentrátor virtuálních spojení), který tak v tomto případě řídí alternativní operátor.
- bod přístupu č. 4a a 4b, tj. přístup na úrovni IP znamená, že bod přístupu k síti je na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví incumbenta. Přístup na úrovni „IP“ je možné realizovat buď bezprostředně za agregačním bodem BRAS (koncentrátor virtuálních spojení) incumbenta nebo až na přístupovém serveru alternativního operátora (tj až za transportní sítí).

2.1.3.4 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v xDSL síti

Možnosti přístupu k datovému toku na účastnických kovových vedeních, příp. účastnických kovových vedeních v kombinaci s optickými sítěmi (FTTC) znázorňuje Obr. č. 7:

Obr. č. 7: **Body přístupu k datovému toku podle stávající sítě a velkoobchodní nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

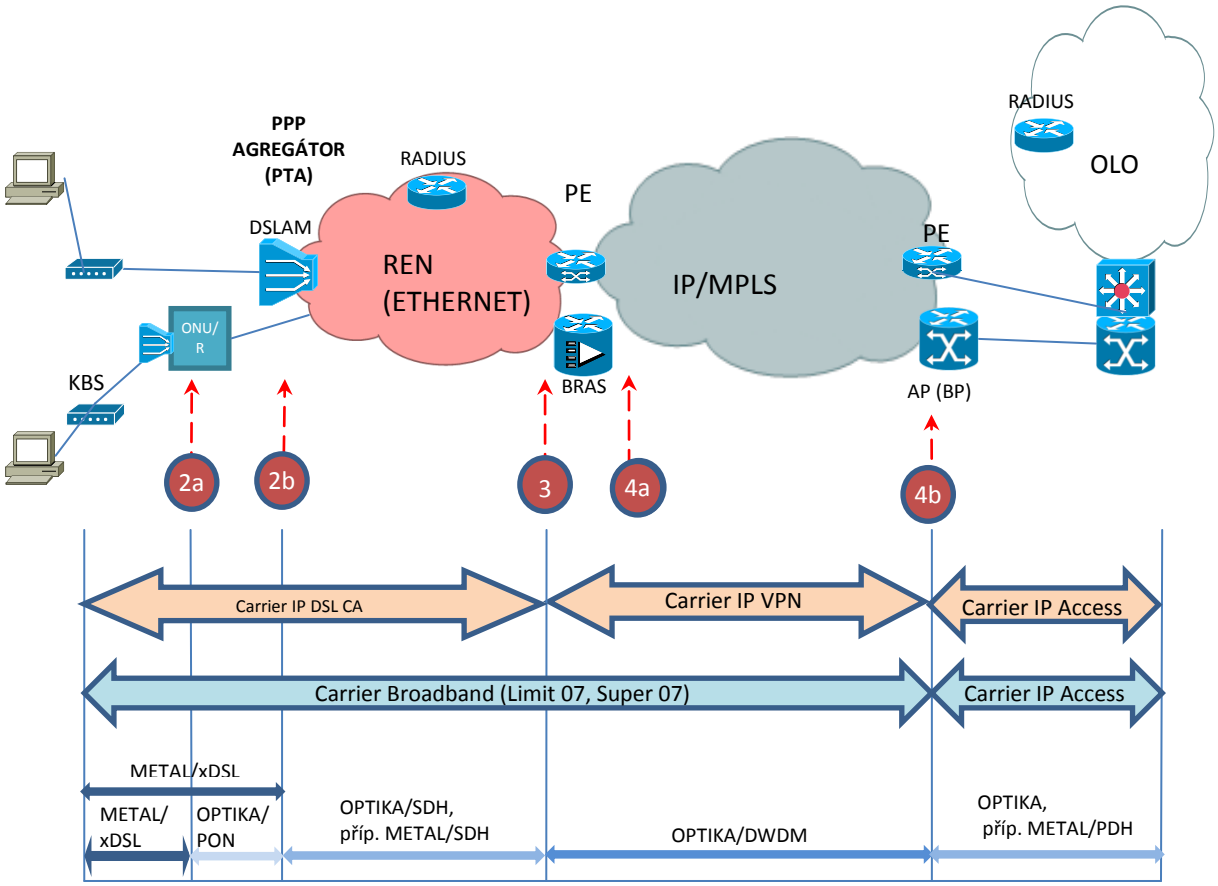

Bod 2a ukazuje možnost využití tzv. street cabinetů a vysunutých DSLAMů, tedy využití technologie FTTC. Bod 2b ukazuje možnost přístupu k datovému toku podle bodu 2 Obr. č. 6, tzn. na úrovni DSLAM, a to v případě využití pouze účastnických kovových vedení v přístupové sítí.

Společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. byla v rámci minulé analýzy uložena povinnost umožnit přístup na IP úrovni. Telefónica Czech Republic, a.s. v současné době nabízí dvě velkoobchodní nabídky přístupu k datovému toku - Carrier IP Stream (CIPS) a Carrier Broadband (CBB). Přístup k datovému toku realizuje a předává u obou nabídek až za transportní sítí – bod 4b Obr. č. 6 a Obr. č. 7.

A) Velkoobchodní nabídka Carrier IP Stream

Velkoobchodní regulovaná nabídka Carrier IP Stream v sobě zahrnuje následující dílčí služby: Carrier IP DSL CA, Carrier IP VPN, a Carrier IP Access. V rámci služby Carrier IP DSL CA byla nabídka k 9. 5. 2011 rozšířena o technologii VDSL2, což se projevilo i do definice nominální přenosové rychlosti virtuální privátní cesty dílčí služby Carrier IP VPN:

Přístup Carrier IP DSL CA

Přístup Carrier IP DSL CA je základním komunikačním prvkem pro připojení účastníka k síti alternativního operátora, využívající DSL (ADSL/ADSL2+/VDSL2) přístupové vedení a je ohraničen koncovým bodem sítě na straně jedné přes DSLAM až po hraniční bod přístupu Carrier IP DSL CA na straně druhé (agregační bod BRAS). Na této straně jsou definovány individuální limity („Základní množství nezpoplatněných přenesených dat

pro přístup Carrier IP DSL CA“). Tato část je plně vyhrazená pro příslušného uživatele (zákazníka) a není agregována.

Tab. č. 10: **Nominální přenosová rychlost přístupu**

Varianta přístupu Carrier IP DSL CA	Nominální přenosová rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Podporovaná přístup. technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	VDSL2	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	VDSL2	PPPoE
16384/1024	až 20480/2048 kbit/s	VDSL2	PPPoE
25600/2048	až 40960/2048 kbit/s	VDSL2	PPPoE

Služba Carrier IP VPN

Služba Carrier IP VPN je transportní službou páteřní datové IP sítě Telefónica Czech Republic, a.s., poskytující obousměrný přenos datových toků účastníka mezi všemi oblastními sdružujícími body (agregačními body BRAS), prostřednictvím definovaných virtuálních privátních cest, a bodem přístupu BP (AP). Má charakter sítě VPN (virtuální privátní sítě), jež svádí datový tok z konkrétního agregačního bodu do jednoho společného bodu přístupu (AP), kde si vše přebírá alternativní operátor. Vzhledem k tomu, že touto VPN procházejí data příslušející více individuálním přípojkám, musí zde být příslušné toky nutně sloučeny (agregovány).

Služba Zvýšená servisní podpora

Ke každému jednotlivému přístupu Carrier IP DSL CA může alternativní operátor zvolit doplňkovou službu Zvýšená servisní podpora, jež poskytuje zrychlené řešení poruch, přičemž rozsah aktivit vykonaných pro odstranění poruchy zahrnuje především konfigurační změny na DSLAMu, BRASu a poruchy v konfiguraci IP transportní sítě. V jejím rámci je poskytována nadstandardní péče zahrnující zrychlené odstranění případné poruchy na daném jednotlivém přístupu Carrier IP DSL CA nebo prostupu IP datového toku účastníka příslušnou virtuální privátní cestou v rámci služby Carrier IP VPN.

B) Velkoobchodní nabídka Carrier Broadband

Komerční nabídka přístupu k síti Carrier Broadband umožňuje připojení elektronického zařízení nebo sítě poskytovatele k datové síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Účelem tohoto přístupu je poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, přenosu dat nebo přístupu k síti Internet.

Referenční nabídku přístupu k síti – Carrier Broadband Telefónica Czech Republic, a.s. aktualizovala podobně jako službu Carrier IP Stream, ke dni 9. 5. 2011. Hlavním důvodem je rozšíření parametrů služby o technologii VDSL2.

Základní datový tok přenášený od účastníka přístupu Carrier Broadband prochází do IP sítě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Dále je pak směrován k alternativnímu operátorovi prostřednictvím služby Carrier IP Access v rámci pro tyto účely vytvořené virtuální privátní sítě.

Základní parametry přístupu

Tab. č. 11: **Carrier Broadband LIMIT07**

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
16384/1024	až 20480/2048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
25600/2048	až 40960/2048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE

Tab. č. 12: **Carrier Broadband SUPER07**

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
16384/1024	až 20480/2048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
25600/2048	až 40960/2048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE

C) Další informace a nabídky společné pro obě velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream a Carrier Broadband

Technologie ADSL a VDSL2

Využití technologie ADSL je v současné době (podle odhadů incumbenta) možné na 97 % účastnických kovových vedení společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

Jak již bylo uvedeno v části věcného vymezení maloobchodního trhu (v kapitole 2.1.2.4), tak od 1. září 2012 se na maloobchodním trhu v reakci na změnu velkoobchodní referenční nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (z 1. června 2012) začaly nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.[33]) týká 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívají tarify Optimal (až 20 Mbit/s) a Aktiv (až 40 Mbit/s) prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých bude tato rychlost dostupná, ovšem není přesně znám, společnost ovšem uvádí, že technologie VDSL je dostupná na 23 % přípojkách. Lze se tedy domnívat, že na velké části přípojek, není možno vlivem starého či příliš dlouhého účastnického vedení technologii VDSL plně využít a tudíž na těchto přípojkách nebude možno tyto nově nabízené rychlosti dosáhnout.

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. uvádí, že technologie VDSL2 byla v květnu 2012 dostupná pro cca 1600 DSLAMů (na příslušných RSU). V současné době činí

[33]) Tisková zpráva spol. Telefónica Czech Republic, a.s. ze dne 30.8.2012

počet RSU cca 2500. Jak bylo uvedeno v rámci popisu maloobchodního trhu (kapitola 2.1.2.5), incumbent však plánuje provozovat technologii VDSL2 i na scénáři FTTC, tedy v kombinaci s optickými vlákny a „vysunutými“ DSLAMy, a tím zvýšit dostupnost služeb založených na technologii VDSL2 pro více zákazníků.

Služba Carrier IP Access

Služba Carrier IP Access je transportní službou zajišťující připojovací trasu mezi páteřní IP sítí společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. – bodem přístupu (BP) a IP sítí poskytovatele pomocí technologie Fast Ethernet nebo Gigabit Ethernet, v jejichž rámci Telefónica Czech Republic, a.s. nabízí službu Carrier Access ve variantách 10, 100, 200, 300, 500, 1 000 a 10 000 Mbit/s.

D) Vysvětlení rozdílu mezi velkoobchodními službami CIPS a CBB a služeb spadajících do relevantního trhu č. 6 (zejména velkoobchodní nabídka Carrier Ethernet Network)

V souvislosti s věcným vymezením a popisem velkoobchodních nabídek považuje Úřad za užitečné popsat také rozdíly mezi službami širokopásmového přístupu k datovému toku a službami pronájmu přenosové kapacity (jako velkoobchodní službu pronájmu přenosové kapacity bral Úřad v potaz nabídku Carrier Ethernet Network).

Popis nabídky Carrier Ethernet Network

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
Carrier Ethernet Network	**Rychlosti: 64 kbit/s – 20 Mbit/s**	Služba pronájmu přenosových kapacit za využití xDSL modemů, stávající metalické sítě a datové sítě. Nastavení služby je dvojí, první (UBR – Unspecified Bit Rate) nezaručuje konstantní zpoždění a propustnost, druhé (nrtVBR – Non-Real-Time Variable Bit Rate) má určitou garanci propustnosti a zpoždění, avšak je nevhodné pro realtime aplikace. Tato služba pak obecně nemá možnost dohledu a neexistuje také její zálohování. Dochází zde ke sdílení kapacity v páteřní síti.	Na základě nabídky CEN nelze realizovat maloobchodní ani velkoobchodní služby klasických pronajatých okruhů. Nelze ji využít pro realizaci TDM hlasové služby.

Jak ukazuje Obr. č. 7, velkoobchodní nabídky CIPS a CBB jsou předávány alternativnímu operátorovi za transportní sítí IP/MPLS přičemž datový tok jednotlivých koncových uživatelů alternativního operátora je „sveden“ v páteřní síti do jedné VLAN. Za tímto účelem prochází datového toky přes agregační server BRAS incumbenta, který je umístěn před transportní sítí. Tyto přístupy jsou poskytovány prostřednictvím technologie xDSL.

Velkoobchodní nabídka CEN je sice také předávaná alternativnímu operátorovi za transportní sítí, ale datový tok od každého koncového uživatele (resp. xDSL modemu) má vyhrazený datový tok v jedné své VLAN, což znamená, že v páteřní síti neprochází přes agregační server BRAS, který je umístěn až za transportní sítí. V tomto případě je přenosová kapacita poskytována alternativnímu operátorovi, který poté řídí svůj vlastní BRAS.

Pro ilustraci je přiložen také Obr. č. 8, který zobrazuje datový tok v rámci nabídky CEN.

Obr. č. 8: **Schéma datového toku v rámci velkoobchodní nabídky CEN**

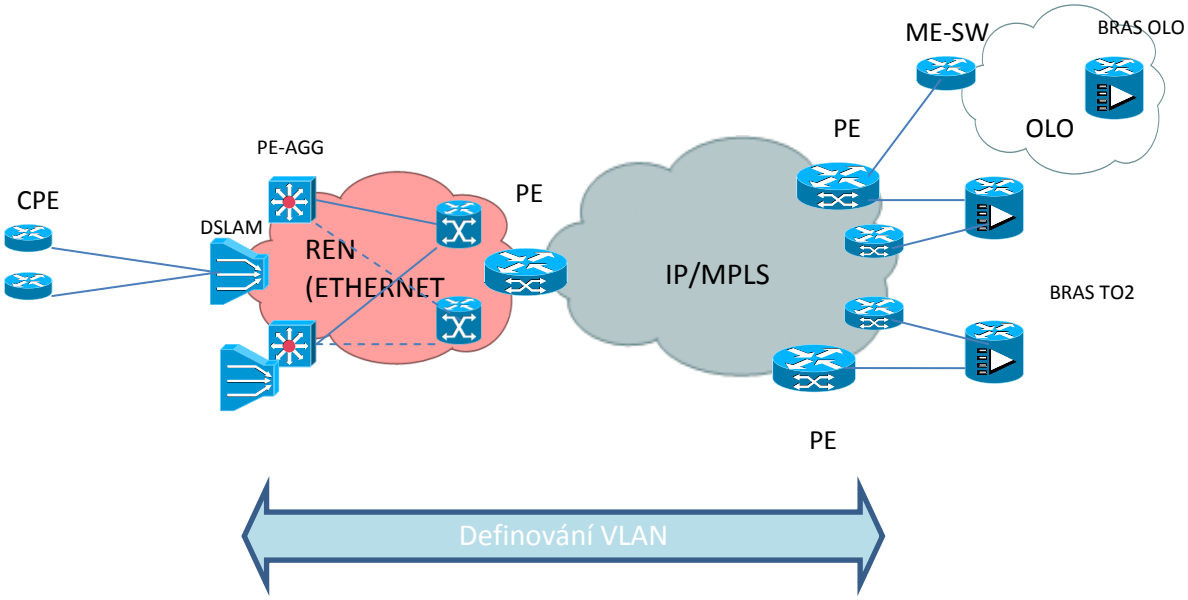

2.1.3.5 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v FTTx síti

Z hlediska možnosti přístupu k datovému toku za přístupovou sítí je architektura páteřní sítě velmi podobná páteřní síti v případě xDSL. Také např. incumbent, pokud v některých lokalitách zavádí nové přístupové sítě prostřednictvím FTTH, využívá stejnou páteřní síť.

Obr. č. 9: **Body přístupu k datovému toku v aktivních a pasivních optických sítích**

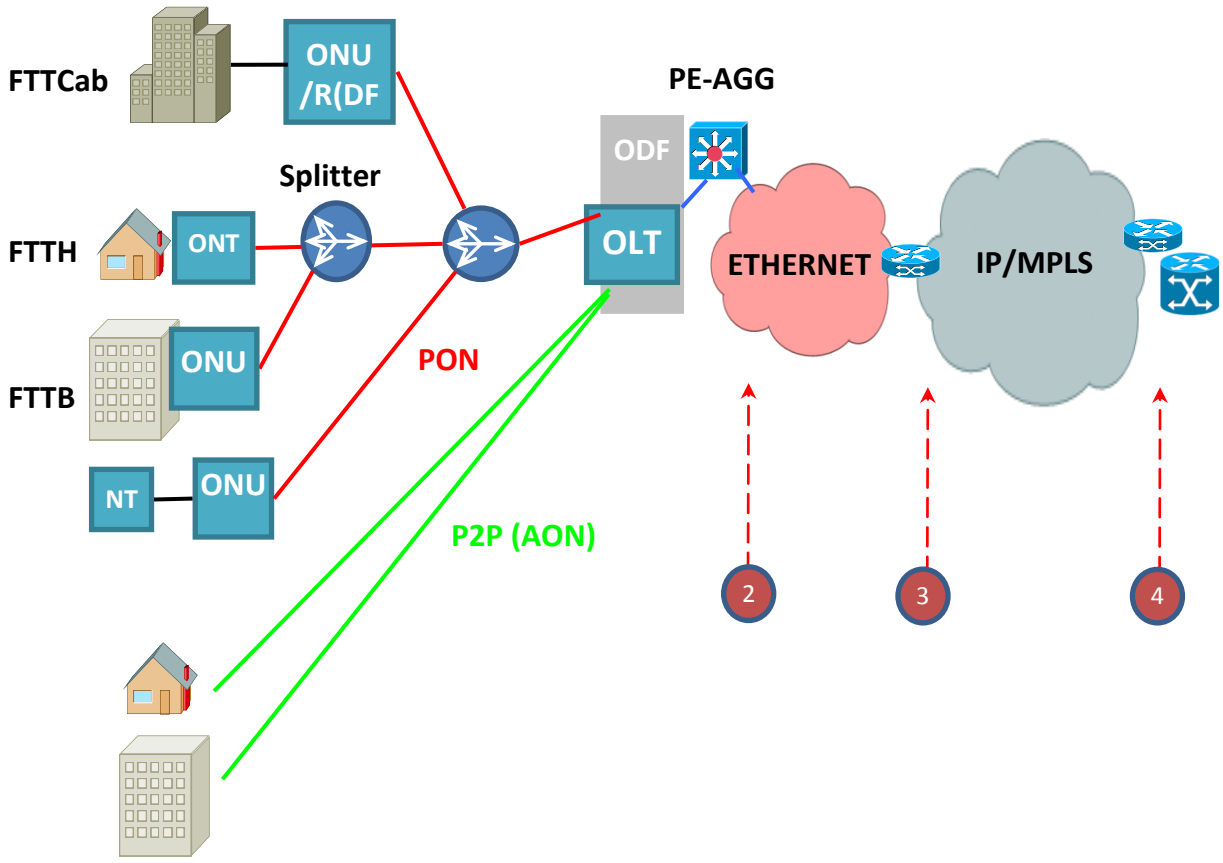

Základními funkčními prvky optických přístupových sítí jsou:

- optické linkové zakončení (OLT), zajišťující funkce síťového rozhraní mezi přístupovou sítí a sítěmi telekomunikačních služeb,
- optický rozvaděč (ODF), což je rozvod pro jednotlivá optická vlákna
- optická distribuční síť, což je soubor optických přenosových prostředků mezi OLT a jednotkami ONU v rámci přístupové sítě,
- optické síťové jednotky (ONU), zabezpečující funkce účastnického rozhraní mezi koncovými zařízeními účastníků a přístupovou sítí,
- optické síťové zakončení (ONT),
- síťové zakončení (NT).

Obr. č. 9 ukazuje také dvě možnosti realizace optických přístupových sítí FTTH, a to aktivní (AON) a pasivní (PON). Rozdíl je v tom, že aktivní sítě jsou zpravidla konstruovány stylem point-to-point (P2P), kdy je optické vlákno určeno pro každé koncové zakončení (ONT) a ODF, zatímco v případě pasivních optických sítí je od ODF k nejbližšímu splitteru vedeno pouze jedno vlákno, které se na splitteru dále dělí.

V případech aktivních i pasivních optických sítí existuje možnost „oddělení“ síťových prvků, které jsou určené pro koncové uživatele, v AON je to aktivní zařízení na ODF, v PON je to nejbližší optický splitter. U aktivních i pasivních sítí je v případě přístupu za OLT možné vymezit na logické úrovni konkrétní datový tok příslušný pro konkrétního uživatele.

2.1.3.6 Shrnutí velkoobchodního širokopásmového přístupu v xDSL a FTTx síti

- do věcného vymezení relevantního trhu jsou zahrnuty všechny tři scénáře optických sítí, kterými jsou: FTTH, FTTB a FTTC;
- přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení umožňuje samostatný jednoznačně určený datový tok mezi DSLAMem a koncovým uživatelem. Tento přístup je realizován vyhrazenými fyzickými spojeními a nijak neovlivní datový tok k jinému koncovému uživateli, který je připojen na stejném DSLAMu;
- vzhledem ke skutečnosti, že xDSL přístup jako celek je na fyzické úrovni téměř vždy sdílený (ke sdílení dochází v páteřní síti, kde je provoz multiplexován do vysokokapacitních datových spojů), jednoznačné vymezení datového toku může být vytvořeno také na virtuálním spojení ve sdíleném přístupovém prostředí, tedy nejen na vyhrazeném fyzickém spoji, pokud toto disponuje dostatečnou kapacitou k vytvoření spojení v dostatečných parametrech a kvalitě. Tak je tomu například u realizace pasivních optických sítí FTTH, sítí FTTB a FTTC (kde také dochází k oddělení jednotlivých datových provozů pouze na logické úrovni);
- pro posouzení, zda je přístup ekvivalentní k širokopásmovému přístupu prostřednictvím technologie xDSL a FTTx a dalších přístupových technologií je tedy důležité, zda je možné zajistit odpovídající parametry přístupu na logické úrovni a nikoli pouze na úrovni fyzického spojení. Ekvivalentním přístupem se dále rozumí to, že síť musí umožňovat varianty bodů přístupu tak, jak jsou popsány v dokumentu ERG (03) 33rev2 – ERG Common Position on bitstream access – Obr. č. 6;

2.1.3.7 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – přímé vlivy

2.1.3.7.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV)

a) Technická srovnatelnost

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím CATV se liší od přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení tím, že je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. Zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný pro přenos televizních signálů. Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím kabelové televize byla blíže popsána již v kapitole 2.1.2.6.

Architektura páteřní sítě kabelové televize je obdobná páteřní síti pro přístup prostřednictvím technologie xDSL a umožňuje předávat provoz alternativním operátorům na rozhraní Ethernet nebo IP/MPLS. Rozdíl proti páteřní síti incumbenta je pouze v tom, že páteřní síť kabelové televize je rozdělena na spojení mezi místní hlavní stanicí (místní „distribuční“ head-end) a centrální hlavní stanicí („centrálním“ head-endem). Propojení jednotlivých centrálních head-endů má kruhovou topologii, což pro účely věcného vymezení není rozhodující.

V případě společnosti UPC Česká republika, s.r.o. lze rozdělení na přístupovou a páteřní síť popsat následujícím způsobem:

- Topologie sítě UPC (shodná s ostatními CATV poskytovateli) je určena centrálními hlavními stanicemi a místními hlavními stanicemi,

- Centrální hlavní stanice jsou mezi sebou propojeny optickou sítí s kruhovou topologií a umístěním odpovídají velkým městům (např. Praha, Brno, Ostrava, Liberec), tato část tvoří transportní síť,

- Místní hlavní stanice jsou s příslušnou centrální hlavní stanicí propojeny optickou sítí, kde zařízení ODF je umístěno u místní hlavní stanice,

- Zařízení CMTS je téměř výhradně umístěno za ODF tam, kde je instalována příslušná místní hlavní stanice. Od zařízení CMTS, tj. v přístupové síti pokračuje koaxiální kabel (nebo koaxiální kabel v kombinaci s optickými vlákny) až ke koncovému uživateli,

- Topologie sítě je velmi podobná sítím FTTx (PON) s výjimkou některých technických specifických záležitostí zmíněných v odstavci b).

Obr. č. 10: **Body přístupu k datovému toku v CATV sítích**

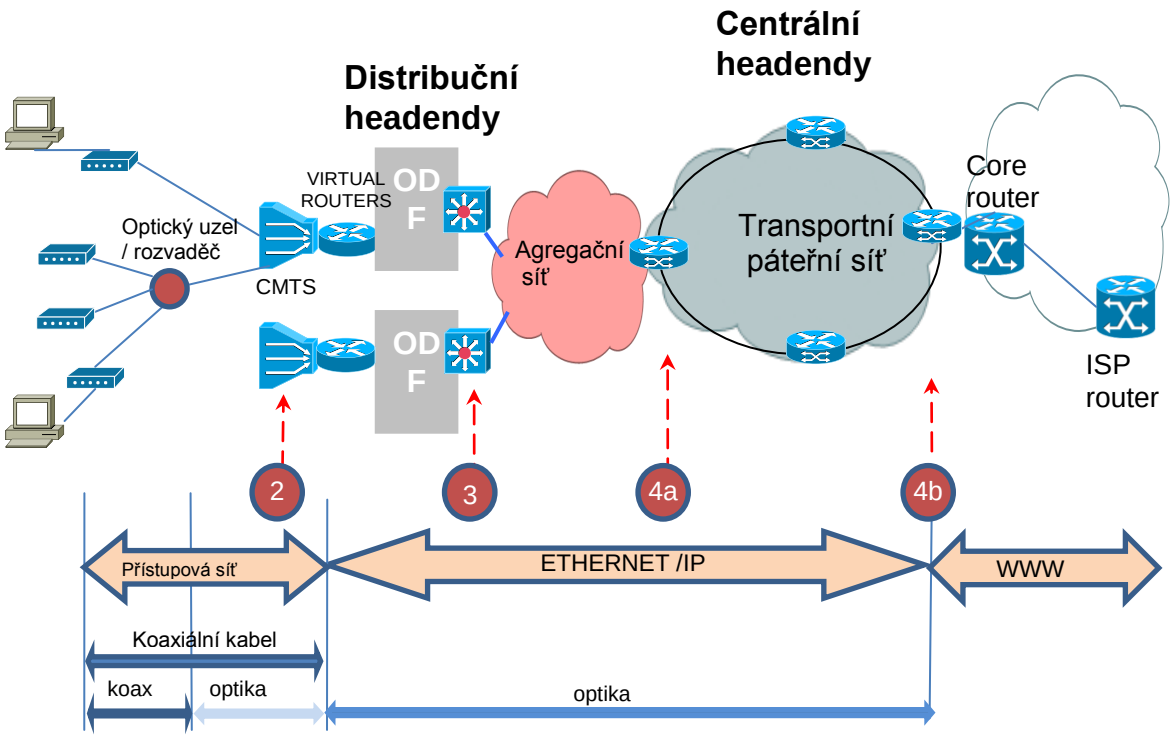

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Jak bylo zmíněno v předchozí části (v odstavci a)) realizace v páteřní síti je v podstatně shodná jako u základních vstupů a možný velkoobchodní přístup k širokopásmovému přístupu k datovému toku v tomto případě není překážkou pro posouzení, zda se jedná o ekvivalentní přístup.

Hlavním problémem při posouzení ekvivalentního přístupu je poskytování datového toku v části přístupové sítě za zařízením CMTS. Na zařízení CMTS by bylo možné pro alternativního operátora nastavit různé profily realizované pro konkrétní jednotku kabelového modemu, a to buď vyčleněním určitých frekvenčních kanálů ve směru k i od účastníků, nebo sdílením přenosové kapacity oběma operátory tak, že ke každému

kabelovému modemu bude nastaveno vyhrazené logické spojení (tzn. nastavit datový tok na virtuálním spojení s definovanými parametry).

V případě vyčlenění určitých frekvenčních kanálů ve směru k/od účastníků jsou možnosti sdílení velmi omezené vzhledem k omezenému počtu frekvenčních kanálů v přístupové síti, navíc primárně využívaných pro šíření televizních programů (downstream). Toto omezení se týká rovněž frekvenčních kanálů pro datový přenos ve zpětném směru (upstream). Dále by v tomto případě muselo dojít k „reorganizaci" přístupové sítě, resp. reorganizaci koncových zakončení pro zařízení CMTS tak, aby datové kanály bylo možné sdružit do frekvenčního kanálu určeného pro alternativního operátora.

V každém případě existuje technický problém s tím, že datové toky od koncových uživatelů jsou v přístupové síti sdílené. Realizace datových toků v systému CMTS je velmi podobná realizaci datových toků v pasivních optických sítích a datové toky v jednom datovém kanálu jsou přenášeny na principu časového sdílení v jednotlivých datových kanálech. Zatímco však v případě pasivních optických sítí do linkového zakončení OLT přichází jedno optické vlákno a „výstup" z OLT na rozhraní Ethernet je možné definovat na několika VLAN pro různé koncové uživatele, v případě zařízení CMTS je výstup na rozhraní Ethernet v rámci VLAN vázán na příslušný port na zařízení CMTS, kde tento port sdružuje jednotlivá koncová zakončení podle jejich místa umístění (např. jeden městský obvod). Na zařízení CMTS tak není možné předat provoz v rámci VLAN pro konkrétní koncové zakončení (kabelový modem), neboť ten je sdružen s jinými koncovými zakončeními. Směrování datového toku do jiné VLAN je pak možné až v páteřní síti, a to buď na úrovni před transportní sítí, nebo za ní. I v tomto případě přístupu na IP úrovni stále platí, že v přístupové síti bude datový tok sdílen v jednom kanále s jinými datovými toky. Otázkou zůstává, jestli i v tomto případě by IP přístup byl pro potenciální odběratele žádoucí.

Se zaváděním standardu DOCSIS 3.0 se možnosti nastavení parametrů jednotlivých datových toků výrazně zvyšují díky tomu, že zařízení CMTS je schopno vyčlenit pro každý kabelový modem datový tok s rychlostí až 100 Mbit/s. Dostupné přenosové rychlosti jsou tedy několikanásobně vyšší než rychlosti, které poskytuje zařízení DSLAM s využitím technologie ADSL na účastnickém kovovém vedení a to i přesto, že datové toky jsou v přístupové síti sdílené. Jedno zařízení CMTS může podle potřeby využít další volné kanály a v praxi je možné pomocí jednoho zařízení CMTS teoreticky nabízet rychlost řádově několik Gbit/s pro všechny kabelové modemy. Důležité je, že nastavení „míry sdílení" by bylo závislé pouze na „provozovateli sítě kabelové televize", alternativní operátor by neměl žádnou možnost ovlivnit rychlost datového toku a byl by v podstatě závislý na obchodní politice provozovatele sítě.

c) Výhled do budoucnosti

Všichni současní poskytovatelé CATV přístupu v současné době nabízejí přístup k síti Internet přes standard DOCSIS 2.0. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala od roku 2009 nabízet služby širokopásmového přístupu na standardu DOCSIS 3.0. Na konci roku 2010 společnost UPC Česká republika, s.r.o. uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomuto standardu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat nesrovnatelně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTx.

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. má k dispozici CMTS zařízení podporující DOCSIS 3.0 ve všech svých lokalitách a investovala do jejich instalace významné ekonomické prostředky, které si vyžádají ekonomickou návratnost. Proto v době pro zpracování další analýzy tato společnost neuvažuje, že by přešla z CATV struktury na FTTx a v současné době toto ani nemá v plánu. To neplatí v případech, kdy společnost UPC Česká republika, s.r.o. je

nucena rekonstruovat svoje sítě nebo vytváří nové sítě na „zelené louce“, kdy již instaluje výhradně optická vlákna.

Tato skutečnost v současné době svědčí o tom, že případný přechod na sítě CATV je v současné době ekonomicky nerentabilní. Nicméně tato skutečnost dokazující omezenou ekvivalenci přístupu CATV k základním vstupům nezpochybňuje možný nepřímý vliv CATV na velkoobchodní trh.

d) Geografické pokrytí

Jak je zřejmé z údajů o geografickém pokrytí sítěmi kabelové televize, je toto pokrytí omezené, týká se zejména větších měst, a velkoobchodní přístup na těchto sítích nenabízí plnohodnotnou náhradu na straně poptávky. Podobné zkušenosti vyplývají i z analýz trhů a z notifikačních postupů jiných zemí. Dostupnost sítí kabelové televize Úřad odhaduje pro cca 35 % domácností. Zároveň z Grafu č. 3a je zřejmé, že služby prostřednictvím CATV jsou využívány výhradně rezidentními zákazníky a jejich podíl na segmentu nerezidentů je pouze 2,4 %. To je způsobeno zejména tím, že původní účel CATV sítí, tedy šíření televizního vysílání, bylo určeno výhradně pro domácnosti, tedy pro segment rezidentů.

Obr. č. 11: **Dostupnost sítí CATV v ČR**

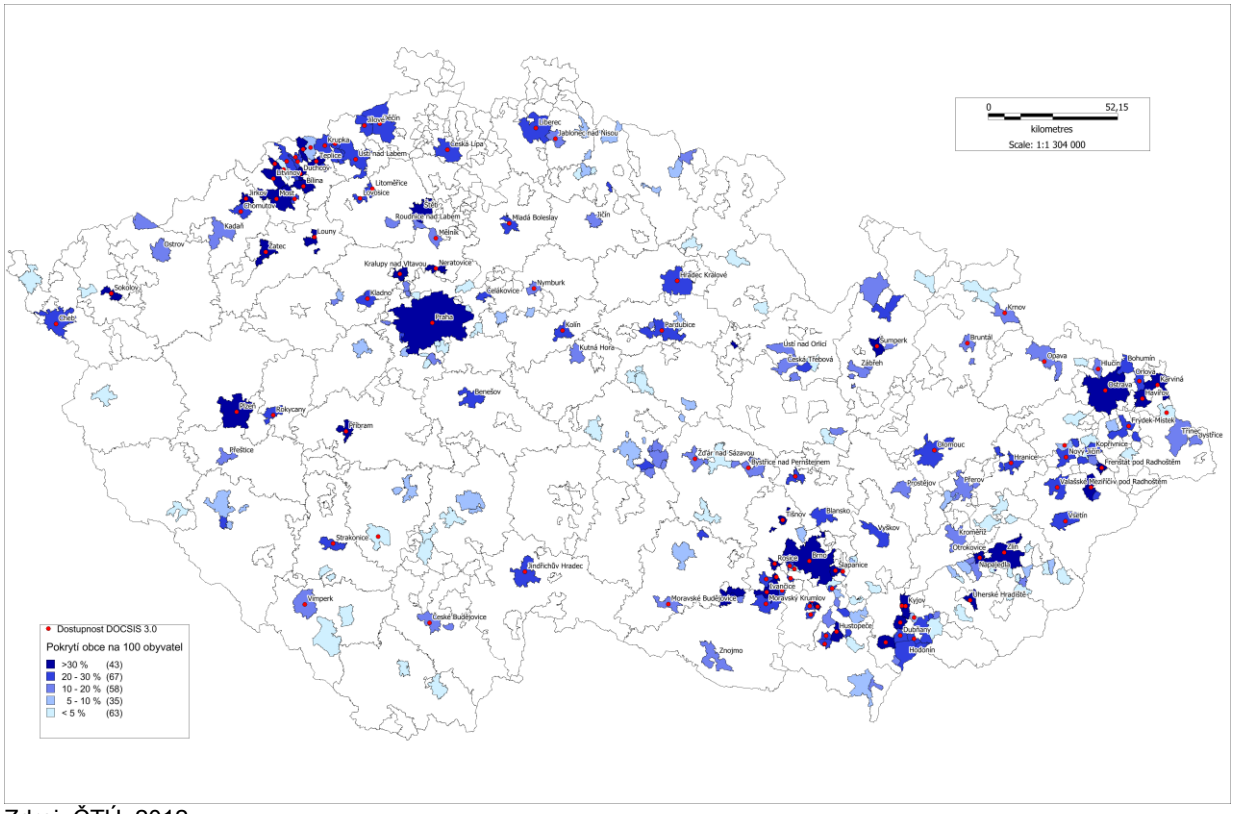

Zdroj: ČTÚ, 2012

e) Závěr

Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že CATV přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu. Hlavním důvodem je zejména to, že do budoucna se nedá očekávat další rozvoj CATV sítí a rozšiřování jejich současného omezeného pokrytí. Spíše naopak bude docházet k (postupnému) nahrazování CATV sítí optickými vlákny (FTTx sítěmi). Rovněž v současné době neexistuje velkoobchodní nabídka přístupu k datovému toku prostřednictvím CATV sítí a není ani předpoklad její existence v budoucnu.

2.1.3.7.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi)

a) Technická srovnatelnost

Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných pásmech byla blíže popsána v kapitole 2.1.2.7.

Technologie WiFi využívá pro přístup ke koncovému uživateli sdílení datových toků jednotlivých uživatelů. Možnost poskytovat velkoobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím datového toku je značně omezená, a to zejména proto, že tyto služby jsou poskytovány v tzv. volných pásmech, tzn., že využívání kmitočtových pásem nevyžaduje vydání individuálního oprávnění a podléhá pouze všeobecnému oprávnění pro všechny operátory. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup k přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení a technologie xDSL z důvodu nízké kvality.

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Vzhledem ke skutečnosti zmíněné v bodě a) je zkoumání zastupitelnosti z tohoto pohledu irelevantní, neboť vlastnosti této technologie jsou natolik omezující, že v podstatě není možné vytvořit velkoobchodní nabídku, která by byla srovnatelná s nabídkou prostřednictvím technologií základních vstupů. Proto Úřad ani dále nezkoumal strukturu páteřních sítí.

c) Výhled do budoucnosti

V posledních letech dochází k modernizaci WiFi sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a realizaci způsobu spojení Point-to-Point. V řadě případů je WiFi přístup poskytován v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména sídlištích). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb tak u služeb prostřednictvím WiFi sítí dochází na maloobchodním trhu k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) přecházet na jiné technologie.

d) Geografické pokrytí

WiFi poskytovatelé sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je tak vysoký, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupů v ČR a počet poskytovaných WiFi přístupů odhadl v pololetí roku 2011 na 860 tisíc.

f) Závěr

Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že WiFi přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu.

2.1.3.8 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – nepřímé vlivy

Pro posuzování nepřímých vlivů Komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory připouští možnost jejich posouzení v rámci věcného vymezení trhu[34]), avšak preferuje jejich zohlednění až ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP, jak již bylo popsáno v části věcného vymezení maloobchodního trhu). Pokud se regulátor rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Komise splnění třech podmínek, již uvedených v kapitole 2.1.3.2.2.

Úřad se po detailní analýze těchto podmínek a také zejména s ohledem na rozhodnutí Komise[35]) k návrhu analýzy RT č. 5, zaslané k notifikaci dne 11. května 2012, kde Komise doporučuje Úřadu provést zkoumání nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP či určování nápravných opatření, rozhodl nepřímé vlivy zohlednit až ve fázi hledání SMP. Komise ve svém rozhodnutí jako hlavní důvod uvádí nedostatečné prokázání nepřímého konkurenčního tlaku pro začlenění WiFi a CATV připojení do relevantního velkoobchodního trhu. Jako další důvod uvádí, že s ohledem na obtížnost jednoznačného prokázání těchto podmínek existuje riziko, že při nadhodnocení síly nepřímého vlivu dané(ých) technologie(í) může dojít k podhodnocení významné tržní síly incumbentního operátora.

2.1.3.9 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu

Na základě výše uvedených skutečností Úřad považuje za součást trhu pouze základní vstupy tohoto relevantního trhu, a to širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení s technologií xDSL a přístupy prostřednictvím optických vláken (FTTx), kdy součástí relevantního trhu jsou všechny tři scénáře realizace optických sítí, a to FTTH, FTTB a FTTC. Zároveň Úřad při zkoumání velkoobchodního trhu nenašel žádné další substituty k těmto základním vstupům. Nad to však Úřad konstatuje, že nevylučuje možný nepřímý vliv přístupu prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV) a prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (WiFi) na zkoumání SMP.

2.2 Územní vymezení

V rámci kapitoly územní vymezení je cílem Úřadu zjistit, zda konkurenční podmínky na relevantním trhu napříč územím celé ČR jsou natolik homogenní, že umožňují definovat jeden (celo)národní trh. V případě, že tomu tak není, tedy konkurenční podmínky se napříč jednotlivými oblastmi významně liší, přistoupí Úřad k územní segmentaci.

Homogennost podmínek posoudil Úřad nejprve v rámci předběžné analýzy tří níže uvedených základních podmínek[36]). Teprve pokud by úvodní analýza nasvědčovala rozdílné úrovni konkurenčních podmínek v jednotlivých oblastech, Úřad by provedl analýzu i dalších

[34]) Viz BoR (10) 09 na straně 9.

[35]) Viz Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice ze dne 10. srpna 2012.

[36]) Viz dokument ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies) z října 2008 (ERG (08) 20 final CP), str. 2.

kritérií s cílem zjistit, zda rozdíly v konkurenčních podmínkách jsou natolik výrazné, že umožňují segmentovat trh do jednotlivých oblastí. Aby mohl být trh vymezen jako národní, je zapotřebí, aby byly splněny následující podmínky:

- Hypoteticko-monopolistický test nasvědčuje tomu, že mezi jednotlivými oblastmi je dostatečná poptávková a/nebo nabídková substituce.
- Konkurenční podmínky jsou na národním trhu dostatečně homogenní, tj. pokud:
  - Alternativní sítě mají buď malé pokrytí a malé tržní podíly nebo mají národní nebo téměř národní pokrytí s podobnými cenami
  - Jsou uplatňovány jednotné ceny incumbentním operátorem a podobné ceny alternativních operátorů.
  - Nejsou značné rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím.

2.2.1 Předběžná analýza homogennosti podmínek na území ČR

2.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test

Stejně jako pro věcné vymezení trhu, může být hypoteticko-monopolistický test (SSNIP test) využit i pro územní vymezení trhu. I zde je podstatou analýzy hledání substitutů prostřednictvím zkoumání reakcí na 5–10% růst cen základních služeb. Otázkou, na niž by bylo třeba odpovědět tedy je, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by ke konkurenčním operátorům působícím v jiných oblastech přešlo takové množství zákazníků, aby se původci cenového růstu jeho chování nevyplatilo (tj. nepřineslo dodatečný zisk). Obdobně by bylo třeba zkoumat, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by do zkoumané oblasti přicházeli se svými nabídkami operátoři z jiných oblastí v takovém množství (či takovou kapacitou), že původce cenového růstu by nebyl schopen realizovat dodatečný zisk. Jinými slovy se zkoumá, zda poptávková a nabídková substituce mezi jednotlivými oblastmi je natolik silná, že umožňuje zkoumané oblasti zařadit do jednoho (národního) trhu.

Obecně se má za to[37]), že v případě územního vymezování trhu vede hypoteticko-monopolistický test k poměrně malým geografickým trhům[38]), třebaže to nutně neznamená, že konkurenční podmínky se mezi takto úzce vymezenými geografickými trhy výrazně liší. Důvodem je skutečnost, že jen zanedbatelné množství zákazníků by bylo ochotno změnit své stávající bydliště za nové v jiné lokalitě v reakci na 5–10% růst ceny jejich broadbandového připojení (v důsledku vysokých nákladů na přesun do jiné oblasti, které by pravděpodobně převyšovaly jakékoliv úspory v ceně broadbandového připojení, jež by spotřebitelé mohli tímto přesunem získat). Stejně tak nejistá by byla i úroveň nabídkové substituce v podobě příchodu nových operátorů do oblastí, v nichž došlo k „malému, ale významnému“ růstu cen.

Praktické obtíže spojené následně s nutností analyzovat každý z úzce vymezených geografických trhů jednotlivě pak vede k potřebě seskupit oblasti se stejnou či obdobnou mírou konkurenčního prostředí do skupin, a ty v další fázi analýzy relevantního trhu zkoumat odděleně. Z tohoto důvodu se tak Úřad praktickému provádění SSNIP testu nevěnoval, ale

[37]) Viz např. ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies) z října 2008 (ERG (08) 20 final CP), str. 8.

[38]) Ne vždy tomu tak ale musí být, např. v případě služeb CS/CPS může být pro alternativní operátory relativně snadné vstoupit na maloobchodní trh a poskytovat služby zákazníkům v rámci celého (národního) území.

v rámci předběžné analýzy územního vymezení zkoumal úroveň konkurenčního prostředí s ohledem níže na uvedená kritéria.

2.2.1.2 Hodnocení homogennosti konkurenčního prostředí

2.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

xDSL síť incumbenta je dle odhadů Úřadu dostupná na 98% pevných linek, tedy prakticky na celém území České republiky. Dle údajů ze sběru dat jsou dostupné v 5967 obcích, což tvoří 95,4 % všech obcí (97 % území ČR) a tyto obce tvoří přibližně 99 % všech obyvatel ČR.

Přístupy prostřednictvím sítí FTTx jsou dostupné pouze lokálně v omezeném rozsahu a zejména pouze ve větších městech (krajských a okresních). Sítě FTTx jsou dle sběru dat dostupné v bezmála 350 obcích, což tvoří 5,4 % všech obcí (cca 15 % území ČR) a tyto obce tvoří přibližně 57 % všech obyvatel ČR.

Z výše uvedeného je zřejmé, že sítě FTTx jsou ve srovnání s pokrytím metalickou xDSL sítí incumbenta dostupné pouze na malém území ČR. Navíc tržní podíl FTTx přístupů na maloobchodním trhu je stále menší než 10 %. Díky tomuto dosud omezenému pokrytí a nízkému tržnímu podílu lze podmínky v rámci celé ČR považovat za téměř homogenní.

2.2.1.2.2 Ceny uplatňované incumbentem a alternativními operátory

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s., jako stávající SMP operátor, uplatňuje na celém území ČR jednotnou výši standardních (ceníkových) cen jak na velkoobchodním, tak i na maloobchodním trhu. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízí na trhu v určitých regionech zvýhodněné akviziční nabídky. Tyto nabídky ovšem nejsou nijak vázány na konkrétní lokalitu zákazníka, pouze na konkrétní prodejny a může jich tedy využít kdokoli, kdo na danou prodejnu přijde. Z tohoto pohledu se tedy nejedná o klasické diferencování cen dle geografického hlediska, i když lze předpokládat, že tyto nabídky jsou primárně určeny pro obyvatele těchto lokalit.

Všichni významní alternativní operátoři, jejichž ceny Úřad sleduje, uplatňují na celém území, na němž působí také jednotné ceny.

Tyto výše zmíněné skutečnosti tak nenasvědčují ve prospěch hypotézy o rozdílných konkurenčních podmínkách v jednotlivých oblastech.

2.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Posledním z kritérií posuzovaných v rámci předběžné analýzy geografické segmentace trhu je zkoumání, zda existují významné kvalitativní rozdíly ve vlastnostech služeb jednotlivých operátorů působících v jednotlivých oblastech. Případné odlišnosti kvalitativních parametrů služeb mezi jednotlivými oblastmi by, obdobně jako rozdíly v cenách služeb, přispívaly k vytvoření rozdílných konkurenčních podmínek mezi těmito oblastmi a tedy k potřebě segmentovat území ČR. Protože operátoři obecně nabízí na velkoobchodním i maloobchodním trhu své služby se stejnými nominálními vlastnostmi ve všech lokalitách, ve kterých působí, věnoval se Úřad pouze regionálním rozdílům v parametrech služeb poskytovaných na jednotlivých technologiích.

V současné době je většina FTTx přístupů (více než 90 %) poskytovaná prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kdy je optické vlákno přivedeno na patu budovy, kde navazuje na místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Zbývající

část přístupů je realizována jako FTTH, přičemž oba scénáře jsou téměř výhradně poskytovány prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Kombinaci technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi (tedy scénář FTTC) v současné době plánuje nabízet společnost Telefónica Czech Republic, a.s., jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.2.5. Úřad ovšem na základě dostupných informací předpokládá, že v době časového vymezení trhu nedojde k masivnímu rozšíření nabídky tohoto způsobu přístupu. [redacted]

Jak již bylo uvedeno výše, celkový podíl služeb FTTx na maloobchodním trhu je stále omezený (9,3 % na maloobchodním trhu k 30. červnu 2012), přitom platí, že incumbent FTTx přístupy vlastní jen ve velmi omezeném měřítku (viz Graf č. 5), a dostupnost těchto služeb je koncentrována jen do několika větších měst. Již dnes existují na území ČR lokality, v nichž jsou konkurenční podmínky dostupností FTTx služeb ovlivněny, avšak jejich penetrace na obyvatele či domácnosti je v jednotlivých obcích stále na nízké úrovni a nelze jednoznačně a stabilně vymezit jednotlivé oblasti, ve kterých by se konkurenční podmínky významně lišily. Úřad při pohledu do budoucna předpokládá, že konkurenční podmínky se v oblastech s dostupnými službami na bázi FTTx budou, vlivem teoretických možností (lepší kvalitativní parametry), která tato technologie nabízí, výrazně odlišovat od oblastí, v nichž tyto služby dostupné nebudou.

Úřad si je vědom toho, že vlivem sítí FTTx alternativních poskytovatelů v jednotlivých oblastech může, v místech kde jsou tyto služby dostupné, panovat odlišná úroveň konkurence oproti oblastem, kde tyto služby dostupné nejsou. Avšak z důvodu dosud nízkého tržního podílu a pouze lokálního charakteru nabídky služeb na bázi FTTx Úřad neidentifikoval natolik stabilní a významné rozdíly napříč územím ČR, které by vedly ke geografické segmentaci trhu.

2.2.2 Závěr územního vymezení

Z výše uvedené předběžné analýzy vyplývá, že konkurenční podmínky napříč územím ČR lze považovat za dostatečně homogenní a stabilní na celonárodní úrovni. Úřad tedy pro územní vymezení stanovil jeden geografický trh, a to území celé ČR.

2.3 Časové vymezení

Vzhledem k předpokládané dynamice vývoje na trhu širokopásmového přístupu, zejména s ohledem na budování sítí NGA, podrobí Úřad relevantní trh nové analýze do dvou let od uplatnění nápravných opatření spolu s analýzou relevantního trhu č. 4.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu, zejména s ohledem na akvizice prováděné společností Telefónica Czech Republic, a.s. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

3. Analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt/y s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

Stanovení subjektu s významnou tržní silou Úřad provede na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v části B bodě 2.2.1 Metodiky. Na tomto relevantním trhu se úřad zaměří zejména na posuzování tržních podílů, charakteristiku podniku, kritéria související s charakteristikou poptávky a konkurence na relevantním trhu.

3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Při zkoumání samostatné významné tržní síly (zejména tržních podílů) bral Úřad do úvahy jak samozásobení incumbentního operátora tak i jím poskytnuté velkoobchodní přístupy spolu se samozásobením ostatních poskytovatelů, kteří (jejichž přístupy) dle věcného vymezení velkoobchodního trhu do tohoto trhu spadají.

3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu

Na vymezeném trhu působí v současné době kromě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a její dceřiné společnosti Internethome, s.r.o., která se zaměřuje zejména na poskytování služeb prostřednictvím sítě WiFi (ale i FTTx) i společnosti jako T-Mobile Czech Republic, a.s. a GTS Czech s.r.o., které poskytují zejména širokopásmové služby založené na velkoobchodních nabídkách společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Dále na tomto trhu působí společnosti, které se zaměřují na poskytování služeb prostřednictvím vlastních FTTx sítí respektive prostřednictvím kombinace FTTx a WiFi sítí. Mezi tyto významné poskytovatele patří například společnosti SMART Comp a.s., RIO Media a.s., PODA a.s., STARNET, s.r.o. a Dragon Internet a.s. Do velikosti a vývoje tržních podílů byly započítány pouze přístupy na infrastrukturách zařazených do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

Graf č. 15: **Tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů k 30. 6. 2012**

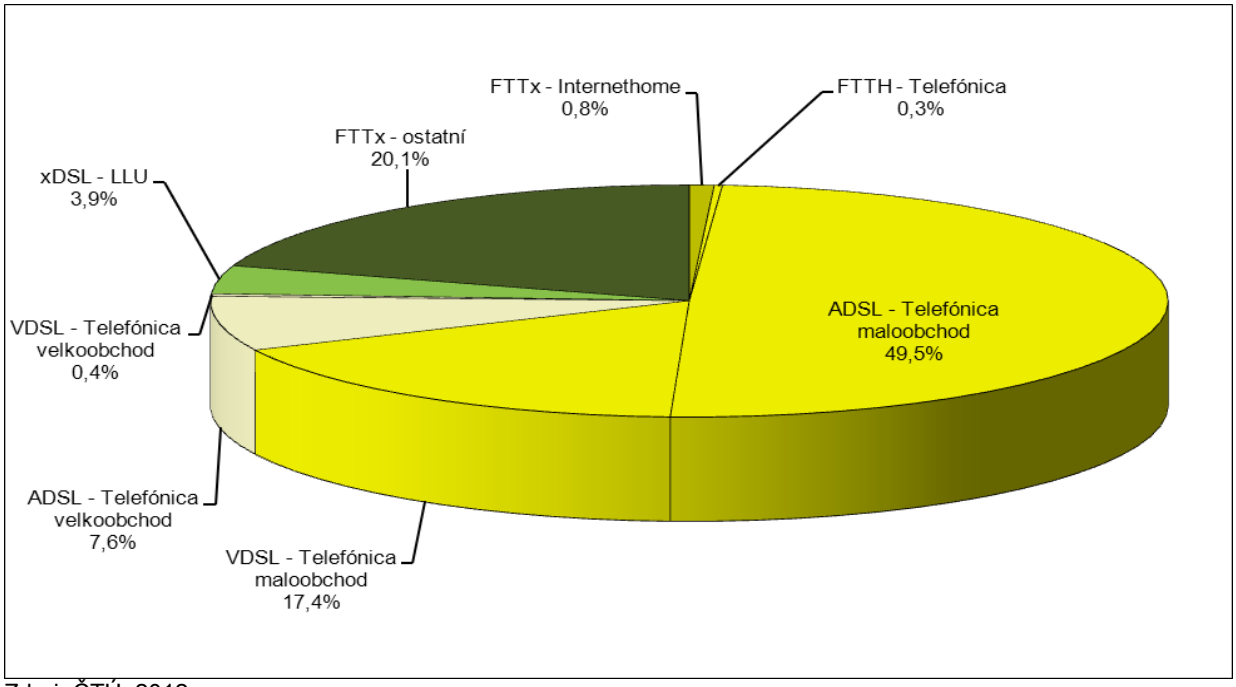

Zdroj: ČTÚ, 2012

Graf č. 16: **Vývoj tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů**

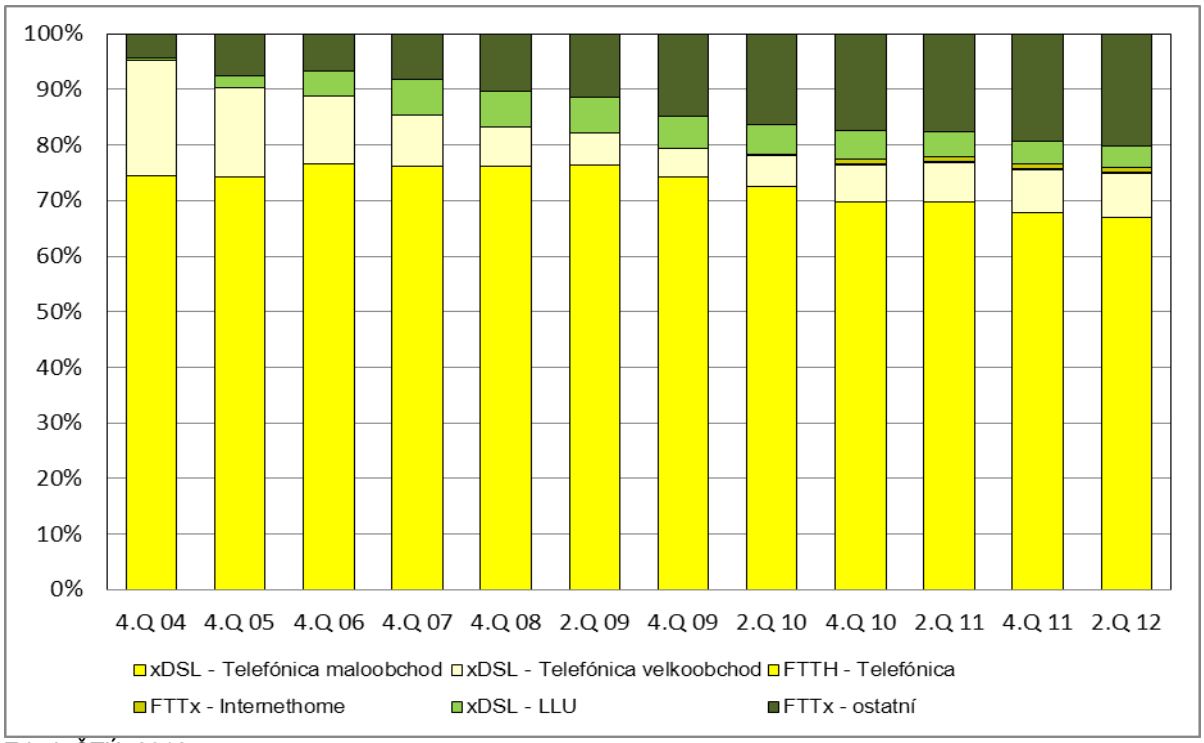

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: Údaje za společnost Internethome, s.r.o. zahrnují v grafu i období, kdy byly přístupy evidovány pod společností Telefónica O2 Business Solutions spol. s r.o.

Graf č. 17: **Vývoj počtu přístupů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh**

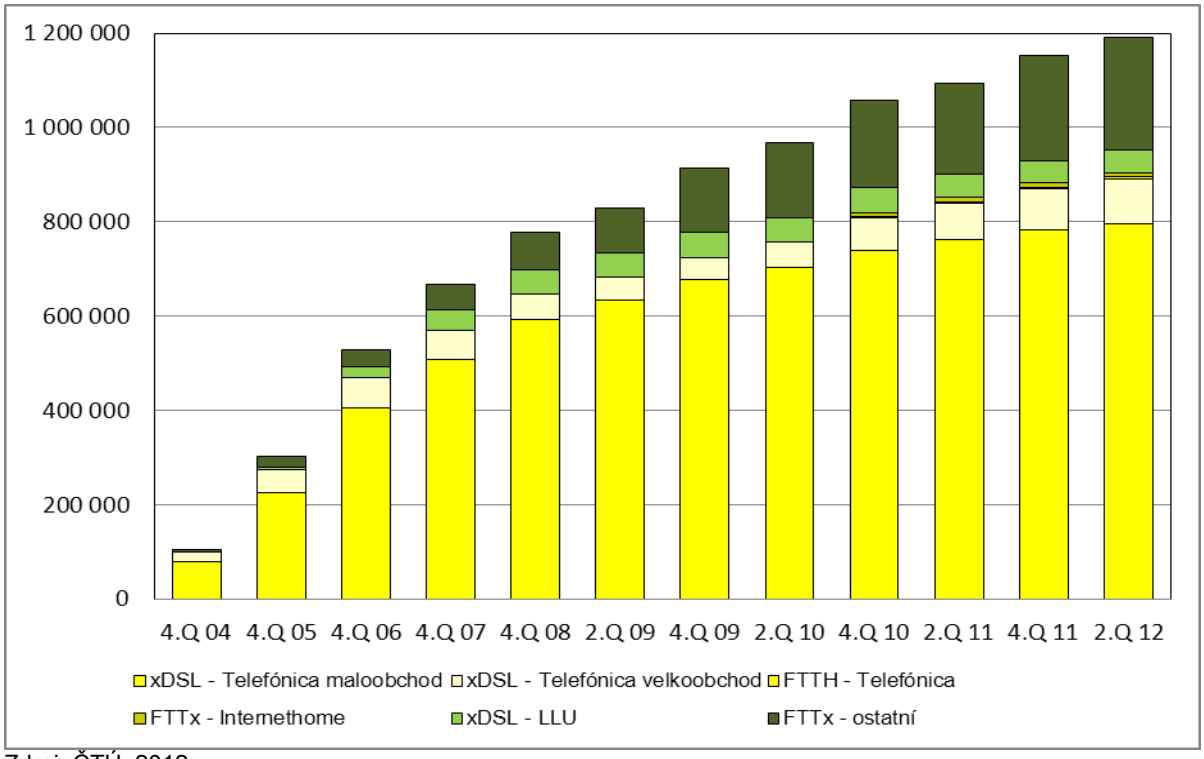

Zdroj: ČTÚ, 2012

Z výše uvedených grafů vyplývá skutečnost, že tržní podíl na předmětném velkoobchodním trhu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., spolu se započtením samozásobení společnosti Internethome, s.r.o. i přes kontinuální mírný pokles, způsobený zejména vlivem alternativních poskytovatelů FTTx přístupů, je stále vyšší než 70 %, což významně indikuje (v podstatě je taková hodnota blízká tomu, aby sama o sobě potvrzovala existenci samostatné významné tržní síly), že na daném velkoobchodním trhu existuje společnost se samostatnou významnou tržní silou.

Graf č. 18: **Vývoj tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na části trhu s xDSL přístupy**

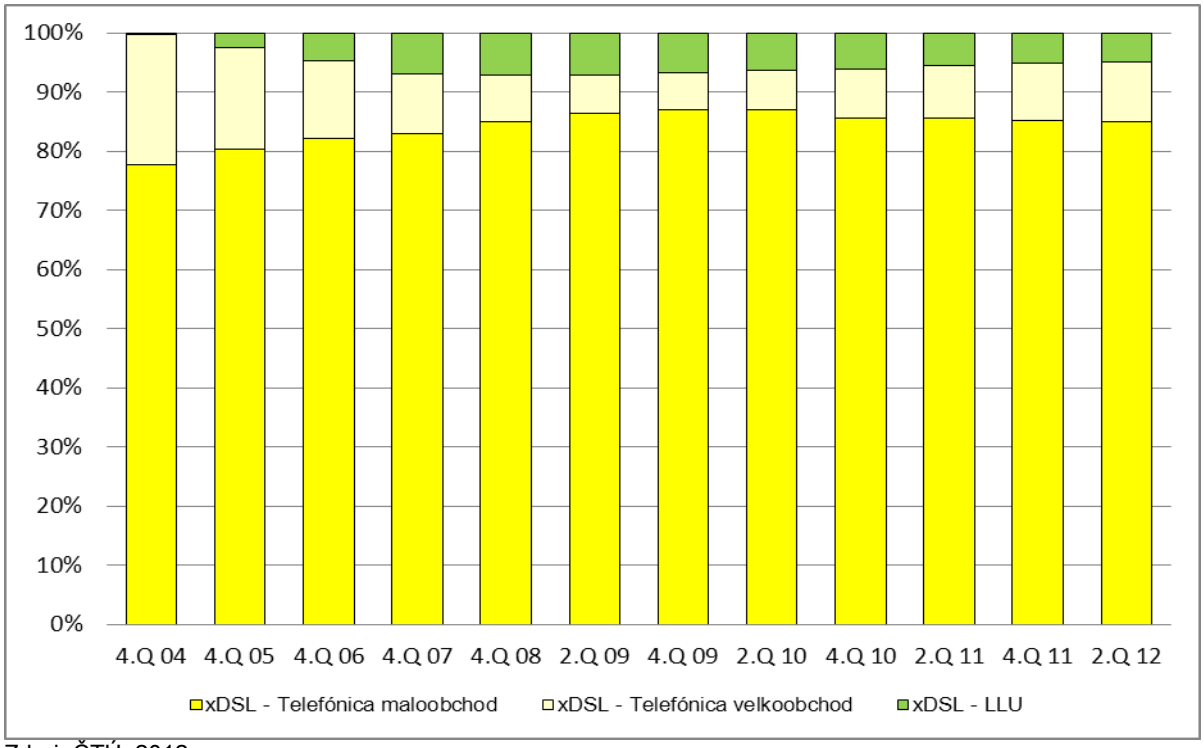

Zdroj: ČTÚ, 2012

Graf vývoje tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na trhu s xDSL přístupy vypovídá o stále dominantním postavení této společnosti na tomto segmentu. Její tržní podíl se v průběhu období od roku 2008 do pololetí roku 2012 v podstatě neměnil. Růst maloobchodních přístupů k síti Internet společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (prostřednictvím technologie xDSL) se vyvíjel v podstatě shodným tempem jako poskytnuté velkoobchodní xDSL přístupy. Též dochází k postupnému snižování využití zpřístupněných účastnických vedení, což v konečném důsledku potvrzuje fakt, že tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na trhu xDSL přístupů zůstává od roku 2008 téměř stejný.

Lze tedy shrnout, z vývoje, který dokládá Graf č. 16 a Graf č. 17, že konkurenci na předmětném velkoobchodním trhu vytváří zejména samozásobení alternativních poskytovatelů širokopásmových přístupů prostřednictvím sítí FTTx. Konkurence na segmentu xDSL (viz Graf č. 18) v posledních letech v podstatě stagnuje. Maloobchodní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. se ve sledovaném období měnil pouze nepatrně. Lze proto konstatovat, že regulované velkoobchodní vstupy z relevantních trhů č. 4 a č. 5 nebyly natolik využívány, aby ovlivnily konkurenci na části trhu s xDSL přístupy. Z hlediska zamýšlené podpory konkurence na této části trhu širokopásmových přítupů se současná regulace na uvedených relevantních trzích jeví jako neúčinná.

Graf č. 19: **Vývoj tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na segmentu FTTx**

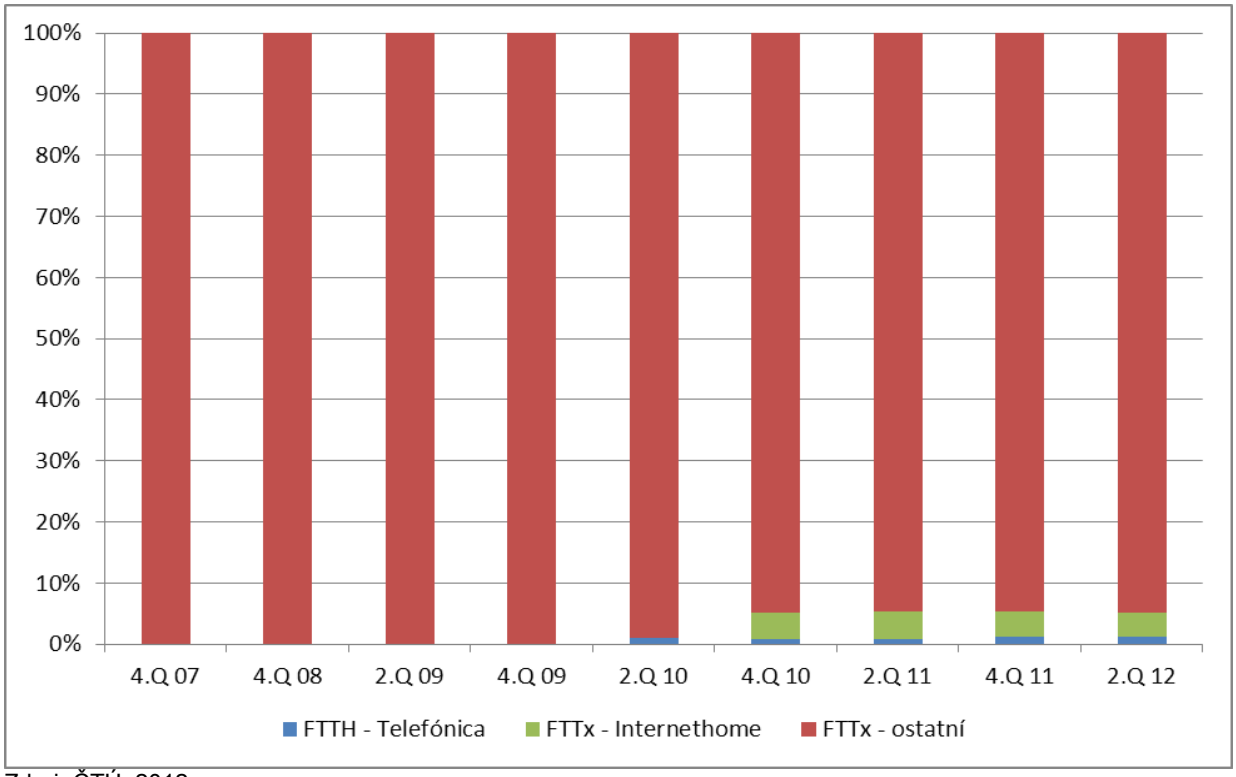

Zdroj: ČTÚ, 2012
Pozn.: Údaje za společnost Internethome, s.r.o. zahrnují v grafu i období, kdy byly přístupy evidovány pod společností Telefónica O2 Business Solutions spol. s r.o.

Z výše uvedeného grafu jednoznačně vyplývá skutečnost popsaná již výše – a sice že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. v současné době nevlastní optické přístupové sítě ve větším rozsahu a nadále se ani nepředpokládá, že by k jejímu významnějšímu růstu do období příští analýzy došlo.

Toto kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažoval zejména tato kritéria:

3.1.2.1 Celková velikost podniku

V současnosti na analyzovaném trhu působí kromě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. i společnost T-Mobile Czech Republic, a.s., která se jako jediná dokáže svou velikostí, co se týče geografického působení (celonárodní úroveň) a množstvím distribučních míst rovnat společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Ovšem pro poskytování služeb v pevné síti využívá především velkoobchodních nabídek společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., která jako jediná vlastní přístupovou síť s celorepublikovým pokrytím. V tomto ohledu se tedy ani společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. nemůže incumbentovi rovnat. Tržní podíl společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. na velkoobchodním trhu je po započítání pouze jejích přístupů realizovaných prostřednictvím zpřístupněného účastnického vedení (relevantní trh č. 4) jen necelá 3 %, čili vliv této společnosti na konkurenční prostředí na sledovaném trhu je do značné míry omezen.

Pro porovnání Úřad níže uvádí údaje z účetních závěrek jednotlivých významných společností, co se týče tržního podílu, působících na vymezeném velkoobchodním trhu. Aby byly údaje časově porovnatelné, bylo zvoleno nejaktuálnější období, pro které jsou dostupné údaje za všechny tyto společnosti, toto kritérium splňuje rok 2010.

K 31. prosinci 2010 činila aktiva společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. 33 297 mil. Kč, zatímco aktiva společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. dosahovala cca trojnásobku a to 92 792 mil. Kč. Výnosy společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. byly oproti výnosům společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. cca 1,8krát menší a to 31 017 mil. Kč oproti 55 712 mil. Kč. I z tohoto pohledu lze dovodit, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. je na tomto trhu největším podnikem.

Ostatní poskytovatelé jsou orientováni spíše na poskytování širokopásmových služeb pouze v určité lokalitě či regionu, tudíž i jejich celková velikost se velikosti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. nemůže rovnat.

[redacted]

Tab. č. 13: **Velikost podniku vzhledem k průměrnému počtu zaměstnanců v EK za období let 2010 až 2011**

Společnost	Průměrný počet zaměstnanců v EK za období 2010 až 2011
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

[redacted]

Celkovou velikost podniku lze též zhodnotit i podle celkového počtu zaměstnanců viz. Tab. č. 13 Z tohoto srovnání je též zřejmé, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. je na předmětném velkoobchodním trhu největším podnikem, který navíc jako jediný v ČR disponuje jak vlastní mobilní sítí, tak vlastní pevnou přístupovou sítí (zejména metalickou).

Toto kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2.2 Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Níže jsou pro přehled o rozvinutosti alternativní infrastruktury v rámci vymezeného trhu uvedeny grafy znázorňující kolokované ústředny společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. alternativními operátory, tedy aktuální oblasti pro možné využití LLU a také graf ukazující dostupnost sítí FTTx.

Obr. č. 12: **Kolokované ústředny (HOST/RSU) společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. alternativními operátory v barevném rozdělení dle počtu přítomných alternativních operátorů na dané ústředně**

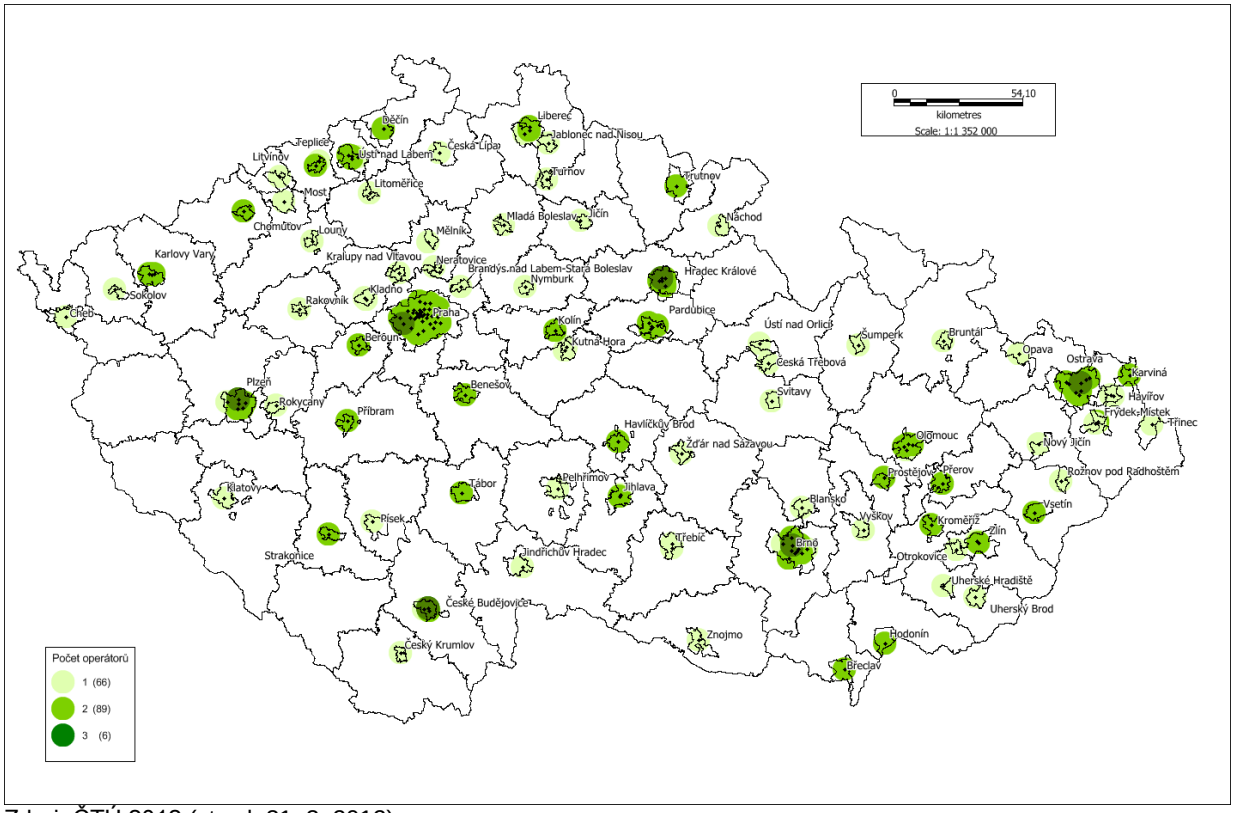

Zdroj: ČTÚ 2012 (stav k 31. 3. 2012)

Pozn.: Velikost oblasti okolo každé ústředny byla zvolena s poloměrem 4 km – s ohledem na dosah technologie ADSL 2+

Obr. č. 13: **Dostupnost sítí FTTx v ČR**

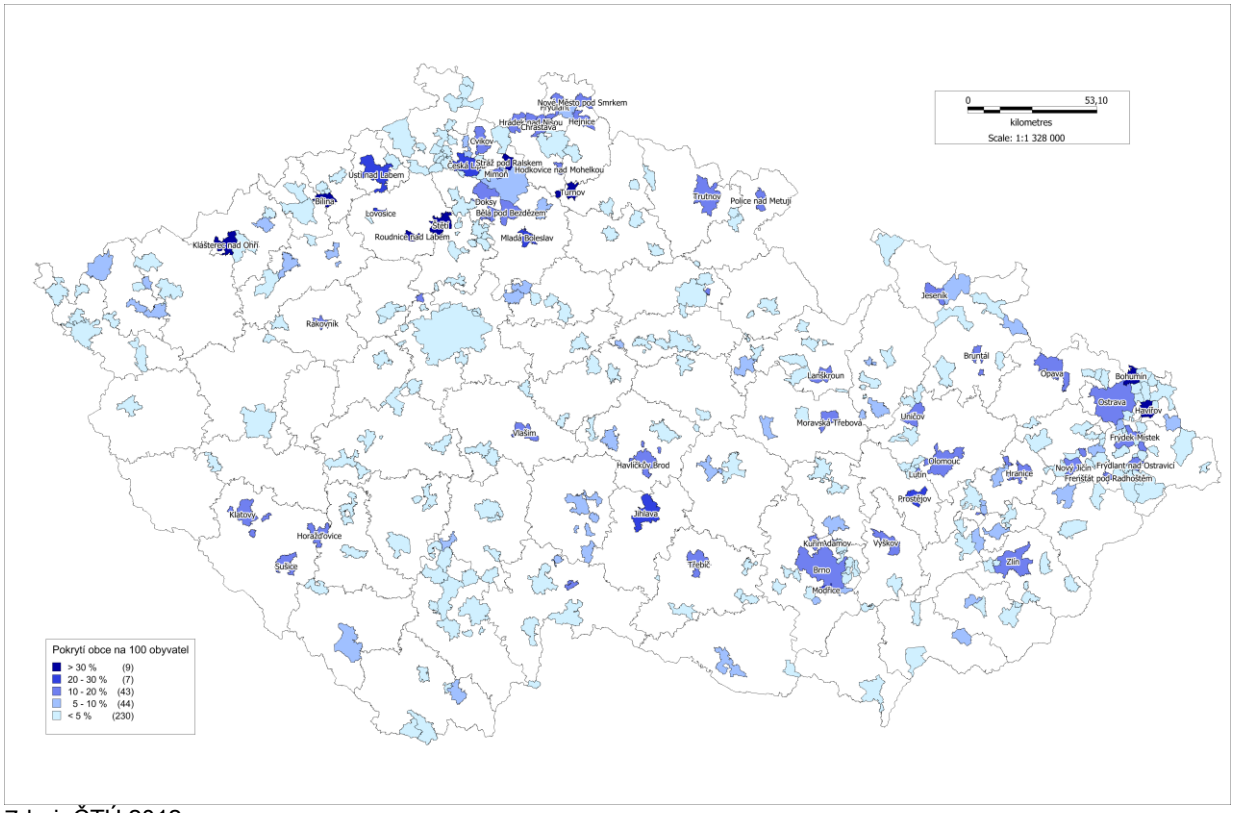

Zdroj: ČTÚ 2012

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. může využít k poskytování širokopásmových služeb na analyzovaném trhu téměř celou svou přístupovou síť. Vybudování sítě, jež by umožnila poskytovat služby ve srovnatelném rozsahu a se srovnatelnými parametry, v jaké je prostřednictvím vlastní sítě poskytuje společnost Telefónica Czech Republic, a.s., ostatními poskytovateli by v současné době vyžadovalo vynaložení takových investic, které by na analyzovaném trhu nezajišťovaly ekonomickou návratnost. Nově navíc na maloobchodním trhu poskytuje společnost Telefónica Czech Republic, a.s., prostřednictvím své dceřiné společnosti Internethome, s.r.o., přístupy k síti Internet i prostřednictvím WiFi technologie a za uplynulé období se stala díky akvizicím několika lokálních WiFi operátorů největším WiFi poskytovatelem na sledovaném maloobchodním trhu. Na analyzovaném trhu sice existuje prostor pro budování infrastruktury alternativními operátory v případě využití jiných technologií, např. CATV, FTTx, nebo LLU, které ale v žádném případě nedosahují srovnatelného pokrytí s xDSL sítí incumbenta.

Z tohoto důvodu přetrvává skutečnost, že přístupová síť společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. je nesnadno duplikovatelnou infrastrukturou a toto kritérium tedy svědčí ve prospěch samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2.3 Rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. je jediný vlastník infrastruktury umožňující nabízet služby prostřednictvím jak pevných tak mobilních sítí s dostupností na celém území ČR a má možnost poskytovat v rámci jedné nabídky služby prostřednictvím obou sítí současně bez závislosti na jakýchkoliv velkoobchodních nabídkách jako její konkurenti.

Ostatní mobilní operátoři[39]) nedisponují vlastní potřebnou infrastrukturou pro poskytování služeb pevných sítí a využívají především velkoobchodní nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na bázi zpřístupněných účastnických vedení. Jejich další možností, jak poskytovat v rámci jedné nabídky služby v pevné i mobilní síti současně na celém území ČR[40]), je využití velkoobchodní nabídky širokopásmového přístupu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., prostřednictvím které na trh širokopásmového přístupu k síti Internet ve značné míře pronikla společnost T-Mobile Czech Republic a.s., ale i společnost Vodafone Czech Republic a.s. projevila zájem o tuto velkoobchodní službu.

Společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. navíc nabízí zákazníkům mimo služeb v pevné a mobilní síti služby satelitní televize (T-Mobile Televize).

Možnost ostatních poskytovatelů služeb pevných sítí konkurovat nabídkou služeb prostřednictvím pevných a mobilních sítí současně je, vzhledem ke skutečnosti, že trh č. 15 – přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích byl shledán efektivně konkurenční a nebyla žádnému z mobilních operátorů uložena povinnost přístupu, závislá na komerční dohodě s některým z mobilních operátorů. V tomto ohledu je nutné zmínit, že v listopadu 2012 vydavatelství Ringier Axel Springer CZ a.s. uzavřelo se společností Telefónica Czech Republic, a.s. smlouvu, na jejímž základě mohou od 7. listopadu 2012 využívat zákazníci společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. mobilní služby pod obchodní značkou BLESKmobil. Parametry tohoto obchodního vztahu mezi vydavatelstvím Ringier Axel Springer CZ a.s. a společností Telefónica Czech Republic, a.s. však neposkytují potřebnou nezávislost obchodního partnera, protože, jak vyplývá z obchodních podmínek služby, nemá přímý právní vztah se zákazníkem. Lze proto konstatovat, že na českém trhu stále neexistuje velkoobchodní nabídka mobilních služeb pro poskytovatele služeb elektronických komunikací, která by umožnila replikovatelnost balíčků obsahujících jak služby poskytované v pevném místě, tak i služby mobilní. Úřad dále uvádí, že z jeho pohledu není možné předpovídat, zda dojde k nějaké jiné či obdobné dohodě s dalšími subjekty. Nově v dubnu 2012 byl vydáním OOP/1/04.2012-4 ustaven nový relevantní trh č. 8 - přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích, který by měl nahradit bývalý relevantní trh č. 15. Analýza tohoto trhu byla zahájena 14. května 2012 a její dokončení se předpokládá na začátek roku 2013. Úřad ovšem nepředpokládá, že by v rámci časového vymezení tohoto trhu jakékoliv výsledky analýzy RT č. 8 významně ovlivnili situaci na tomto trhu. Tuto situaci by též mohl ovlivnit příděl volných kmitočtů z tzv. digitální dividendy, které budou draženy formou aukce, kterou Úřad plánuje dokončit v roce 2013. V souvislosti s Aukcí volných kmitočtů zejména pro rychlé mobilní datové sítě, jejíž uskutečnění a dokončení se předpokládá v průběhu časového vymezení této analýzy, lze vzhledem ke zkrácenému časovému vymezení této analýzy (2 roky) důvodně předpokládat, že výsledek aukce volných kmitočtů nebude mít v rámci časového vymezení této analýzy na situaci na tomto trhu zásadní vliv. V opačném případě Úřad přistoupí k nové analýze tohoto trhu před uplynutím stanoveného časového vymezení.

V analyzovaném období poskytovala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. koncovým uživatelům nabídku služeb pevných a mobilních sítí dohromady. Například Služba Mobilní internetové připojení k xDSL službě a Služba Mobilní internetové připojení ke službě Digitální televize O2TV, přičemž konkurenti neměli možnost nabízet stejný sortiment služeb ve své vlastní síti.

Ostatní operátoři, zejména ti, kteří poskytují širokopásmové služby prostřednictvím sítí FTTx postupně začínají nabízet mimo služeb VoIP i služby IPTV[41]). Pokrytí jednotlivých

[39]) Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. ,Vodafone Czech Republic a.s. a Air Telecom a.s.

[40]) Dle vyžádaných údajů od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. není služba xDSL v jejich síti z technických důvodů dostupná ve 287 obcích.

[41]) Tržní podíl alternativních operátorů nabízejících službu IPTV byl ke konci roku 2011 cca 26%.

FTTx operátorů, je ale oproti nabízeným službám prostřednictvím sítě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. nesrovnatelně menší, tudíž nemohou tyto služby nabídnout srovnatelnému množství zákazníků jako společnost Telefónica Czech Republic, a.s.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2.4 Úspory z rozsahu a sortimentu

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. je v současné době prakticky jediným poskytovatelem s výrazným podílem jak na maloobchodním, tak na analyzovaném velkoobchodním trhu, tržní podíl na maloobchodním trhu přístupu k síti Internet je 33,9 %, přičemž druhý největší poskytovatel na tomto trhu, společnost UPC Česká republika, s.r.o., má tržní podíl 17,28 %. Tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na předmětném velkoobchodním trhu potom je 76 %. Přičemž tržní podíl jejího největšího konkurenta na velkoobchodním trhu, společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s., je necelá 3 %.

Díky velkému objemu poskytovaných služeb (přístup k síti Internet, hlasové služby, IPTV, VPN,…), který je nesrovnatelně větší oproti ostatním poskytovatelům na analyzovaném trhu, může společnost Telefónica Czech Republic, a.s. realizovat úspory z rozsahu a sortimentu, obdobně i díky tomu, že může nabízet a nabízí služby jak na maloobchodní tak na velkoobchodní úrovni. To v důsledku znamená, že dosahuje nižších jednotkových nákladů spojených s nabízenými službami, a to zejména náklady na marketing, reklamu a další fixní náklady, a tím může dosahovat vyššího zisku při stanovení stejné ceny jako konkurenční poskytovatelé.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2.5 Vertikální integrace

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. provozuje vlastní celonárodní přístupovou síť, na níž poskytuje služby jak sama sobě v rámci interního samozásobení tak současně tyto služby poskytuje ostatním poskytovatelům na trhu prostřednictvím velkoobchodních nabídek (regulovaných i neregulovaných). Má tak jedinečnou schopnost poskytovat produkty nebo služby v rámci celého tržního řetězce. To jí umožňuje větší míru nezávislosti než jejím konkurentům, kteří jsou „odkázáni“ na její velkoobchodní nabídky.

Na daném trhu neexistuje v současnosti srovnatelný poskytovatel s takovou vlastní infrastrukturou, jakou disponuje společnost Telefónica Czech Republic, a.s., který by mohl významně ovlivnit její chování. Z tohoto důvodu se Úřad domnívá, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. by této situace na trhu mohla využít a mohla by se chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.1.2.6 Rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Kamenné obchody již v dnešní době nehrají takovou roli a velký počet obchodů je uskutečňován přes Internet či přímo Internetové obchody, ve kterých služby navíc bývají často nabízeny za nižší cenu než na prodejnách. Přitom drtivá většina poskytovatelů Internetu má své webové stránky, prostřednictvím kterých nabízí své služby. Úřad proto neshledává toto

kritérium za určující pro stanovení podniku s významnou tržní silou a tudíž konstatuje, že toto kritérium nesvědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

3.1.2.7 Ceny a ziskovost

Předmětem kapitoly Ceny a ziskovost je zkoumání, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích a nastavovat tak ceny svých služeb na úrovni, kterou by na trhu s fungující konkurencí nebylo možné očekávat.

Protože na vymezeném velkoobchodním trhu i na souvisejícím trhu maloobchodním lze uplatňování vysokých cen svědčících o postavení s významnou tržní silou spojovat de-facto pouze s těmi podniky, jejichž pozice na trhu, měřená primárně tržním podílem, je relativně významná, zaměřil se Úřad na největšího poskytovatele velkoobchodních služeb (tj. služeb třetím stranám) na vymezeném trhu, tj. na společnost Telefónica Czech Republic, a.s.[42])

To, zda lze velkoobchodní ceny společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. považovat za nepřiměřeně vysoké či nízké[43]) se Úřad rozhodl posuzovat primárně na základě vývoje cen velkoobchodních služeb v čase, dále na základě mezinárodního srovnání cen velkoobchodních i maloobchodních služeb a konečně i ziskovosti velkoobchodních služeb, která je společností Telefónica Czech Republic, a.s., jako stávajícím podnikem s významnou tržní silou, pravidelně vykazována v oddělené evidenci nákladů a výnosů.

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytovala velkoobchodní služby napříč celým územím ČR za stejné ceny.

3.1.2.7.1 Vývoj velkoobchodních cen u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

Protože v návaznosti na uložení nápravných opatření[44]) po skončení předchozí analýzy relevantního trhu č. 5[45]) začala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. od května 2009 nabízet na relevantním i souvisejícím maloobchodním trhu služby „naked“ xDSL[46]), jsou níže uvedené grafy uvedeny samostatně jak pro původní služby „dressed“ xDSL[47]), tak i pro nově poskytované služby „naked“ xDSL.

Graf č. 20 dokladuje vývoj cen velkoobchodních služeb „dressed“ ADSL v období let 2005 – 2012, Graf č. 21 pak vývoj cen služeb „dressed“ VDSL v období 2011 a 2012.

[42]) Např. jen těžko si lze představit, že podnik s relativně malým tržním podílem na vymezeném trhu by aplikací vysokých cen potvrzoval své postavení podniku s významnou tržní silou.
[43]) Viz § 57 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je požadavek na prokázání, že trh není efektivně konkurenční zejména tím, že by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysoké nebo nepřiměřeně nízké ceny v neprospěch koncových uživatelů, zmíněn jako předpoklad pro uplatnění regulace cen.
[44]) Rozhodnutí č. REM/5/01.2009-4 ze dne 28. ledna 2009.
[45]) Analýza trhu č. A/5/10.2008-13 ze dne 16. října 2008.
[46]) Tj. xDSL „očištěná“ o službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby.
[47]) Tj. xDSL při níž je koncový spotřebitel povinen odebírat i službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby.

Graf č. 20: **Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „dressed“ ADSL společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v letech 2005 – 2012**

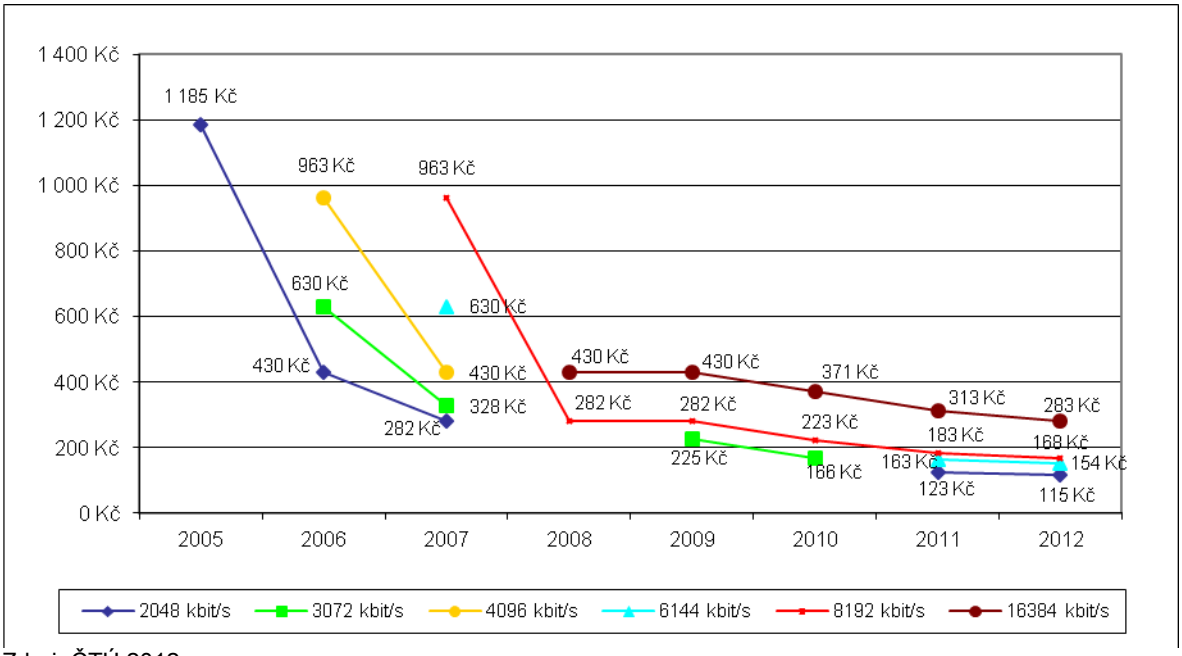

Zdroj: ČTÚ 2012

Graf č. 21: **Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „dressed“ VDSL společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v letech 2011 – 2012**

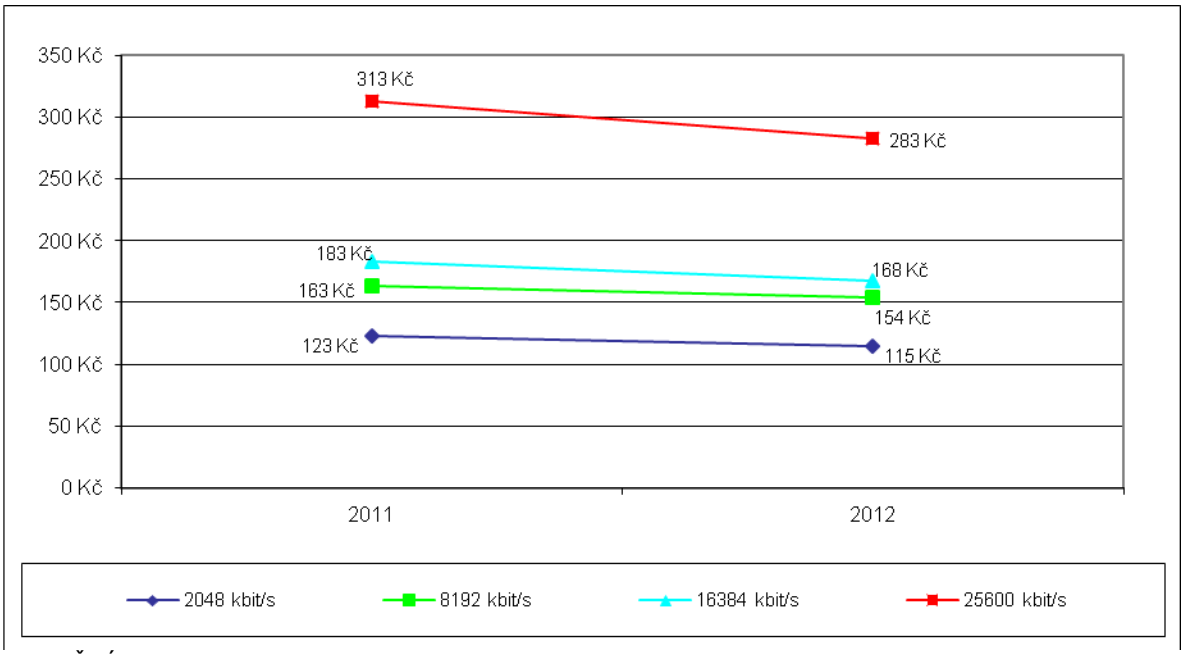

Zdroj: ČTÚ 2012

Z výše uvedených grafů jsou patrné dvě skutečnosti. Jednak dochází k absolutnímu poklesu cen velkoobchodních služeb, a jednak narůstá rychlost poskytovaných služeb (u technologie ADSL však již do budoucna nelze s ohledem na omezení této technologie další růst rychlostí očekávat). Zatímco například na konci roku 2006 byla nejrychlejší služba (4 Mbit/s s datovým limitem 20 GB) dostupná za 963 Kč, v roce 2012 vyšla nejrychlejší

služba[48]) (prostřednictvím technologie ADSL 16 Mbit/s, prostřednictvím technologie VDSL 25 Mbit/s) již jen na 283 Kč. Při přepočtu na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak cena klesla z 240,75 Kč na 17,68 Kč v případě služby prostřednictvím ADSL (tj. více než 13 x), resp. na 11,32 Kč v případě služby prostřednictvím VDSL (tj. více než 21 x).

Graf č. 22: **Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ ADSL společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v letech 2009 – 2012**

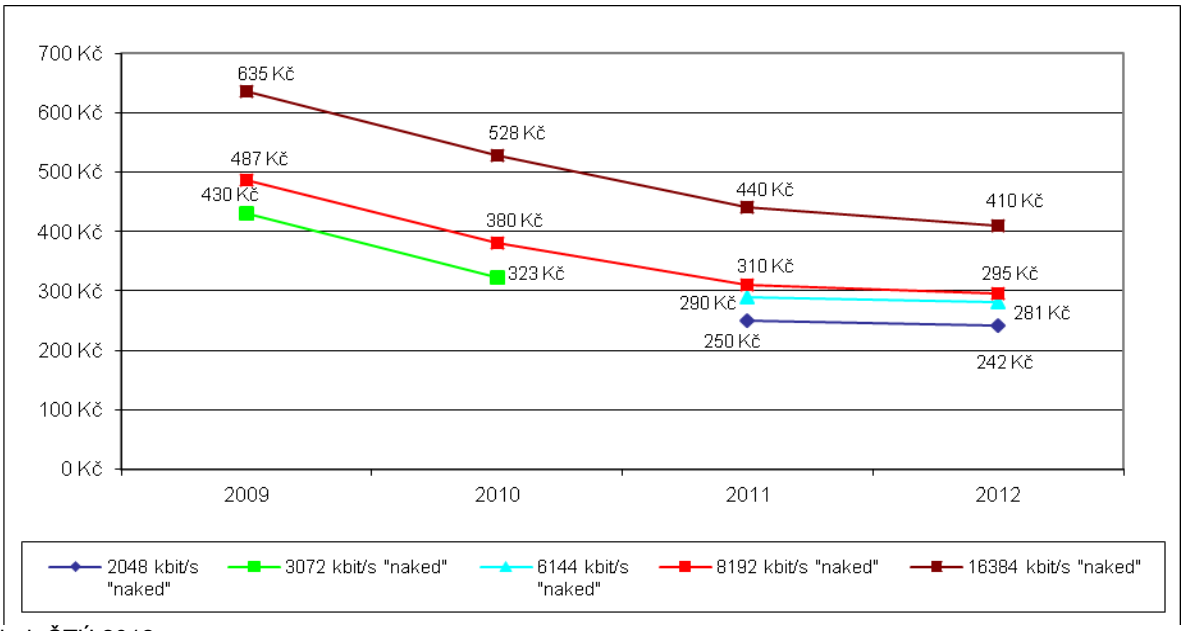

Zdroj: ČTÚ 2012

Graf č. 23: **Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ VDSL společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v letech 2011 – 2012**

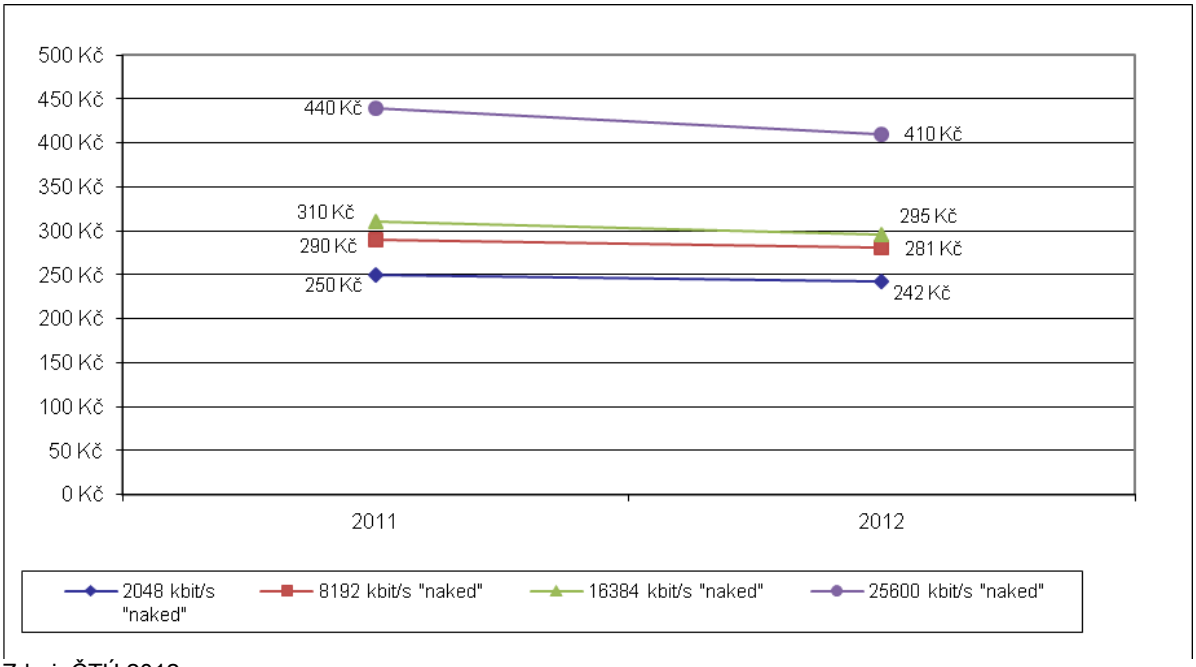

Zdroj: ČTÚ 2012

[48]) Jedná se o službu s nejběžněji využívanou agregací 1:50. Kvalitnější služby s nižší agregací do srovnání zahrnuty nebyly.

Obdobně jak uvádí Grafy č. 20 a 21 lze absolutní pokles cen pozorovat i ve výše uvedených Grafech č. 22 a 23. Zatímco nejrychlejší dostupná služba stála od května 2009 635 Kč (16 Mbit/s), o tři roky později to bylo již 410 Kč (rovněž 16 Mbit/s prostřednictvím technologie ADSL, nebo 25 Mbit/s prostřednictvím technologie VDSL). Při přepočtu ceny na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak cena mezi lety 2009 – 2012 klesla z 39,69 Kč na 25,63 Kč v případě služby prostřednictvím ADSL (tj. přibližně 1,5 x), resp. na 16,4 Kč v případě služby prostřednictvím VDSL (tj. více než 2,4 x).

Z podkladů o vývoji cen velkoobchodních služeb tak lze sledovat trvalý pokles cen i trvalý nárůst poskytovaných rychlostí. Toto dílčí kritérium proto nenaznačuje, že by na trhu docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by v konečném důsledku mohly být v neprospěch koncových uživatelů.

3.1.2.7.2 Mezinárodní srovnání cen

O tom, zda na zkoumaném trhu jsou uplatňovány nepřiměřeně vysoké či nízké ceny, které by naznačovaly, že jejich původce je v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích, může do určité míry vypovědět i mezinárodní srovnání cen. Jeho vypovídací schopnost je však omezena tím, že náklady na poskytování jednotlivých služeb nemusí být (a nejsou) ve všech zemích stejné, a tak není možné přesně říci, zda například nejvyšší cena v mezinárodním srovnání svědčí o dominantním postavení jejího původce na domácím trhu a o vysokých ziscích s ní spojených nebo je výsledkem objektivně rozdílné situace při poskytování srovnávané služby, a tím i rozdílné úrovně nákladů (které mohou být důvodem vyšší ceny). Níže uvedené mezinárodní srovnání tak má pouze indikativní charakter.

a) Mezinárodní srovnání velkoobchodních cen

Ceny velkoobchodních služeb napříč jednotlivými zeměmi EU srovnával Úřad ke konci prvního pololetí roku 2011. Do srovnání byly zahrnuty základní služby, které společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytuje na maloobchodním trhu, a jejichž „ekvivalenty“ jsou dostupné i na trhu velkoobchodním, tzn. služby o rychlostech 8 a 16 Mbit/s. Do srovnání byly zahrnuty služby „naked“ xDSL nabízené incumbenty (bývalými monopolními poskytovateli) v jednotlivých zemích. Protože ne ve všech zemích jsou služby s danou rychlostí dostupné, případně ceny služeb nejsou veřejně dostupné, je množství nabídek zařazených do grafu omezené (na ty země, v nichž služba poskytována je a její cena je veřejně dostupná).

Graf č. 24: **Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb přístupu k síti Internet o rychlosti 8 Mbit/s[49])**

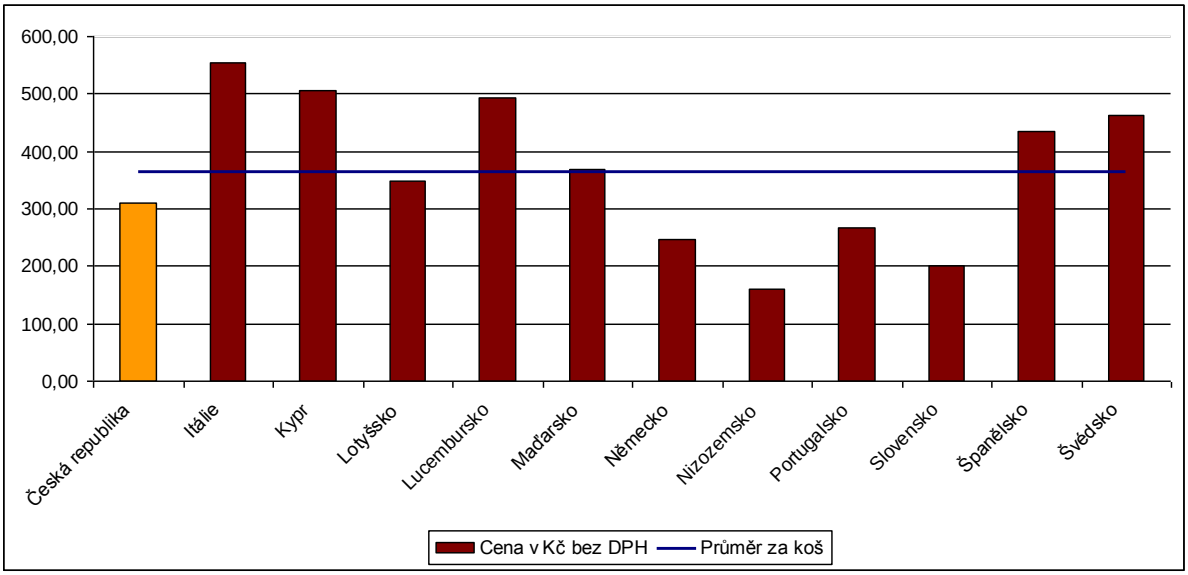

Graf č. 25: **Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb přístupu k síti Internet o rychlosti 16 Mbit/s**

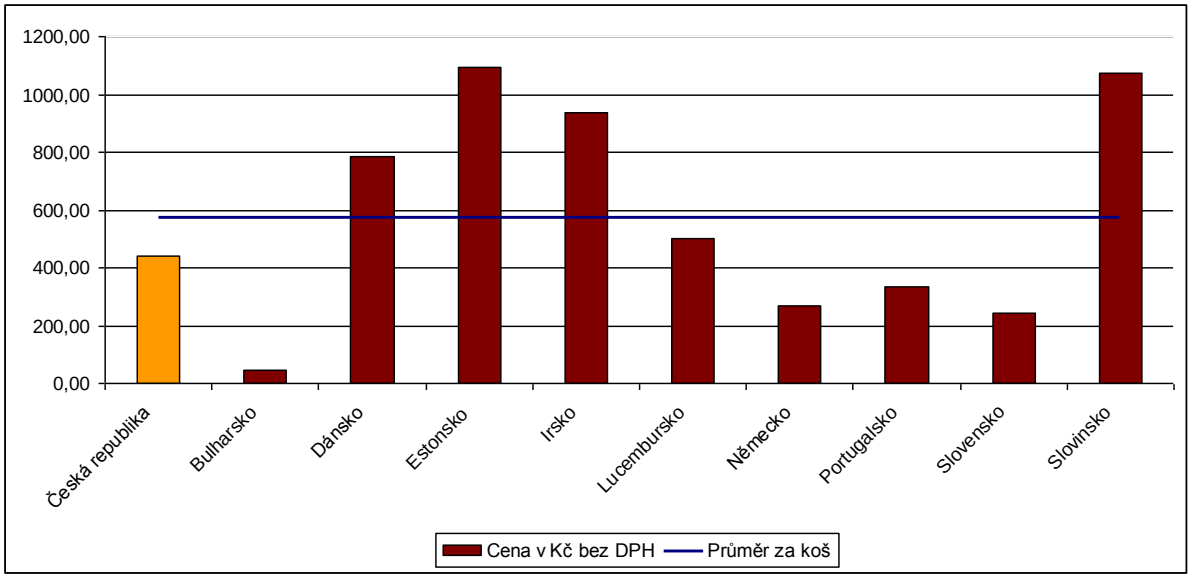

Z cenového srovnání velkoobchodních služeb o rychlostech 8 a 16 Mbit/s ke konci prvního pololetí roku 2011 vyplývá, že ceny služeb společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. jsou pod průměrem srovnávaných zemí. V případě služby o rychlosti 8 Mbit/s je cena v ČR o necelých 53 Kč nižší než průměrná cena (tj. o 14,5 %), v případě služby o rychlosti 16 Mbit/s je cena nižší o 132 Kč (tj. o 23 %).

Samotné mezinárodní srovnání cen vybraných velkoobchodních služeb tak na nepřiměřeně vysoké ceny v rámci ČR neukazuje.

[49]) Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb zpracovala pro Úřad společnost *PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.*

b) Mezinárodní srovnání maloobchodních cen

Pro mezinárodní srovnání cen služeb na maloobchodním trhu vycházel Úřad z podkladů OECD za rok 2011[50]). V grafu č. 25 je uveden rozptyl cen služeb internetového připojení (včetně případné ceny za používání pevné linky, není-li internet dostupný samostatně) u největších operátorů v každé zemi OECD, bez ohledu na poskytovanou rychlost připojení, k září 2010. Graf č. 26 srovnává ceny za 1 Mbit/s rychlosti.

Graf č. 26: **Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet (v Kč)**

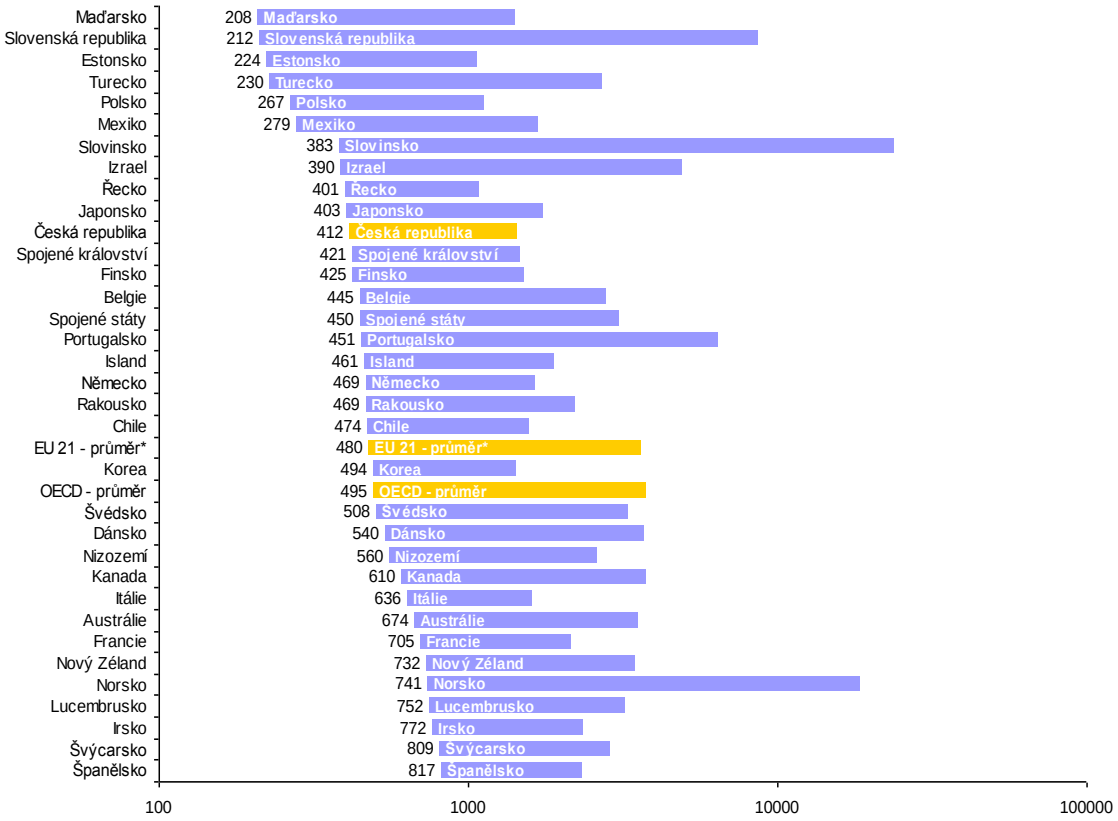

Pozn.: Ceny v USD byly na Kč přepočítány směnným kurzem k 30. září 2010 (18,025 CZK/USD)
* Průměr EU 21 je průměr za 21 států, které jsou zároveň členy OECD i EU. V cenovém srovnání tak nejsou zahrnuty Bulharsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta a Rumunsko, kteří jsou členy EU, nikoliv OECD.

[50]) Viz OECD Communications Outlook 2011

Graf č. 27: **Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet při přepočtu na 1 Mbit/s rychlosti (v Kč)**

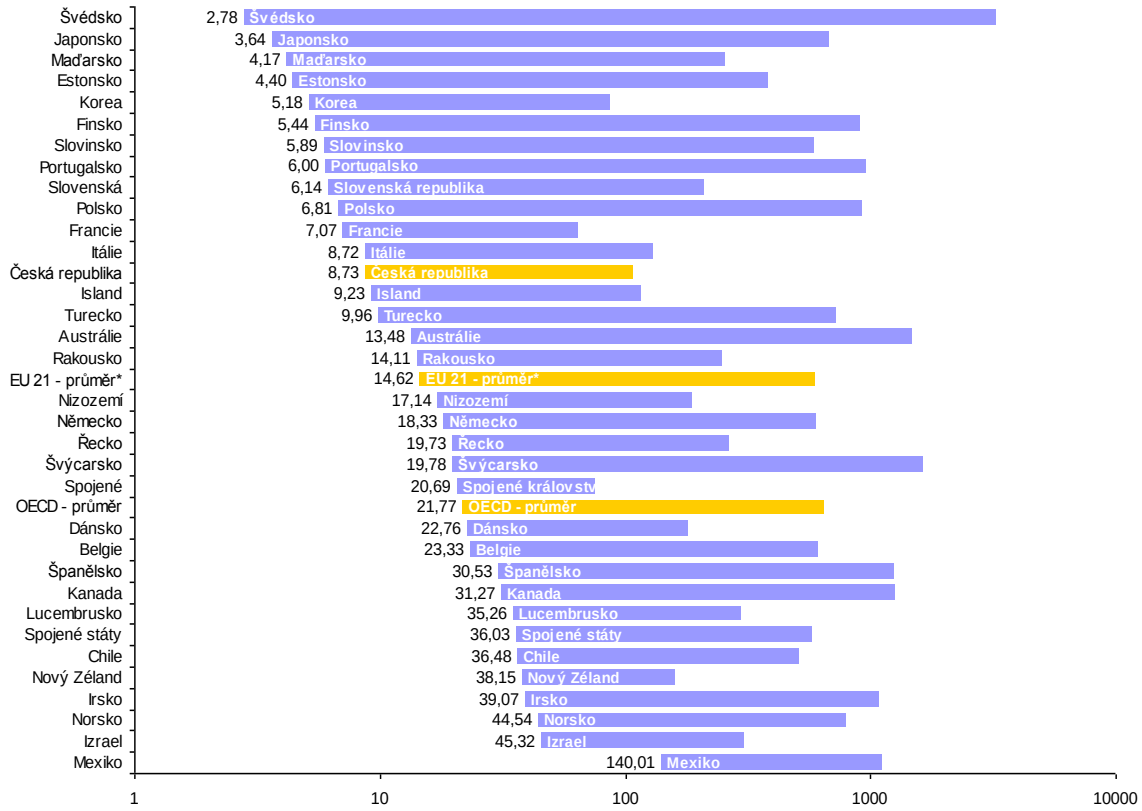

Pozn.: Ceny v USD byly na Kč přepočítány směnným kurzem k 30. září 2010 (18,025 CZK/USD)
* Průměr EU 21 je průměr za 21 států, které jsou zároveň členy OECD i EU. V cenovém srovnání tak nejsou zahrnuty Bulharsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta a Rumunsko, kteří jsou členy EU, nikoliv OECD.

Maloobchodní srovnání cen, na rozdíl od velkoobchodního (viz grafy č. 24 a 25), neobsahuje jen ceny služeb incumbentů, ale ceny u největších poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet. Rozpětí cen v grafu č. 26 (minimální vs. maximální cena) je uvedeno bez ohledu na rychlost služby, tudíž vyšší minimální cena může být dána např. poskytováním kvalitnějších (rychlejších) služeb v dané zemi. Graf č. 27 přepočítává cenu na 1 Mbit/s a zohledňuje tak již i rychlosti srovnávaných služeb. Z obou grafů vyplývá, že ceny maloobchodních služeb v ČR nevybočují z mezinárodního průměru.

3.1.2.7.3 Ziskovost

Za podpůrné hledisko při zkoumání výše neregulovaných velkoobchodních cen na relevantním trhu považuje Úřad ziskovost nabízených služeb. Konkrétně jde o posouzení rozdílu mezi stanovenou výší ukazatele návratnosti vloženého kapitálu WACC používaného při cenové regulaci a skutečně dosahovaného zisku v neregulovaných velkoobchodních cenách na relevantním trhu. Ziskovost u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. vyhodnotil Úřad z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů, která byla společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. uložena rozhodnutím[51]) po předchozí analýze[52]) relevantního trhu. Ziskovost Úřad posuzoval za období od minulé analýzy relevantního trhu, tedy za roky 2008, 2009, 2010 a 2011.

[51]) Rozhodnutí č. REM/5/01.2009-4 ze dne 28. ledna 2009, společnost Telefónica Czech Republic, a.s. však vedla oddělenou evidenci nákladů a výnosů již za rok 2007 podle staršího rozhodnutí č. REM/12/10.2006-69 z 31. října 2006.
[52]) Analýza trhu č. A/5/10.2008-13 ze dne 16. října 2008.

Z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů za roky 2008 – 2011 vyplývá, že výnosy společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. ve třech ze čtyř zkoumaných roků pokrývaly provozní náklady i náklady vloženého kapitálu a společnost Telefónica Czech Republic, a.s. dosahovala kladného výsledku hospodaření. K výrazné změně ve výsledcích hospodaření však došlo v roce 2011, kdy celkové výnosy z velkoobchodních služeb nestačily ani k pokrytí vynaložených provozních nákladů a společnost Telefónica Czech Republic, a.s. vykázala ztrátu.

V roce 2008 byl kladný výsledek hospodaření ve výši [redacted] % z vloženého kapitálu, čímž o [redacted] procentního bodu přesáhl procento návratnosti vloženého kapitálu stanoveného opatřením obecné povahy[53]). V roce 2009 byl výsledek hospodaření ve výši [redacted] % z vloženého kapitálu, tedy o [redacted] procentního bodu nad Úřadem stanoveným procentem návratnosti vloženého kapitálu a v roce 2010 dosáhl kladný výsledek hospodaření výše [redacted] % z vloženého kapitálu, tedy [redacted] procentního bodu nad stanovenou návratností vloženého kapitálu. Za rok 2011 naopak vynaložené provozní náklady výrazně přesáhly celkové výnosy a společnost Telefónica Czech Republic, a.s. vykázala ztrátu ve výši [redacted] % z vloženého kapitálu. Za všechny čtyři roky posuzované souhrnně dosáhl kladný výsledek hospodaření hodnoty jen [redacted] % vloženého kapitálu, tedy hodnoty o přibližně [redacted] procentních bodů nižší, než kolik by odpovídalo váženému procentu návratnosti vloženého kapitálu za celé posuzované období.

V celkovém hodnocení dílčího kritéria ziskovost Úřad ani v tomto případě nespatřuje jednoznačnou podporu možné hypotézy o účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním trhu ze strany stávajícího podniku s významnou tržní silou. Je pravdou, že zisk dosahovaný v letech 2008 – 2010 mírně převyšoval zisk ve výši WACC, na druhou stranu však ztráta vykázaná společností Telefónica Czech Republic, a.s. za rok 2011 „umazala“ všechen předchozí zisk nad úroveň WACC a celková průměrná ziskovost za celé posuzované období byla méně než poloviční oproti váženému procentu návratnosti vloženého kapitálu.

3.1.2.7.4 Vývoj velkoobchodních a maloobchodních cen u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

V další fázi kapitoly Ceny a ziskovost zkoumá Úřad vývoj velkoobchodních cen v souvislosti s vývojem cen služeb na maloobchodním trhu a zároveň s ohledem na vývoj (regulovaných) cen za zpřístupnění účastnického vedení (LLU). Zkoumání je přitom rozloženo do dvou větších sub-kapitol rozdělených podle nabízených rychlostí. V první části se Úřad zaměřil na služby o rychlosti 8 Mbit/s, které až do května 2011 představovaly základní nominální rychlost pro přístup k síti Internet. V druhé větší sub-kapitole je popsán vývoj cen u služeb o nominální rychlosti 16 Mbit/s, které společnost Telefónica Czech Republic, a.s. začala na relevantním velkoobchodním i na maloobchodním trhu nabízet od září 2008. V obou případech je vývoj cen zkoumán odděleně pro „dressed“ xDSL, xDSL v kombinaci s cenou za službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby (reprezentovanou velkoobchodní službou O2 Standard WLR a maloobchodní službou O2 Standard) a „naked“ xDSL. V přehledech a grafech jsou uvedeny nominální ceny podle standardních nabídkových ceníků společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. pro dané období s tím, že výsledné realizované (průměrné) ceny mohou být ve skutečnosti nižší vlivem dočasných slev v rámci časově omezených marketingových akcí (jak zejména na maloobchodním trhu, tak i na trhu velkoobchodním). Úřad však upozorňuje, že účelem této sub-kapitoly není zkoumat, zda marže mezi jednotlivými službami je či není dostatečná k působení na daném podřazeném trhu, ale pouze naznačit, jakým způsobem se

[53]) Opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1 ze dne 7. února 2008, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3 ze dne 8. března 2006, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací. Procento návratnosti vloženého kapitálu bylo stanoveno na 11,5 %. Počátkem ledna 2012 nabyla účinnosti nová hodnota WACC ve výši 8,26 %, stanovená v opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2011-19.

marže mezi zkoumanými službami vyvíjela. Vyhodnocování, zda mezi službami předřazených a podřazených trhů dochází ke stlačování marží, provádí Úřad vždy souhrnně za celé na sebe navazující trhy, případně za jednotlivé segmenty definované v rámci analýz relevantních trhů na základě skutečných výnosů a nákladů. Sama skutečnost, zda mezi službami předřazených a podřazených služeb jednotlivých tržních subjektů dochází či nedochází ke stlačování marží však pro účely této části analýzy relevantního trhu, jejímž cílem je nalezení podniku s významnou tržní silou, neposkytuje relevantní informace.

a) Rychlosti 2 a 8 Mbit/s bez přístupové sítě („dressed“ ADSL)

Jakým způsobem se vyvíjela cena za velkoobchodní a maloobchodní službu o rychlosti 8 Mbit/s (resp. do září 2008 její předchůdkyně v podobě služby o rychlosti 2 Mbit/s), je uvedeno v následujícím grafu (Graf č. 28). Z něj je patrné, že pokles průměrné velkoobchodní ceny byl v procentním vyjádření o něco větší (průměrný meziroční pokles cen mezi lety 2005 – 2008 činil cca 31,5%), než pokles cen na maloobchodním trhu (v průměru cca 29 % za stejné období). Nejpomalejším tempem naopak klesala průměrná měsíční cena za sdílené zpřístupnění účastnického vedení (průměrný meziroční pokles cen mezi lety 2005 – 2008 činil cca 24 %). Mezi lety 2008 – 2012 pak průměrná měsíční velkoobchodní cena za službu xDSL klesla z 310 Kč až na 168 Kč (o 45,8 %) a průměrná měsíční velkoobchodní cena sdíleného zpřístupnění ze 116 Kč na 66 Kč (o 43,1 %).

V souvislosti se změnou struktury maloobchodních služeb přestala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. od května 2009 podmiňovat odebírání internetových služeb současně i odebíráním hlasových tarifů (tzn. nabídla zákazníkům „naked“ xDSL jako základní služby, ke kterým si lze dokoupit hlasové tarify nebo digitální televizi). Proto je v grafu poslední hodnota průměrné měsíční maloobchodní ceny za xDSL o rychlosti 8 Mbit/s uvedena za rok 2008.

Graf č. 28: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ xDSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

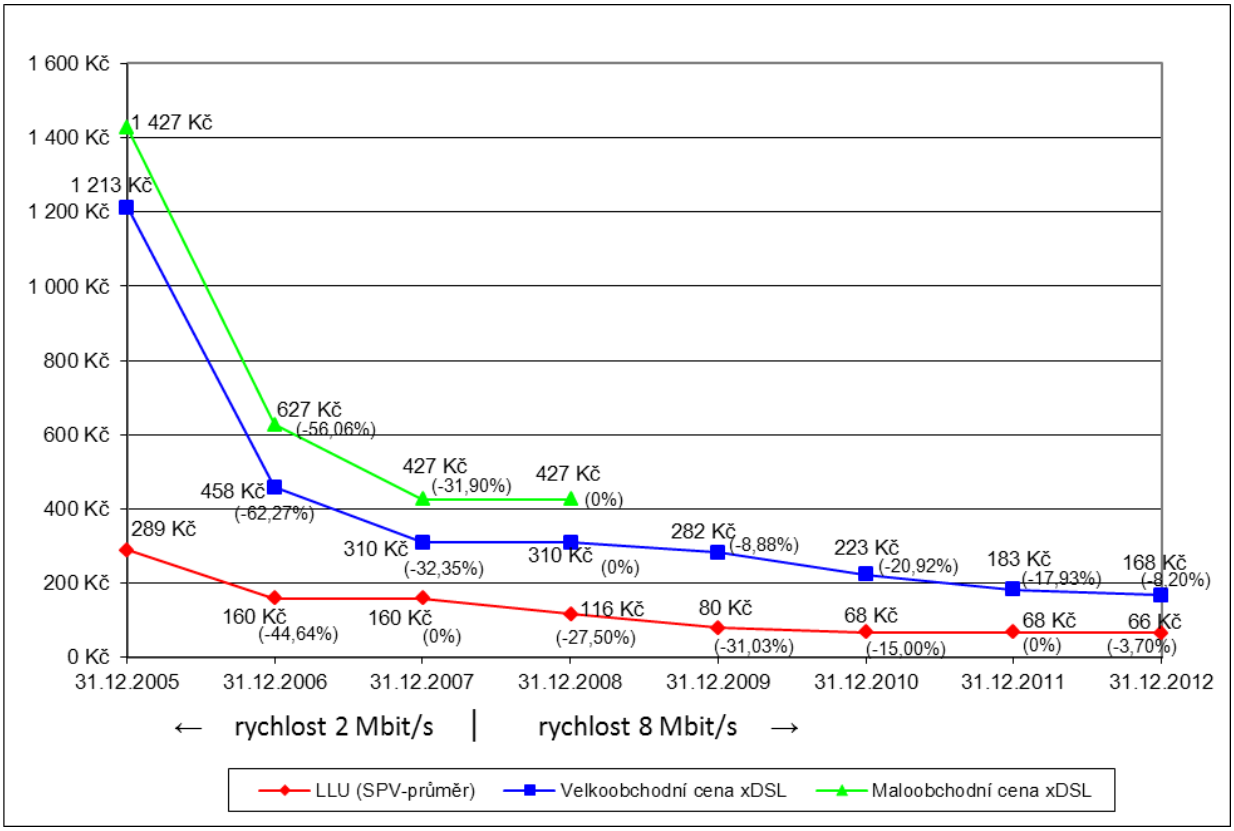

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Graf č. 29 vychází z hodnot uvedených v grafu č. 28 a vyjadřuje vzájemný poměr cen služeb ze dvou velkoobchodních trhů (relevantní trhy č. 4 a 5) a zároveň poměr těchto cen k cenám maloobchodních služeb. Jinými slovy dává do poměru ceny předřazených a podřazených trhů a udává, kolik procent z ceny služby na podřazeném trhu činí cena služby na předřazeném trhu. V případě, že by v průběhu času poměr těchto cen stoupal, znamenalo by to, že se snižuje marže, která alternativním operátorům (ale i samotnému SMP operátorovi) zbývá na pokrytí nákladů podřazeného trhu a přiměřeného zisku. Graf č. 29 tedy poskytuje informace o tom, zda se prostor, který operátorům mezi jednotlivými trhy zbývá k pokrytí vlastních nákladů, zvětšuje či naopak zmenšuje. Graf č. 29 však neposkytuje informace o tom, zda samotná výše marže mezi jednotlivými trhy je dostatečná k pokrytí všech nezbytných nákladů podřazeného trhu či nikoliv, a tudíž ani neříká, zda mezi zkoumanými trhy dochází k protisoutěžnímu chování v podobě stlačování marží či nikoliv.

Z údajů, které znázorňuje Graf č. 29 je patrný nejprve pokles a poté stabilní úroveň poměru cen velkoobchodních broadbandových služeb a maloobchodních služeb. To koresponduje s přibližně podobným procentním poklesem cen na obou trzích (viz Graf č. 28). Naopak podíl cen služeb LLU jak na velkoobchodních broadbandových tak i maloobchodních službách nejprve rostl (s kulminací v roce 2007), aby poté zase klesl (vlivem poklesu regulovaných cen LLU v roce 2008[54]) a v roce 2009[55]). Větší rozkolísanost v poměru cen LLU vůči velkoobchodním broadbandovým službám a maloobchodním službám pramení z delších

[54]) Viz CEN/11/06.2008-2 ze dne 3. června 2008.
[55]) Viz CEN/11/12.2008-13 ze dne 16. prosince 2008.

časových rozestupů mezi jednotlivými rozhodnutími o ceně. Dlouhodobě dochází k růstu podílu cen služeb LLU na cenách služeb z relevantního trhu č. 5 a z maloobchodního trhu.

Graf č. 29: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ xDSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

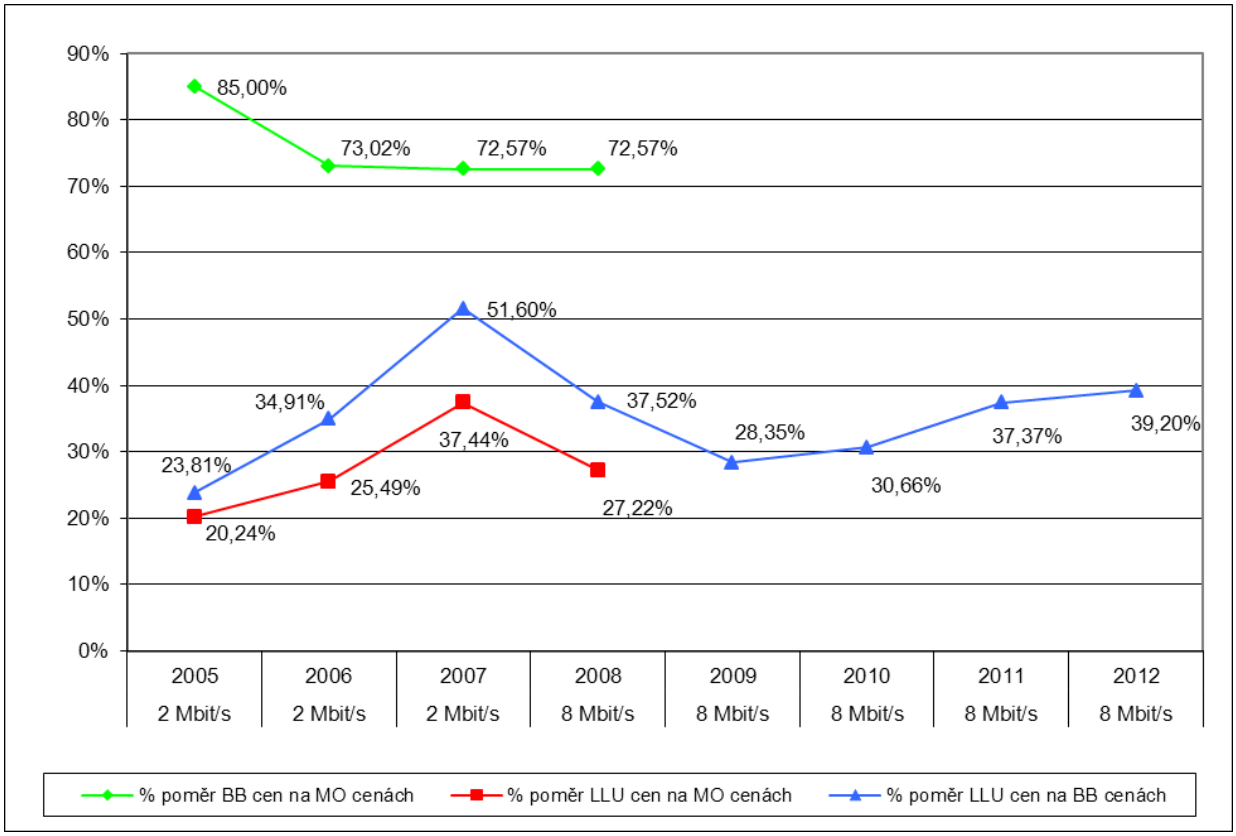

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let)

b) Rychlosti 2 a 8 Mbit/s s přístupovou sítí

Zatímco v předchozí subkapitole srovnával Úřad pouze samotné ceny za služby „dressed“ xDSL, které však byly dostupné pouze v kombinaci se službou přístupu k veřejné telefonní síti za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, zkoumal Úřad v této subkapitole i vývoj cen služeb xDSL[56]) v kombinaci s hlasovým paušálem (O2 Standard WLR v kombinaci s velkoobchodní službou xDSL a O2 Standard v kombinaci s maloobchodní xDSL službou). Ekvivalentem těchto služeb na trhu č. 4 (LLU) je plně zpřístupněné vedení, jehož průměrná měsíční cena je uvedena v následujícím grafu č. 30.

Z níže uvedeného grafu č. 30 je (obdobně jako z grafu č. 28) možné vysledovat, že procentní pokles velkoobchodních cen byl výraznější, než pokles maloobchodních cen. V průměru i zde nastal větší pokles u cen služeb z relevantního trhu č. 5, než u regulovaných cen služeb LLU z trhu č. 4.

[56]) Do května 2009 byly služby xDSL dostupné ve variantě „dressed“. Od května 2009 pak ve variantě „naked“, přičemž je však ke službě možné dokoupit i hlasový tarif.

Graf č. 30: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu xDSL o rychlosti 8 Mbit/s v součtu se službou O2 Standard (WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

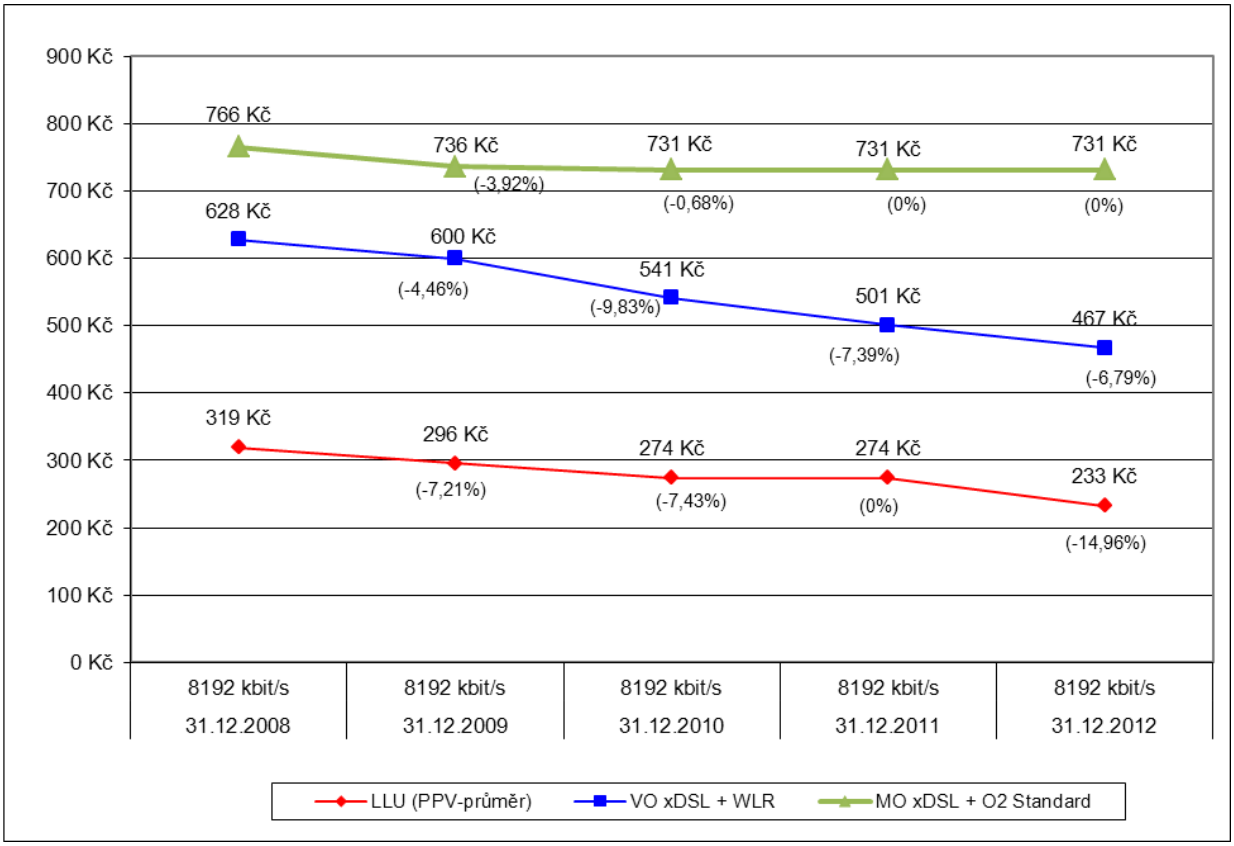

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Následující Graf č. 31 znázorňuje vývoj poměru cen služeb ze dvou relevantních velkoobchodních trhů navzájem a poměr jejich cen k cenám maloobchodních služeb. Protože velkoobchodní služby (jak z relevantního trhu č. 4, tak z relevantního trhu č. 5) klesaly rychleji, než služby maloobchodní (viz Graf č. 30), klesal zároveň i jejich podíl na ceně maloobchodní služby. Pomyslný prostor (marže) pro působení alternativních operátorů se tak mírně zvyšoval. Naopak podíl LLU (v grafu č. 31 reprezentovaném měsíční cenou plného zpřístupnění a cenou za zřízení rozpočítanou do 3 let) na velkoobchodních cenách (v grafu č. 31 reprezentovaných průměrnou měsíční cenou za velkoobchodní službu xDSL o rychlosti 2, resp. 8 Mbit/s a cenou za službu O2 Standard WLR) stoupl mezi lety 2008 – 2011 z necelých cca 51 % na cca 55 %, aby se následně v roce 2012 opět vrátil k hodnotě cca 50 %.

Graf č. 31: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu xDSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s (v součtu se službou O2 Standard a O2 Standard WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

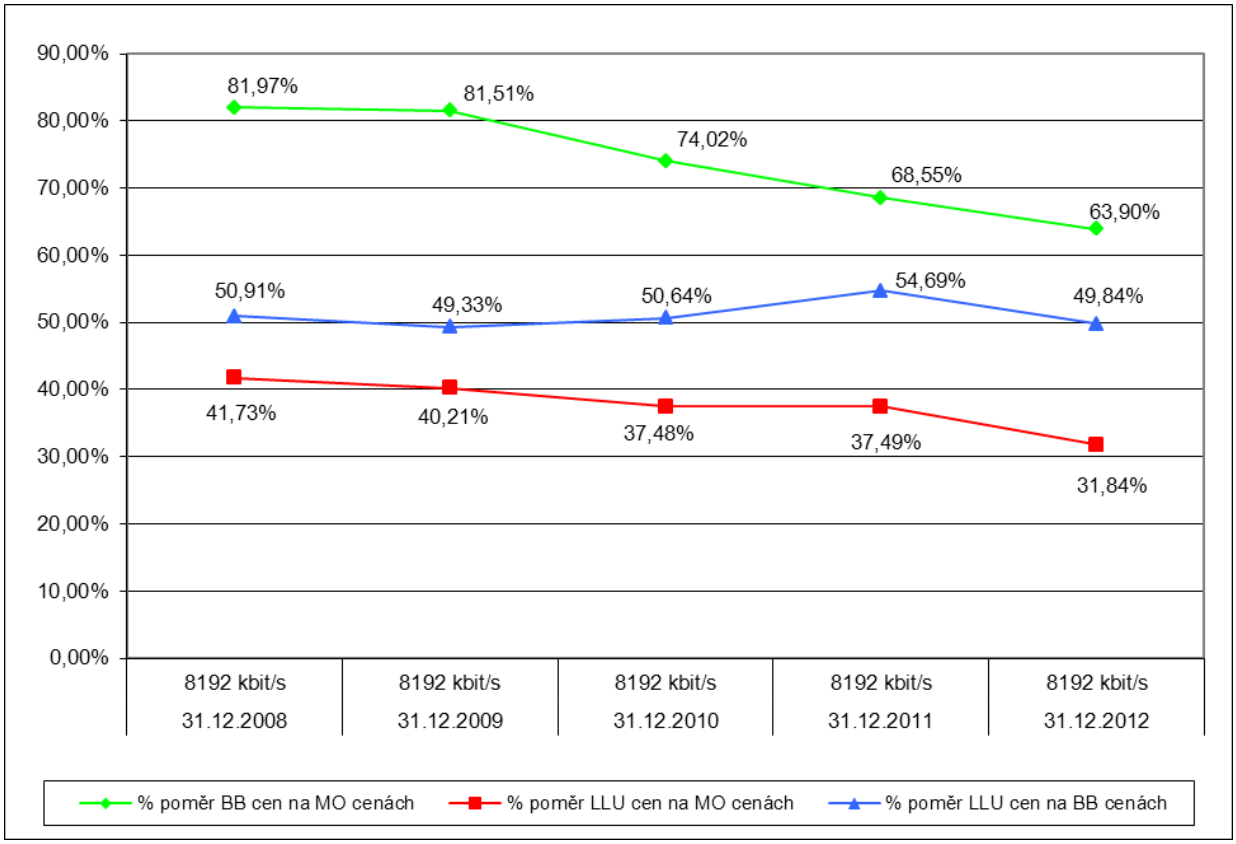

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

c) Naked ADSL 8 Mbit/s

Poslední zkoumanou variantou služeb xDSL v rychlostní kategorii 8 Mbit/s jsou služby „naked“ xDSL. Ty společnost Telefónica Czech Republic, a.s. začala poskytovat v květnu 2009, a to pro služby o rychlostech 8 Mbit/s a 16 Mbit/s, od srpna 2009 pak i pro službu o rychlosti 2 Mbit/s[57]). K dalšímu zrychlování služeb poskytovaných prostřednictvím technologie VDSL pak u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. došlo v květnu 2011 (na maximální rychlost 25 Mbit/s) a září 2012 (na maximální rychlost 41 Mbit/s). Jaký byl vývoj velkoobchodních a maloobchodních cen pro službu „naked“ xDSL a současně vývoj průměrné měsíční ceny za plně zpřístupněné vedení, ukazuje následující Graf č. 32.

Z grafu č. 32 je patrný především výrazný pokles velkoobchodních cen u služby „naked“ xDSL o rychlosti 8 Mbit/s, a to o více než 39 % v období let 2009 – 2012. Ceny velkoobchodních služeb LLU se snížily o 21,2 % a rozpětí cen mezi oběma trhy tak pokleslo. Naopak maloobchodní cena za službu o rychlosti 8 Mbit/s zůstala takřka beze změny. Mírný pokles ve výši 0,77 % (5 Kč) mezi lety 2009 a 2010 byl dán růstem sazby daně z přidané hodnoty[58]) na počátku roku 2010, kterému se společnost Telefónica Czech Republic, a.s. přizpůsobila mírným snížením cen bez daně z přidané hodnoty tak, aby celková měsíční cena i cena za zřízení zůstaly zachovány ve stejné výši.

[57]) Služba s touto rychlostí byla v září 2008 nahrazena za stejnou cenu službou o rychlosti 8 Mbit/s. O necelý rok později, v srpnu 2009, se tak do nabídky znovu vrátila.
[58]) Z 19 % na 20 % u základní sazby.

Graf č. 32: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ xDSL o rychlosti 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

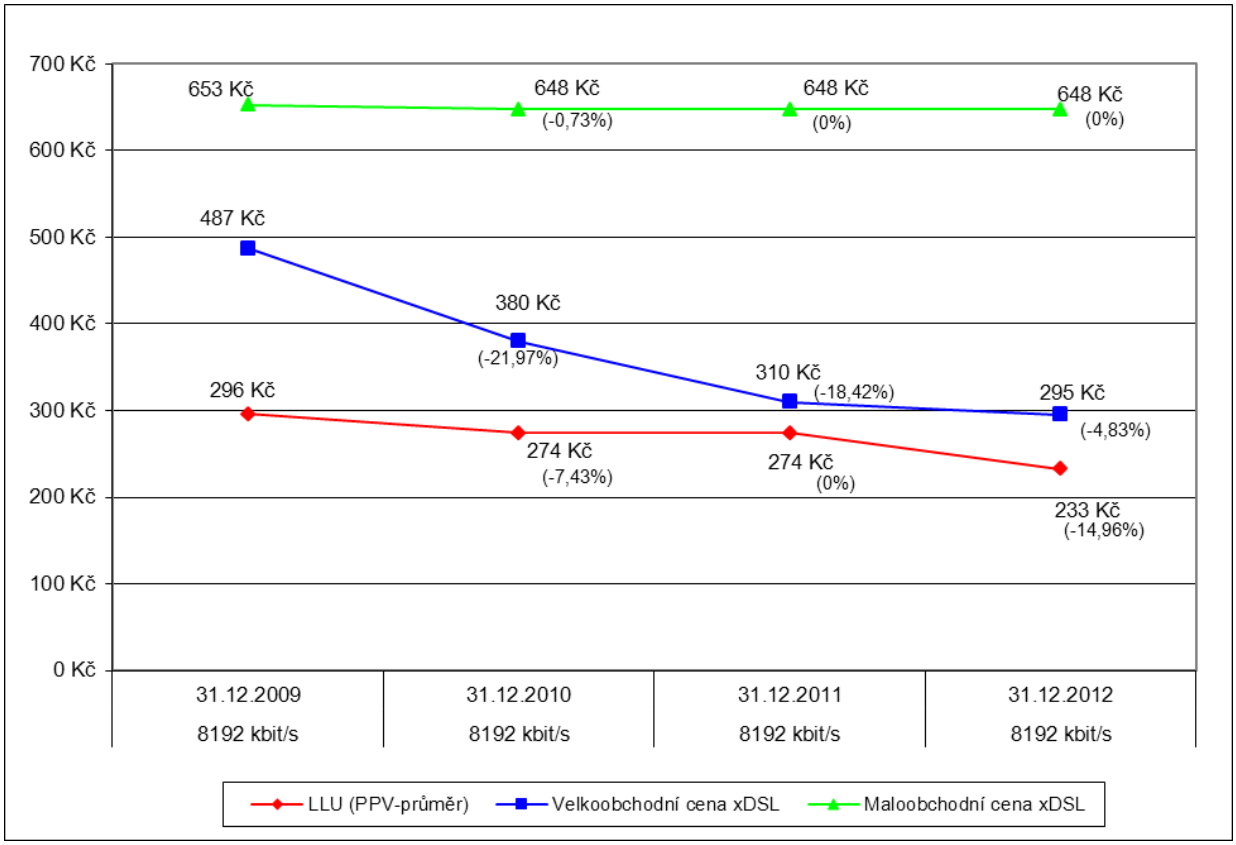

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Výše uvedený vývoj cen se následně promítl i do poměru těchto cen znázorněného v následujícím grafu č. 33. Zatímco podíl velkoobchodních služeb LLU (relevantní trh č. 4) a „naked“ xDSL (relevantní trh č. 5) na maloobchodních cenách klesal, podíl průměrné měsíční ceny za plné zpřístupnění a velkoobchodní ceny za službu o rychlosti 8 Mbit/s naopak vzrostl z 60,77 % v roce 2009 na více než 88 % na konci roku 2011. Prostor pro působení alternativních operátorů na trhu č. 5 (využívajících vstupy z trhu č. 4) se tak snížil. Úpravou cen LLU v roce 2012[59] se tento trend cenového vývoje obrátil a podíl opět poklesl na hodnotu 78,9 %. Úřad však připomíná, že účelem níže uvedeného grafu není zkoumat, zda marže mezi jednotlivými službami je či není dostatečná k působení na daném podřazeném trhu, ale pouze naznačit, jakým způsobem se marže mezi zkoumanými službami vyvíjela.

[59]) Viz CEN/4/06.2012-1 ze dne 21. června 2012.

Graf č. 33: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ xDSL o rychlosti 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

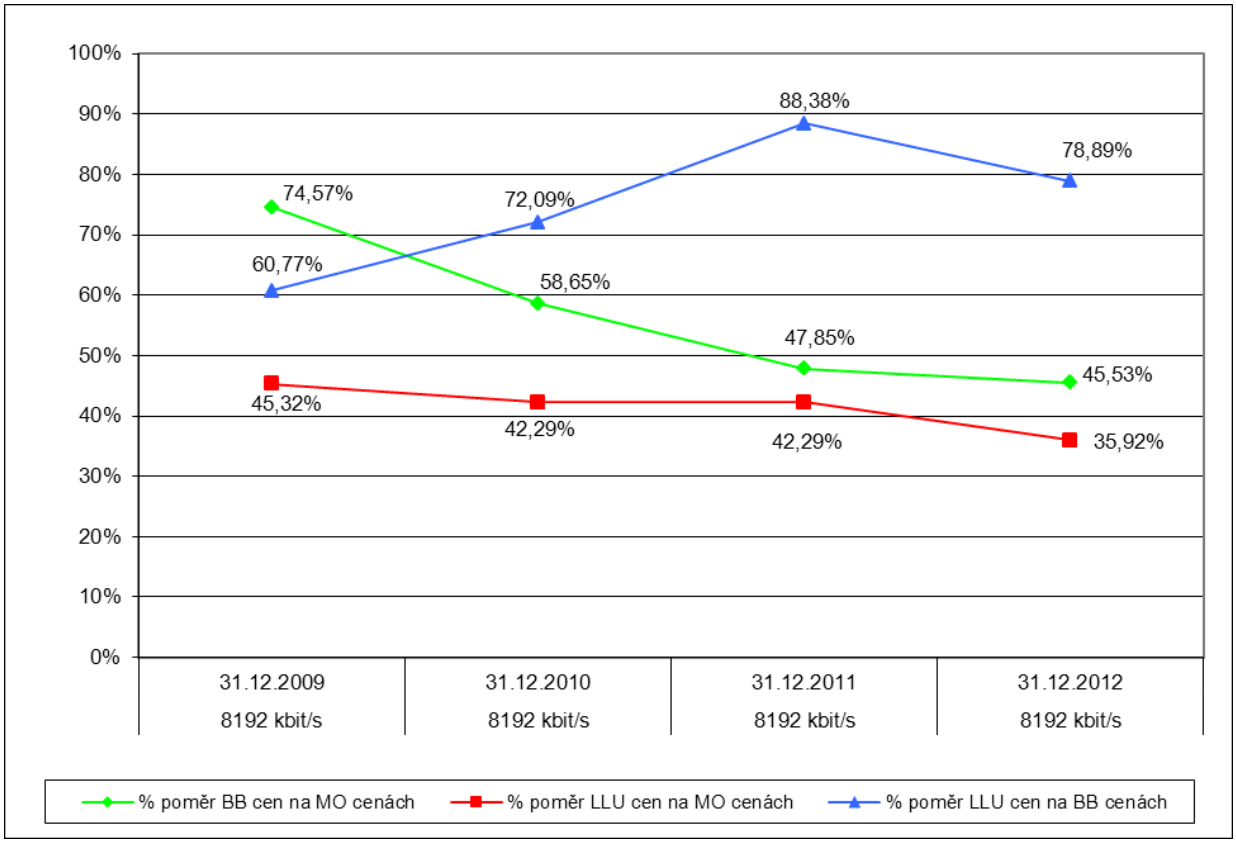

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Zahrnutí ceny za zřízení, která je od května 2009 na velkoobchodě ve výši 1 Kč, zatímco na maloobchodní úrovni zůstává ve výši 825 Kč, je důvod, proč je podíl velkoobchodní ceny xDSL a maloobchodní ceny xDSL o cca 2 p.b. nižší, než jaký je uveden v tabulce č. 15 v rámci hodnocení nepřímých vlivů, do které byly zahrnuty jen standardní měsíční ceny. BB – velkoobchodní broadbandová služba.

Ve výše uvedených grafech Úřad zkoumal, jakým způsobem se vyvíjela cena velkoobchodní služby o rychlosti 8 Mbit/s (a její předchůdkyně o rychlosti 2 Mbit/s) v porovnání s vývojem cen služeb na souvisejícím předřazeném (LLU) a podřazeném (maloobchodním) trhu. Z vývoje plyne, že pokles velkoobchodních cen byl obecně větší, než pokles cen maloobchodních a podíl velkoobchodních cen na maloobchodních cenách proto klesá. Patrné je to zejména z podílu cen velkoobchodních a maloobchodních cen „naked“ xDSL, který se v roce 2010 snížil pro rychlost 8 Mbit/s na necelých 60 % a v roce 2011 dále klesl pod 50 %. Naopak rychlejší pokles cen velkoobchodních služeb xDSL než cen služeb z velkoobchodního trhu č. 4 (LLU) se projevil v rostoucím podílu cen LLU na velkoobchodních cenách xDSL, resp. ve snižování marže mezi těmito trhy. V roce 2012 se však tento trend zastavil a podíl cen velkoobchodních služeb xDSL na cenách z velkoobchodního trhu č. 4 (měřeno výše uvedenými službami) zase poklesl.

Podle výše uvedeného vývoje cen tak Úřad nepředpokládá, že by na trhu ze strany společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by byly v neprospěch koncových spotřebitelů, a které by naznačovaly, že se společnost Telefónica Czech Republic, a.s. může na trhu chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích. Na druhou stranu však Úřad nemůže vyloučit možnost, že snižováním marže mezi cenami porovnávaných služeb z relevantního trhu č. 4 a č. 5 nedochází ze strany společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. k účtování takových cen, které alternativní operátory již dále nemotivují k dalším investicím do vlastní sítě a k většímu využívání služeb LLU.

Obdobně jako ve výše uvedených třech sub-kapitolách zkoumajících vývoj cen u velkoobchodní služby xDSL o rychlosti 8 Mbit/s (resp. 2 Mbit/s), zkoumá Úřad i vývoj cen za velkoobchodní službu o rychlosti 16 Mbit/s (a její předchůdkyně o rychlosti 4 Mbit/s), a to ve stejné posloupnosti nejprve od služeb „dressed“ xDSL, xDSL v kombinaci s cenou za službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby (reprezentovanou velkoobchodní službou O2 Standard WLR a maloobchodní službou O2 Standard) a „naked“ xDSL.

d) Rychlosti 4 a 16 Mbit/s bez přístupové sítě („dressed“ ADSL)

Jakým způsobem se vyvíjela cena za velkoobchodní a maloobchodní službu o rychlosti 16 Mbit/s (resp. do září 2008 její předchůdkyně v podobě služby o rychlosti 4 Mbit/s) uvádí následující Graf č. 34. Z něj je patrné, že pokles průměrné velkoobchodní ceny mezi lety 2006 – 2007 (o 53,78 %) byl v procentním vyjádření o něco větší, než pokles cen na maloobchodním trhu (o 48,90 %). Mezi lety 2008 – 2012 pak velkoobchodní cena za službu „dressed“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s klesla o 175 Kč ze 458 Kč na 283 Kč (o 38,21 %) a průměrná měsíční velkoobchodní cena sdíleného zpřístupnění ze 116 Kč na 66 Kč (o 43,10 %). I přes relativně (procentně) větší pokles průměrné měsíční ceny za sdílené zpřístupnění než průměrné velkoobchodní ceny za službu „dressed“ xDSL, snížila se v absolutním vyjádření marže mezi lety 2008 – 2012 o 125 Kč (z 342 Kč na 217 Kč).

Na maloobchodní úrovni přestala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízet služby „dressed“ xDSL v květnu 2009 (proto je poslední hodnota uvedena ke konci roku 2008).

Graf č. 34: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ xDSL o rychlosti 4 a 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

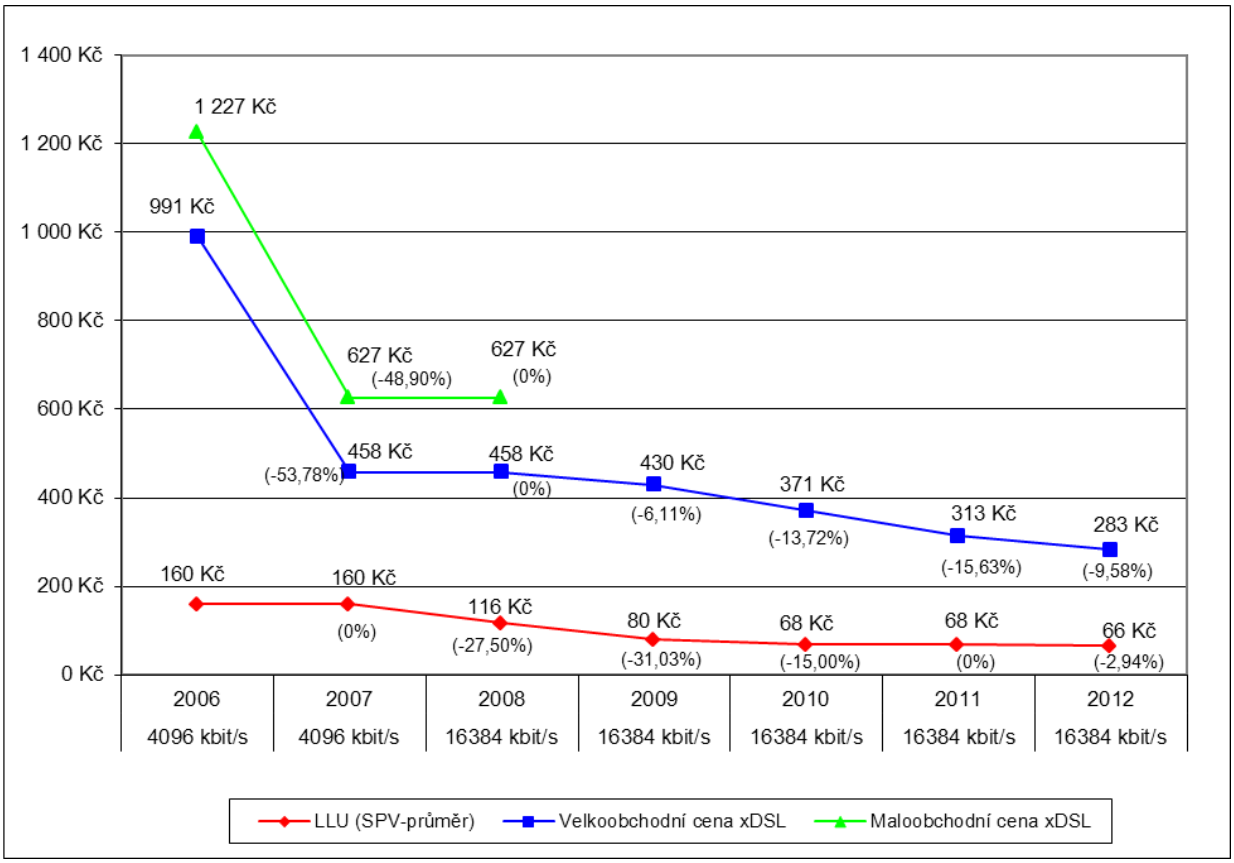

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Graf č. 35: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ xDSL o rychlosti 4 a 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

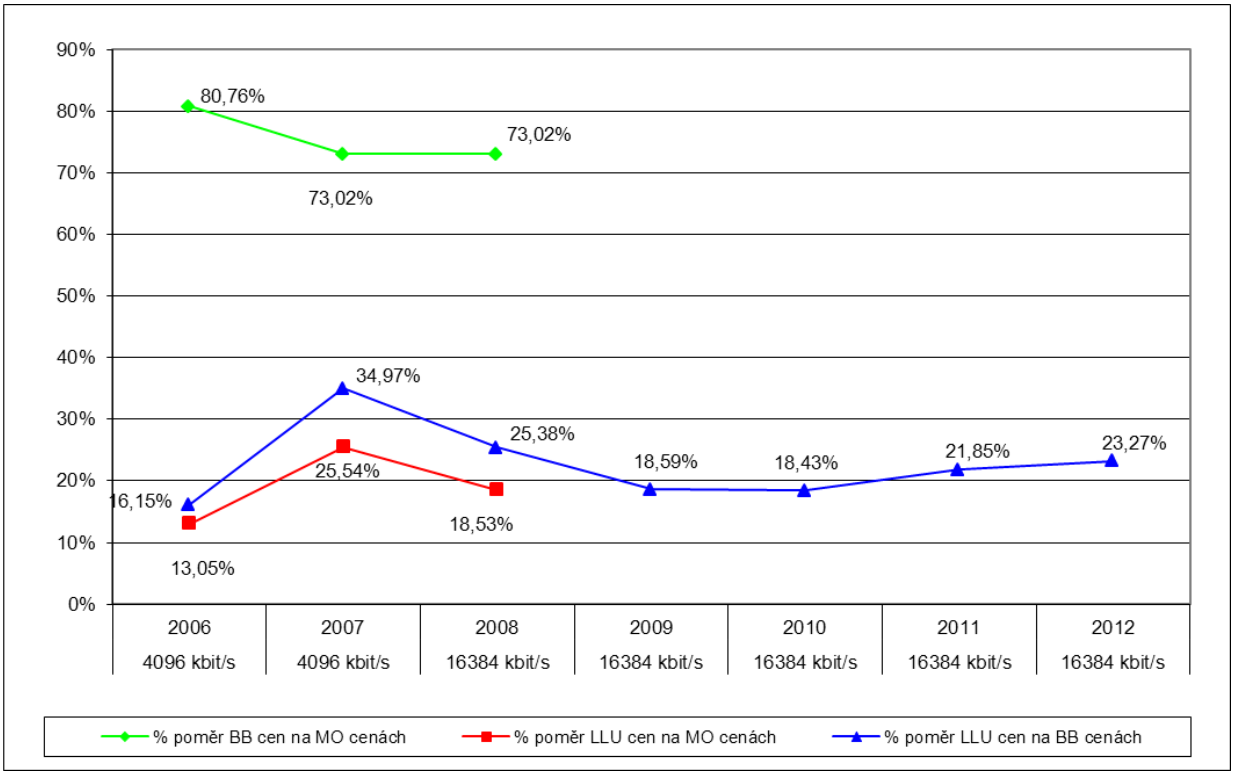

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

Cenový vývoj znázorněný v grafu č. 34 se odráží i ve vývoji podílů cen jednotlivých služeb v grafu č. 35. Rychlejší snižování maloobchodních i velkoobchodních cen xDSL služeb vedlo k nárůstu podílu (průměrné měsíční velkoobchodní) ceny za sdílené zpřístupnění na (průměrných měsíčních) cenách velkoobchodních a maloobchodních služeb xDSL s vrcholem v roce 2007. Relativně rychlejší pokles průměrné měsíční ceny za sdílené zpřístupnění, než pokles průměrné měsíční ceny za velkoobchodní službu „dressed“ xDSL vedl ke snížení podílu obou zmiňovaných cen z 34,97 % na konci roku 2007, resp. z 25,38 % na konci roku 2008, až na 23,27 % v roce 2012.

e) Rychlost 16 Mbit/s s přístupovou sítí

Zatímco předchozí kapitola srovnávala jen samotné ceny velkoobchodních a maloobchodních služeb „dressed“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s (resp. 4 Mbit/s) a jim odpovídající cenu za službu z relevantního trhu č. 4 (sdílené zpřístupnění), v této části Úřad porovnává vývoj cen služeb xDSL[60]) v kombinaci s hlasovým paušálem (O2 Standard WLR v kombinaci se službou velkoobchodního xDSL a O2 Standard v kombinaci s maloobchodní xDSL službou). Ekvivalentem těchto služeb na trhu č. 4 (LLU) je plně zpřístupněné vedení. Vývoj těchto cen je uveden v následujícím grafu.

[60]) Do května 2009 byly služby xDSL dostupné ve variantě „dressed“. Od května 2009 pak ve variantě „naked“, přičemž je však ke službě možné dokoupit i hlasový tarif.

Graf č. 36: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu xDSL o rychlosti 16 Mbit/s v součtu se službou O2 Standard (WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

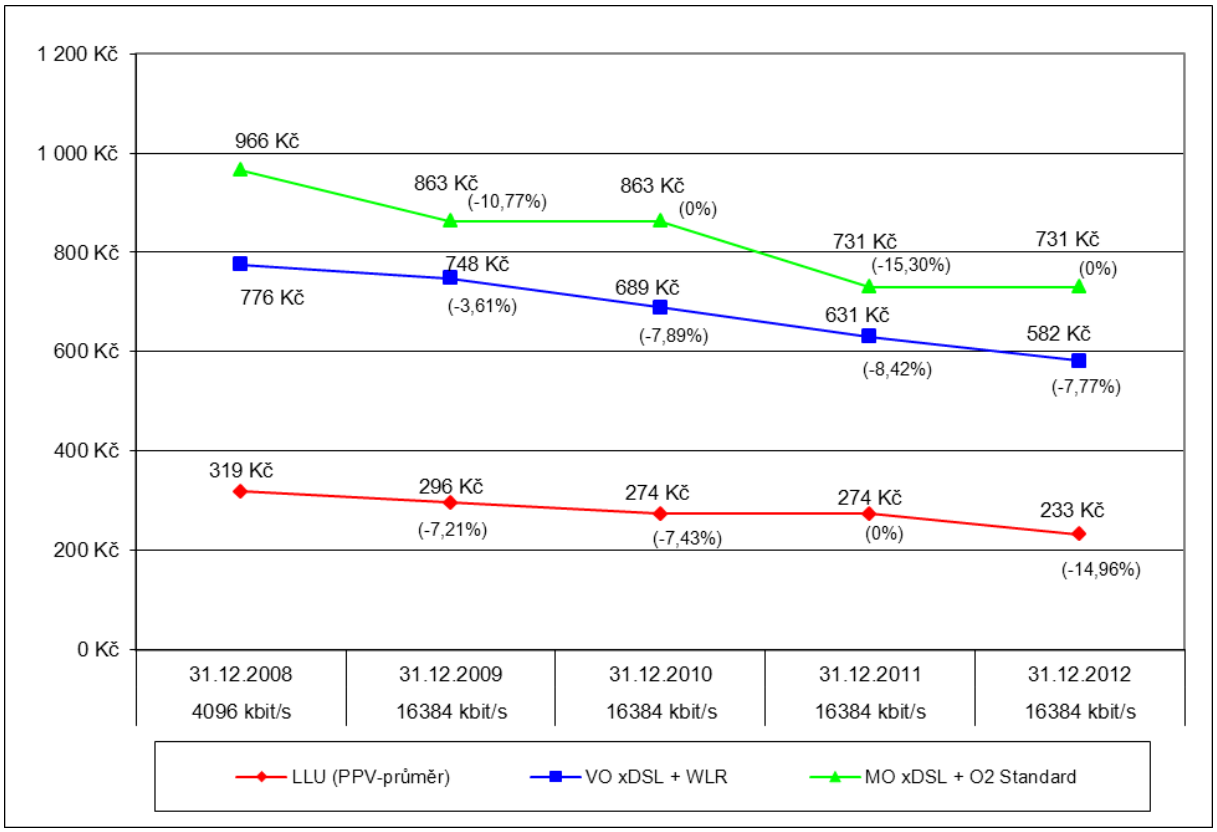

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Průměrný meziroční pokles maloobchodních cen (xDSL a O2 Standard) v období od roku 2008 do roku 2012 byl cca 6,08 %, a průměrný meziroční pokles velkoobchodních cen (xDSL a O2 Standard WLR) byl ve výši 6,25 %. V absolutním vyjádření klesly maloobchodní ceny za poslední čtyři roky o 235 Kč (24,3 %), velkoobchodní ceny o 194 Kč (25 %) a průměrná měsíční cena plného zpřístupnění o 86 Kč (26,96%).

Graf č. 37: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu xDSL o rychlosti 16 Mbit/s (v součtu se službou O2 Standard a O2 Standard WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

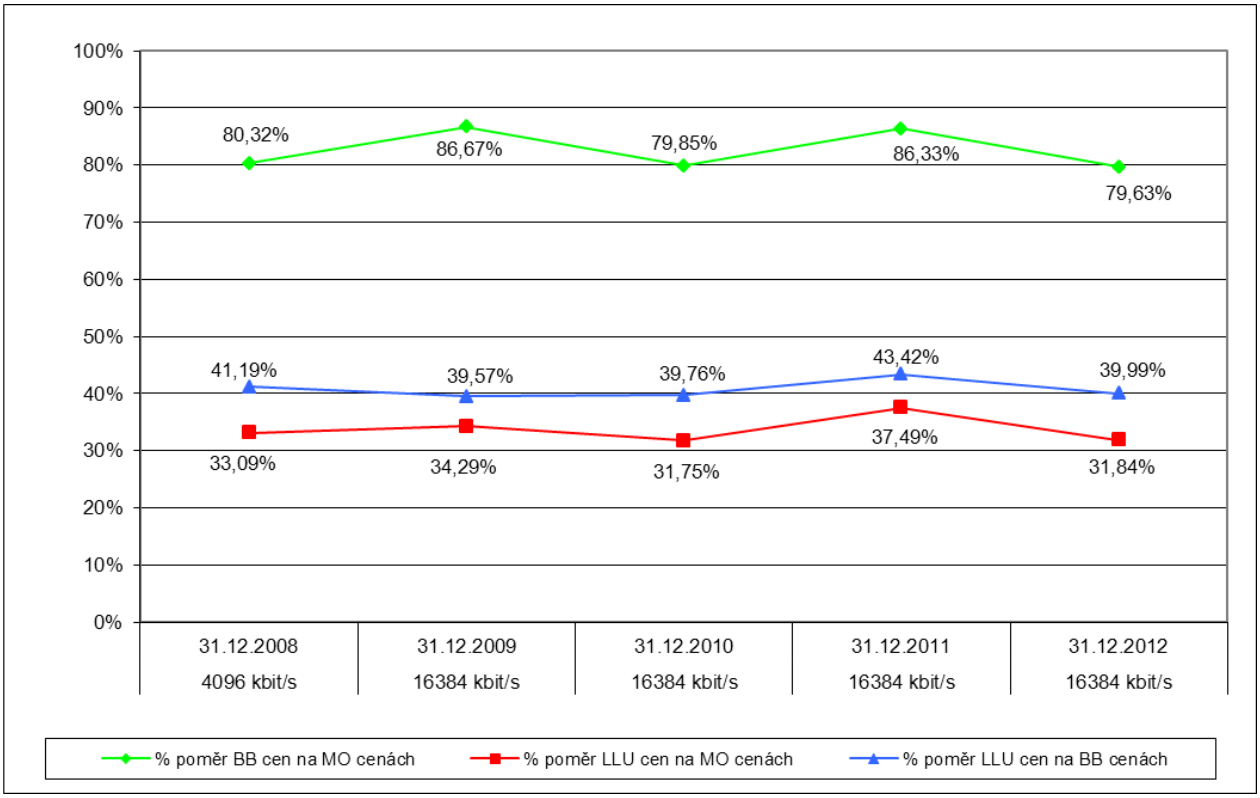

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

Vývoj cen v grafu č. 36 se odráží i na vývoji podílů jednotlivých cen srovnávaných služeb v grafu č. 37.

f) Naked ADSL 16 Mbit/s

Poslední zkoumanou variantou cenového vývoje pro služby xDSL o rychlosti 16 Mbit/s jsou služby „naked“ xDSL. V následujícím grafu je jejich vývoj na maloobchodním a velkoobchodním grafu porovnán s vývojem cen za průměrnou měsíční cenu plného zpřístupnění.

Graf č. 38: **Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

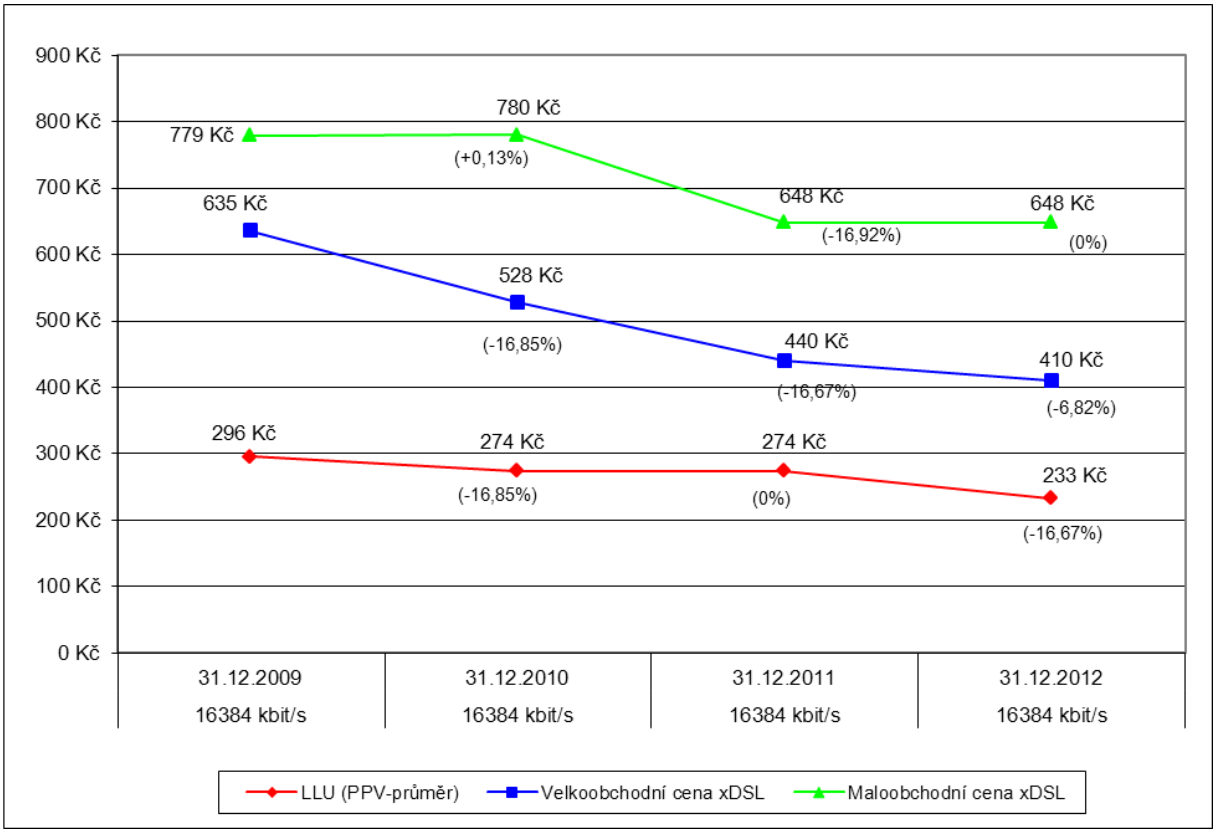

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

U služeb „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s lze pozorovat poměrně značný pokles cen, a to zejména na velkoobchodním trhu, na kterém se za poslední tři roky snížila cena o 225 Kč (tj. o 35,4%), na maloobchodním trhu pak cena klesla o 132 Kč (tj. o 16,9 %) a marže mezi oběma službami tak vzrostla. Ve stejném období průměrná měsíční cena plného zpřístupnění klesla o 63 Kč (21,28 %) a podíl cen LLU na cenách srovnávaných xDSL služeb o rychlosti 16 Mbit/s zůstal ve střednědobém horizontu na stejné úrovni, jak je vidět na následujícím grafu.

Graf č. 39: **Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

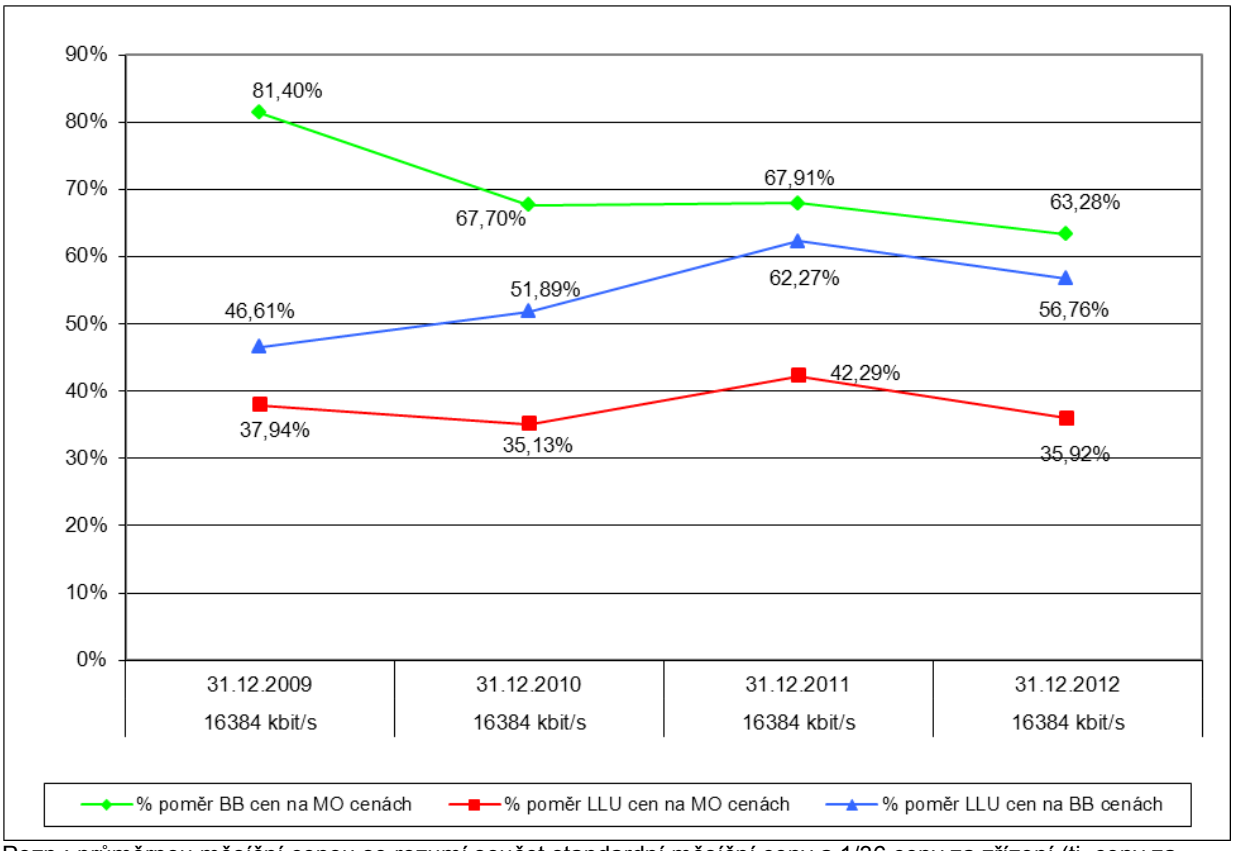

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let).

V souladu s vývojem cen znázorněném v grafu č. 38 se vyvíjí i poměr cen srovnávaných služeb v grafu č. 39. Výrazný pokles ceny velkoobchodní služby „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s vedl k poklesu podílu této ceny na ceně srovnatelné maloobchodní služby. K významné změně v podílech cen došlo ve zkoumaném období (2009 – 2012) mezi průměrnou měsíční cenou plného zpřístupnění (relevantní trh č. 4) a velkoobchodní cenou za službu „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s (relevantní trh č. 5). V průběhu uvedených let tento podíl mírně vzrostl o 10,15 p.b. až na 56,76 %. Pro potencionální zájemce o poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 prostřednictvím LLU se tak stala velkoobchodní nabídka LLU méně výhodná než velkoobchodní nabídka bitstreamu na relevantním trhu č. 5. Mezi lety 2011 a 2012 však sledovaný poměr klesl o cca 5,5 p.b. (na zmíněných 56,76 %) vlivem poklesu regulovaných cen LLU. Zároveň došlo k výraznému poklesu podílu velkoobchodní ceny za službu „naked“ xDSL o rychlosti 16 Mbit/s a ceny srovnatelné maloobchodní služby, a to o 18,12 p.b. (na 63,28 %).

Úřad se v předcházejících dvou větších sub-kapitolách věnoval vývoji cen dvou nejběžnějších služeb přístupu k síti Internet prostřednictvím technologie xDSL – a to službám o rychlosti 8 a 16 Mbit/s (a jejím starším předchůdkyním o rychlostech 2 a 4 Mbit/s). Vývoj cen na velkoobchodním relevantním trhu č. 5 a souvisejícím maloobchodním trhu byl porovnán s vývojem cen služeb plného a sdíleného zpřístupnění z předcházejícího relevantního trhu č. 4. Protože na trhu došlo v období od poslední analýzy relevantního trhu ke změně struktury nabízených služeb (v souvislosti s uvedením služeb „naked“ xDSL v květnu 2009), která neumožňuje jednoznačné srovnání jednotlivých služeb za delší časové období, provedl Úřad cenové srovnání ve třech variantách – pro ceny samotných „dressed“ xDSL služeb, pro ceny xDSL služeb v součtu s cenou za přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby a nakonec pro ceny služeb „naked“ xDSL.

Z cenového vývoje vyplývá, že neregulované velkoobchodní ceny na trhu č. 5 klesaly rychleji než ceny obdobných služeb na maloobchodním trhu. Důsledkem tohoto vývoje je klesající podíl cen velkoobchodních služeb xDSL na cenách maloobchodních služeb (viz grafy č. 29, 31, 33, 35 a 39). Naopak vzhledem k relativně pomalejšímu tempu poklesu regulovaných cen zpřístupnění účastnického vedení na relevantním trhu č. 4 oproti poklesu neregulovaných cen služeb na podřazeném relevantním trhu č. 5, dochází k růstu podílu regulovaných cen služeb LLU na neregulovaných cenách služeb z relevantního trhu č. 5 (viz zejména grafy č. 31, 33 a 39).

Tento cenový vývoj nenaznačuje, že by na zkoumaném relevantním trhu č. 5 docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by byly v neprospěch koncových spotřebitelů. Může do jisté míry být jedním z faktorů menšího zájmu alternativních operátorů o velkoobchodní služby LLU a investování do vlastní infrastruktury.

Závěr ke kapitole Ceny a ziskovost

V kapitole Ceny a ziskovost bylo cílem Úřadu zjistit, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích. Projevem tohoto postavení by mohlo být například účtování nepřiměřeně vysokých (či nízkých) cen, které by bylo v neprospěch koncových uživatelů.

V rámci kapitoly se Úřad soustředil na největšího poskytovatele služeb třetím stranám a stávajícího SMP operátora, společnost Telefónica Czech Republic, a.s., u kterého zkoumal především vývoj cen služeb poskytovaných na relevantním (velkoobchodním) trhu třetím stranám. Z vývoje neregulovaných cen velkoobchodních služeb je patrné, že dlouhodobě dochází k jejich postupnému poklesu. Absolutní pokles cen je doprovázen i nárůstem rychlostí poskytovaných služeb. Při přepočtu ceny na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak v období posledních 5 let došlo k výraznému poklesu cen (viz grafy č. 19 a 21). Vývoj ziskovosti služeb zkoumaného operátora za poslední čtyři kalendářní roky (2008 – 2011) ukazuje, že zisk v celkovém průměru nedosahoval ani poloviny výše WACC (váženého průměru WACC za celé sledované období).

Výše uvedené zkoumání doplnil Úřad i mezinárodním srovnáním cen, ze kterého vyplývá, že ceny služeb na relevantním (velkoobchodním) a maloobchodním trhu nevybočují z mezinárodního průměru, resp. jsou mírně pod ním.

V celkovém hodnocení všech zkoumaných dílčích kritérií Úřad konstatuje, že kapitola ceny a ziskovost neprokázala účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním velkoobchodním trhu, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů a toto kritérium nesvědčí ve prospěch postavení společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. jako podniku s významnou tržní silou.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky byla zvažována zejména tato kritéria:

3.1.3.1 Náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Překážky přechodu k jinému poskytovateli můžeme rozdělit na dvě podskupiny a to na finanční překážky na přechod a nefinanční překážky na přechod, které bývají spojeny například s procesem přechodu – objednávka nové služby, ukončení služby u stávajícího poskytovatele, včetně vypořádání závazků, zjištění a předání potřebných identifikačních údajů,

uzavření nové smlouvy a technická realizace přechodu účastníka. Oba typy těchto překážek mohou výrazně ovlivnit ochotu koncových zákazníků k přechodu k jinému poskytovateli.

Finanční překážky

Dle charakteristiky velkoobchodního trhu proto Úřad zkoumal, za jakých podmínek mohou uživatelé opustit stávajícího SMP operátora, společnost Telefónica Czech Republic, a.s., která je, měřeno tržním podílem, nejvýznamnějším poskytovatelem služeb na předmětném velkoobchodním trhu.

Zákazníky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. lze rozdělit do dvou skupin. Jednu tvoří zákazníci odebírající své služby (za standardní či zvýhodněné ceny) bez smluvního závazku, druhou pak zákazníci, kteří se zavázali své služby po určitou dobu odebírat. Zatímco první skupina zákazníků může své služby kdykoliv bez finančního postihu odhlásit a s ukončením smlouvy jí tak nevznikají žádné finanční náklady, druhá skupina je za předčasné ukončení smlouvy, tedy za porušení smluvních podmínek, penalizována. Úřad proto zkoumal podmínky, za kterých lze služby se závazkem odhlásit. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytuje pravidelně ke svým ADSL/VDSL službám akviziční nabídky, které jsou určeny novým zákazníkům[61]). V rámci těchto nabídek mají noví zákazníci možnost získat službu s nižší měsíční cenou, která obvykle platí prvních 12 měsíců a s nulovou cenou za zřízení služby (případně cenou 1 Kč za zřízení služby). Poskytnutí akviziční nabídky bývá často (nikoliv ovšem vždy) omezeno podmínkou uzavřít smlouvu se závazkem službu po určitou dobu odebírat (nejčastěji 12 nebo 24 měsíců). Tito noví zákazníci se smlouvou se závazkem by tak, v případě, že sankce za předčasné ukončení smlouvy by byla značná, pravděpodobně nebyli ochotni službu ADSL/VDSL (v případě růstu její ceny) odhlásit a změnit poskytovatele přístupu k síti Internet. Sankce, kterou společnost Telefónica Czech Republic, a.s. zákazníkům do 8. května 2011 účtovala, v případě, že předčasně ukončili smlouvu se závazkem a služba jim byla zřízena zdarma (či za sníženou cenu), představovala doplacení částky za zřízení služby, a to v poměrné výši dle doby připadající na zůstatek doby závazku (z rozdílu standardní ceny za zřízení a snížené ceny za zřízení). Sankce tak byla maximálně rovna částce odpovídající standardní ceně za zřízení služby (ve výši 990 Kč) a nepředstavovala dle Úřadu významnou překážku pro odhlášení služby. Tento závěr podporovalo i šetření, které Úřad u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. ve druhé polovině roku 2009 provedl, a jehož cílem bylo ověřit průměrnou délku trvání smluvního vztahu (životnost) zákazníků akvizičních nabídek služeb ADSL. Životnost stanovil Úřad s využitím statistiky o migraci zákazníků[62]). Závěrem šetření bylo zjištění, že v procentuálním vyjádření se migrace zákazníků (jejich odhlášení služby) během prvního roku (tj. po dobu závazku) příliš neodlišovala od migrace v průběhu druhého roku. Počínaje 13. měsícem od podepsání smlouvy tedy nedošlo k výraznému nárůstu v počtu odhlášených služeb. V případě zkoumaných nabídek tak samotná doba závazku nehrála v průměru pro zákazníky při rozhodování, zda službu dále odebírat, větší roli.

Od 9. května 2011, tedy v době, kdy společnost Telefónica Czech Republic, a.s. změnila celkovou strukturu svých velkoobchodních i maloobchodních služeb, došlo ke zpřísnění podmínek, za kterých zákazníci mohou předčasně odhlásit služby zřízené v rámci akvizičních nabídek. Od zmíněného data je tak předčasné ukončení smlouvy podmíněno doplacením 400 Kč za každý měsíc zbývající do konce smluveného závazku. Teoretická částka za předčasné ukončení smlouvy se tak již může blížit několika tisícům a nepochybně

[61]) Stávajícím zákazníkům (tzn. ne novým) obdobné paušální akviziční nabídky společnost Telefónica neposkytuje.

[62]) Tzn. churn – ten se vypočte jako podíl zákazníků, kteří odhlásili zkoumanou nabídku během určitého měsíce a průměrného počtu zákazníků této nabídky během stejného měsíce. Z měsíčních údajů o churn lze dopočítat roční průměr. Samotná životnost zákazníků se poté vypočte jako převrácená hodnota churn, tzn. 1/churn.

by mohla odradit značnou část zákazníků v případě, že by se smlouvu rozhodli ukončit a přejít k jinému poskytovateli.

Další možnou překážku při změně poskytovatele služby představují náklady spojené se zřízením služby. Ty představují především náklady na samotnou instalaci (popř. aktivaci) nové služby. Náklady na samotnou aktivaci služeb se na maloobchodním trhu velmi liší, dle zjištění Úřadu je ovšem často zřízení nové služby nabízeno bez poplatku (respektive za 1,- Kč) či v řádech stovek Kč, což dle Úřadu nepředstavuje významnou překážku pro přechod.

Nefinanční překážky

Transakční náklady spojené s časem a aktivitami nutnými pro ukončení smlouvy se stávajícím poskytovatelem, vyhledáním nové nabídky, její objednání a instalaci Úřad, vzhledem k jejich obtížně kvantifikaci, neposuzoval.

Toto kritérium v souhrnu svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a to hlavně z důvodu existence značných finančních sankcí za předčasné ukončení smlouvy.

3.1.4 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

3.1.4.1 Existence konkurence (nepřímé vlivy)

S ohledem na zvolený postup pro vyhodnocování účinků nepřímého vlivu konkurence na maloobchodním trhu na vymezovaný trh velkoobchodní (popsaný v kapitole 2.1.3.8), se Úřad rozhodl vyhodnotit úroveň konkurence na maloobchodním trhu v této fázi, tedy při zkoumání SMP. Vyhodnocení bylo provedeno pro všechny technologie, které byly zařazeny do maloobchodního trhu a které mají vzhledem ke svému významu (měřenému tržním podílem) potenciál ovlivnit chování tržních subjektů na velkoobchodním trhu. V úvahu pro hodnocení nepřímých vlivů proto připadají služby poskytované prostřednictvím CATV a WiFi sítí. Další alternativní způsoby přístupu k síti Internet (prostřednictvím FWA, satelitu a PLC), jak je již uvedeno v příslušných kapitolách v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu, vzhledem k jejich omezenému zastoupení (na maloobchodním trhu), Úřad neposuzoval.

Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 40**: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 30. 6. 2012**

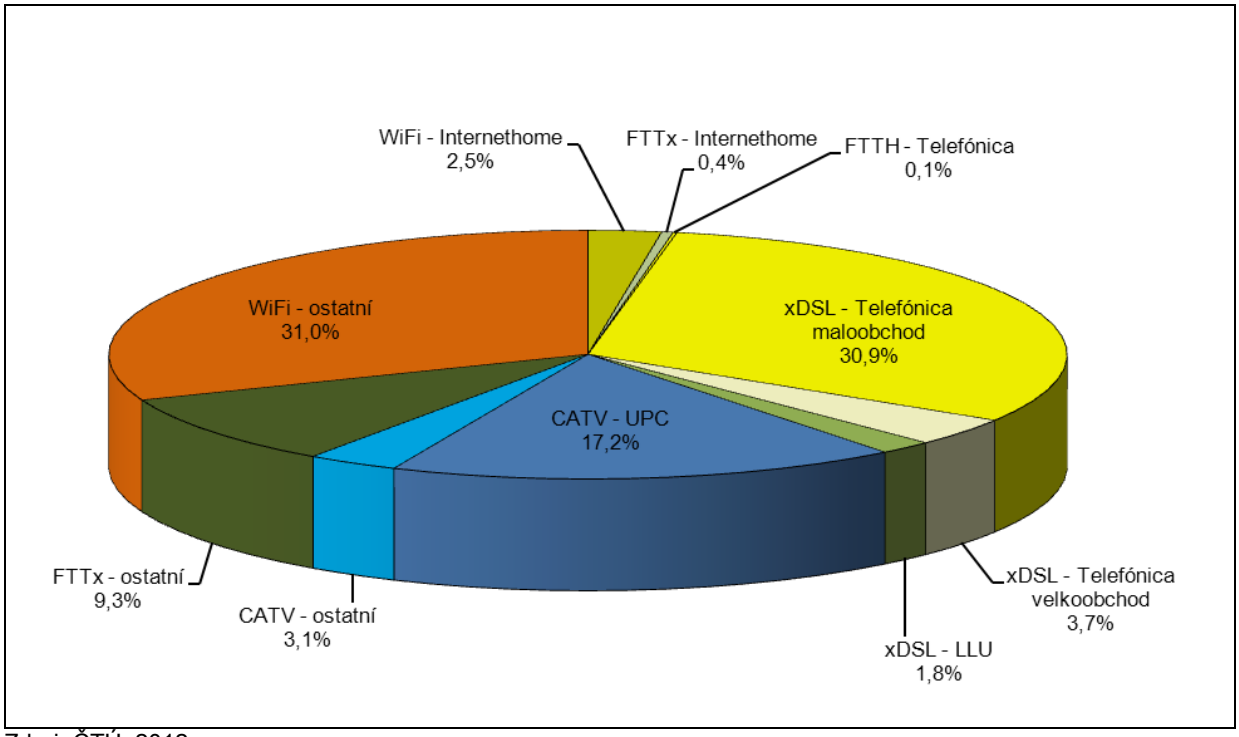

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: V tomto grafu jsou pro přehlednost situace na trhu k podílu společnosti Telefónica (WiFi – Internethome) zahrnuty i podíly WiFi poskytovatelů, které koupila i na začátku roku 2012.

Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupené jsou přístupy prostřednictvím technologie xDSL. Celkový podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je 36,4 %, z toho 30,9 % tvoří maloobchodní xDSL přístupy společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Celkový maloobchodní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. i se započtením jejích WiFi a FTTx přístupů (včetně přístupů společnosti Internethome s.r.o.) je 33,9 %. Tento podíl, tedy cca 34 %, jak ukazuje následující graf, je jedním z nejnižších v rámci EU.

Graf č. 41: **Přehled tržních podílů incumbentů a alternativních operátorů na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu v jednotlivých členských státech EU k lednu 2012**

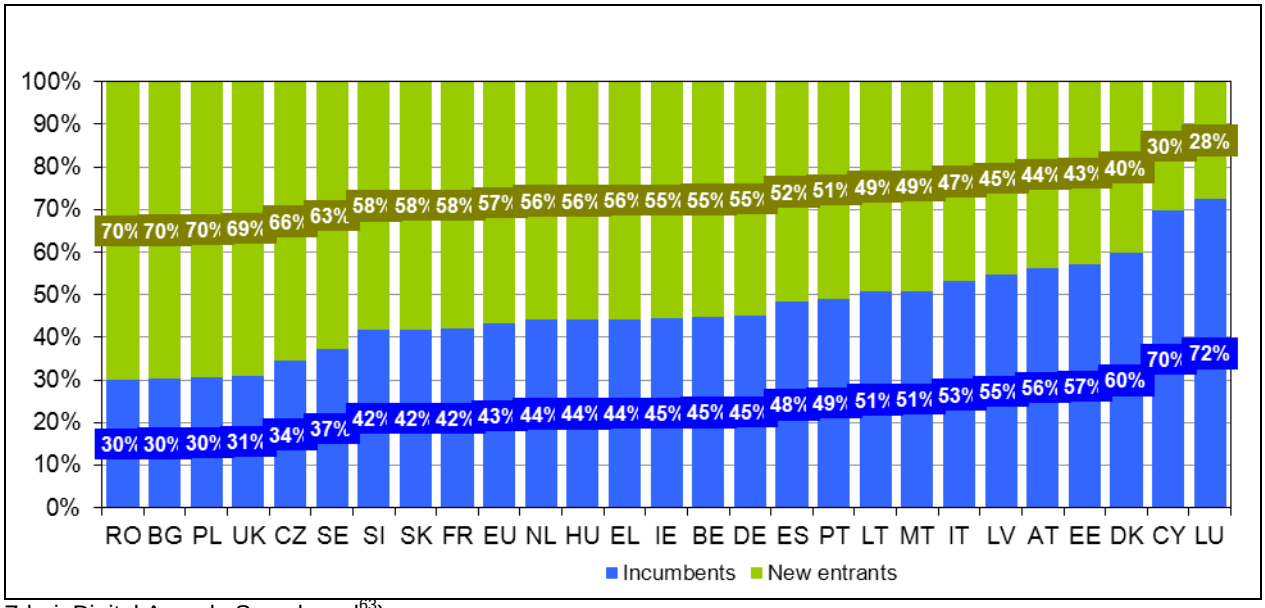

Zdroj: Digital Agenda Scoreboard[63])

Níže uvedené grafy uvádějí tržní podíly jednotlivých technologií na maloobchodním trhu dle tržeb za poskytnuté širokopásmové přístupy k síti Internet. Z těchto grafů vyplývá skutečnost, že podíly jednotlivých technologií se nijak významně neliší od tržních podílů dle počtu přístupů k síti Internet. Na druhou stranu lze konstatovat, že tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. dle maloobchodních tržeb (při započítání podílu společnosti Internethome, s.r.o.) je 39,4 % a je přibližně o 6 % vyšší než v případě tržních podílů dle počtu přístupů na maloobchodním trhu (33,9 %) a to zejména na úkor tržního podílu WiFi poskytovatelů. Úřad dle tohoto srovnání konstatuje, že tržní podíly dle počtu přístupů a dle maloobchodních tržeb za tyto přístupy jsou přibližně stejné.

[63]) Údaje a grafy dostupné on-line na adrese: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/broadband_lines_agreements.xls>

Graf č. 42: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 31. 12. 2011 dle maloobchodních tržeb**

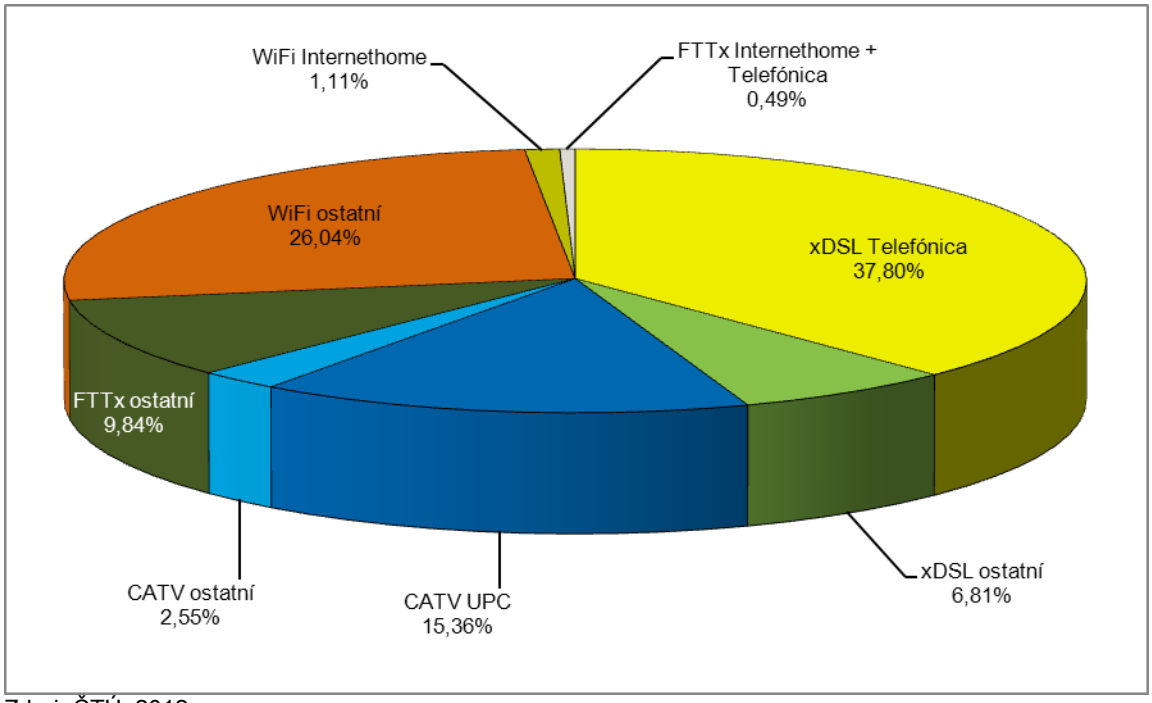

Zdroj: ČTÚ, 2012

Graf č. 43: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 31. 12. 2011 dle maloobchodních tržeb**

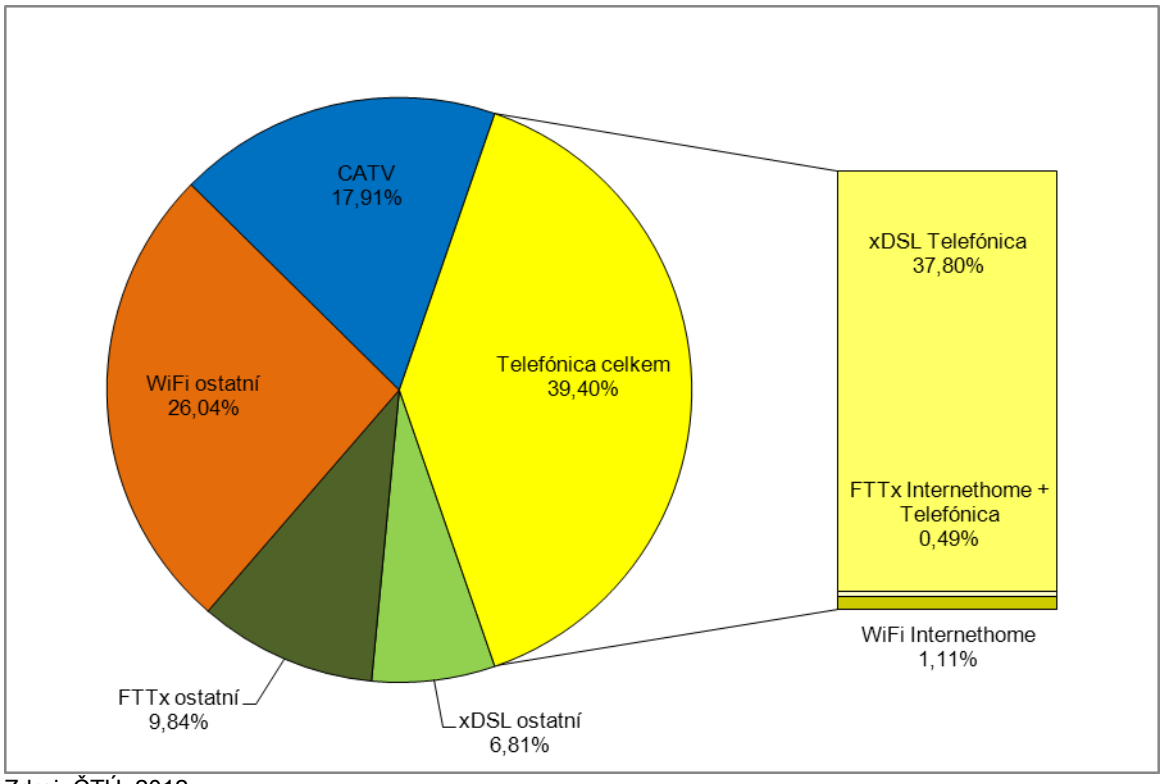

Zdroj: ČTÚ, 2012

Následující graf ukazuje dále také to, že někteří lokální poskytovatelé investují do přestavby svých stávajících rádiových sítí na sítě FTTx. I podle vyjádření jednotlivých

poskytovatelů, se jedná o pozvolný proces, kdy se koncentrují zejména na hustě zalidněné oblasti a větší města, anebo, což je častější případ, plánují budování sítí jako doplněk ke stávajícím rádiovým sítím. Následující graf zobrazuje vývoj počtu poskytnutých WiFi a FTTx přístupů u poskytovatelů, kteří v uvedeném období nabízeli obě možnosti připojení k síti Internet[64]). Z uvedeného trendu vyplývá, že nedochází k žádnému masivnímu nahrazování rádiových sítí optickými sítěmi, ale dochází spíše k získávání nových zákazníků, a rádiové sítě si nadále na trhu nacházejí své uživatele.

Graf č. 44: **Vývoj počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTx u 60 vybraných poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu**

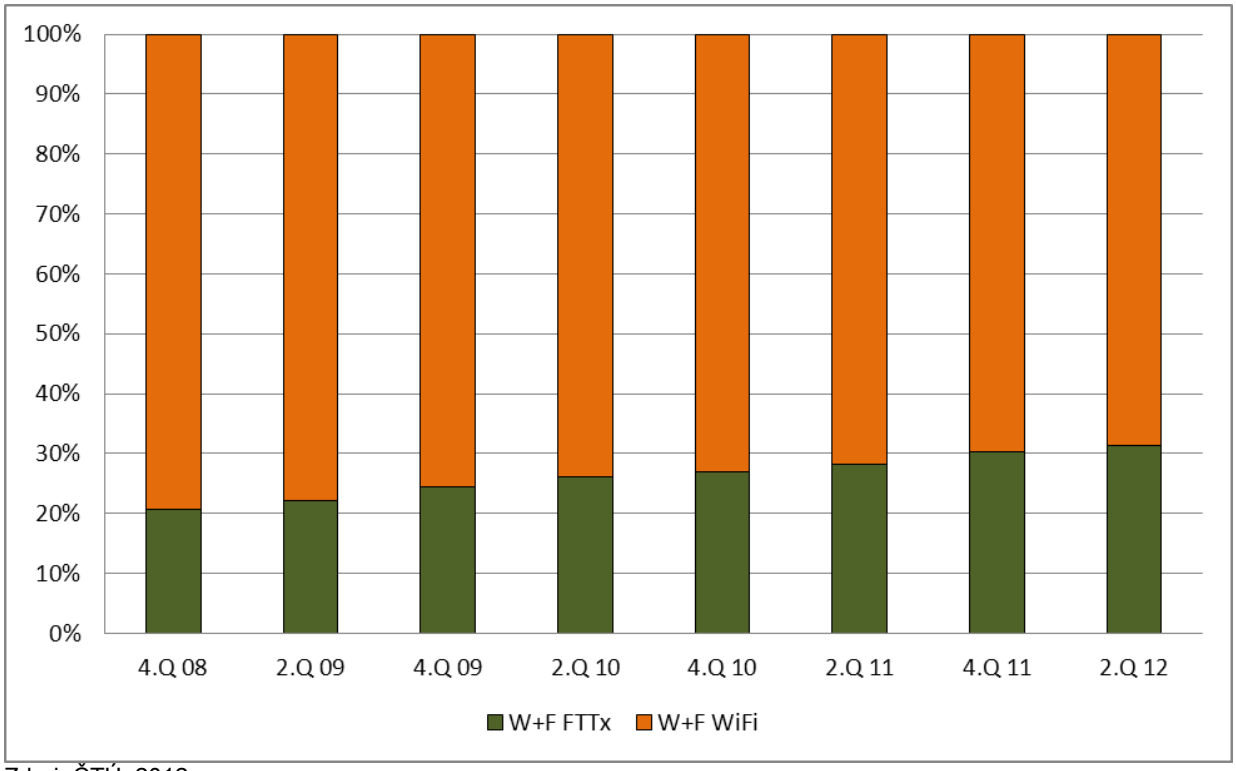

Zdroj: ČTÚ, 2012
Pozn.: Zkratka W+F označuje, že se jedná o poskytovatele, kteří poskytují přístupy k síti Internet současně prostřednictvím technologie WiFi a FTTx.

Další skutečnost, která potvrzuje růst FTTx přístupů, je míra růstu širokopásmových přístupů, vyjádřená k bazickému období 31. prosince 2008 (Graf č. 45) tj. od doby zpracování minulé analýzy. Vzhledem k tomu, že během uvedeného období může docházet k různým migracím mezi technologiemi nebo k tomu, že Úřad nemá u některých poskytovatelů k dispozici údaje za některé z uvedených období, jsou některé technologie v tomto grafu vyjádřeny na reprezentativním vzorku poskytovatelů, kteří nabízeli tyto přístupy po celé sledované období (v případě WiFi na základě 500 poskytovatelů tvořících cca 70 % všech WiFi přístupů a v případě FTTx na základě 60 poskytovatelů tvořících téměř 90 % všech FTTx přístupů). Úřad tímto dle svého názoru dostatečně charakterizoval míru růstu jednotlivých technologií.

V následujícím grafu je zdůrazněn také vývoj velkoobchodních přístupů xDSL a ostatních xDSL přístupů jiných poskytovatelů (na bázi zpřístupněného účastnického vedení LLU). Úřad se blíže této problematice věnuje níže, k následujícímu grafu uvádí, že významný nárůst xDSL přístupů na základě velkoobchodní nabídky je dán „razantním“ vstupem společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. na maloobchodní trh xDSL přístupů. Zároveň je

[64]) Jedná se o 60 poskytovatelů, kteří představují přibližně 1/8 WiFi přístupů a přibližně ½ FTTx přístupů.

však nutné podotknout, že růst velkoobchodních přístupů je zapříčiněn také na úkor klesajícího počtu zpřístupněných účastnických vedení. Což implikuje skutečnost, kterou potvrdil i jeden z velkoobchodních partnerů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., a sice že pro rezidentní zákazníky nejsou zpřístupněná účastnická vedení (i přes snížení ceny v srpnu 2012) lukrativní a proto dochází u nově získaných rezidentních zákazníků k využití velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream. Další skutečnost, která nízkou míru využití LLU potvrzuje, je to, že díky nabídce Carrier IP Stream je možné nabízet přístupy prostřednictvím technologie VDSL, které koncovým uživatelům nabízejí vyšší rychlosti downloadu i uploadu. Velkoobchodní partner společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., jehož počet zpřístupněných účastnických vedení je v ČR nejvyšší, ve svých kolokacích nevlastní DSLAMy podporující tuto technologii a možnost poskytovat služby VDSL na zpřístupněných účastnických vedeních by vyžadovalo další dodatečné investice do kolokovaných ústředen.

Graf č. 45: **Vývoj míry růstu jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu, vyjádřený k počtu širokopásmových přístupů k 30. 6. 2012**

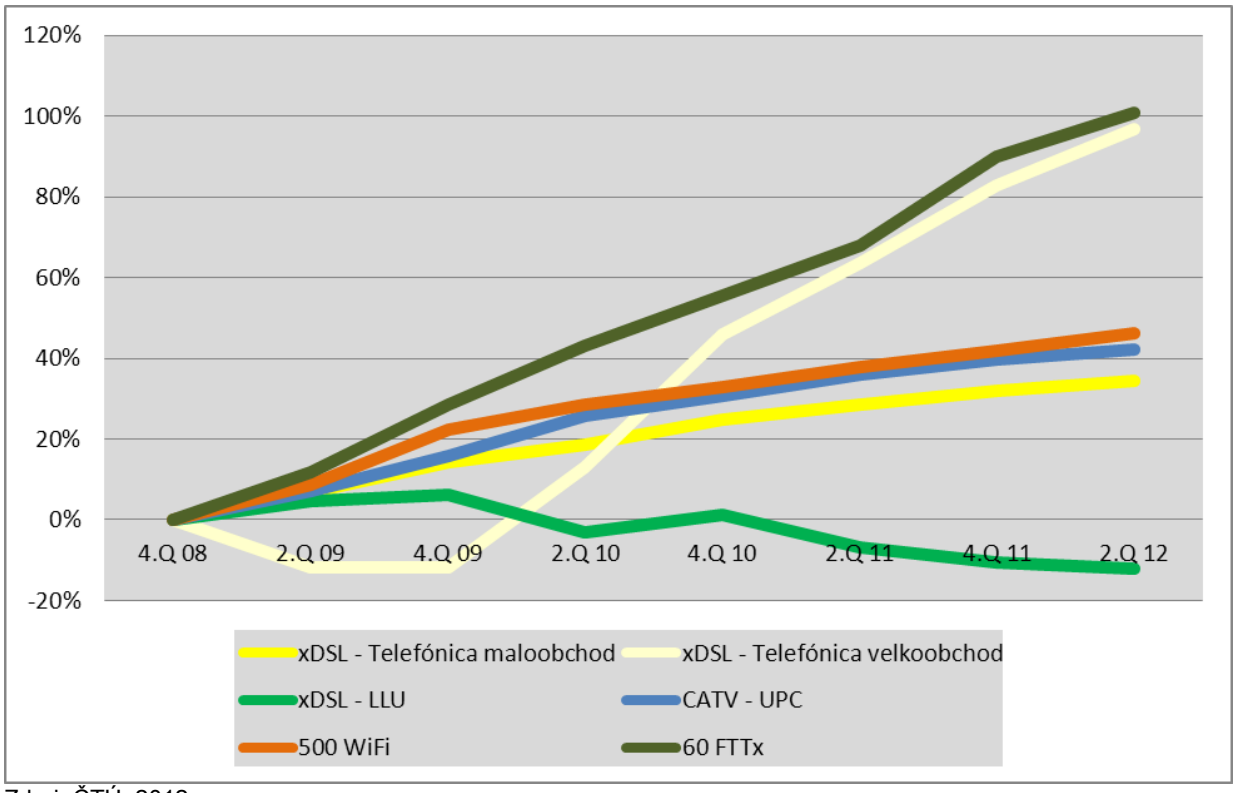

Zdroj: ČTÚ, 2012

Ve věcném vymezení trhu Úřad uvedl, že poskytovatelé WiFi přístupu jsou sice lokálního charakteru a nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně jejich počet sítí je takový, že pokrývají velmi významnou část obcí v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů odhadoval Úřad v pololetí roku 2012 na cca 860 tisíc. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh" je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existuje pouze 5 WiFi poskytovatelů nabízejících WiFi přístupy, jejichž podíl přístupů na maloobchodním trhu činí více než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem je však srovnatelný s podílem maloobchodních xDSL přístupů incumbenta (oba podíly jsou přibližně 31 %).

V tabulce níže Úřad uvádí přehled všech poskytovatelů širokopásmového přístupu s tržním podílem podle počtu přístupů vyšším než 1 % (10 poskytovatelů) a početní zastoupení a tržní podíly menších lokálních operátorů – zpravidla WiFi, s podílem nižším než 1 %. Z uvedené tabulky dále vyplývá, že na maloobchodním trhu působí 5 poskytovatelů

nabízejících WiFi přístupy s podílem vyšším než je 1 %, a to společnost Internethome, s.r.o. (vlastněná společností Telefónica Czech Republic, a.s.), společnost RIO Media s.r.o., STARNET s.r.o., COMA s.r.o. a PODA a.s. (všechny tyto společnosti nabízejí také FTTx přístupy, což znamená, že jejich podíl v tabulce je dán jejich WiFi a FTTx přístupy). Společnosti UPC Česká republika, s.r.o. a Nej TV a.s. nabízí přístupy k síti Internet zejména prostřednictvím sítí CATV. Společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. využívá pro poskytování širokopásmových služeb přístupu k síti Internet síť incumbenta prostřednictvím jeho velkoobchodních nabídek zpřístupnění a přístupu k datovému toku.

Tab. č. 14: **Přehled velikosti tržního podílu vybraných společností na maloobchodním trhu**

Společnost	Tržní podíl
Telefónica Czech Republic, a.s.	31,13%
UPC Česká republika, s.r.o.	17,28%
T-Mobile Czech Republic a.s.	3,92%
Internethome, s.r.o.	2,57%
STARNET, s.r.o.	1,93%
RIO Media a.s.	1,61%
SMART Comp. a.s.	1,18%
COMA s.r.o.	1,14%
Nej TV a.s.	1,07%
PODA a.s.	1,06%
Celkem > 1%	62,88%
Celkem ostatní	37,12%
z toho:	
Celkem 0,5% - 1%	1,14%
Celkem 0,3% - 0,5%	2,97%
Celkem 0,1% - 0,3%	14,56%
Celkem < 0,1%	18,44%

Tab. č. 15: **Přehled počtu poskytovatelů dle velikosti tržního podílu na maloobchodním trhu**

Celkem počet poskytovatelů	1405
počet poskytovatelů s tržním podílem > 1%	10
počet poskytovatelů s tržním podílem 0,5% - 1%	2
počet poskytovatelů s tržním podílem 0,3% - 0,5%	8
počet poskytovatelů s tržním podílem 0,1% - 0,3%	89
počet poskytovatelů s tržním podílem < 0,1%	1296

Situace na trhu rezidentních zákazníků

Graf č. 46: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2011**

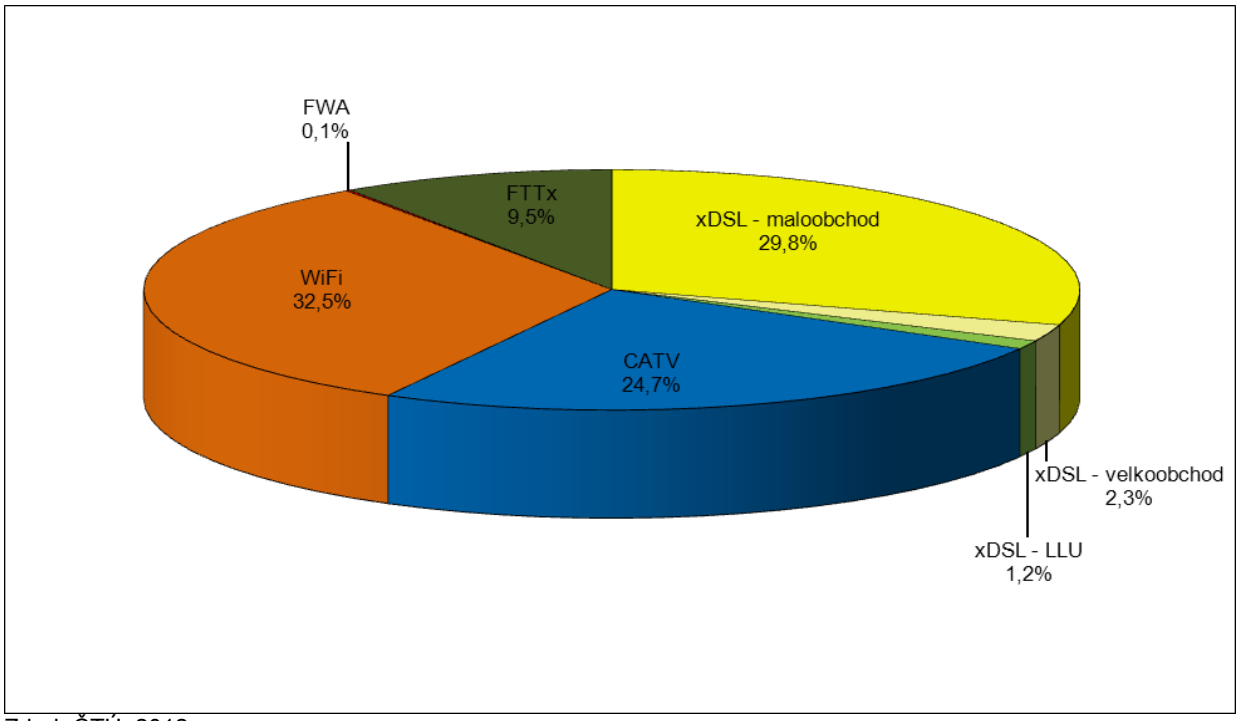

Zdroj: ČTÚ, 2012

Z výše uvedených grafů a tabulek vyplývá skutečnost, že nepřímé působení jak CATV technologie tak WiFi technologie na chování incumbenta je při zohlednění maloobchodních tržních podílů značné. Na maloobchodním trhu má incumbent podíl pouze 33,9 %, po započtení i velkoobchodních přístupů 37,6 %. Tato situace je ještě více zřejmá na trhu rezidentních zákazníků, kde má incumbent (viz. Graf č. 46) maloobchodní podíl pouze 29,8 %, po započtení velkoobchodních přístupů 32,1 %. V oblastech kde je spolu s xDSL sítí dostupná technologie CATV (představována zejména společností UPC Česká republika s.r.o.) dosahuje tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v průměru jen 27,6 % na maloobchodě a po započtení i velkoobchodních přístupů 30,3 %, což dokazuje, že je incumbent vystavován konkurenčnímu tlaku alternativní infrastruktury CATV, který mu zabraňuje se do jisté míry chovat nezávisle, zejména co se týče úrovně cen. V ostatních oblastech, kde nejsou CATV či FTTx přístupy k dispozici je značně rozšířeno využívání přístupů k síti Internet prostřednictvím technologie WiFi. Poskytovatelé přístupů prostřednictvím WiFi jsou tak jediní konkurenti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. v oblastech s nižší hustotou obyvatelstva neboť v souhrnu disponují téměř celonárodním pokrytím srovnatelným s pokrytím sítě incumbenta. Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.2.7, WiFi technologie dokáže nabídnout svým uživatelům srovnatelné připojení k ADSL, některé společnosti nabízí připojení s rychlostmi srovnatelnými i s dosud dostupnými VDSL službami incumbenta. Z průzkumu trhu též vyplynulo, že i z hlediska využívání služeb, jsou WiFi přístupy srovnatelné s přístupy prostřednictvím xDSL. Jejich významný tržní podíl na maloobchodním trhu vypovídá i o stále silné poptávce po těchto přístupech. WiFi technologie ovšem na trhu nevystupuje v roli jednoho či několika poskytovatelů, ale jako souhrn více než 1000 poskytovatelů (viz. Tab. č. 15, kde kategorie s tržními podíly pod 0,1 % je tvořena zejména WiFi poskytovateli), čímž se jejich potenciální tržní síla a jejich možnost přímého ovlivňování trhu snižuje a nedosahuje takové síly působení jako u technologie CATV. Úřad nicméně podotýká, že i za této situace WiFi poskytovatelé brání incumbentovi se chovat na maloobchodním trhu zcela nezávisle a to díky „nepřímému působení“ zejména díky nižším cenám, za které přístup k síti Internet nabízejí. Touto politikou v podstatě vytváří zjevný

nepřímý tlak na incumbenta, a to především tím, že jej „nutí“ nezvyšovat ceny. Sami WiFi poskytovatelé však nejsou (vzhledem k jejich roztříštěnosti) schopni určovat cenovou politiku, která by přímo ovlivňovala chování incumbenta. Jediným výrazným konkurentem, který má možnost přímo ovlivnit incumbenta na celonárodní úrovni by mohla být jedině společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. V jejím případě je však důležité podotknout, že z velkoobchodního hlediska je plně závislá na síti incumbenta.

Z výše uvedeného vyplývá, že toto kritérium v případě rezidentních zákazníků nesvědčí ve prospěch samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

Situace na trhu nerezidentních zákazníků

Graf č. 47: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2011**

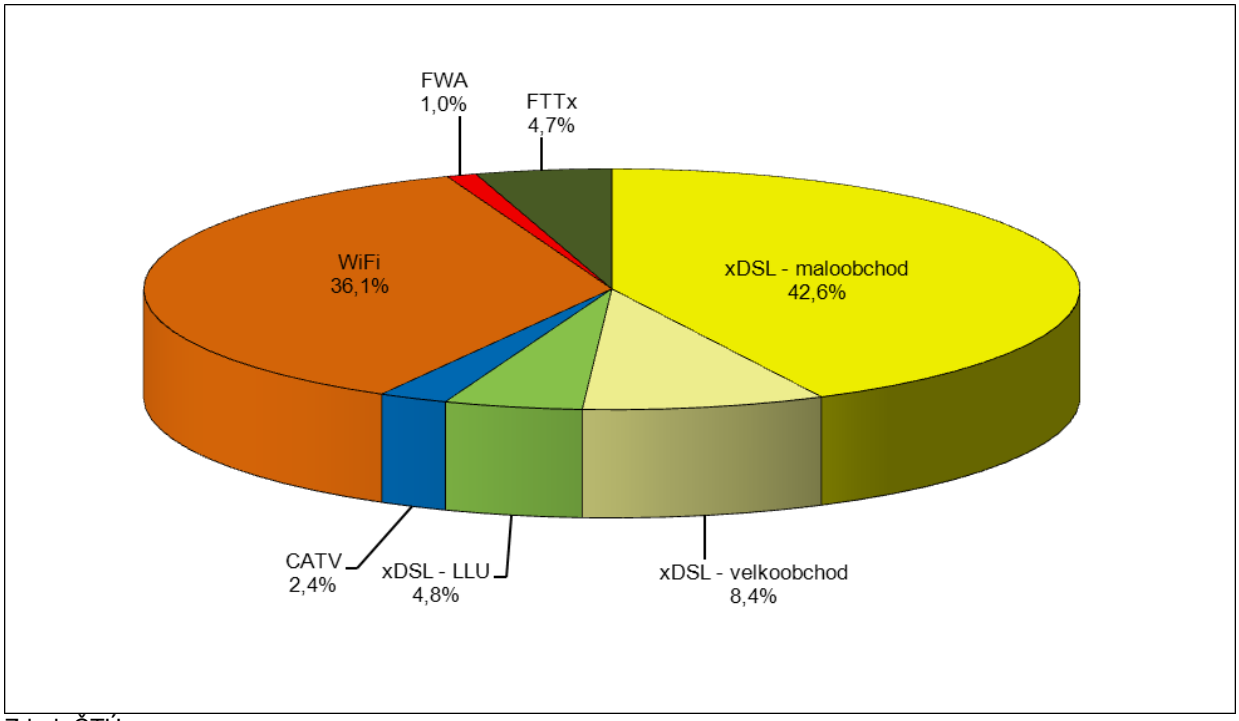

Zdroj: ČTÚ

Rozdílná situace míry nepřímých vlivů na velkoobchodním trhu panuje na maloobchodním trhu pro nerezidentní zákazníky. Jak je vidět z grafu č. 34 společnost Telefónica Czech Republic, a.s. v tomto případě má tržní podíl více než 42 % a po započtení i velkoobchodních přístupů více než 50 %, a to zejména díky tomu, že mu u těchto zákazníků nekonkurují CATV poskytovatelé, kteří u nerezidentních zákazníků, až na výjimky, nevlastní přístupovou infrastrukturu. Navíc tento graf zahrnuje všechny fyzické i právnické podnikající osoby a zejména u WiFi poskytovatelů tento graf může vytvářet dojem konkurence, která platí však převážně pro fyzické podnikající osoby. Jak je vidět v příloze č. 2 otázka č. 18, v případě firemních zákazníků je konkurence soustředěna převážně na xDSL a FTTx přístupy.

V tomto případě je míra nepřímých vlivů ostatních technologií (infrastruktur) oproti rezidentním zákazníkům omezená a situaci tak může přímo odrážet definovaný velkoobchodní trh (a to nejen z pohledu kritéria tržních podílů, ale i ostatních kritérií).

Úřad tento závěr uvádí v souvislosti se závěry souběžně zpracované analýzy relevantního trhu č. 4. Platí, že ostatní poskytovatelé mohou využívat zpřístupnění

účastnického vedení, ale jak bylo zmíněno výše a jak je také uvedeno v následující tabulce (tabulka z ART 4) míra využití LLU v ČR je nízká. Navíc se v čase snižuje.

Úřad předpokládá, že by dílčím způsobem ke zlepšení situace mohlo přispět připravované snížení úrovně regulovaných cen na trhu 4. Nicméně vzhledem k počáteční výstavbě „street cabinetů“ (vysunutých DSLAMů) ze strany společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. bude Úřad v období do další analýzy důsledně sledovat rozvoj tohoto technického řešení a jeho vliv na trh č. 5 . Dále bude Úřad sledovat další vývoj ve využívání nabízené služby zpřístupnění v těchto kabinetech na trhu č. 4 na vývoj hospodářské soutěže. Na těchto vedeních může totiž incumbent nabízet významně vyšší rychlosti, než jaké mohou nabízet alternativní operátoři přes LLU ze stávajících kolokací. Z následující tabulky vyplývá, že **z celkového počtu LLU** (cca 47 500) jsou v současnosti nabízeny služby pro rezidenty a nerezidenty téměř ve stejném počtu, přičemž technologií S(H)DSL je realizováno pouze cca 5 % všech přístupů pro nerezidentní zákazníky a 95 % je poskytováno přes technologii ADSL.

[redacted]

Tab. č. 16: Přehled využití LLU

K 31.12.2011			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			
[redacted]			

[redacted]

[redacted]

V případě rezidentních zákazníků jeden z velkoobchodních partnerů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. uvádí orientaci na velkoobchodní nabídku trhu č. 5 Carrier IP Stream, což souvisí s nízkou mírou využití LLU.

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. se připravuje na výstavbu tzv. street cabinetů Proto by v případě technologie ADSL/VDSL bez rozšíření využívání nabídek nabízených služeb Vysunuté kolokace (v těchto „street cabinetech“) na trhu č. 4 ostatní operátoři byli výrazně limitováni se svoji nabídkou na bázi LLU oproti incumbentovi, a byli by nuceni využívat místo velkoobchodního vstupu trhu č. 4 nabídku Carrier IP Stream z trhu č. 5. Tento stav by podle názoru Úřad měl negativní dopad především v případě trhu „nerezidentů“, neboť v případě služby Carrier IP Stream jsou alternativní operátoři do značné míry závislí na nastavení služby společností Telefónica Czech Republic, a.s.

Úřad proto bude další rozvoj služeb incumbenta s využitím uvedeného technického řešení a další vývoj ve využívání služeb na souvisejícím trhu č. 4 v období do další analýzy důsledně sledovat. Případnou potřebu úpravy rozsahu nápravných opatření Úřad zváží v rámci následné analýzy.

3.1.4.2 Překážky pro vstup na trh

K posouzení úrovně překážek - bariér vstupu na trh se Úřad zaměřil zejména na úspory z rozsahu a utopené náklady, tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřních spojů, tak přístupové sítě. V neposlední řadě Úřad posoudil i případné právní bariéry vstupu (pokud existují, například licencované činnosti, atp.).

Úspory z rozsahu plně souvisí s velikostí potenciální poptávky v dané oblasti, neboť tam kde je úroveň poptávky malá, je větší pravděpodobnost, že se operátorům v těchto oblastech nevyplatí investovat, či se vyplatí jen málo a raději zvolí lokalitu s větším potenciálem (tedy s větší poptávkou). Velikost poptávky souvisí s počtem obyvatel v dané lokalitě (např. obci) a s počtem soutěžitelů již nabízejících své služby v dané lokalitě. Tento fakt dokazuje i přítomnost sítí alternativních operátorů FTTx a CATV zejména v lokalitách s vyšší hustotou obyvatel (například krajská a okresní města). V ostatních oblastech, kde je hustota obyvatel nízká, je budování alternativních sítí ekonomicky nevýhodné. Z tohoto důvodu je vybudování alternativních sítí na území celé ČR velmi nepravděpodobné a společnost Telefónica Czech Republic, a.s. disponuje v tomto ohledu jedinečnou konkurenční výhodou. Vzhledem k možným úsporám z rozsahu na trhu existují značné překážky pro vstup, zejména v oblastech kde je nižší úroveň potenciální poptávky (nižší hustota obyvatel), jak lze vypozorovat z následující tabulky (Tab. č. 17) – kde je vyšší průměrný počet obyvatel, je přítomno více poskytovatelů, tím pádem i více alternativních technologií a podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. je nižší než je celorepublikový průměr a to 33,9 % (respektive 37,6 % v případě započtení i velkoobchodních přístupů).

Tab. č. 17: **Vztah mezi počtem technologií, tržním podílem společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.[65]), počtem obyvatel v obci a počtem poskytovatelů**

Počet technologií	Počet obcí	Průměrný podíl Telefónica (%) MO	Průměrný podíl Telefónica (%) VO	Průměrný počet obyvatel v obci	Průměrný počet poskytovatelů
4	118	24,48	27,11	42 376	20,4
3	356	35,52	39,86	4 559	8,1
2	4 465	44,42	49,74	798	4,3
1	1 232	76,13	85,91	273	1,8
0	80	0,00	0,00	130	0,0

Zdroj: ČTÚ 2012

Z následující tabulky (Tab. č. 18) pak dále vyplývá obdobná závislost a to, že s vyšším počtem obyvatel v obci mimo růstu počtu poskytovatelů a poklesu tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. roste i penetrace přístupů k síti Internet. Zlomovou kategorií dle tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. jsou obce s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc. Od kategorie s počtem obyvatel nad 100 tisíc dochází postupně k poklesu tržního podílu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

[65]) Tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. představuje její tržní podíl dle počtu přístupů na maloobchodě spolu se započítáním jejích velkoobchodních přístupů

Tab. č. 18: **Vztah mezi počtem obyvatel v obci, počtem poskytovatelů, penetrací přístupů k síti Internet a maloobchodním tržním podílem společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

Kategorie obce dle počtu obyvatel (v tis.)	Počet obcí	Průměrná penetrace počtu přístupů k síti Internet (%)	Průměrný počet poskytovatelů	Průměrný podíl Telefónica (%) MO
nad 100	6	30,00	77,2	29,08
<50 – 100)	16	27,10	31,2	26,78
<20 – 50)	41	27,00	19,8	24,80
<10 – 20)	69	27,50	13,7	30,96
<5 – 10)	140	23,00	11,0	39,35
<2 – 5)	397	19,90	7,4	45,15
méně než 2	5 582	15,70	3,5	50,24

Zdroj: ČTÚ 2012

Z výše uvedených tabulek lze tedy dovodit, že v obcích s vyšším počtem (hustotou) obyvatel jsou překážky pro vstup na trh nižší než v obcích s malým počtem obyvatel. Z Tab. č. **18**, lze vyčíst, že odlišné konkurenční podmínky na trhu panují zejména v obcích nad 20 tisíc obyvatel. V těchto obcích je průměrný počet poskytovatelů cca 20 a vyšší, což dále koresponduje s kategorií obcí, kde jsou přítomny 4 technologie (první řádek z Tab. č. 17), pro kterou platí, že průměrný počet poskytovatelů je také cca 20.

Mezi další bariéry vstupu se řadí utopené náklady tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřních spojů, tak přístupové sítě, které mohou představovat významnou překážku vstupu nových operátorů na daný trh. Tyto bariéry jsou jedny z hlavních překážek pro vstup nových subjektů na trh. Je ovšem nutno konstatovat, že u jednotlivých technologií se mohou tyto náklady lišit. Například u WiFi technologie jsou tyto náklady obecně nižší než u ostatních technologií (vyžadujících velký podíl zemních prací, v podobě pokládky kabelů, jako u xDSL a FTTx technologií), o čemž svědčí velký rozvoj WiFi sítí v období uplynulých 10 let. Ostatní technologie, zejména FTTx se v ČR z důvodu vysoké finanční náročnosti rozvíjejí velmi pozvolna a to pouze v určitých lokalitách jednotlivými poskytovateli bez výrazného přispění incumbenta. Z těchto důvodů existují značné bariéry vstupu na trh.

Právní bariéry vstupu na trh elektronických komunikací v ČR neexistují, neboť zde ze zákona platí pouze povinnost ohlášení zajišťování sítí či poskytování konkrétních služeb v elektronických komunikacích na ČTÚ, který podnikatelskému subjektu následně vydá osvědčení pro konkrétní činnost. Pro budování sítí elektronických komunikací ovšem mohou hrát důležitou roli právní překážky ve formě nutnosti získání například stavebních povolení atp., které budování sítí elektronických komunikací mohou komplikovat (jak technicky tak časově).

K závěru této kapitoly je nutné doplnit, že toto kritérium sice napovídá, že ve větších městech existuje na maloobchodním trhu vyšší míra konkurence, zároveň však platí, že na maloobchodním a velkoobchodním trhu dochází u společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. k uplatňování jednotné cenové politiky napříč celým územím. To znamená , že významný konkurenční vliv ve větších městech (tedy převážně nad 20 tis. obyvatel) se pak odráží i na cenovou tvorbu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. napříč celým územím. Tato skutečnost ještě více potvrzuje pozici společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na maloobchodním trhu zejména v otázce výše cen (v podstatě je vytvářen tlak na to, aby společnost Telefónica Czech Republic, a.s. udržovala trvale nižší ceny, které se odráží také na velkoobchodním trhu).

Toto kritérium s ohledem na existenci značných překážek vstupu na trh svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., zejména v obcích s počtem obyvatel menším než 20 tisíc.

3.1.4.3 Překážky prohlubování konkurence

Úřad od počátku roku 2010 registroval zvýšenou aktivitu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na poli akvizic lokálních providerů, kteří byli převážně poskytovateli širokopásmových přístupů prostřednictvím technologie WiFi (ale částečně i prostřednictvím optických sítí FTTx). Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. tyto providery konsolidovala nejprve pod společnost Telefónica O2 Business Solutions, spol s r.o. a poté od října roku 2011 pod dceřinou společnost Internethome, s.r.o. Společnost Internethome, s.r.o. získala akvizicemi, do současnosti dle dostupných informací 18, poskytovatelů tisíce zákazníků a stala se tak největším WiFi poskytovatelem na trhu, konkrétně s tržním podílem dle počtu přístupů (WiFi + FTTx) na maloobchodním trhu 2,9 % (viz Graf č. 40). Tímto postupným akvírováním konkurentů na maloobchodním trhu, často dobře zavedených firem, společnost Telefónica Czech Republic, a.s. tvoří překážky pro prohlubování konkurence na maloobchodním trhu širokopásmových služeb a zároveň si upevňuje svou dominantní pozici na tomto trhu.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Vyhodnocení všech sledovaných kritérií v souhrnu svědčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou, a to společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Podle Vyhlášky může Úřad za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Vzhledem k tomu, že na relevantním trhu byl na základě analýzy stanoven podnik s významnou tržní silou, a to společnost Telefónica Czech Republic, a.s., Úřad v souladu s výše uvedenou Vyhláškou neprovádí analýzu společné významné tržní síly podle kritérií uvedených v Metodice v části B.

Úřad v této části provedl pouze vyhodnocení koncentrace trhu za pomoci HHI indexu a vyhodnocení výsledného HHI indexu z hlediska dosažených hodnot mezi společností Telefónica Czech Republic, a.s. a dalšími největšími poskytovateli služeb na předmětném relevantním trhu, čímž potvrdil své dosavadní závěry týkající se nekonkurenčního charakteru trhu a stanovení podniku se samostatnou významnou tržní silou.

3.3.1 Koncentrace trhu

Úřad pro ověření svého závěru o existenci společné významné tržní síly posoudil koncentraci trhu s využitím Hirschmann-Herfindahlova indexu (HHI).

Graf č. 48: **Vývoj hodnot HHI – tržní podíl podle počtu přístupů k síti Internet na velkoobchodním trhu od roku 2008 do pololetí 2012**

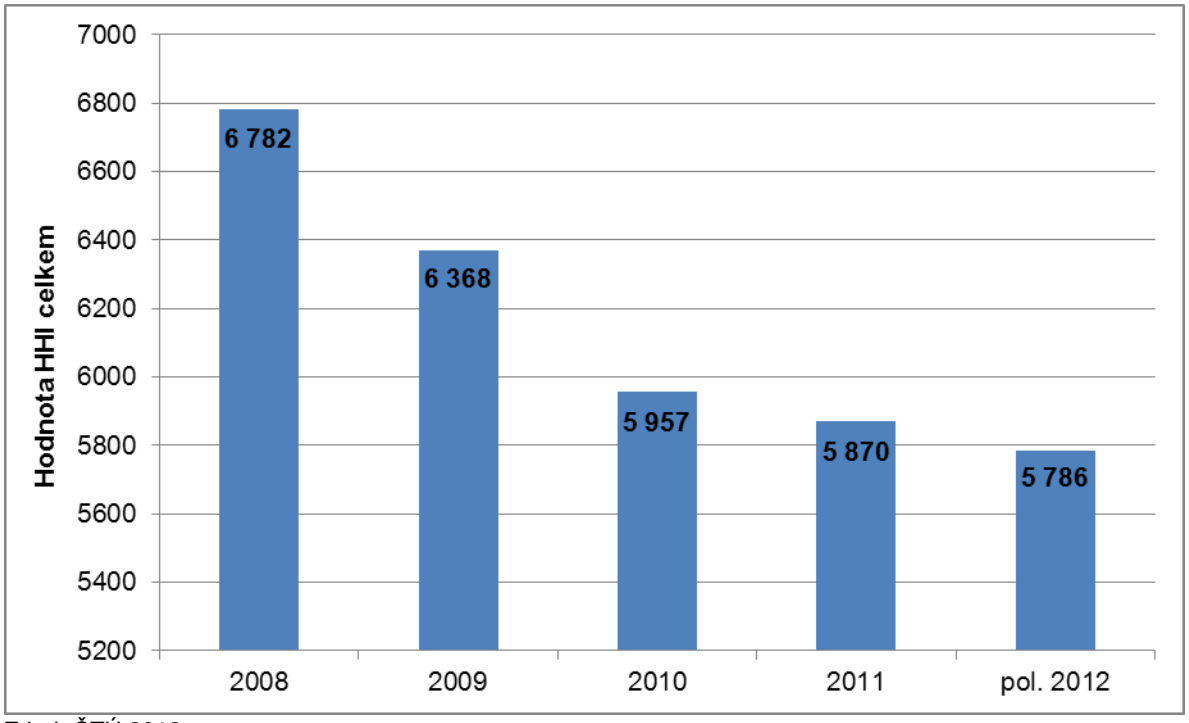

Zdroj: ČTÚ 2012

Tab. č. 19: **Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu přístupů k síti Internet na velkoobchodním trhu dle nejvýznamnějších poskytovatelů k 30. 6. 2012**

společnost	tržní podíl	HHI
Telefónica Czech Republic, a.s. (vč. Internethome, s.r.o.)	**75,89%**	**5758,86**
T-Mobile Czech Republic, a.s.	2,96%	8,76
SMART Comp, a.s.	2,55%	6,51
RIO Media a.s.	1,92%	3,69
PODA a.s.	1,90%	3,59
Souhrn za ostatní	14,79%	4,40
Celkem	**100,00%**	**5785,80**

Z výše uvedených hodnot tržních podílů vypočtených metodou HHI je zřejmé, že se jedná o vysoce koncentrovaný trh, dochází zde však k postupnému poklesu koncentrace, a to zejména díky rozvíjejícímu se trhu FTTx přístupů a infrastruktury alternativních poskytovatelů. Struktura výsledného HHI indexu, ukazuje významný rozdíl mezi společností Telefónica Czech Republic, a.s. a dalším největším poskytovatelem služeb na trhu. Z hlediska sledovaného kritéria to indikuje existenci samostatné významné tržní síly a zároveň nepřipouští podmínky pro koordinovaný postup a existenci společné významné tržní síly.

Kritéria podle Vyhlášky, kritéria Airtours ani žádná z dalších kritérií uvedená v Metodice v části B nebyla aplikována.

Na základě vyhodnocení vývoje hodnot HHI indexu dospěl Úřad k závěru, že struktura relevantního trhu nenapomáhá koordinaci postupů, a proto Úřad konstatuje, že na relevantním trhu neexistuje společná významná tržní síla. Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že na relevantním trhu se jedná o vysoce koncentrovaný trh, na němž existuje jeden podnik se samostatnou významnou tržní silou.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. byla označena jako podnik se samostatnou významnou tržní silou, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou, společnost Telefónica Czech Republic, a.s. a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniku s významnou tržní silou je natolik významná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jeho podnikání.

Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k rozvoji efektivní konkurence. Pozice společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. je na analyzovaném trhu natolik silná, že dosud vyžadovala stanovení podmínek podnikání na základě ex ante regulace. Postup pouze podle principů ex post regulace by nebyl dostatečně účinný.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. je nadále natolik významná, že pro správné fungování trhu je nezbytné i nadále stanovit některé podmínky pro její podnikání a proto u této společnosti navrhuje zachování povinností uložených na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona.

Kritérium existence konkurence ukázalo, že převážně na trhu rezidentů existuje na maloobchodním trhu tak významné konkurenční prostředí, které nepřímo působí na subjekt s významnou tržní silou zejména v ohledu jeho cenové politiky. Vzhledem k tomu, že kritérium ceny a ziskovost neprokázalo, že by docházelo k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen, incumbent uplatňuje stejné cenové nabídky napříč celým územím a nepřímé vlivy jsou natolik silné, že přímo ovlivňují incumbenta, je Úřad toho názoru, že toto kritérium spolu s kritériem ceny a ziskovost neukazuje na nutnost uplatnění nejpřísnějších nápravných opatření (souvisejících s regulací cen). Úřad je toho názoru, že v případě konkurenčního maloobchodního trhu, který vykazuje dynamiku v oblasti poklesu cen, by uplatnění některých nápravných opatření bylo spíše tržně nekonformní a to i s ohledem na možnou výstavbu sítě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., na kterou se povinnost přístupu, na základě této analýzy, bude vztahovat (v takovém případě by např. nákladová orientace cen mohla vést např. i k navýšení cen). Úřad je proto toho názoru, že postačujícím nápravným opatřením (v cenové oblasti) je povinnost nediskriminace v kombinaci s povinností vedení oddělené evidence nákladů a výnosů (která je ukládána mimo jiné tak, aby při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování). S ohledem na tyto dvě uložené povinnosti a postupem popsaným v metodice Úřadu[66]), bude Úřad kontrolovat, zda mezi službami relevantního trhu a souvisejícího trhu maloobchodního nedochází ke stlačování marží.

[66]) Metodika je zveřejněna na webových stránkách Úřadu v sekci Předpisy a opatření – Opatření ČTÚ – Ostatní dokumenty ČTÚ

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Podle § 80 odst. 2 Zákona má podnikatel povinnost nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podniku s významnou tržní silou (společnost Telefónica Czech Republic, a.s.) byly uloženy rozhodnutím č. REM/5/01.2009-4, které nabylo právní moci dne 29. ledna 2009 (dále jen „REM č. 5“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/5/10.2008-13):

1. Povinnost umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací podle § 84 Zákona, a to

   a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům, a to za podmínek určených referenční nabídkou přístupu tak, aby bylo umožněno jiným podnikatelům přebírat datový tok (bitstream) ze sítě účastníka řízení do jejich sítě. Přístupové body sítě musí být určeny tak, že účastník řízení, který provozuje DSL přístupové vedení a poskytuje datové služby páteřní sítě, předává datový tok (bitstream) alternativnímu operátorovi na IP vrstvě. Podmínky přístupu musí být stanoveny tak, aby jiným podnikatelům umožnily nabízet srovnatelné služby, jako nabízí účastník řízení. Podmínky přístupu musí být dále stanoveny tak, aby umožnily jiným podnikatelům kvalitativně odlišit vlastní nabízené služby od služeb účastníka řízení,

   b) při plnění povinnosti podle písmena a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí:

      1) garance servisní podpory (SLA),

      2) dostupnosti služby, včetně dostupnosti objednávkových systémů na službu, ve formě procentního vyjádření řádného fungování poskytované služby,

      3) souhrnného datového limitu na jednoho alternativního operátora, kdy omezení množství přenesených dat nebude vztaženo na jednotlivé koncové uživatele alternativního operátora, a to ani v součtu všech jeho koncových uživatelů. Tímto bude tomuto podnikateli umožněno objednat si jím určený souhrnný datový limit a tak uplatnit vlastní Fair User Policy (FUP),

      4) definované virtuální kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti účastníka řízení, která bude dedikována pro konkrétního alternativního

operátora, aby takový podnikatel mohl dynamicky řídit agregaci v rámci jím poskytovaných služeb,

5) přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky účastníka řízení ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním krokům souvisejícím s tímto přechodem,

c) vyhovět požadavkům jiného podnikatele na formu širokopásmového přístupu bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebírat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací,

d) umožnit hromadnou migraci všech stávajících koncových uživatelů jednotlivých poskytovatelů z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband na velkoobchodní nabídku vydanou k provedení povinnosti uložené v části I. bodu a) a b) tohoto rozhodnutí za úhradu nákladů procesu migrace.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

a) uveřejnit referenční nabídku přístupu s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,

b) uveřejňovat informace týkající se přístupu k síti elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

3. Povinnost nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,

b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní,

c) neposkytovat vlastní maloobchodní produkt ve formě širokopásmového přístupu podle bodu 1 písm. c) části I. výroku rozhodnutí dříve než bude plněna povinnost podle bodu 1 písm. c) části I. výroku.

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,

b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo umožnit alternativním operátorům nabídnout a diferencovat své maloobchodní služby poskytované prostřednictvím velkoobchodních vstupů od služeb společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Úřad považoval za klíčové parametry pro možnost diferenciace služeb garanci servisní podpory (SLA), dostupnost služby, agregaci, datové limity, rychlost a možnost nabídnout koncovému uživateli službu širokopásmového přístupu bez nutnosti využívat veřejně dostupnou telefonní služby (tedy služby „naked DSL“). S ohledem na výše uvedené Úřad v tomto smyslu definoval povinnost umožnit přístup.

Úřad neuložil cenovou regulaci, neboť na základě výsledků analýzy neshledal důvody pro její uložení. Minulá analýza totiž neprokázala, že dochází k vytlačování konkurence prostřednictvím stlačování marží (margin squeeze). Analýza také neprokázala, že dochází k uplatňování nepřiměřeně vysokých nebo nepřiměřeně nízkých cen v neprospěch koncových uživatelů. Byla nicméně uložena povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů za účelem prokázání, že nedochází ke křížovému financování.

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy posuzoval několik podnětů, které souvisely s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu.

První podnět společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. se týkal možného porušení povinností průhlednosti a nediskriminace uložených rozhodnutím REM č. 5, a to tím, že součástí referenční nabídky vydané k provedení rozhodnutí REM č. 5 nebyl dokument „Využití aplikace ADSL Service Provisioning z aplikace ISP“. Účelem tohoto dokumentu je popsat možnosti zřízení, změny nebo zrušení služby Carrier Broadband, resp. Carrier IP Stream prostřednictvím webových služeb portálu společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. z aplikací ISP. Možné porušení uložené povinnosti průhlednosti spatřovala společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. ve skutečnosti, že tento dokument nebyl zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup spolu s referenční nabídkou. Možné porušení uložené povinnosti nediskriminace pak společnost spatřovala ve skutečnosti, že by začala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. na základě zveřejněné nekompletní referenční nabídky poskytovat vlastní maloobchodní produkt ve formě širokopásmového přístupu podle bodu 1 písm. c) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 (naked DSL) dříve, než uplynula příslušná lhůta stanovená rozhodnutím REM č. 5 (na 60. den od zveřejnění referenční nabídky).

Úřad tento podnět posoudil a neshledal porušení uložených povinností. Dokument „Využití aplikace ADSL Service Provisioning z aplikace ISP“ je dokumentem, který slouží k detailnímu popisu komunikace mezi objednávkovými systémy operátorů. Tento dokument nebyl ani v minulosti součástí zveřejněných referenčních nabídek, a to hlavně z důvodu jeho obsahu. Jeho součástí jsou totiž informace, které ze svého principu nemohou být veřejné z důvodu zajištění bezpečnosti sítě. Jedná se např. o síťové specifikace, které mohou být zneužity k napadení sítě společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Tento dokument je všem operátorům dostupný, je zasílán společností Telefónica Czech Republic, a.s. obratem na vyžádání všem zájemcům o využití referenčních nabídek, což doložila i sama společnost T-Mobile Czech Republic a.s. ve svém podnětu. Obdobně tento dokument obdrželi i další operátoři, kteří o poskytování této velkoobchodní služby projevili zájem. Úřad dále uvedl, že zveřejnění referenční nabídky nebylo v rozporu s čl. 3 opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení ve znění opatření č. OOP/7/01.2006-1, neboť i bez dodatkového dokumentu obsahuje všechny náležitosti, které tento článek vyžaduje. Konkrétně se jedná o informace o specifikaci služeb, technických podmínkách přístupu nebo propojení, charakteristiky rozhraní, popis signalizace či podmínky

testování a zkušebního provozu. Stejně jsou upravena pravidla a postupy pro předávání technických a provozních údajů.

Skutečnost, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytuje operátorům tento dokument, považuje Úřad za dostatečnou pro jednání a následné uzavření smlouvy o poskytování velkoobchodní služby.

Další podnět směřoval k problematice průběhu procesu změny poskytovatele služby ADSL. Konkrétně se jednalo o roli a nutnosti využití tzv. servisního čísla (dále jen „SN číslo“) v tomto procesu a nemožnosti souběhu procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. se domnívala, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. porušuje povinnosti uložené rozhodnutím REM č. 5, když svými obstrukčními praktikami poškozuje své konkurenty, kterým prostřednictvím uplatňování zcela nepřiměřených a neodůvodněných požadavků znemožňuje na trhu poskytování služby ADSL efektivně konkurovat společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. byla toho názoru, že je nutné zjednodušení a zrychlení procesu změny poskytovatele služby ADSL, konkrétně zejména zrušení požadavku na dokládání SN čísla, a to výslovně uvedeného v rámci referenční nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. se domnívala, že opatření uložená Úřadem na relevantním trhu č. 5 jsou nefunkční a nesměřují tak k deklarovanému cíli v podobě podpory rozvoje přirozené konkurence na tomto trhu.

Úřad se touto problematikou zabývá dlouhodobě, první informace o tomto problému obdržel již počátkem roku 2010 (tedy přibližně rok před uvedeným podnětem). Úřad tehdy inicioval jednání obou dotčených společností za jeho účasti. Jedním z hlavních závěrů tohoto jednání bylo doporučení Úřadu společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. vést jednání s ostatními alternativními operátory za účelem sjednocení stanoviska k problematice SN čísla. Na základě výše uvedeného podnětu Úřad zahájil šetření a na základě vyhodnocení všech obdržených podkladů vydal následující vyjádření.

Nemožnost souběhu procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě je dána technickou realizací objednávkových systémů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Nastavení těchto systémů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. neumožňuje souběh procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi služby přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Tyto procesy nebyly stanoveny v rozhodnutí REM č. 5, ve kterém nebyly vymezeny ani jakékoliv požadavky na průběh těchto procesů. Procesy jsou nastaveny na základě dohody operátorů a vycházejí z možností společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. a jejích interních systémů.

Úřad neshledal používání SN čísla v procesu změny poskytovatele služby ADSL za neodůvodněné. Proces získání SN čísla není součástí velkoobchodního procesu změny poskytovatele. SN číslo je pak dále využíváno v rámci ověřovacího mechanismu v procesu změny poskytovatele služby ADSL a zajišťuje tak větší jistotu pro operátora, že stávající zákazník skutečně požaduje změnu poskytovatele služby. Jelikož se v daném případě nejedná o velkoobchodní proces, nevztahují se na něj povinnosti uložené rozhodnutím REM č. 5. Z výše uvedených důvodů Úřad ani neshledal porušení povinností uložených rozhodnutím REM č. 5.

V souvislosti s výše uvedeným Úřad také posuzoval dvě podání, která souvisela s dodržováním podmínek podle všeobecného oprávnění č. VO-S/1/07.2005-9, kterým se stanoví podmínky k poskytování služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších změn (dále jen „všeobecné oprávnění“).

Úřad provedl šetření dodržování podmínek všeobecného oprávnění společností Telefónica Czech Republic, a.s., kdy požádal společnost Telefónica Czech Republic, a.s. o doložení způsobu splnění podmínek podle všeobecného oprávnění, k čemuž se společnost Telefónica Czech Republic, a.s. vyjádřila dopisem. Z tohoto dopisu vyplývá, že identifikátor je koncovému uživateli poskytnut až když o změnu služby zažádá, a tento identifikátor má omezenou dobu platnosti. Na základě odpovědi společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Úřad zjistil porušování podmínek všeobecného oprávnění společností Telefónica Czech Republic, a.s., a proto Úřad společnosti zaslal výzvu podle § 114 odst. 1 Zákona k odstranění zjištěných nedostatků. Ve výzvě Úřad konstatuje, že sdělení identifikátoru spotřebiteli až na základě jeho požadavku na změnu, je v rozporu s čl. 2 odst. 2 písm. c) všeobecného oprávnění. Úřad tímto ustanovením zamýšlel zabránit vyžadování širšího rozsahu identifikátorů po spotřebiteli, než má k dispozici při žádosti o změnu, jak je uvedeno i v odůvodnění všeobecného oprávnění. Identifikátor má být koncovému uživateli předán aktivně tak, aby mohl na jeho základě, a pokud se rozhodne, uplatnit požadavek na změnu poskytovatele nebo parametrů služby. Navíc ani omezení platnosti zasílaného identifikátoru na 30 dní neodpovídá smyslu všeobecného oprávnění. Identifikátor je předán koncovému uživateli a poté je na jeho vůli, kdy a zda vůbec jej využije.

Jelikož společnost Telefónica Czech Republic, a.s. neodstranila zjištěné nedostatky na základě výzvy, zahájil Úřad s touto společností správní řízení pro spáchání správního deliktu. O svých zjištěních a také následných krocích Úřad informoval obě společnosti, které Úřadu zaslaly podání.

Úřad v průběhu října 2008 – března 2010 opakovaně prošetřoval plnění povinnosti nediskriminace v souvislosti s podáním k akviziční nabídce společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. „Dny pohádkových cen“ ke službě O2 Duo. Podání poukazovala na nereplikovatelnost akviziční nabídky, neboť velkoobchodní náklady na poskytnutí akviziční nabídky byly větší než (dočasně) zvýhodněná měsíční cena služby na maloobchodě. V této souvislosti proto Úřad zjišťoval, zda není porušována povinnost nediskriminace uložená na předmětných relevantních trzích, tedy, zda společnost Telefónica Czech Republic, a.s. využívá ty samé služby za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje třetím stranám, případně, zda nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a stlačování marží mezi na sebe navazujícími trhy.

Podstatou akviziční nabídky byla zvýhodněná cena za balíček služeb širokopásmového připojení k Internetu (prostřednictvím technologie ADSL) a přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby (tzv. hlasový paušál), poskytovaná na dobu jednoho roku zákazníkům se závazkem na jeden rok.

Úřad posuzoval akviziční nabídku ve třech navazujících krocích, od nejnižší úrovně agregace (samotná akviziční nabídka), až po tu největší (vyhodnocování plnění povinností za celý trh).

V prvním kroku Úřad vyčíslil celkovou výši velkoobchodních nákladů, které pro poskytování obdobného balíčku služeb musel vynaložit konkurenční operátor (nákupem velkoobchodních služeb od SMP operátora) a zjišťoval, zda výnosy od koncových spotřebitelů (získaných v rámci akviziční nabídky) za dobu jejich předpokládané průměrné „životnosti“ pokryjí tyto velkoobchodní náklady a zda zůstává i dostatečná marže pro pokrytí maloobchodních nákladů (SMP operátora). Cílem tohoto testu (který reagoval na konkrétní tvrzení jednoho z alternativních operátorů) bylo tedy zjistit, zda velkoobchodní náklady nepřevyšují maloobchodní výnosy z poskytování dotčeného balíčku služeb. Pokud by obecně test prokázal, že maloobchodní výnosy pokrývají jak velkoobchodní, tak i příslušné maloobchodní náklady, bylo by podezření ze stlačování marží u konkrétní sporné akviziční nabídky (pro službu či balíček) vyvráceno. Test však (v případě, že jeho výsledek je negativní)

nemůže prokázat, že ke stlačování marží dochází, neboť nezohledňuje ani výši marže u celé služby (či balíčku) ani u dalších služeb poskytovaných na maloobchodním trhu.

O stupeň výše se při zkoumání nákladů a výnosů posunul Úřad v kroku číslo dvě, ve kterém vycházel z průměrných jednotkových nákladů na zákazníka pro celý balíček služeb (nikoliv jen pro akviziční nabídku). Tato nákladová kalkulace byla založena na zohlednění úspor nákladů spojených s poskytnutím balíčku, např. billing a určité části marketingových nákladů vynakládaných na jednotlivé produkty v případech samostatně nabízených služeb. Dále byly zohledněny přírůstkové náklady spojené s reklamou na posuzovanou nabídku a nižší výnosy způsobené poskytováním všech akvizičních nabídek k danému balíčku služeb (tj. akvizičních nabídek „Dny pohádkových cen“).

Ve třetím kroku zkoumal Úřad, zda výnosy samostatně za všechny maloobchodní služby ADSL a za všechny maloobchodní služby volání, které jsou poskytovány jako doplněk ke službám ADSL (vzhledem k povaze balíčku), pokrývají maloobchodní náklady vynaložené SMP operátorem na poskytnutí těchto služeb. V maloobchodních nákladech byly zahrnuty i relevantní marketingové náklady (tedy např. i takové, které plynou z poskytování akvizičních nabídek). Rozsah maloobchodních služeb přitom Úřad omezil na ty, které jsou poskytovány domácnostem (akviziční nabídka byla určena domácnostem). Výsledek hospodaření za tyto služby poskytl informaci o tom, zda má SMP operátor motivaci hradit maloobchodní náklady z případného zisku dosahovaného u relevantních velkoobchodních služeb či nikoliv. Tím by mohlo docházet k neodůvodněnému křížovému financování, které by opravňovalo Úřad k zásahu. Naopak kladný výsledek hospodaření prokazuje, že služby poskytované na daném tržním segmentu (v tomto případě služby ADSL a hlasové služby poskytované domácnostem) mohou být poskytovány se ziskem i stejně efektivním alternativním operátorem využívajícím velkoobchodní vstupy SMP operátora.

Úřad při šetření podání k dané akviziční nabídce tedy postupoval v několika krocích od nejnižší možné úrovně (porovnání výnosů a nákladů u samotné akviziční nabídky) až po tu nejvyšší (porovnání výnosů a nákladů na celém relevantním trhu, na kterém byly uloženy povinnosti a na odvozeném trhu maloobchodním). Jednotlivé kroky přitom nemají při zkoumání plnění uložených povinností a stlačování marží stejnou váhu. Konečný důkaz o porušení uložených povinností (v souvislosti s touto problematikou) či stlačování marží může přinést až závěrečný test aplikovaný na celý relevantní trh. Úřad tímto postupem nezasahuje do nastavení cen dílčích služeb, ale posuzuje ziskovost celého maloobchodního portfolia služeb, v jehož rámci může docházet k pokrytí ztrát dílčích maloobchodních služeb ziskem z jiných maloobchodních služeb na tomtéž odvozeném maloobchodním trhu.

Závěrem Úřad konstatoval, že nezjistil skutečnosti, které by prokazovaly porušení povinností uložených společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na dotčených relevantních trzích, zejména uložených povinností nediskriminace a vedení oddělené evidence nákladů a výnosů tak, aby při sjednávání cen na maloobchodní a velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Dalším podnětem, který Úřad v období od minulé analýzy v souvislosti s relevantním trhem č. 5 obdržel, byl podnět od společnosti GTS Czech s.r.o. Tento podnět Úřad obdržel dne 25. 6. 2012. Tento poslední dosud obdržený podnět se týkal možného porušení povinností umožnit přístup a nediskriminace uložené rozhodnutím REM č. 5, a to tím, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. neumožňovala zřídit velkoobchodní širokopásmový přístup v případě, že zákazník již odebírá od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. službu O2 TV.

Úřad po prověření všech souvisejících skutečností vyzval společnost Telefónica Czech Republic, a.s. v souladu s ustanovením § 114 zákona o elektronických komunikacích k odstranění zjištěných nedostatků. Úřad shledal, že výše uvedené bylo v rozporu s povinností

umožnit přístup uloženou v bodě 1 písm. a) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5. Porušení uvedené povinnosti Úřad spatřoval ve skutečnosti, že v případě aktivní služby O2 TV na účastnickém vedení není umožněn alternativnímu operátorovi přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací. Úřad považoval požadavek na zřízení takového velkoobchodního přístupu za přiměřený, a to s ohledem na skutečnost, že v minulosti byl takový přístup možný a nabízen, což potvrdila také společnost Telefónica Czech Republic, a.s.

Úřad dále konstatoval, že výše uvedené bylo také v rozporu s povinností nediskriminace uloženou v bodě 3 písm. b) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5. Porušení uvedené povinnosti Úřad spatřoval ve skutečnosti, že v případě aktivní služby O2 TV na účastnickém vedení, nebyl umožněn alternativnímu operátorovi přístup, a to i přesto, že pro poskytování vlastních služeb společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. byl takový širokopásmový přístup zřízen. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. tedy poskytovala služby a informace za rozdílných podmínek jako je poskytovala pro služby vlastní.

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. na základě výzvy Úřadu odstranila zjištěné nedostatky. Úřad v dané věci nicméně zahájil správní řízení o správním deliktu, jelikož společnost Telefónica Czech Republic, a.s. svým jednáním naplnila skutkovou podstatu správního deliktu podle § 118 odst. 11 písm. l) zákona o elektronických komunikacích.

Kontrola plnění uložených povinností

Úřad dále provedl kontrolu dodržování povinnosti uložené v části I. bodu 1. písm. b) bodu 5. výroku rozhodnutí REM č. 5.

Předmětem kontroly bylo plnění povinnosti umožnit přístup, uložené při procesu přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli, na základě velkoobchodní nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Tedy konkrétně, zda procesy a k nim příslušné lhůty související s tímto přechodem odpovídají nezbytně nutným procesům a lhůtám. Tyto lhůty, s ohledem na znění povinnosti nediskriminace, musí také odpovídat procesům pro zřízení vlastní maloobchodní služby.

Kontrola neprokázala, že by docházelo k porušení povinnosti umožnit přístup uložené v části I. bodu 1. písm. b) bodu 5. výroku rozhodnutí REM č. 5, ani možné porušení povinnosti nediskriminace uložené v části I bodu 3. písm. b) výroku rozhodnutí REM č. 5.

Konkrétně bylo zjištěno, že proces přenosu začíná automatizovanou kontrolou správnosti struktury a vyplnění povinných jednotlivých polí v objednávce. Poté je kontrolována logická správnost vyplnění polí, tzn. ověření existence ISP, existence účastníka, existence účastnického kovového vedení, existence DSLAM. O výsledku kontroly je pak ISP informován stavovou zprávou. V rámci tohoto procesu se také ověřuje oprávněnost k zaslání objednávky. Všechny výše uvedené procesy jsou plně automatizované, doba jejich realizace je závislá na dostupnosti a momentálním vytížení databází a systému, které se na procesu ověřování podílejí. Reálná doba zpracování objednávky se pohybuje v řádech sekund, k prodloužení dochází pouze v případech, kdy jsou objednávkové systémy více vytíženy. V těchto případech jsou pak jednotlivé objednávky odbavovány v pořadí, ve kterém byly systému doručeny a dochází pouze k minimálnímu zpoždění jejich realizace.

Poté následuje technické šetření, v rámci kterého je ověřováno, zda pro požadované účastnické vedení lze realizovat požadovanou službu, také zde se jedná o automatizovaný proces. Technické šetření je zpracováváno v řádech minut v případě, že účastnické vedení je shledáno jako vhodné pro realizaci požadované služby. Toto šetření ovšem neprobíhá v takovém rozsahu, v jakém je technické šetření realizováno v případě, kdy na účastnickém

vedení není poskytována žádná maloobchodní služba. V případě zjištění nedostatku v rámci automatizovaného technického šetření se tento nedostatek prověřuje pomocí manuálního technického šetření. Zde pak konkrétní doba realizace závisí na zjištěném nedostatku. Krajním případem je pak stav, kdy je nutný výjezd technika. V tomto případě se maximální doba realizace procesu pohybuje v řádu dnů. V případech, kdy je novým poskytovatelem maloobchodní služby požadována služba, která v plném rozsahu odpovídá pouze službě původní (tj. službě před přechodem), je technické šetření pouze formální a automatické. V případech, kdy je spolu s přechodem realizována i změna v konfiguraci služby, může nastat potřeba nutného manuálního technického šetření, příp. výjezdu technika, a tedy dochází k prodloužení procesu.

V případě kladného výsledku technického šetření je provedeno softwarové nastavení síťových prvků jako je DSLAM apod. Změna v nastavení je také promítnuta do zákaznické databáze. Tento proces je plně automatizován a je s ohledem na nepřetěžování síťových prvků spouštěn v nočních hodinách. Průměrná doba realizace se pohybuje v řádu sekund.

Úřad také prověřoval, zda nedochází k diskriminaci tím, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. realizuje zřízení svých maloobchodních služeb rozdílnými procesy, než jsou ty, kterými je realizován přechod koncového uživatele mezi poskytovateli. Proces zřízení maloobchodní služby je shodný s procesem přechodu, nicméně do něj navíc vstupuje proces, v rámci kterého dochází k nastavení v rámci ústředny společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., kdy je pro tento úkon nutný fyzický výjezd technika na příslušnou ústřednu.

Přehled na velkoobchodním trhu xDSL

Graf č. 49: **Vývoj počtu DSL širokopásmových přístupů**

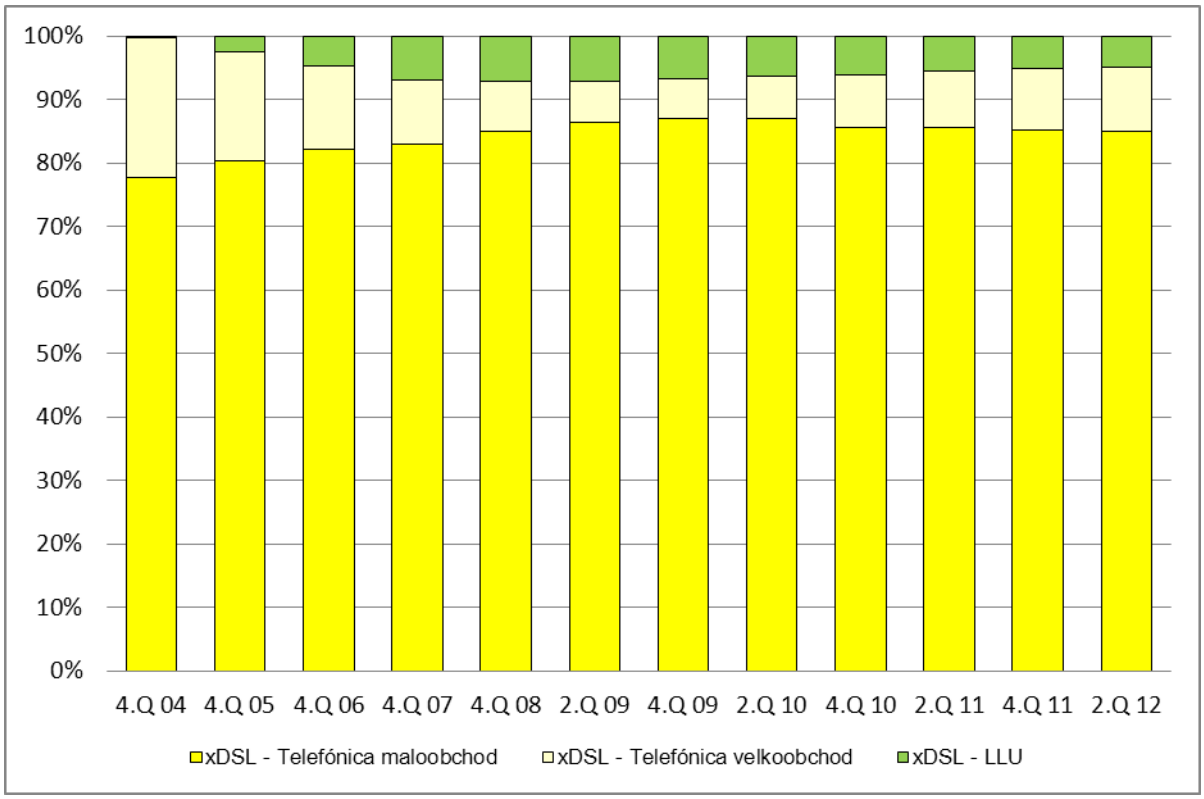

Zdroj: ČTÚ, 2012

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že dosavadní regulace uplatněná na tomto relevantním trhu celkový vývoj na části trhu xDSL přístupů nijak významněji neovlivnila a tím nenapomohla zvýšení úrovně konkurenčního prostředí na sledovaném trhu. Společnost

Telefónica Czech Republic, a.s. si na xDSL trhu udržuje stále dominantní pozici a její pololetní přírůstky jsou srovnatelné či dokonce převyšují pololetní přírůstky alternativních operátorů využívajících její velkoobchodní služby. V tomto ohledu se Úřad zaměří na úpravu či změnu některých nápravných opatření.

Pokles počtu zpřístupněných účastnických vedení byl zejména ovlivněn přechodem zákazníků společnosti Volný a.s. ke společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Žádný další poskytovatel se za sledované období nerozhodl ve větší míře zpřístupněná účastnická vedení využívat.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení povinností uložených v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečná pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz také doporučené postupy podle dokumentů ERG (ERG - (06) 69 Rev 1 Common position on Wholesale broadband access), situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. splnila povinnost průhlednosti, když dne 9. března 2009 zveřejnila referenční nabídku Carrier IP Stream. Tato nabídka pak byla zveřejněna dne 20. dubna 2009 v částce 6 Telekomunikačního věstníku. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. informovala dne 20. dubna 2009 o posunutí startu služby „naked DSL“ ze dne 4. května 2009 na 11. května 2009, a to s ohledem na integrační a uživatelské testy objednávkových systémů. Úřad vzal informaci o odložení začátku poskytování služby „naked DSL“ na vědomí s upozorněním na nutnost dodržení všech ostatních uložených povinností.

Zveřejněná referenční nabídka odpovídá uloženým povinnostem umožnit přístup a nediskriminace. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. vede oddělenou evidenci nákladů a výnosů pro služby širokopásmového přístupu v souladu s uloženou povinností. Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. předložila výsledky oddělené evidence za rok 2009, 2010 a 2011 v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona.

V rámci vyhodnocení se Úřad zabýval především těmi aspekty uložených povinnosti, které byly nově uloženy.

a) garance servisní podpory

Úřad uložil společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. rozhodnutím REM č. 5 při plnění povinnosti umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí garance servisní podpory (SLA). Takto uloženou povinností měla být alternativním operátorům zajištěna možnost získat na velkoobchodě takovou úroveň garance servisní podpory (SLA), aby mohla u svých maloobchodních služeb nabízet svým zákazníkům stejné podmínky podpory, jako nabízí společnost Telefónica Czech Republic, a.s.

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu spolu s poskytnutím garance servisní podpory. Jednotliví operátoři mohou získat dostatečnou garanci servisní podpory tak, aby mohli vytvořit konkurenční maloobchodní služby.

Referenční nabídka obsahuje i možnosti nastavení jiné úrovně SLA na základě vzájemných dohod. Kromě toho lze v případě zájmu o vyšší úroveň garance servisní podpory, než je možná s využitím velkoobchodního produktu z tohoto relevantního trhu, využít služby i na jiných velkoobchodních trzích prostřednictvím komerčních nabídek (např. pronajatých okruhů).

Úřad nebude navrhovat změnu nápravného opatření s ohledem na skutečnost, že zvýšená kvalita garance servisní podpory pro specifické koncové uživatele je dostupná i prostřednictvím produktů na jiných relevantních trzích (např. pronajaté okruhy).

b) souhrnné datové limity

V průběhu období od předchozí analýzy RT 5 byly zrušeny datové limity pro poskytování maloobchodních a i velkoobchodních služeb širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací.

Vzhledem k tomu, že používání datových limitů pro přenos dat v současné době již není na relevantním trhu samotným incumbentem aplikován, navrhne Úřad zrušit takovouto povinnost, neboť je již nadbytečná.

c) agregace

Úřad uložil společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. rozhodnutím REM č. 5 při plnění povinnosti umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na definování virtuální kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Tato virtuální kapacita je dedikovaná pro konkrétního alternativního operátora, aby si sám mohl dynamicky řídit agregaci v rámci svých maloobchodně poskytovaných služeb nezávisle na statických agregačních poměrech společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Referenční nabídka Carrier IP Stream však neumožňuje alternativním operátorům nastavit agregaci nižší než agregační poměr 1:20.

Toto omezení neumožňuje ostatním operátorům nabídnout specifickým typům koncových uživatelů, tj. zejména některým firemním zákazníkům, agregaci nižší než agregační poměr 1:20. Nižší, než uvedený, agregační poměr však nenabízí svým zákazníkům ani společnost Telefónica Czech Republic, a.s., proto není součástí velkoobchodní nabídky.

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu spolu s volitelnou mírou agregace. Jednotliví operátoři mohou z pohledu volby agregačního poměru vytvářet nabídky maloobchodních služeb konkurujících službám poskytovaným společností Telefónica Czech Republic, a.s.

V této souvislosti je však nutné zmínit, že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. prostřednictvím vstupů z jiných trhů (pronajaté okruhy) nabízí na maloobchodní úrovni služby přístupu k síti Internet, které umožňují nižší agregační poměr než 1:20. Tyto vstupy společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízí také na velkoobchodní úrovni prostřednictvím nabídek, které spadají do věcného vymezení jiných relevantních trhů.

Úřad nebude navrhovat změnu nápravného opatření s ohledem na skutečnost, že nižší agregační poměr než 1:20 pro specifické koncové uživatele je dostupný prostřednictvím produktů na jiných relevantních trzích (pronajaté okruhy).

d) proces migrace

Pro zajištění migrace z komerčně nabízené velkoobchodní služby na nabídku vycházející z uložené povinnosti Úřad v nápravných opatřeních požadoval vytvoření procesu, který bude umožňovat hromadně převést všechny stávající zákazníky operátora např. z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband na nabídku Carrier IP Stream za výrazně nižší ceny, tedy za úhradu nákladů, než to bylo umožněno doposud. Tento záměr Úřadu společnost Telefónica Czech Republic, a.s. splnila v referenční nabídce, ve které byl vytvořen předpoklad pro umožnění hromadné migrace z jiných služeb (zejména Carrier Broadband) na Carrier IP Stream za individuálně sjednanou cenu v závislosti na rozsahu této migrace. Též umožnila migraci jednotlivých přístupů z jiné služby (zejména Carrier Broadband) na službu Carrier IP Stream za daleko nižší cenu než dříve, a to ve výši 90,- Kč bez DPH (oproti 990,- Kč bez DPH podle předchozí referenční nabídky).

Úřad nebude navrhovat změnu tohoto nápravného opatření, a to s ohledem na skutečnost, že referenční nabídku Carrier Broadband nadále využívají někteří operátoři, jak dokládá i dále uvedená tabulka č. 20. Tito operátoři by v průběhu doby mohli převést své širokopásmové přístupy na možnosti dané referenční nabídkou, která je vydaná k provedení uložených povinností (Carrier IP Stream). Úřad má v úmyslu i nadále zajistit možnost hromadné migrace za nákladové ceny.

Tabulka č. 20 ukazuje využití nabídek Carrier IP Stream a Carrier Broadband v uplynulém období. V posledních dvou letech došlo k přesunu poskytnutých přístupů směrem k nabídce Carrier IP Stream, prostřednictvím které je nyní realizováno více než tři čtvrtiny všech poskytnutých přístupů. To je způsobeno zejména tím, že tato nabídka umožňuje větší volnost alternativnímu operátorovi při tvorbě vlastních maloobchodních nabídek.

Tab. č. 20: **Podíly ve využívání nabídek Carrier IP Stream a Carrier Broadband**

	4.Q 10	2.Q 11	4.Q 11	2.Q 12
Carrier IP Stream	48,0%	64,3%	72,7%	76,0%
Carrier Broadband	52,0%	35,7%	27,3%	24,0%

Pozn. Období před koncem roku 2010 Úřad nepovažuje za dostatečně reprezentativní pro posouzení míry využití velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream

Úřad na základě těchto údajů usuzuje, že výše uvedené dílčí charakteristiky uložené v rámci povinnosti umožnit přístup (písmena a) až d), které společnost Telefónica Czech Republic, a.s. promítla do vydané referenční nabídky Carrier IP Stream, jsou na trhu ostatními operátory využívané a nápravná opatření plní svůj účel.

e) změna poskytovale služby u koncového uživatele

Úřad v rámci minulé analýzy uložil v bodě 1. písm. b) čísl. 5) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 povinnost dodržování lhůt přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním krokům souvisejícím s tímto přechodem. Cílem takto uložené povinnosti bylo garantovat koncovému uživateli, že mu poskytování služby bude přerušeno pouze na nejkratší nezbytně nutnou dobu. Úřad přistoupil k uložení této povinnosti také s ohledem na skutečnost, že přechod byl původně nastaven tak, aby proces opětovného zřízení služby koncovému zákazníkovi alternativním operátorem bylo možné zahájit až po ukončení poskytování služby od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Toto představovalo závažnou a neodůvodněnou bariéru pro využití velkoobchodního vstupu.

V souladu s uloženou povinností implementovala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. do své referenční nabídky proces, kterým je umožněn přechod koncového uživatele mezi poskytovateli s minimální dobou přerušení poskytované služby. Tímto byla identifikovaná bariéra odstraněna.

V souvislosti s rostoucím počtem přechodů účastníků mezi jednotlivými poskytovateli se nicméně vyskytl problém spočívající v nutnosti získat tzv. servisní číslo (SN číslo) přecházejícím účastníkem od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Existence SN čísla a jeho využití jako určité ochrany proti tzv. slammingu při procesu velkoobchodního přechodu nejsou samy o sobě problémem. Procedura získávání SN čísla však ovlivňovala zásadním způsobem také velkoobchodní proces umožňující změnu poskytovatele služby koncového uživatele, protože SN číslo bylo jedním z povinných vstupních parametrů pro zadání určitého typu objednávky na poskytnutí velkoobchodní služby, a tím i efektivnost uloženého nápravného opatření pro účel podpory rozvoje konkurenčního prostředí.

V případě získávání SN čísla se jedná o vztah mezi poskytovatelem služby a koncovým uživatelem, který nelze ovlivnit regulačními opatřeními uplatněnými na tomto relevantním trhu.

Úřad považuje nadále za důležité, aby ke změně poskytovatele služby u koncového uživatele docházelo bez průtahů, a to v termínech, které odpovídají pouze nezbytným procesním krokům souvisejícím s touto změnou.

S ohledem na výše popsané skutečnosti, které souvisejí s touto změnou, Úřad navrhne v rámci nápravných opatření detailní požadavky na proces změny poskytovatele služby u koncového uživatele.

f) poskytování tzv. „naked“ DSL služeb

Úřad v rámci minulé analýzy uložil v bodě 1. písm. c) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 povinnost vyhovět požadavkům jiného podnikatele na formu širokopásmového přístupu bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebírat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací (dále jen „naked DSL“).

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu ve formě naked DSL. Vývoj počtu poskytnutých širokopásmových přístupů ve formě naked DSL pak dokládá Graf č. 50.

Projevila se nesporná výhoda naked DSL pro koncového uživatele, která spočívá především v možnosti uzavřít jediný smluvní vztah pouze s alternativním operátorem.

Graf č. 50: **Vývoj podílu přístupů naked DSL k celkovým poskytnutým DSL přístupům společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na maloobchodním a velkoobchodním trhu**

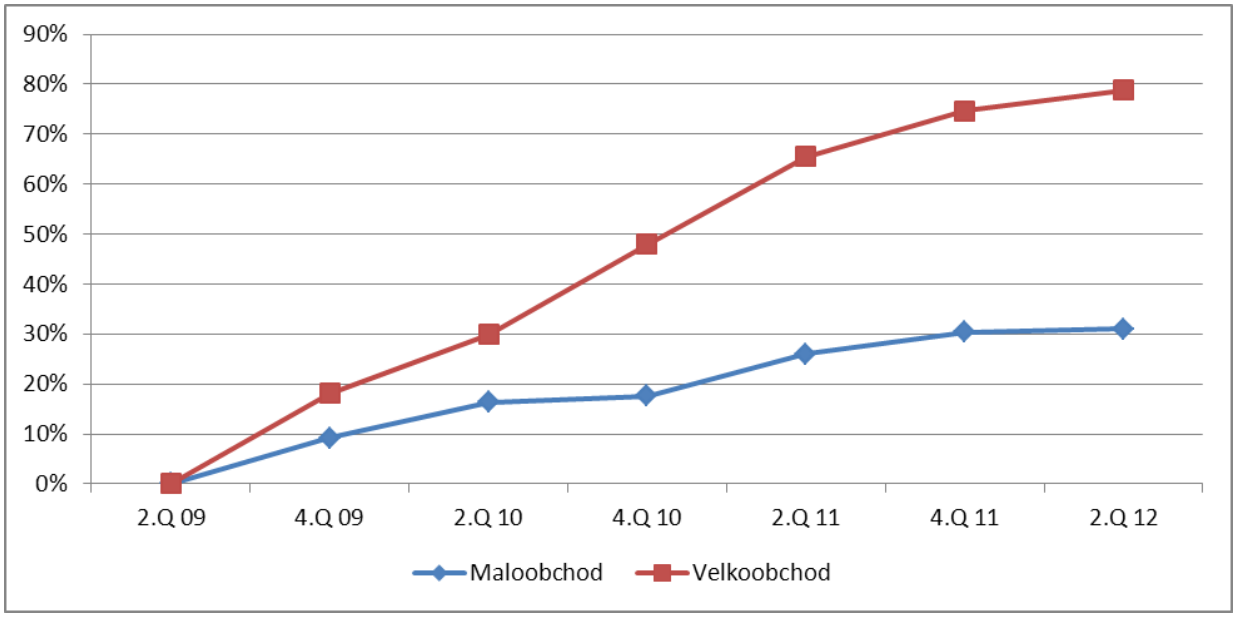

Zdroj: ČTÚ

Službu naked DSL společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízí také maloobchodně. Podíl počtu širokopásmových přístupů ve formě naked DSL ke všem maloobchodně poskytovaným přístupům je v případě této společnosti okolo 30%, oproti tomu velkoobchodní partneři používají naked DSL téměř v 80%. To svědčí o skutečnosti, že ostatní operátoři se orientují na poskytování širokopásmového přístupu bez poskytnutí dalších služeb (o čemž svědčí jejich uveřejněné nabídky). Společnost Telefónica Czech Republic, a.s. pak spolu se širokopásmovým přístupem nabízí koncovým uživatelům prostřednictvím účastnického vedení také další služby elektronických komunikací.

Úřad nebude navrhovat změnu tohoto nápravného opatření, a to s ohledem na skutečnost, že širokopásmový přístup naked DSL je preferovanějším typem přístupu ze strany alternativních operátorů.

g) poskytování dodatečného kanálu datového toku pro poskytování jiných služeb než přístupu k síti Internet (např. IPTV)

Úřad ani za uplynulé období od minulé analýzy RT č. 5 nezaznamenal zájem alternativních operátorů na velkoobchodní úrovni o službu poskytování dodatečného kanálu datového toku pro potřeby následného poskytování maloobchodní služby IPTV nebo řízené služby VoIP.

Dále Úřad uvádí, že samotná společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytuje, jak ukazuje i Graf č. 51, služby IPTV jen pro cca 17 % svých zákazníků. Obdobně je to i u řízené služby VoIP, společnost Telefónica Czech Republic, a.s. je poskytuje pouze na cca 1,7 % svých přípojek, a to pouze pro právnické a podnikající fyzické osoby.

Úřad proto nebude navrhovat povinnost poskytování dodatečného kanálu datového toku pro následné poskytování jiných maloobchodních služeb (např. IPTV nebo řízené služby VoIP).

h) další významné aspekty ovlivňující možnost poskytování maloobchodních služeb

V souvislosti s možností poskytování maloobchodních služeb je velmi důležitá volba typu technologie xDSL. Relevantní trh nebyl vymezen pouze jako trh technologie ADSL. Je zde možné použití i jiných typů technologií. Přístupy realizované na základě jiných typů technologií mohou být součástí relevantního trhu, pokud splňují podmínky uvedené v definici relevantního trhu a nejsou tak součástí jiných relevantních trhů (např. pronajatých okruhů).

Při použití těchto typů přístupů (pokud jsou součástí relevantního trhu) se vychází z povinnosti nediskriminace, tzn., že společnost Telefónica Czech Republic, a.s. musí k jiným podnikatelům přistupovat shodně s tím, jak přistupuje ke službám vlastním. Což znamená, že např. technologie VDSL, na které v roce 2011 začala společnost Telefónica Czech Republic, a.s. nabízet služby širokopásmového přístupu, je také součástí tohoto trhu a vztahují se na tyto přístupy navrhované povinnosti. Naopak je tomu např. při využití technologie SDSL (SHDSL), kdy služby postavené na této technologii spadají svým charakterem do jiného relevantního trhu (trh č. 6 – viz kapitola 2.1 věcné vymezení).

Úřad na základě svých šetření a zjištění neshledal důvody pro to, aby výše uvedené skutečnosti měly být v rámci obecně uložené povinnosti nediskriminace blíže specifikovány.

Do věcného vymezení relevantního trhu jsou také zahrnuty širokopásmové přístupy realizované prostřednictvím optických přístupových vedení FTTx. K těmto širokopásmovým přístupům ovšem není k dispozici velkoobchodní nabídka, tzn., že v lokalitách, kde společnost Telefónica Czech Republic, a.s. poskytuje své maloobchodní služby prostřednictvím optických přístupových vedení, jsou alternativní operátoři omezeni v nabídce svých vlastních maloobchodních služeb. Úřad tedy navrhne povinnosti přístupu tak, aby společnost Telefónica Czech Republic, a.s. musela vyhovět přiměřeným požadavkům na poskytnutí přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro službu širokopásmového přístupu také prostřednictvím optických přístupových sítí.

Úřad dále konstatuje, že vzhledem k absenci velkoobchodní nabídky přístupu k mobilní síti a ke službám v mobilní síti je pro ostatní poskytovatele, kteří nevlastní oprávnění k používání frekvencí pro mobilní služby (GSM/CDMA/UMTS/LTE) v podstatě nemožné nabídnout služby ve stejném měřítku jako mohou mobilní operátoři, neboť ti naopak mohou využít velkoobchodní nabídky přístupu v pevné síti od společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., jak bylo popsáno v kapitole 3.1.2.3. Tato situace do jisté míry ovlivňuje i situaci na tomto relevantním trhu, neboť může docházet k situacím, kdy spotřebitelé preferují současný odběr služeb v mobilní a pevné síti od jednoho poskytovatele a tyto nabídky jsou pro ně výhodné. Takovéto balíčky služeb proto mohou nabídnout pouze tři stávající mobilní operátoři[67]), s tím že největšího tržního podílu na trhu širokopásmového přístupu k síti Internet dosahuje právě společnost Telefónica Czech Republic, a.s. K rozvoji širokopásmových přístupů k síti Internet poskytovaných alternativními poskytovateli a k celkovému rozvoji konkurenčního prostředí na tomto trhu, by mohl přispět vznik velkoobchodní nabídky přístupu k mobilní síti a ke službám v mobilní síti, a to ať už na komerční bázi či regulačním zásahem prostřednictvím analýzy relevantního trhu č. 8, tak aby i ostatní poskytovatelé byli schopni nabízet tyto balíčky služeb.

Úřad se dále na základě svých zkušeností s kontrolou plnění uložených povinností zabýval možností použití klíčových výkonnostních indikátorů (KPI). Hlavní výhody vykazování KPI Úřad spatřuje v jejich transparentnosti a jednoznačné interpretaci, které reálně napomáhají ke zvýšení informovanosti o poskytovaných službách a zároveň umožňují

[67]) Společnost Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

identifikovat případné odchylky. Odběratelé a zájemci o velkoobchodní služby tak budou mít k dispozici jednoznačné informace týkající se kvality poskytovaných velkoobchodních služeb.

Úřad považuje za klíčové následující výkonnostní indikátory KPI[68]):

- procentuální vyjádření úspěšnosti zřízení velkoobchodní služby,
- procentuální vyjádření úspěšnosti dodržování lhůty pro zřízení velkoobchodní služby,
- procentuální vyjádření spolehlivosti fungování velkoobchodní služby,
- procentuální vyjádření úspěšnosti dodržení doby odstranění poruchy,
- procentuální vyjádření úspěšnosti změny poskytovatele,

Poslední zmíněný indikátor KPI Úřad navrhuje zejména vzhledem k problematice změny poskytovatele služby u zákazníka k jinému operátorovi, která byla popsána v bodě e) kapitoly 4.1.3.

Úřad tedy s ohledem na výše uvedené navrhne uložit v rámci povinnosti průhlednosti specifickou povinnost zveřejňovat KPI. Součástí povinnosti bude přesná specifikace jednotlivých indikátorů, a to včetně metod jejich výpočtu a periodicity jejich zveřejňování.

[68]) V souladu s dokumentem BoR (12) 128 (BEREC COMMON POSITION ON BEST PRACTICE IN REMEDIES ON THE MARKET FOR WHOLESALE BROADBAND ACCESS (INCLUDING BITSTREAM ACCESS) IMPOSED AS A CONSEQUENCE OF A POSITION OF SIGNIFICANT MARKET POWER IN THE RELEVANT MARKET) a také s připravovaným doporučením EK - Commision Recommendation on consistent non-discrimination obligation and costing methodologies to promote competition and enhance the broadband investment environment.

Graf č. 51: **Vývoj počtu účastníků využívajících maloobchodní služby společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.**

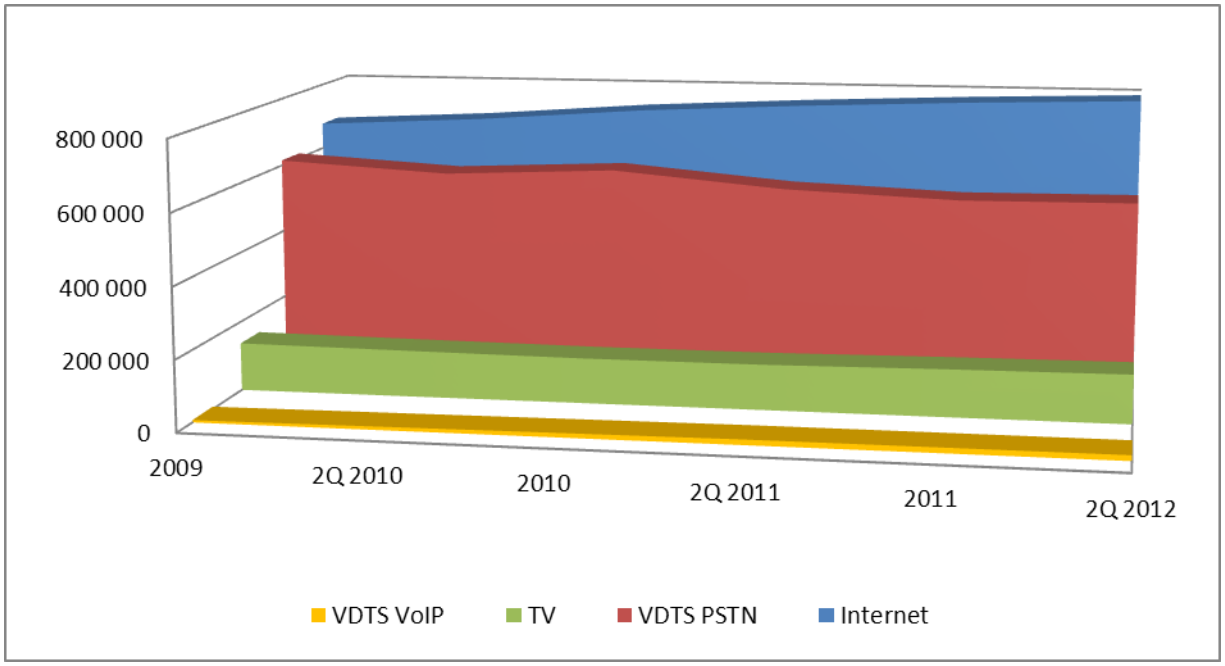

Pozn.: Služby přístupu k veřejně dostupné telefonní službě prostřednictvím PSTN sítě zobrazené v grafu představují pouze ty služby, které odebírají zákazníci mající zároveň přístup k síti Internet. Veřejně dostupná telefonní služba poskytovaná prostřednictvím protokolu IP (VDTS VoIP) představuje všechny aktivní přípojky prostřednictvím širokopásmového přístupu, na kterých je tato služba poskytována, přičemž společnost Telefónica Czech Republic, a.s. uvádí, že službu VoIP poskytuje vždy se službou přístupu k síti Internet. Služby přenosu televizního vysílání - IPTV (TV) představují všechny zákazníky této služby (počet zákazníků využívající služby TV bez přístupu k síti Internet je zanedbatelný, v roce 2010 společnost Telefónica Czech Republic, a.s. uvedla tento počet nižší než 0,5 % ze všech zákazníků s přístupem k síti Internet).

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze do dvou let od uplatnění nápravných opatření a současně s analýzou relevantního trhu č. 4.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Na základě hodnocení výhledového stavu trhu, při použití metodiky BEREC, uvedené ve společné pozici BoR (12) 128[69]) a na základě hodnocení Evropské komise k danému trhu Úřad určil níže uvedené potenicální tržní problémy.

1. **Odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu širokopásmový přístup ke své síti (založené jak na kovovém vedení s technologií xDSL, tak na optických sítích FTTx)

[69]) REVISED BEREC COMMON POSITION ON BEST PRACTICE IN REMEDIES ON THE MARKET FOR WHOLESALE BROADBAND ACCESS (INCLUDING BITSTREAM ACCESS) IMPOSED AS A CONSEQUENCE OF A POSITION OF SIGNIFICANT MARKET POWER IN THE RELEVANT MARKET

2. **Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) diskriminovat alternativní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb, a to neposkytováním, případně opožděným poskytováním informací ohledně změn v topologii sítě či ohledně změn v poskytování nabízených služeb

3. **Nepřiměřené požadavky:** SMP podnik by mohl vzhledem ke svým velkoobchodním partnerům a koncovým uživatelům uplatňovat nepřiměřené požadavky při změně poskytovatele služby koncového uživatele (viz 4.1.3, bod e))

4. **Cenová diskriminace:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) cenově diskriminovat alternativní podnikatele vůči své vlastní maloobchodní divizi uplatňováním stlačování marží či křížového financování

Úřad navrhuje na základě výsledků analýzy uložit podniku s významnou tržní silou soubor povinností, které by měly významnou měrou přispět k rozvoji konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu širokopásmového přístupu.

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

   1) uveřejnit referenční nabídku přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně popisu příslušných nabídek, smluvních podmínek a cen),

   2) uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),

   3) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové výkonnostní indikátory (KPI);

b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

   1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,

   2) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvlášť pro služby poskytované na kovovém vedení a zvlášť pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

   1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,

2) Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;

e) nenavrhuje se;

f) nenavrhuje se.

Odůvodnění návrhu nápravných opatření

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží podniku s významnou tržní silou povinnosti průhlednosti, nediskriminace, povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů a povinnost přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům.

a) povinnost průhlednosti

Povinnost průhlednosti úzce souvisí s povinností umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům.

Společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. bude uložena povinnost publikovat referenční nabídku přístupu k síti pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu, a to podle náležitostí stanovených opatřením obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn (dále jen „OOP č. 7“).

Dále bude společnosti uložena povinnost publikovat referenční nabídku přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům tak, aby bylo možno na jejím základě poskytovat služby na souvisejícím maloobchodním trhu, a to podle náležitostí stanovených OOP č. 7, a také publikovat klíčové výkonnostní indikátory (KPI).

Úřad očekává, že takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti subjektů na trhu a zájemců o vstup na trh, a tím pozitivně ovlivní jejich možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

b) povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace bude uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a těmto ostatním podnikatelům byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. pro služby vlastní.

Úřad očekává, že takto uložená povinnost nediskriminace zajistí k výše uvedené povinnosti průhlednosti právní jistotu novým zájemcům o vstup na trh při přípravě jejich obchodních plánů. Povinnost nediskriminace by měla zajistit nejen technickou, ale i ekonomickou replikovatelnost služeb poskytovaných SMP operátorem jak pro služby poskytované prostřednictvím kovového, tak pro služby poskytované prostřednictvím optického vedení. Tato povinnost bude navržena s ohledem na chystané Doporučení EK[70]).

[70]) Commision Recommendation on consistent non-discrimination obligation and costing methodologies to promote competition and enhance the broadband investment environment.

c) povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů

Na základě této povinnosti bude prokazatelné, že nedochází při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni k neodůvodněnému křížovému financování a dále budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Údaje z oddělené evidence nákladů a výnosů neslouží pouze pro (případné) stanovení regulované ceny, ale jsou nezbytné jednak k porovnání nákladů na regulované služby, jejich výnosů a současně ke komplexnímu hodnocení plnění nápravných opatření jako jsou nediskriminace, zákaz stlačování marží (margin squeeze), neodůvodněné křížové financování a jednak k vyhodnocování ziskovosti služeb na relevantních trzích.

Rovněž i s ohledem na Doporučení Komise o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA) bude oddělená evidence nákladů a výnosů vedena zvlášť pro služby poskytované na kovovém vedení a zvlášť pro služby poskytované na optickém vedení.

d) povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům je navržena proto, aby alternativním operátorům bylo technicky umožněno využívat velkoobchodní širokopásmový přístup a poskytovat služby s využitím těchto přístupů bez nutnosti budovat vlastní novou infrastrukturu ke koncovému uživateli. V rámci této povinnosti bude Úřad specifikovat detailní dílčí povinnosti, které přispějí k možnosti alternativních operátorů diferencovat své služby. Jedná se zejména o definování nového bodu přístupu, který bude umístěn v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN). Zároveň bude zachován i přístup na IP vrstvě. Dále se bude jednat o povinnosti naked DSL, povinnosti související s přechodem koncových uživatelů mezi poskytovateli, s přechodem mezi jednotlivými velkoobchodními nabídkami společnosti Telefónica Czech Republic, a.s., povinnost poskytnout garanci servisní podpory, povinnost související s dostupností služby a povinnost poskytnout různou úroveň agregace.

e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1

Toto nápravné opatření nelze uložit na tomto relevantního trhu.

f) povinnost související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona

S ohledem na závěr kapitoly Ceny a ziskovost, která neprokázala, že by na relevantním trhu docházelo bez uplatnění cenové regulace k účtování nepřiměřeně vysokých cen, se Úřad rozhodl cenovou regulaci formou stanovení maximálních cen neukládat. Úřad má dále za to, že konkurenční tlak, kterému je společnost Telefónica Czech Republic, a.s. vystavena na souvisejícím maloobchodním trhu ze strany CATV a WiFi poskytovatelů služeb je natolik silný, že výrazně omezuje nezávislost společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. při stanovování cen svých služeb na maloobchodní úrovni. Za situace, kdy Úřad neidentifikoval účtování nepřiměřeně vysokých cen na velkoobchodním trhu a na maloobchodní úrovni je nezávislost společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. při určování cen svých služeb značně omezena, se jako přiměřené nápravné opatření v cenové oblasti jeví kontrola cenového rozpětí mezi službami z relevantního a souvisejícího maloobchodního trhu. Toto ověřování bude Úřad provádět v rámci kontroly plnění povinnosti nediskriminace a vedení oddělené evidence nákladů a výnosů, jež se (mimo jiné) ukládá za účelem prokázání, že při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni nedochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Část E – Vypořádání připomínek

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Obsah

Část A 3
Část B – Metodika 3
Část C – Analýza 20
1. Úvod 20
2. Definování relevantního trhu 21
2.1 Věcné vymezení 21
2.1.1 Úvod 21
2.1.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu 24
2.1.2.1 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – použité infrastruktury, technologie, služby a aplikace 34
2.1.2.2 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – vymezení základních vstupů 36
2.1.2.3 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – postup zkoumání zastupitelnosti u jiných způsobů přístupu 38
2.1.2.4 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“) 39
2.1.2.5 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken (dále jen „FTTx přístup“) 44
2.1.2.6 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (dále jen „CATV přístup“) 47
2.1.2.7 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“) 51
2.1.2.8 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS – dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS přístup“ 56
2.1.2.9 Ostatní technologie a balíčky služeb 60
2.1.2.10 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu 62
2.1.3 Velkoobchodní trh širokopásmového přístupu 63
2.1.3.1 Definice velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací a vymezení základních vstupů 63
2.1.3.2 Zkoumání zastupitelnosti na velkoobchodním trhu 63
2.1.3.2.1 Zkoumání přímých vlivů – posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky 64
2.1.3.2.2 Zkoumání nepřímých vlivů 66
2.1.3.3 Popis realizace přístupu k datovému toku u základních vstupů velkoobchodního trhu 67
2.1.3.4 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v xDSL síti 69
2.1.3.5 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v FTTx síti 74
2.1.3.6 Shrnutí velkoobchodního širokopásmového přístupu v xDSL a FTTx síti 76
2.1.3.7 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – přímé vlivy 76
2.1.3.7.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV) 76
2.1.3.7.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi) 80
2.1.3.8 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – nepřímé vlivy 81
2.1.3.9 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu 81
2.2 Územní vymezení 81
2.2.1 Předběžná analýza homogennosti podmínek na území ČR 82

2.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test 82
2.2.1.2 Hodnocení homogennosti konkurenčního prostředí....83
2.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly 83
2.2.1.2.2 Ceny uplatňované incumbentem a alternativními operátory....83
2.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím 83
2.2.2 Závěr územního vymezení 84
2.3 Časové vymezení....84
3. Analýza relevantního trhu 85
3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly....85
3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu 85
3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku 89
3.1.2.1 Celková velikost podniku....89
3.1.2.2 Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné 90
3.1.2.3 Rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb 92
3.1.2.4 Úspory z rozsahu a sortimentu 94
3.1.2.5 Vertikální integrace....94
3.1.2.6 Rozvinutost prodejní a distribuční sítě 94
3.1.2.7 Ceny a ziskovost 95
3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků 116
3.1.3.1 Náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů 116
3.1.4 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu 118
3.1.4.1 Existence konkurence (nepřímé vlivy) 118
3.1.4.2 Překážky pro vstup na trh....128
3.1.4.3 Překážky prohlubování konkurence....130
3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií....130
3.3 Zkoumání společné významné tržní síly 130
3.3.1 Koncentrace trhu 130
3.4 Přenesená významná tržní síla....132
3.5 Závěry k analýze trhu 132
4. Nápravná opatření....133
4.1 Platná regulační opatření....133
4.1.1 Regulace ze zákona....133
4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy 133
4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření....141
4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu 148
4.3 Návrh nápravných opatření 148
Obsah....153
Příloha č.1 – Průzkum maloobchodního broadbandového trhu (SSNIP test)
Příloha č.2 – Průzkum maloobchodního broadbandového trhu (SSNIP test), firemní zákazníci

Příloha č. 1 – Průzkum maloobchodního broadbandového trhu (SSNIP test), rezidentní zákazníci

Hlavní zjištění

- Technologie pro přístup k internetu doma: ADSL 42 %, WiFi 34 %, Kabel 18 %, Mobilní připojení 14 %, Optická síť 8 %.
- Rozdíly ve využívání služeb Internetu v závislosti na technologii připojení jsou minimální. Optická síť je relativně častěji využívaná ke stahování velkých souborů, mobilní připojení se využívá kromě prohlížení webu a e-mailování pouze ke komunikaci na sociálních sítích.

Reakce na zvýšení ceny

- Poskytovatele připojení by při zdražení o 50 Kč změnilo:
  - Celkem 3/4 respondentů.
  - Třetina by preferovala stejnou rychlost za nižší cenu. (Častěji lidé s připojeném přes ADSL).
  - Necelá čtvrtina by hledala nabídku s podobnou cenou, ale vyšší rychlostí. (Významně častěji než ostatní pak ti, kteří využívají optickou síť).
  - Zhruba pětinu by oslovila nabídka s nižší rychlostí za nižší cenu.

- Poskytovatele připojení by při zdražení o 100 Kč změnilo:
  - Celkem 94 % respondentů
  - Více než třetina lidí by hledala nabídku se stejnou rychlostí za nižší cenu. (Častěji uživatelé ADSL)
  - Pro 30 % je cena důležitá – a za nižší cenu by se spokojili i s nižší rychlostí.
  - Čtvrtina by podobnou cenu přijala za předpokladu vyšší rychlosti. (Významně více tuto možnost uváděli uživatelé optické sítě a mobilního připojení).

- V případě změny poskytovatele se preference uživatelů jednotlivých technologií příliš neliší. Pro většinu jsou při výběru poskytovatele důležitější než samotná technologie připojení jiné skutečnosti. Na 1. místě cena a rychlost downloadu, na 2. místě jiné parametry (např. stabilita a rychlost uploadu), výhodná nabídka nějakých dalších služeb na třetím místě.
- Zhruba pro třetinu uživatelů hraje technologie připojení významnou roli. Největší nároky na technologii se ukázaly u uživatelů optické sítě (je důležitá pro 39 % svých uživatelů), nejmenší u uživatelů mobilního připojení (důležitá pro 27 %).
- Při změně poskytovatele by většina respondentů spíše zůstala u stejné technologie. Pouze u uživatelů mobilního připojení jsou preference ostatních technologii téměř vyrovnané.
- Nejvěrnější uživatele má připojení pomocí optické sítě (při změně poskytovatele by 29 % určitě preferovalo tuto technologii). Naopak nejnáchylnější k změně technologie jsou uživatelé mobilních připojení (pouze 10% by ji stále preferovalo).

Otázka č. 1:

Jakou technologii pro přístup k síti Internet doma / případně na chalupě využíváte?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

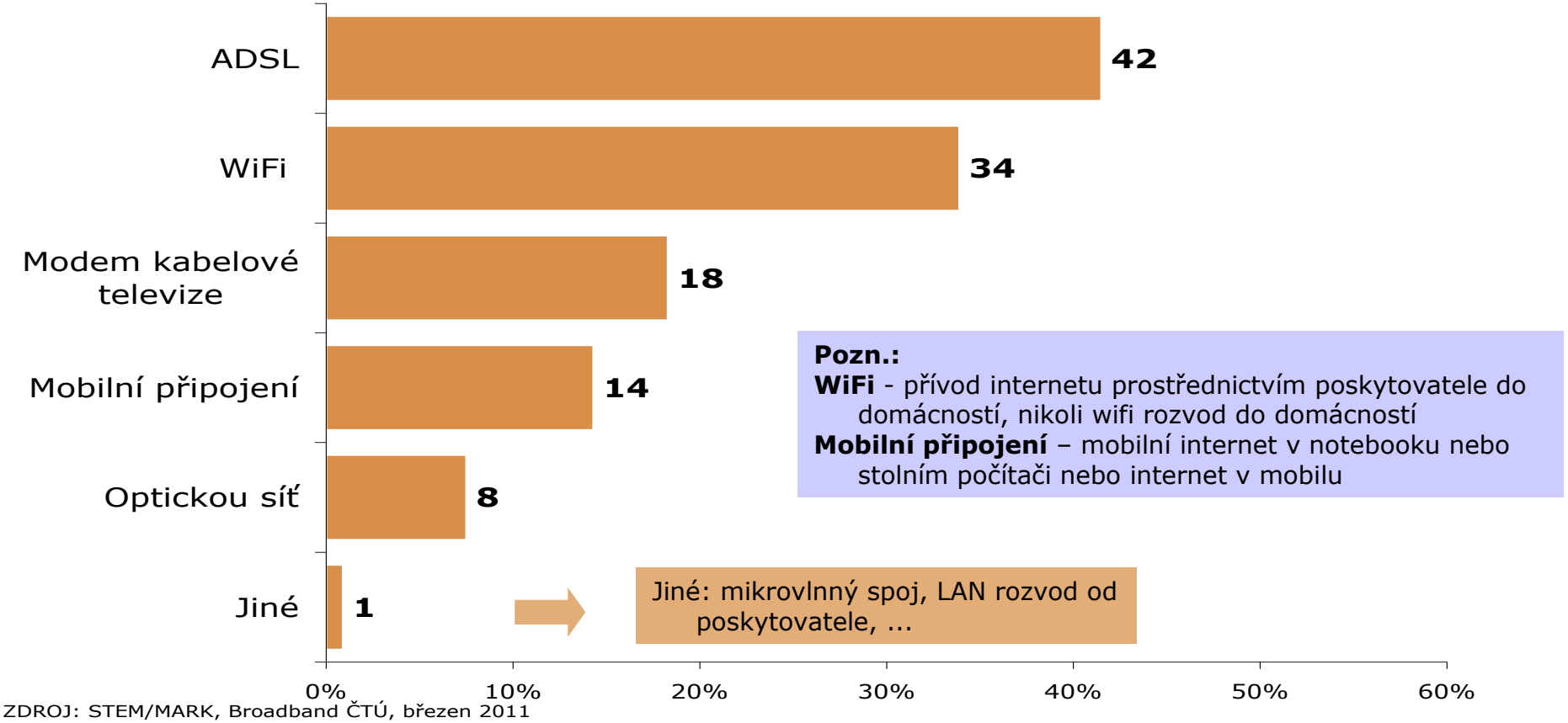

Pozn.:
WiFi - přívod internetu prostřednictvím poskytovatele do domácností, nikoli wifi rozvod do domácností
Mobilní připojení – mobilní internet v notebooku nebo stolním počítači nebo internet v mobilu

Jiné: mikrovlnný spoj, LAN rozvod od poskytovatele, ...

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 2:

Pravidelně využívané služby: Sociální sítě 2/3 internetové populace

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí, respondenti danou službu využívají alespoň přes jednu technologii

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 3:

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?
Využívaná technologie: ADSL

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

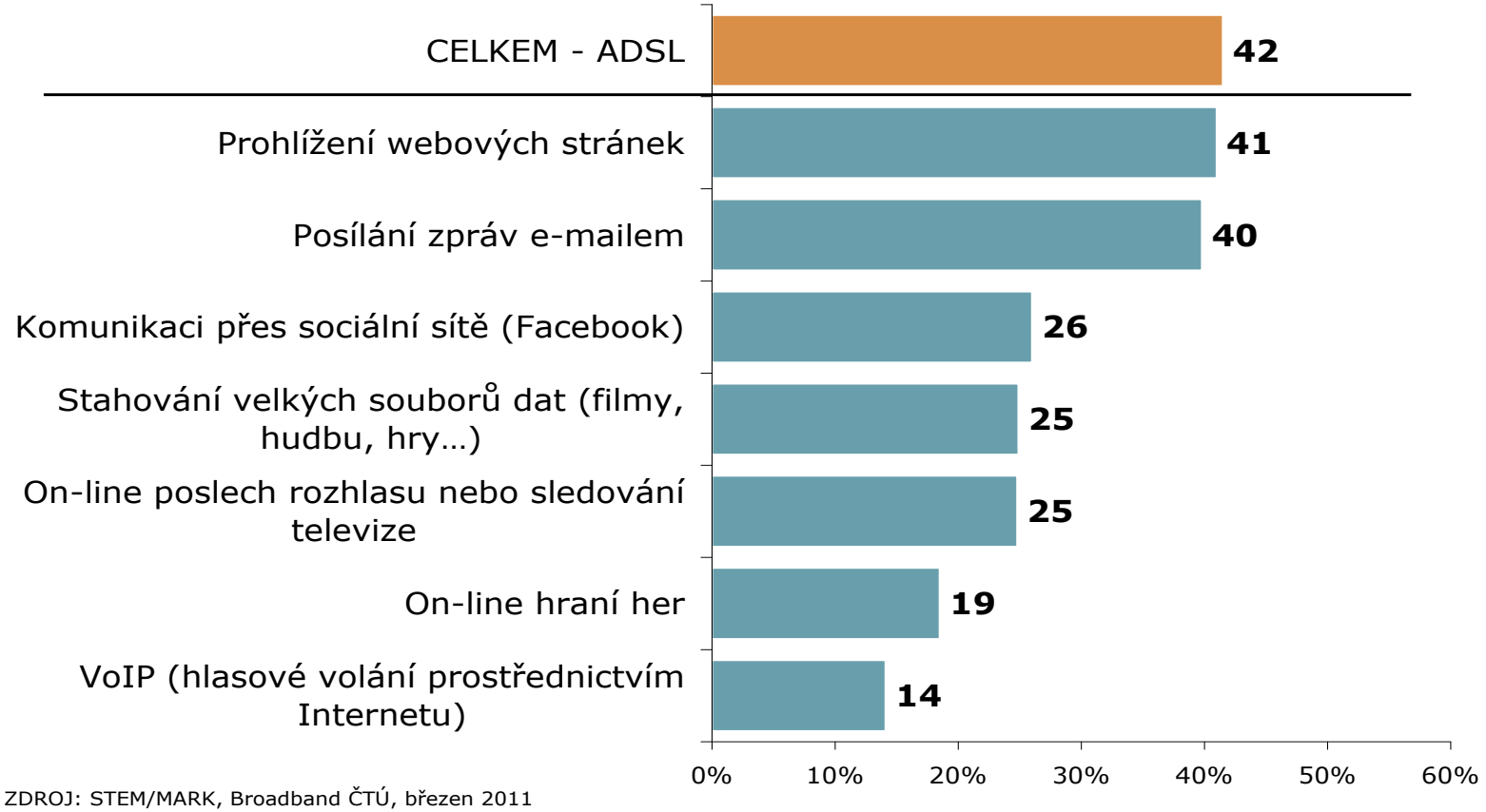

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 4:

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?
Využívaná technologie: WiFi

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

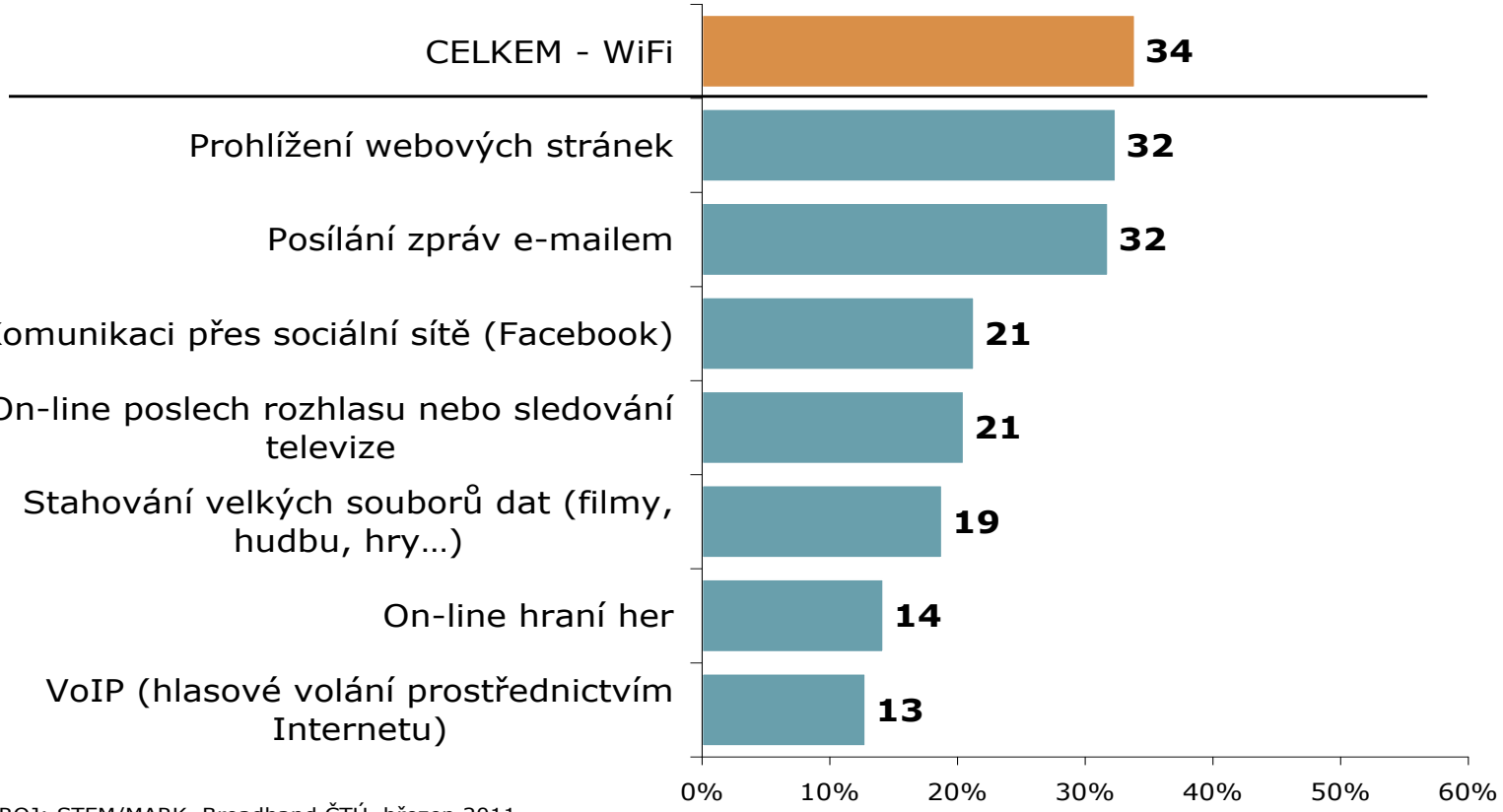

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 5:

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?
Využívaná technologie: MODEM KABELOVÉ TELEVIZE

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

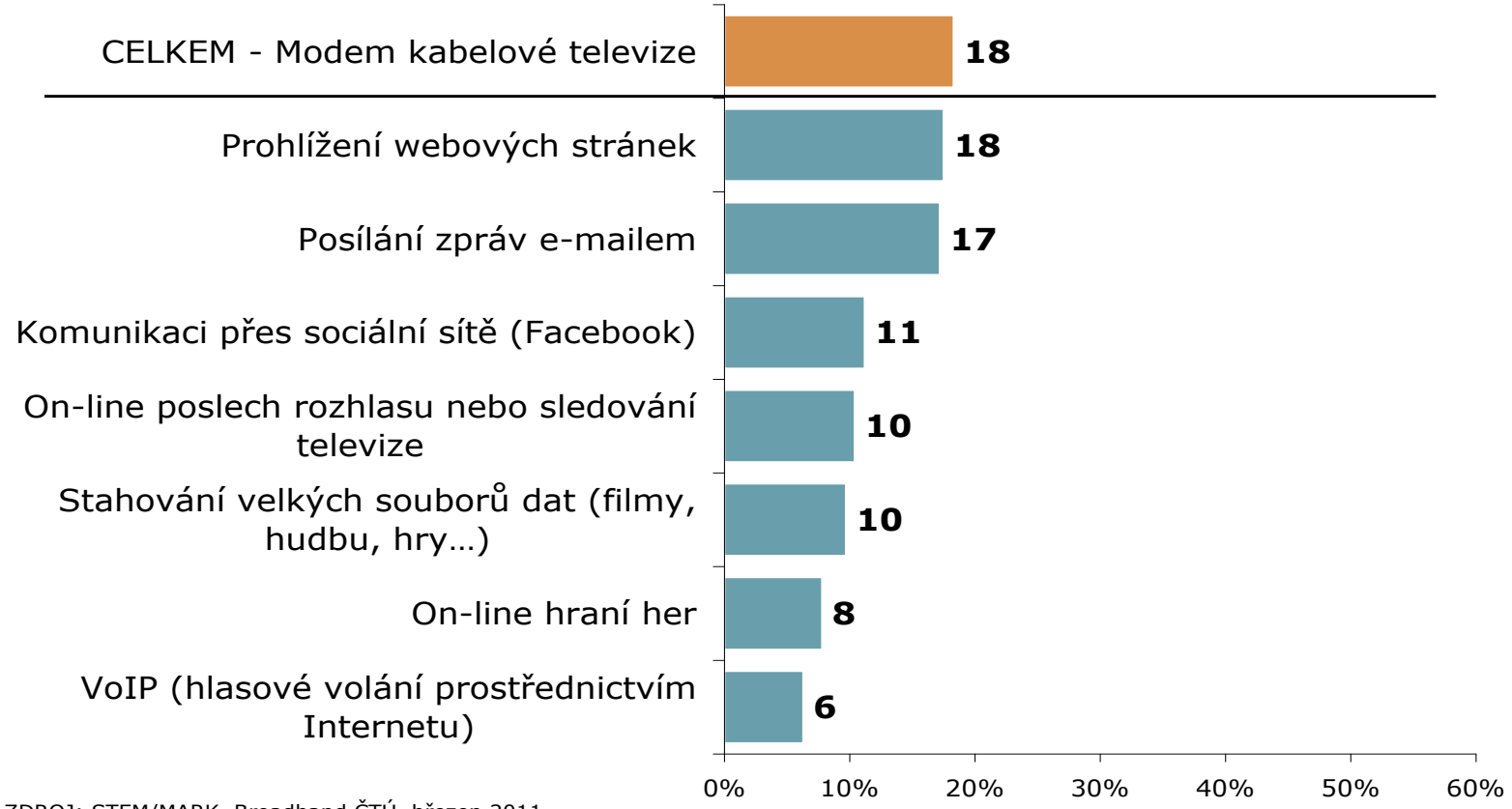

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 6:

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?
Využívaná technologie: MOBILNÍ PŘIPOJENÍ

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

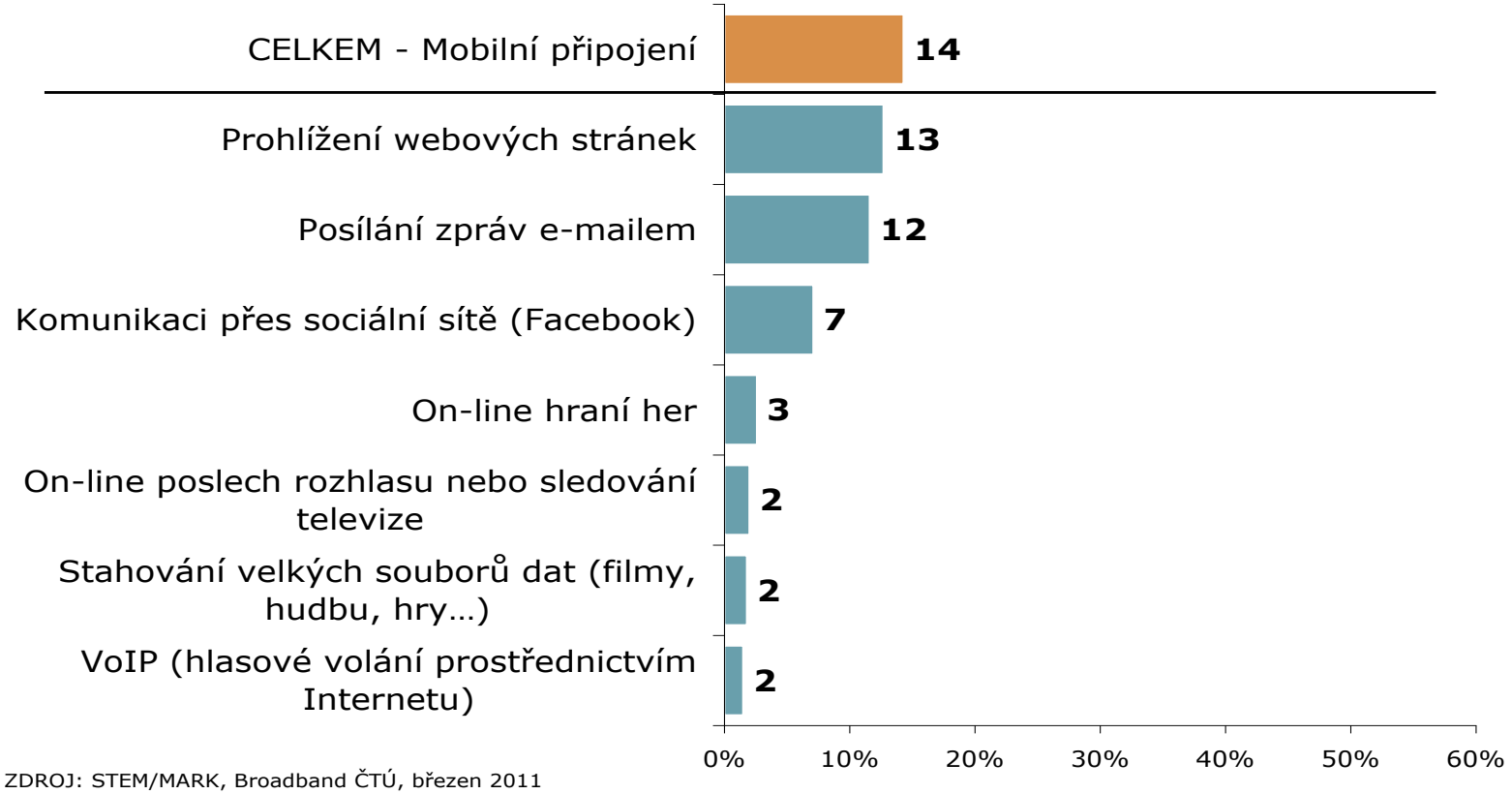

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 7:

Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?
Využívaná technologie: OPTICKÁ SÍŤ

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí

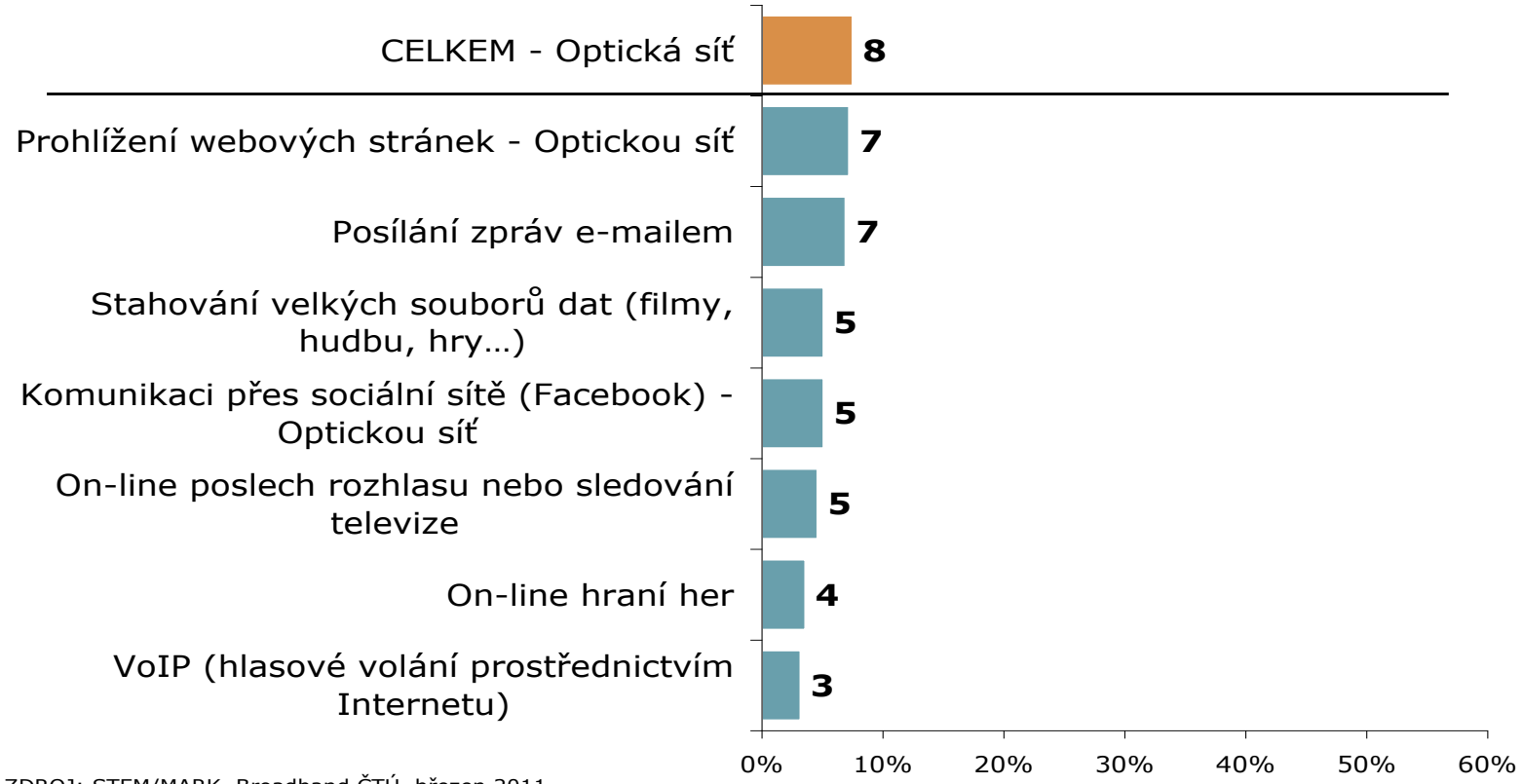

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 8:

Zvýšení ceny o 50 Kč: Polovina bude hledat nižší cenu, čtvrtina vyšší rychlost, čtvrtina nebude nic měnit

Jak byste reagoval/a na zdražení při zachování rozsahu služeb a rychlosti připojení 8Mbit/s za 750 Kč měsíčně.

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

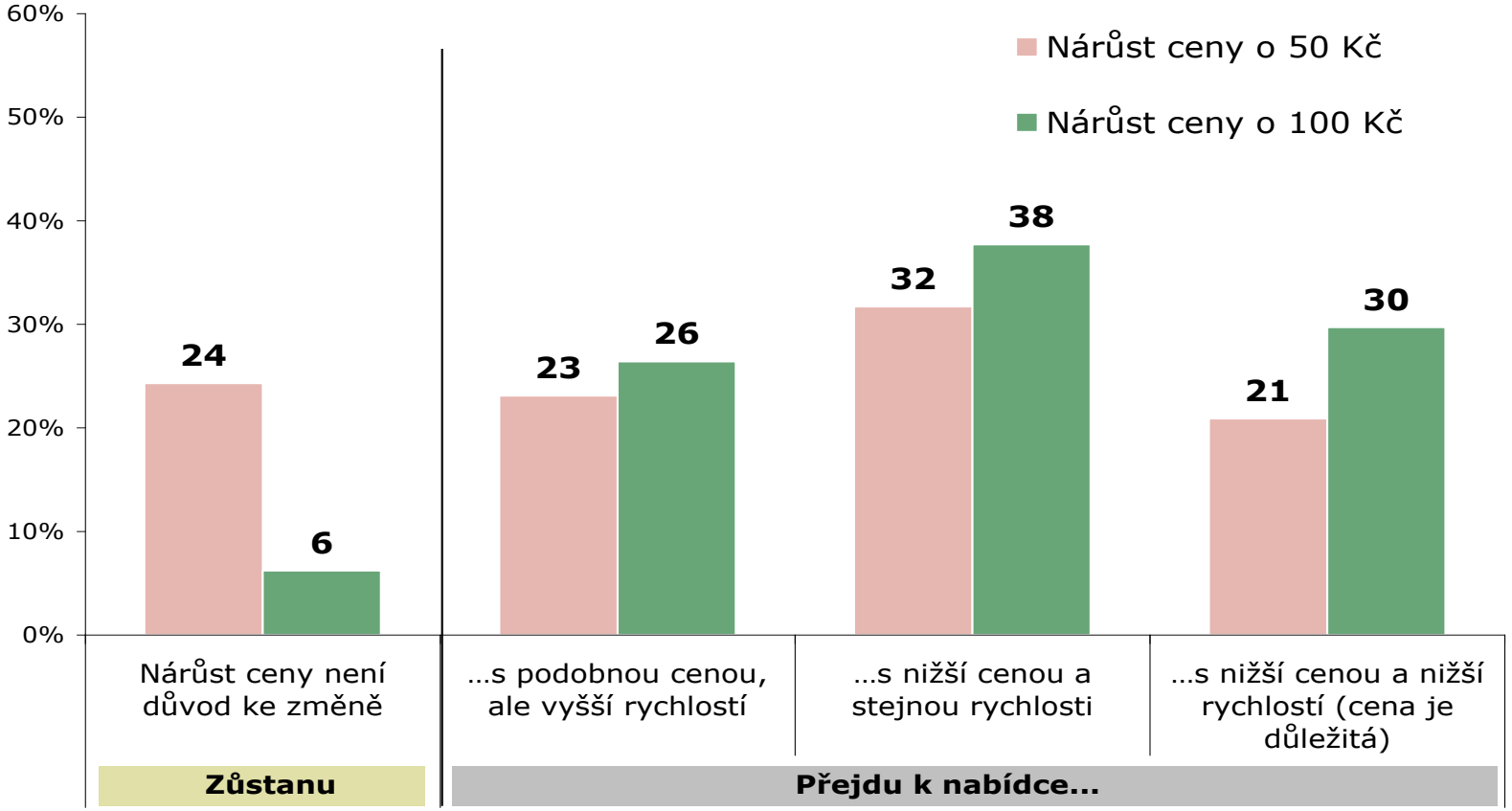

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Nárůst ceny o 50 Kč

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

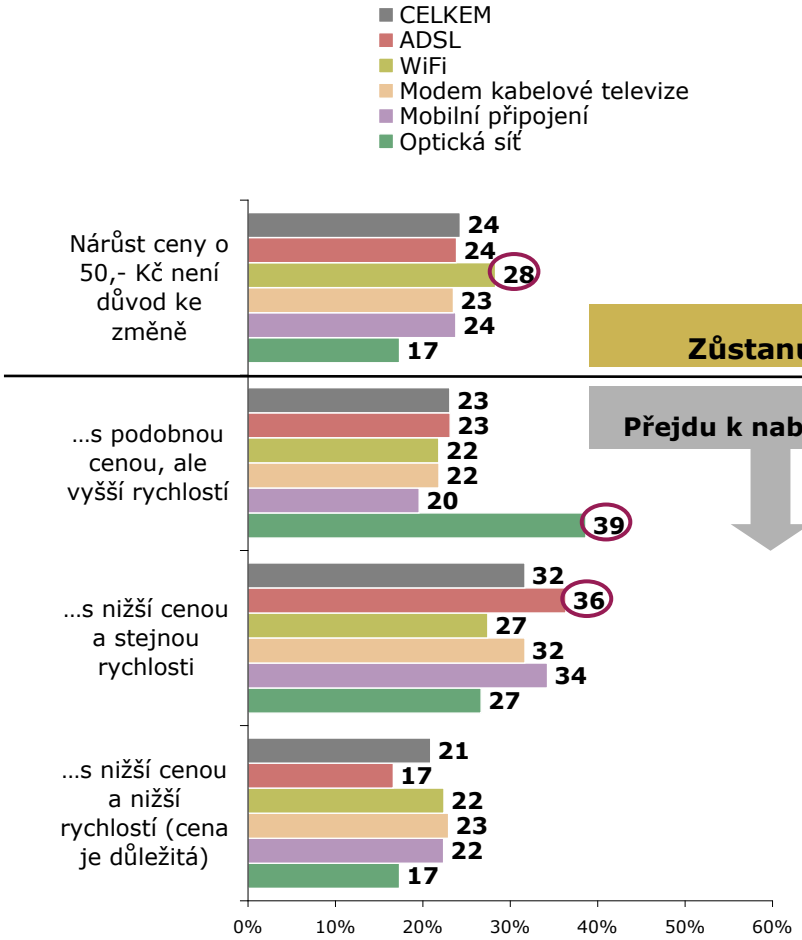

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Nárůst ceny o 100 Kč

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

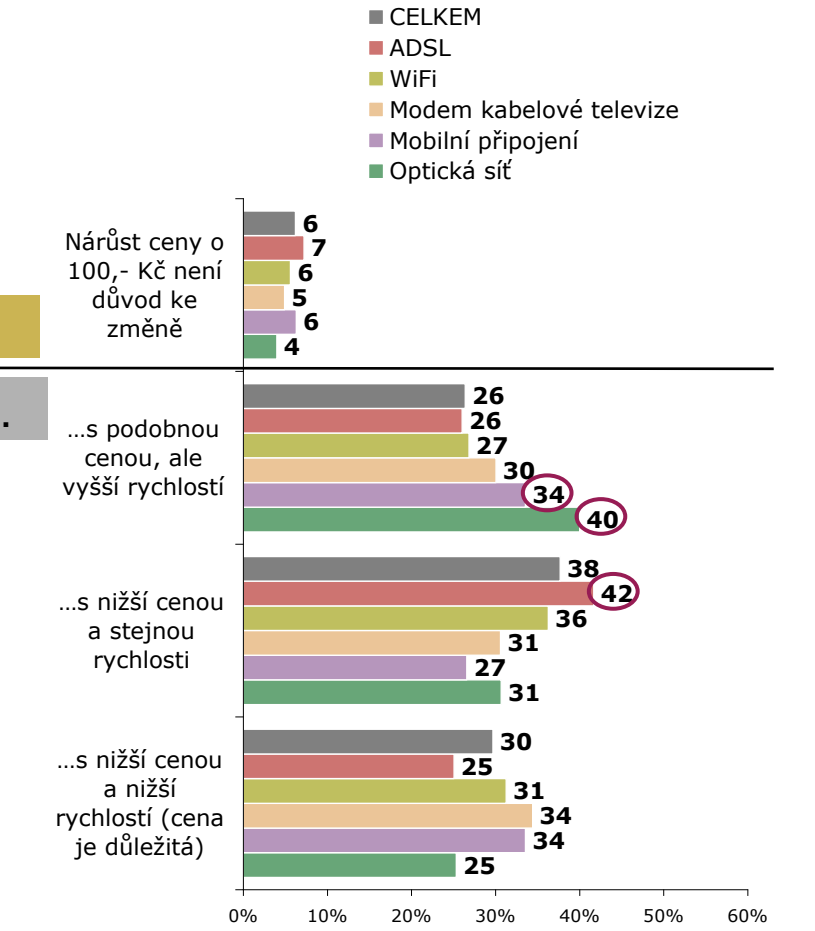

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

- statisticky významně více

Otázka č. 9:

Třetina dotázaných deklaruje důležitost technologie

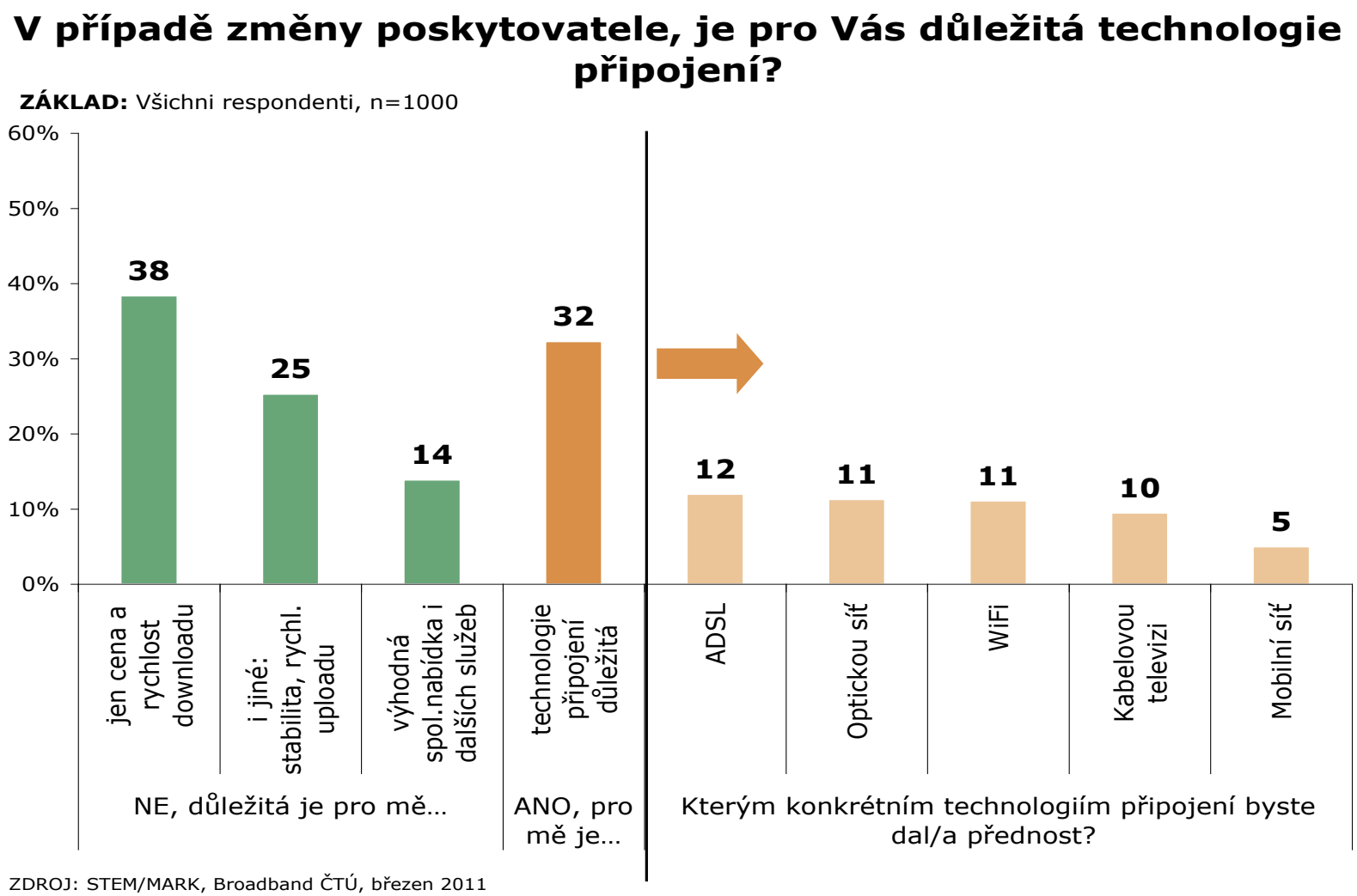

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 10:

Při změně poskytovatele by ADSL zůstalo důležité a preferované pro 19 % jeho uživatelů

V případě změny poskytovatele, je pro Vás důležitá technologie připojení? - Uživatelé ADSL

ZÁKLAD: Respondenti, kteří využívají ADSL, n=415

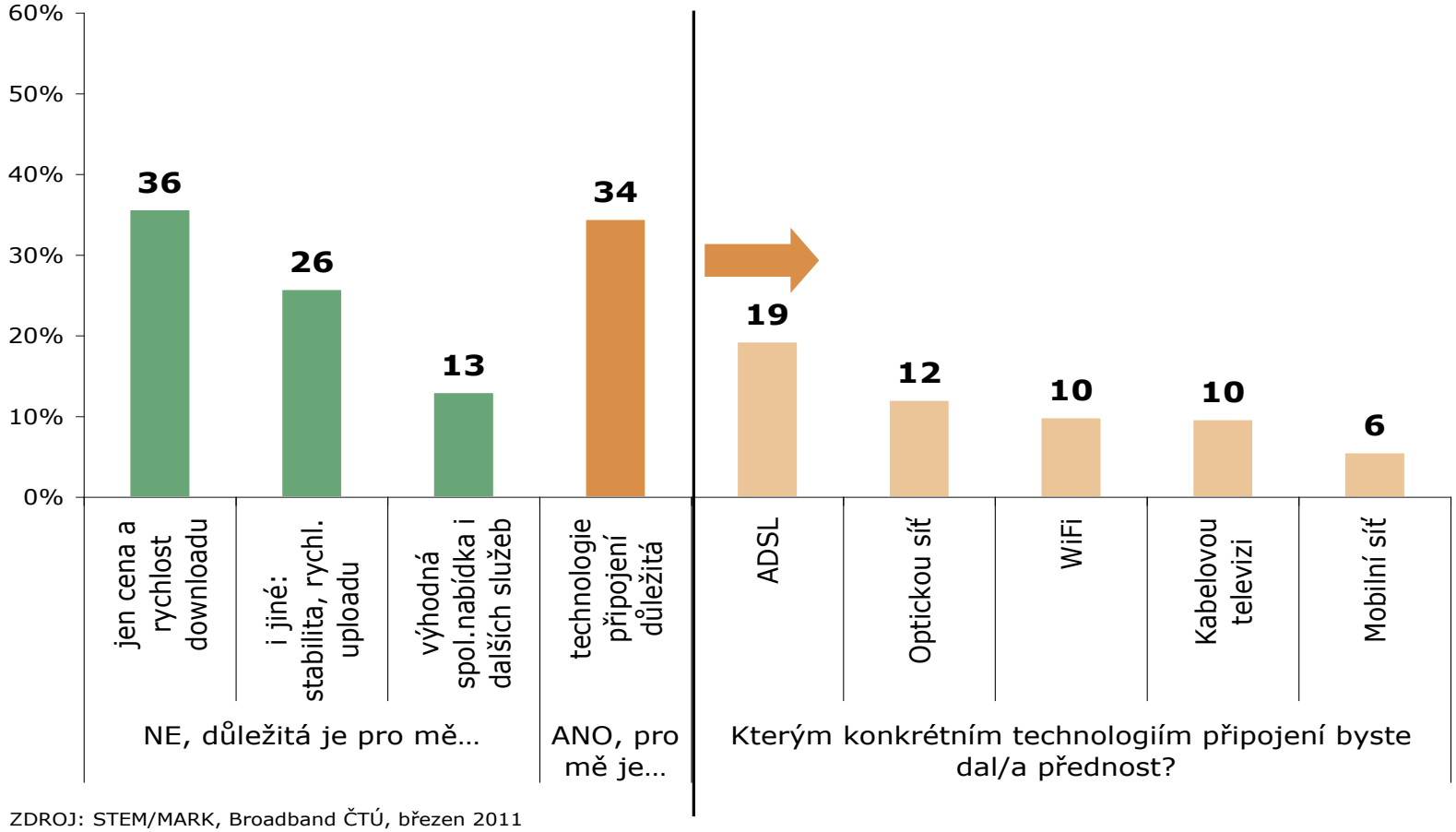

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 11:

Při změně poskytovatele by kabel zůstal důležitý a preferovaný pro 20 % jeho uživatelů

V případě změny poskytovatele, je pro Vás důležitá technologie připojení? - Uživatelé modemu kabelové televize

ZÁKLAD: Respondenti, kteří využívají modem kabelové televize, n=183

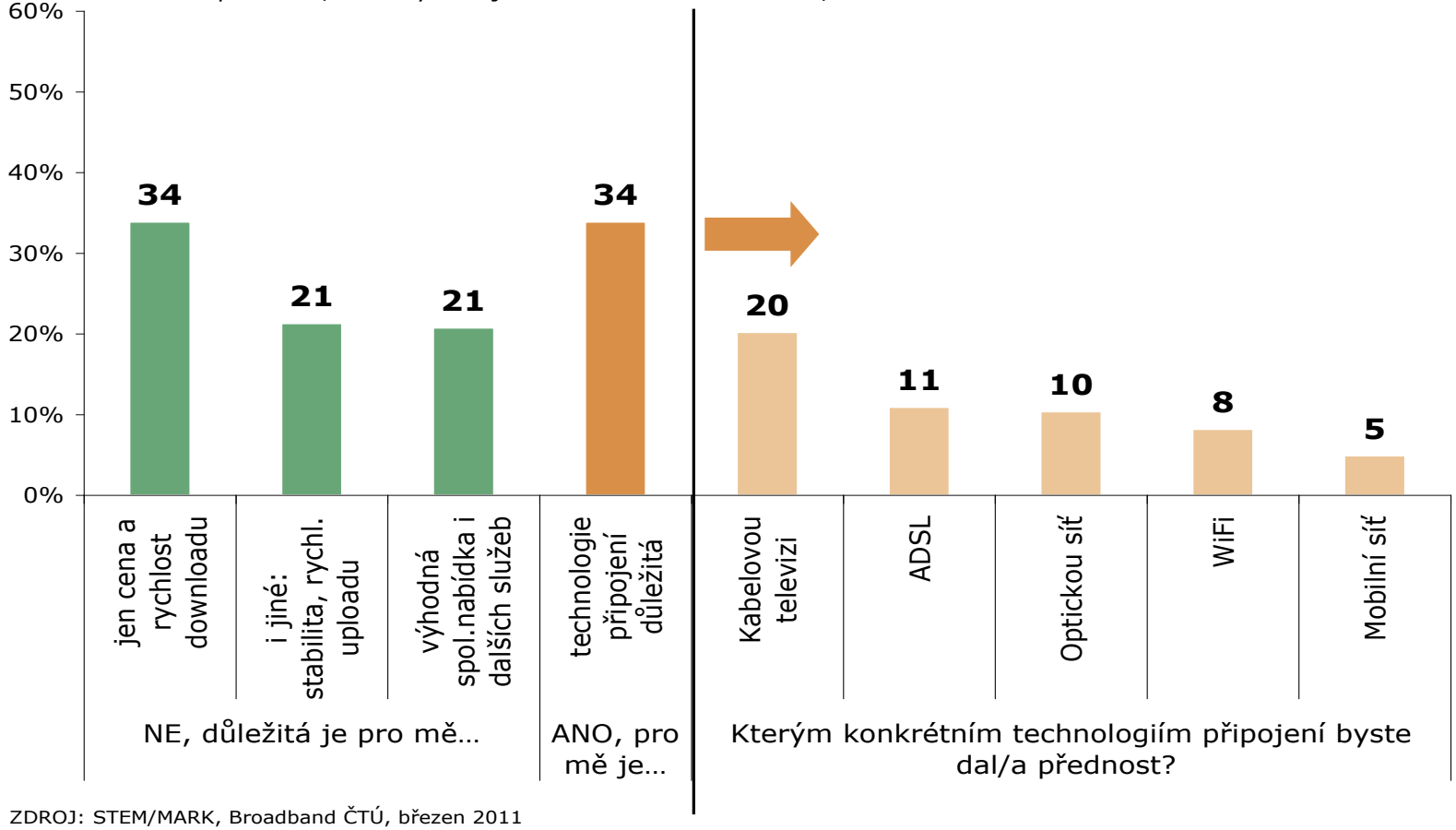

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 12:

Při změně poskytovatele by WiFi zůstalo důležité a preferované pro 16 % jeho uživatelů

V případě změny poskytovatele, je pro Vás důležitá technologie připojení? - Uživatelé WiFi

ZÁKLAD: Respondenti, kteří využívají WiFi, n=339

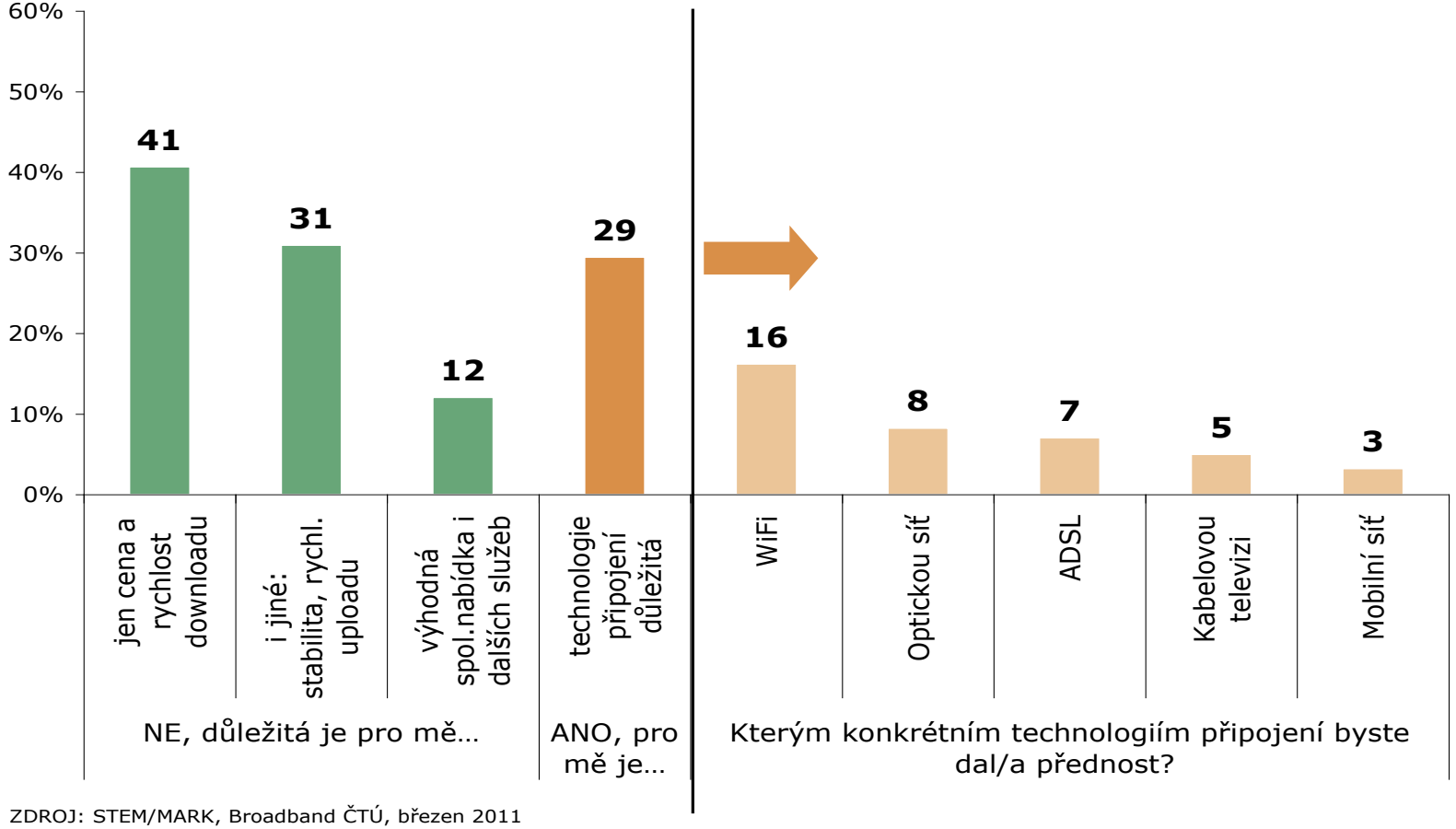

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 13:

Při změně poskytovatele by optická síť zůstala důležitá a preferovaná pro 29 % jejich uživatelů

V případě změny poskytovatele, je pro Vás důležitá technologie připojení? - Uživatelé optické sítě

ZÁKLAD: Respondenti, kteří využívají optickou síť, n=75

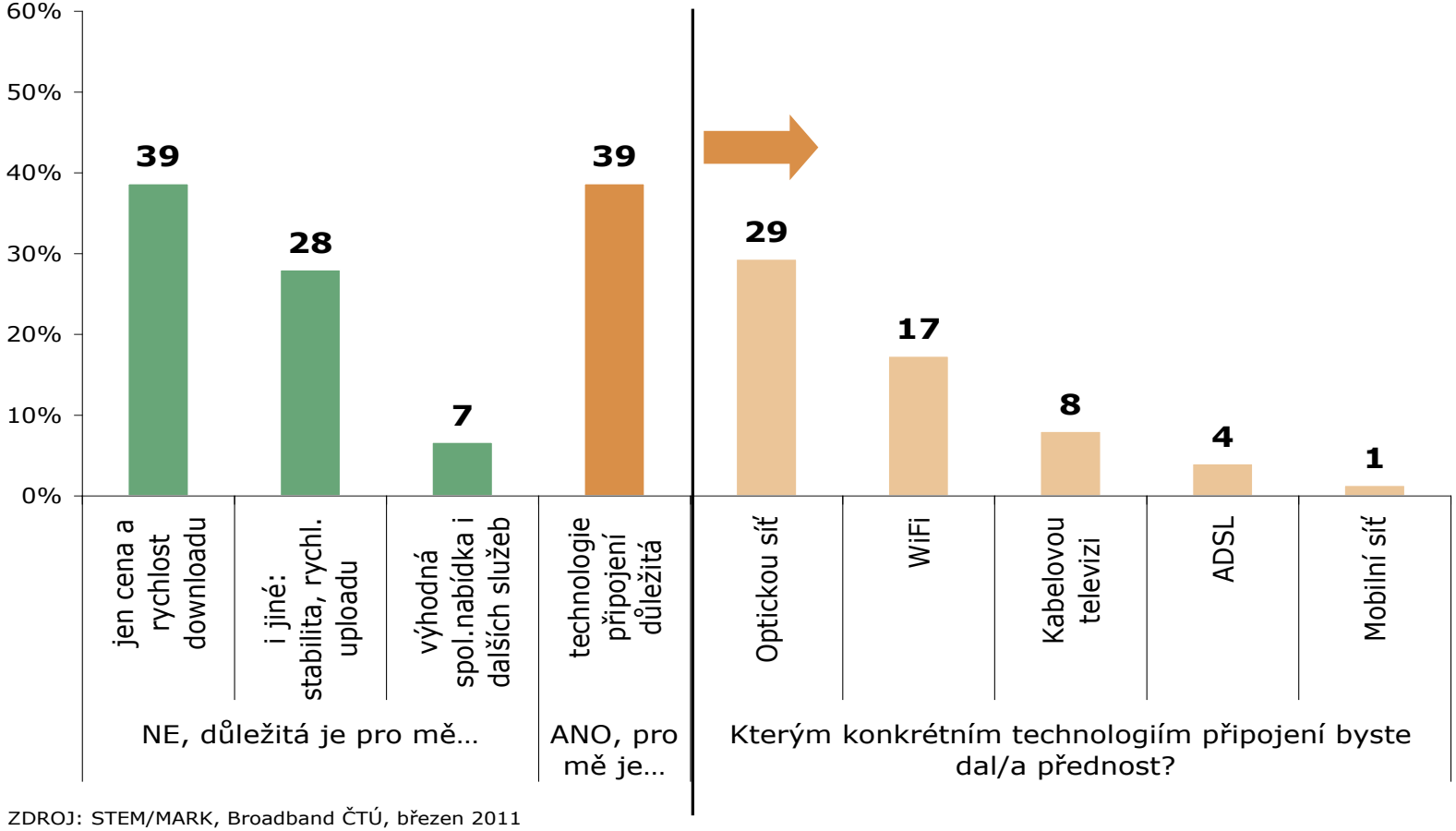

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 14:

Při změně poskytovatele by mobilní připojení zůstalo důležité a preferované pro 10 % jeho uživatelů

V případě změny poskytovatele, je pro Vás důležitá technologie připojení? - Uživatelé mobilního připojení

ZÁKLAD: Respondenti, kteří využívají mobilní připojení, n=143

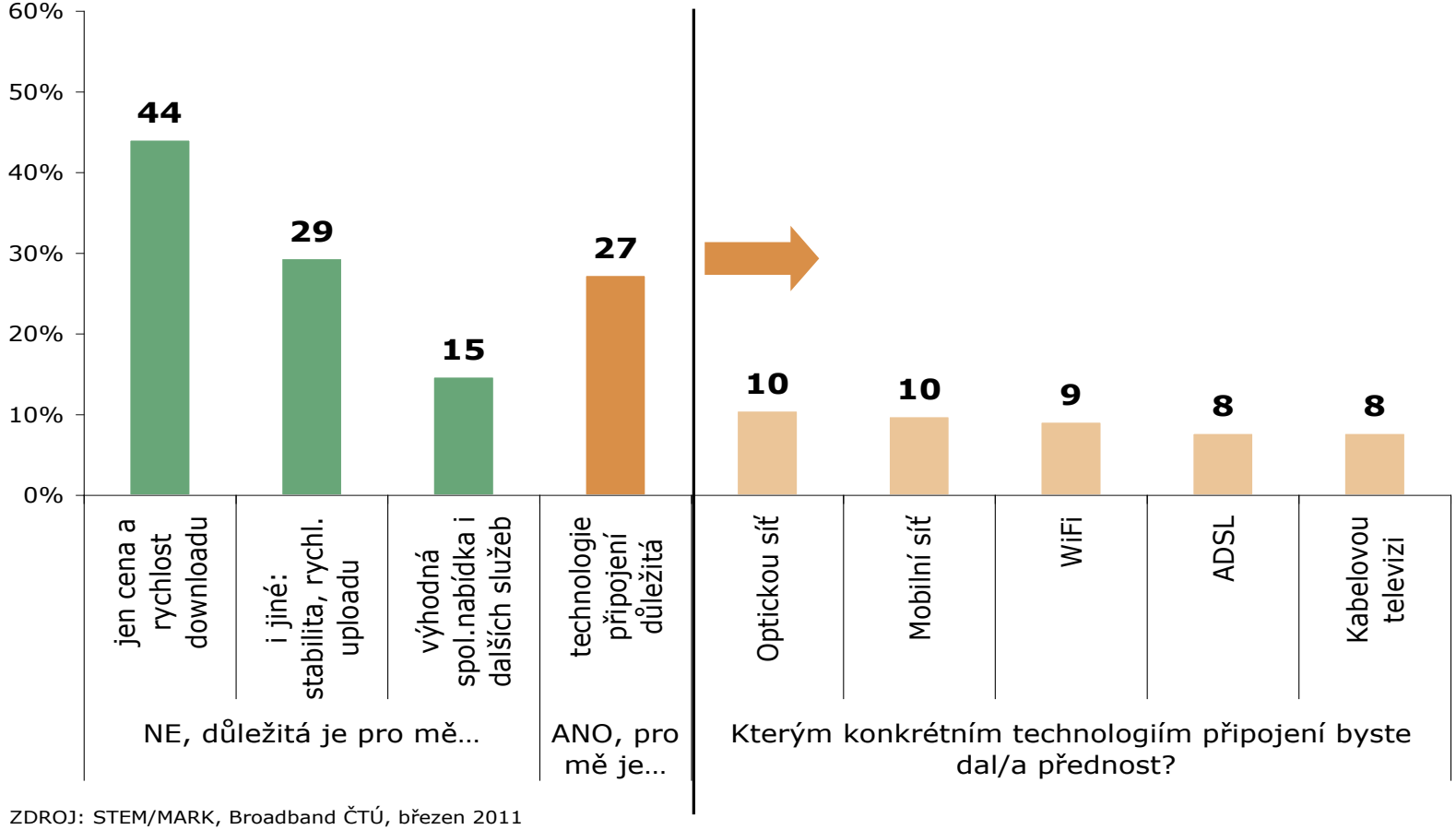

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ, březen 2011

Otázka č. 15:

Polovina respondentů deklaruje ochotu platit do 500 Kč. Méně ochotní platit jsou vysokoškoláci a pražské domácnosti.

Jaká by pro Vás byla maximální přijatelná jednorázová cena za zřízení Internetu u nového poskytovatele? - DOMÁCNOSTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=518

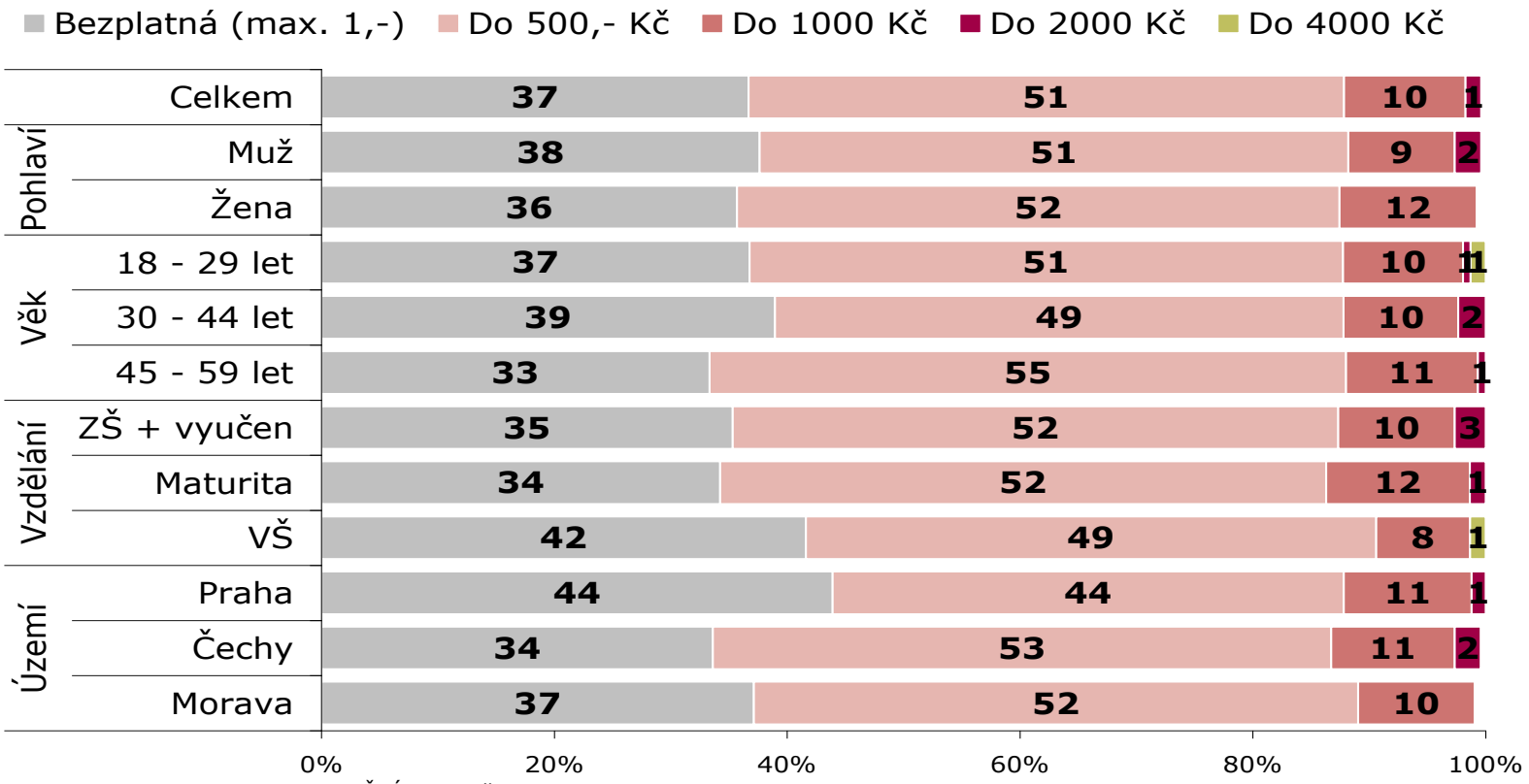

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Příloha č. 2 – Průzkum maloobchodního broadbandového trhu (SSNIP test), firemní zákazníci
Hlavní zjištění

- Jako svou hlavní technologii firmy nejčastěji uvádí ADSL (58 %), Bezdrátové připojení (16 %), Optickou síť (9 %).
  - Necelá polovina oslovených firem (44 %) využívá pouze jednu technologie, nejčastěji ADSL. Většinou se jedná o malé firmy do 10 zaměstnanců.
  - Velké společnosti nad 249 zaměstnanců významně častěji než jiné firmy využívají optickou síť (30 %, což je o 21 procentních bodů více než průměr).
- Nejvyužívanější technologie připojení ve firmách celkově: ADSL (69 %), Mobilní připojení (43 %), WiFi (22 %), bezdrátové připojení (21 %). Mobilní připojení prakticky žádná firma nevyužívá jako hlavní, je však často využívané jako doplňkové.

Reakce na zvýšení ceny o 7 %

- Necelá třetina firem (častěji těch nejmenších do 10 zaměstnanců) by změnu ceny neřešila. **Pouze 15 % velkých firem nad 250 zaměstnanců by neřešila zvýšení ceny**.
- 2/3 firem by přešlo jinam, ovšem za předpokladu, že by u jiného poskytovatele za podobnou cenu dostali také minimálně stávající kvalitu připojení.
  - Pouze 4 % firem by oslovila nabídka nižší ceny s nižší kvalitou – častěji se jedná o firmy z Prahy.

Návratnost vstupního poplatku nového poskytovatele

- Třetina firem, častěji těch nejmenších, by čekala návratnost ve snížené ceně do 3 měsíců.
- Pětině firem, častěji těm nad 249 zaměstnanců, by stačilo vrácení poplatku do 1 roku.
- Žádný vstupní poplatek případnému novému poskytovateli by nechtělo platit 13 % firem.

Důležitost technologie při případné změně poskytovatele

- V případě změny poskytovatele firmy nejčastěji (55 %) preferují jen cenu a přenosovou rychlost.
- Obecně ale platí, že s velikostí firmy roste i preference konkrétní technologie.
- **Nejvyšší** je **preference konkrétní technologie** tedy u firem nad 249 zaměstnanců a především **u firem, které prioritně využívají optickou síť**.
- Nejčastějším zmiňovaným důvodem je v případě optické sítě zaručená kvalita služby. V případě preference ADSL nebo bezdrátového připojením je frekventovaným důvodem dlouhodobá dobrá zkušenost.

Otázka č. 1:

Nejčastější hlavní technologie: ADSL 59% firem jako hlavní připojení

Hlavní technologie pro přístup k Internetu

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

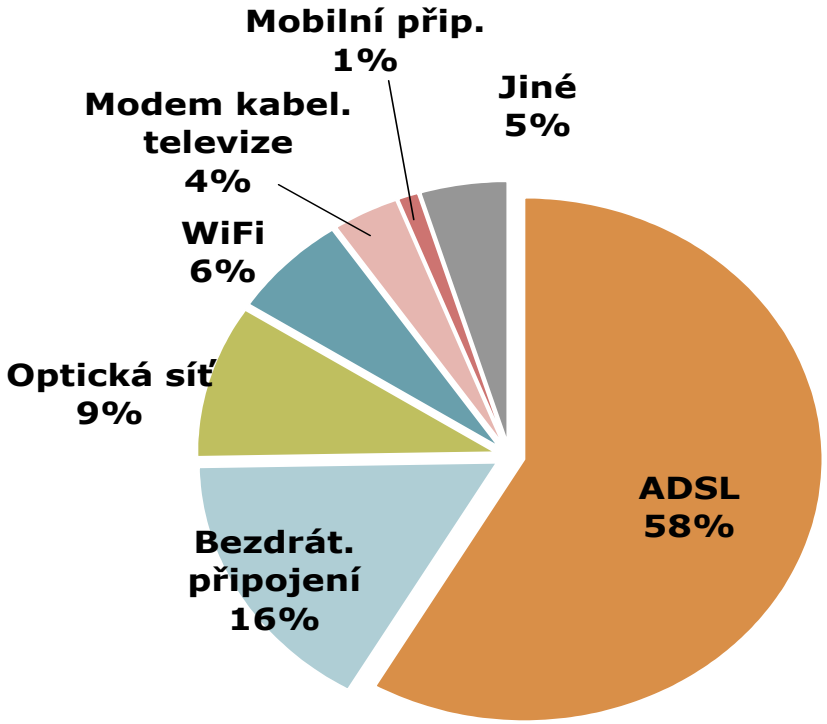

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 2:

Vede ADSL; 2. místo: mobilní připojení; 3. místo WiFi a bezdrát. Připojení

Všechny používané technologie pro přístup k Internetu

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

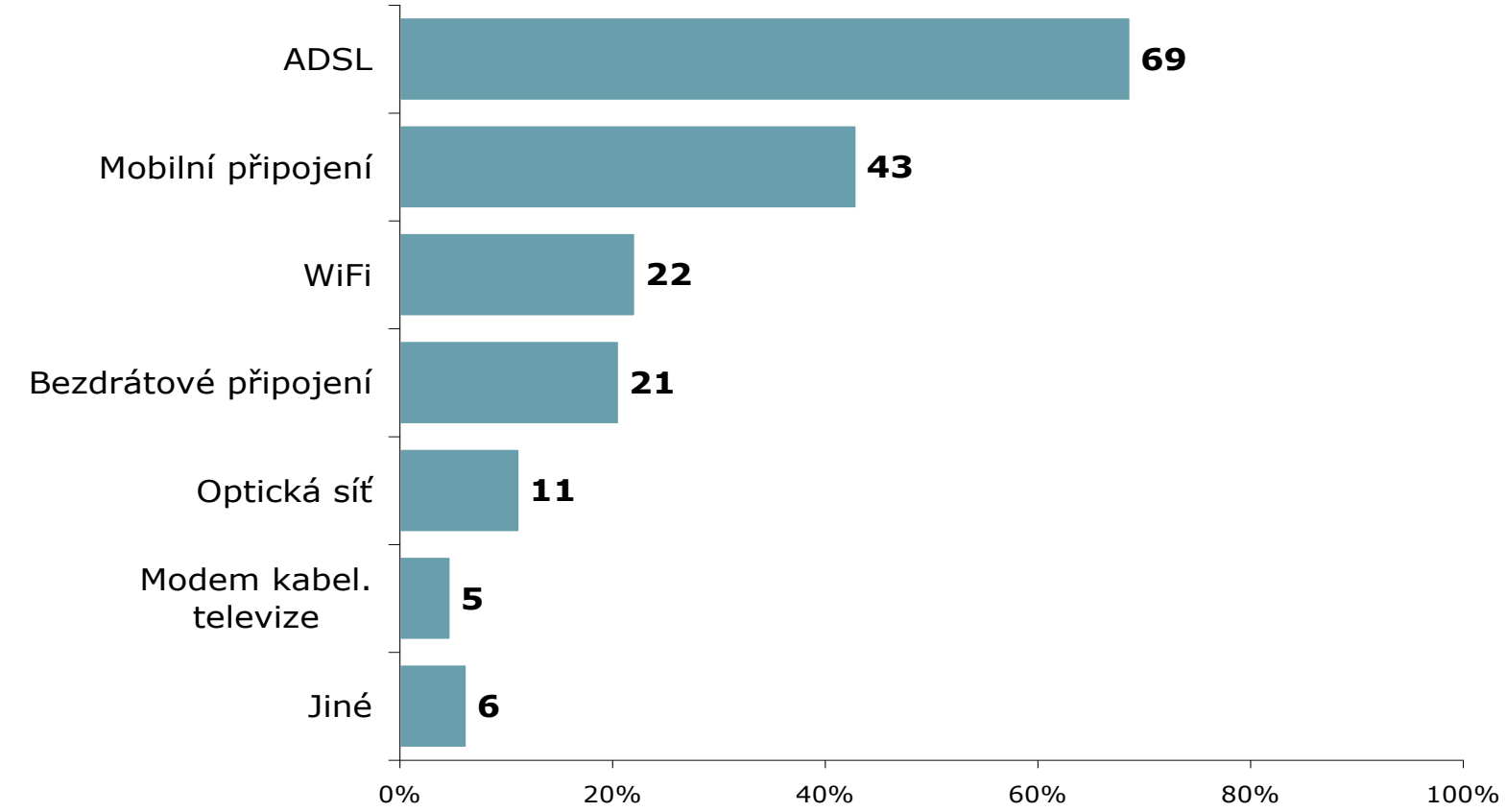

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 3:

Používané technologie – shrnutí

Všechny používané technologie pro přístup k Internetu

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

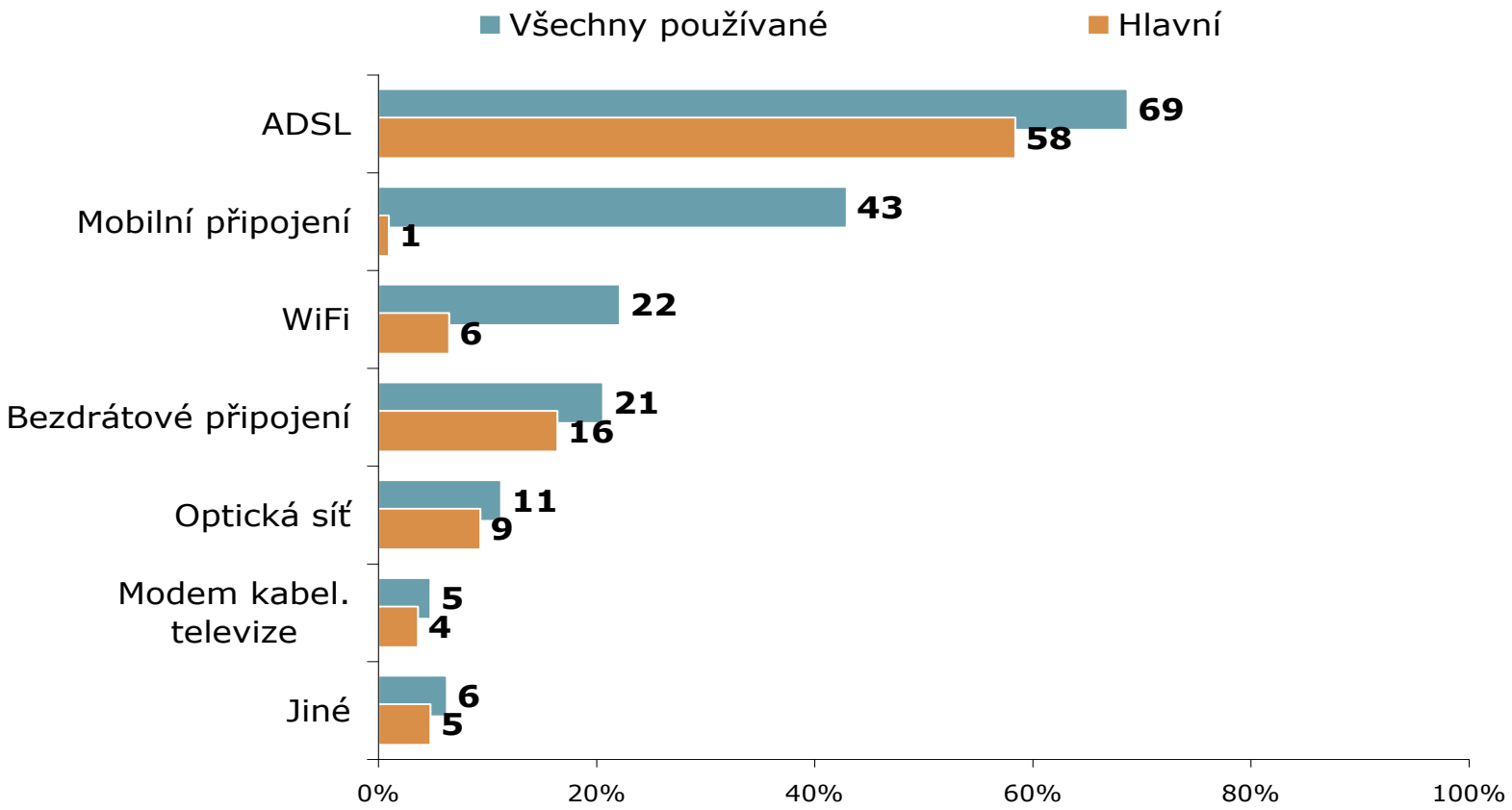

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 4:

Reakce na zvýšení o 7 %: 2/3 přejdou jinam, dostanou-li jinde minimálně stejnou kvalitu

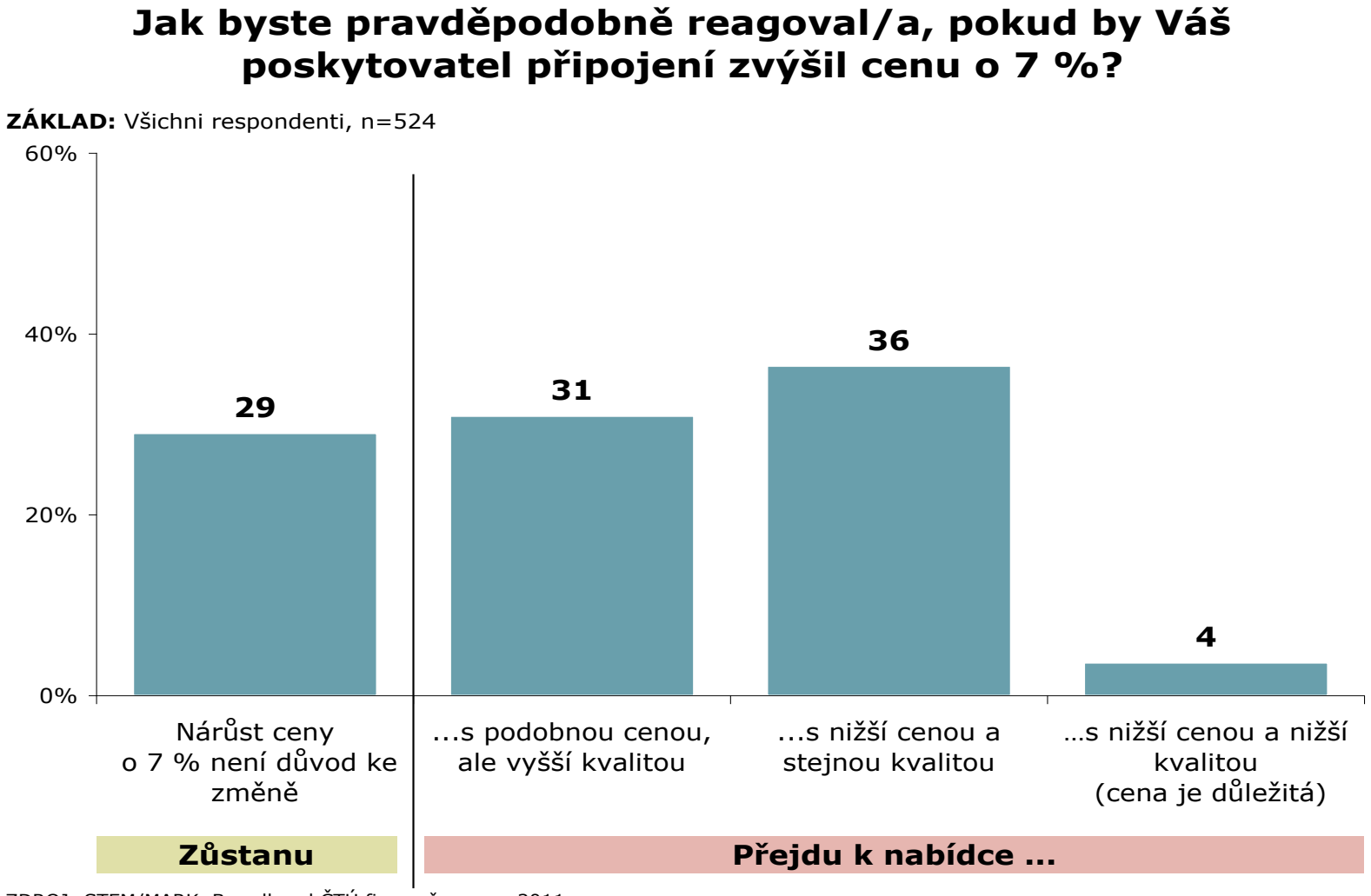

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 5:

Nejméně cenově citliví jsou uživatelé kabelové TV. Vyšší kvalitu by při zvýšení hledali uživatelé bezdrátového připojení.

Jak byste reagoval/a, pokud by Váš poskytovatel připojení zvýšil cenu o 7 %? - podle hlavní technologie

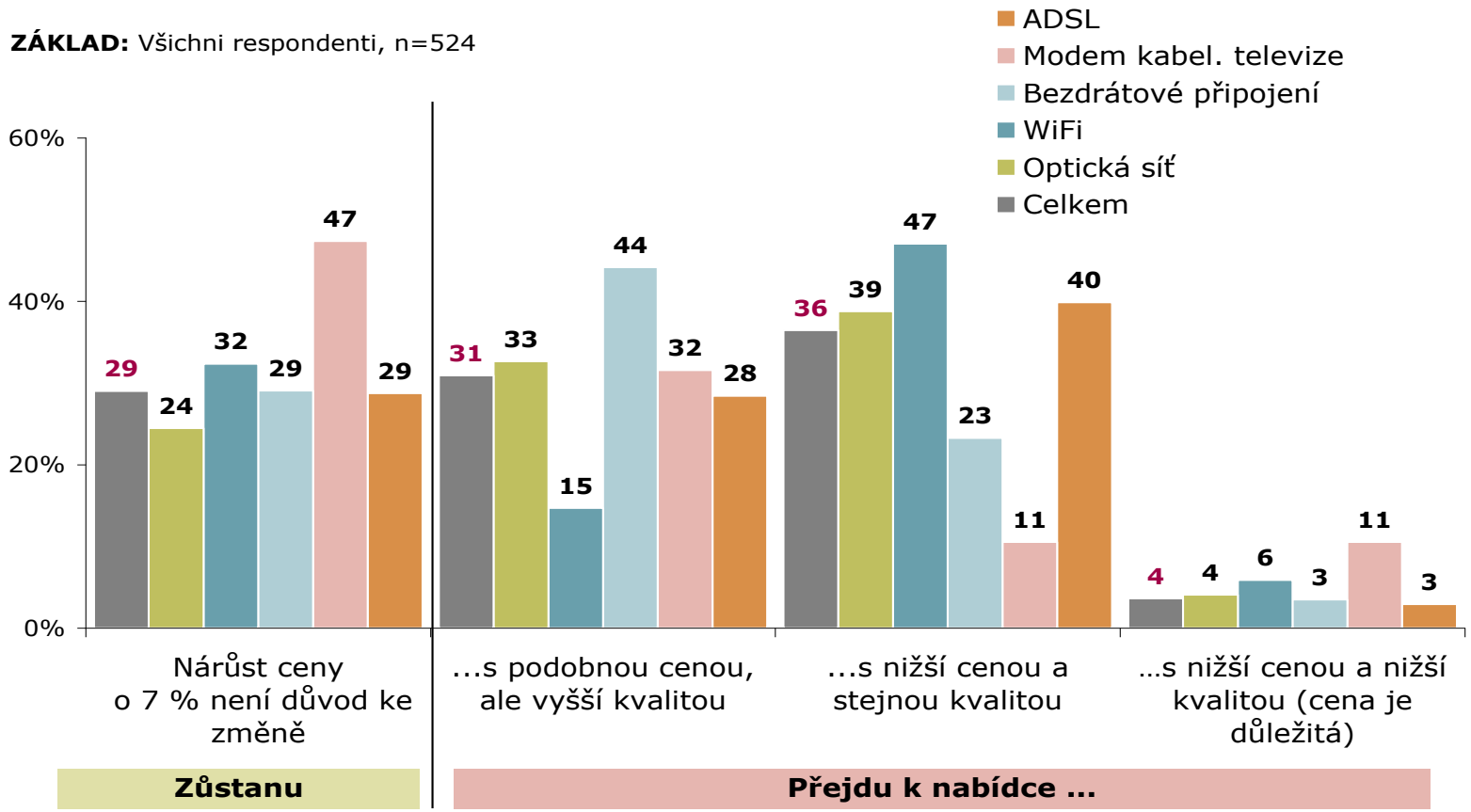

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 6:

Návratnost vstupního poplatku: Většina do 6 měsíců (65 %), 13 % oslovených firem není ochotno platit žádný

Za jak dlouho by se Vám měl vrátit vstupní poplatek u nového operátora v levnější ceně?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

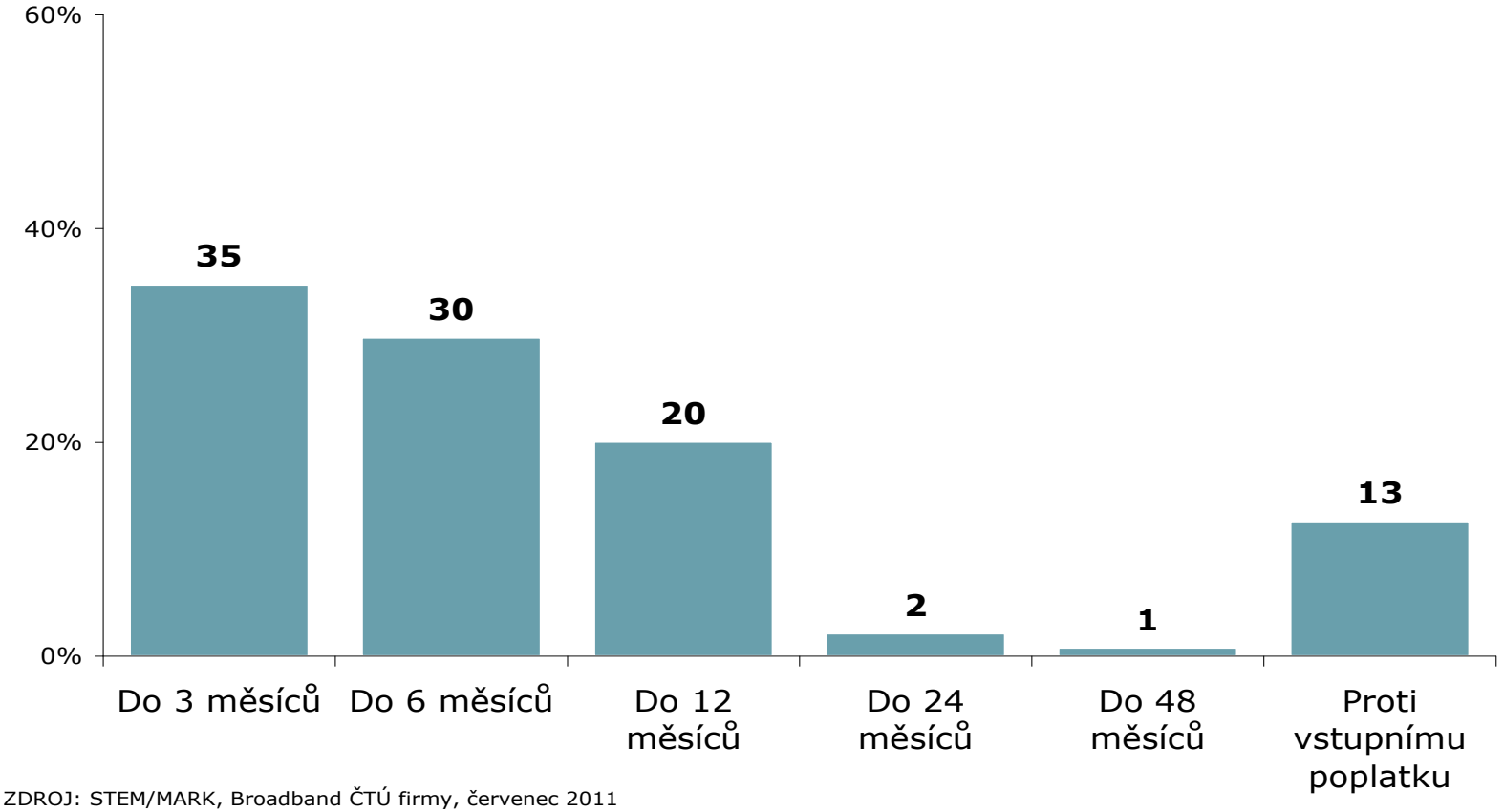

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 7:

Návratnost vstupního poplatku: postoje k němu jsou víceméně nezávislé na používané technologii

Za jak dlouho by se Vám měl vrátit vstupní poplatek u nového operátora v levnější ceně? - podle hlavní technologie

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

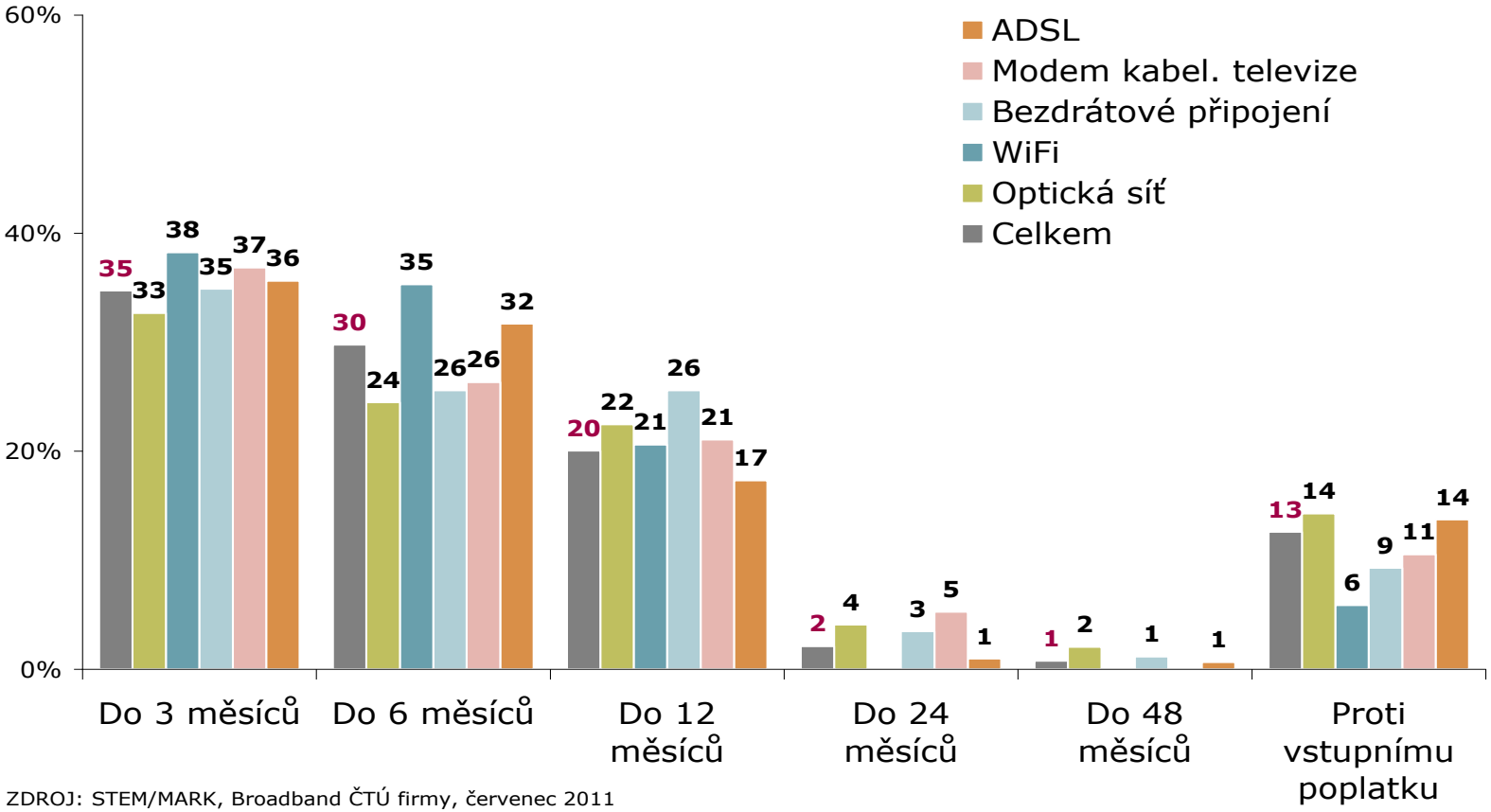

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 8:

Nejdůležitější při změně poskytovatele = Cena a přenosová rychlost, konkrétní technologie je klíčová pouze pro uživatele optických sítí

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

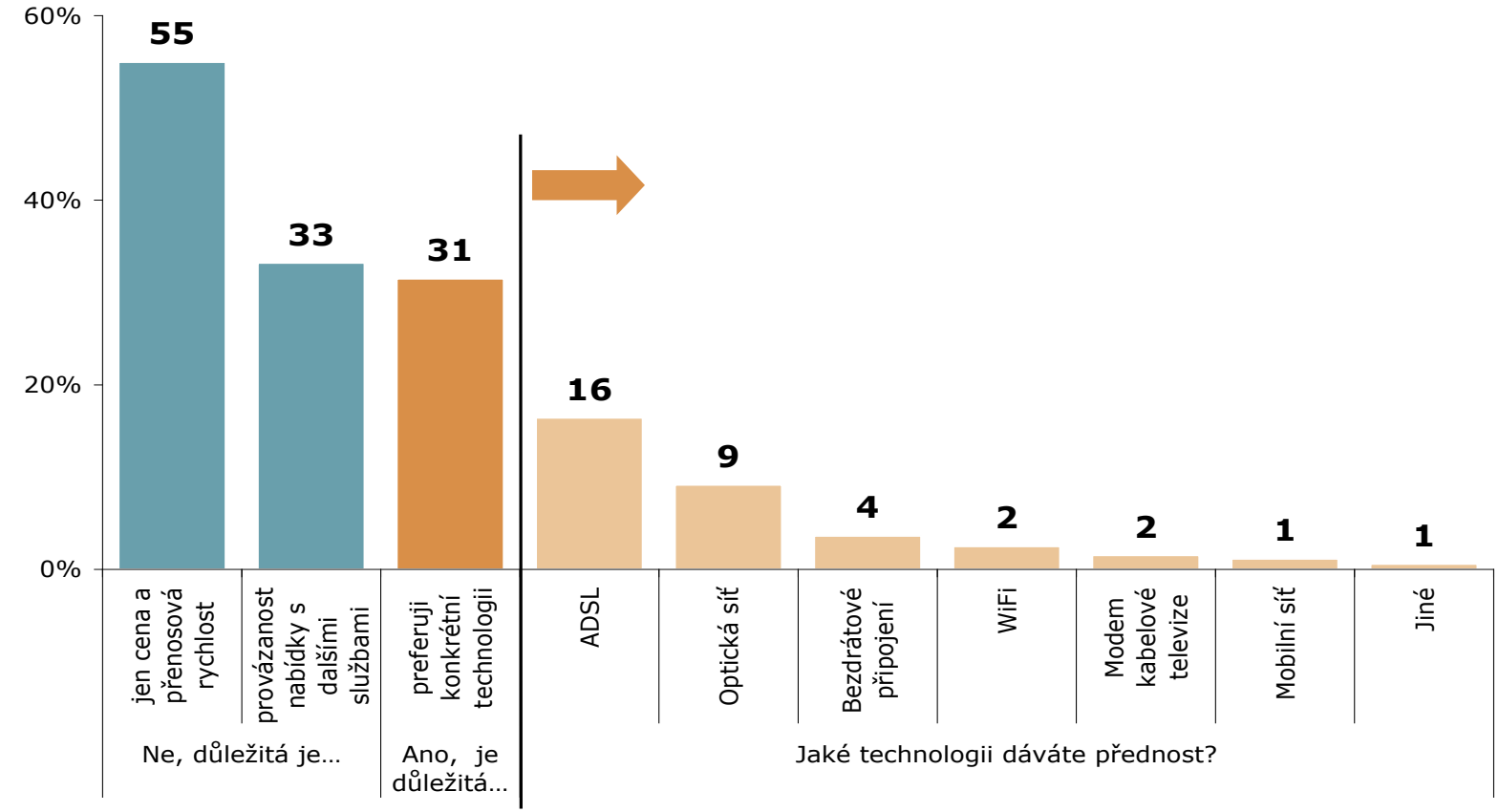

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 9:

Důležitost technologie dle hl. využívané – ADSL

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení?
Hlavní využívaná technologie: ADSL

ZÁKLAD: Uživatelé ADSL (jejich hlavní technologie), n=306

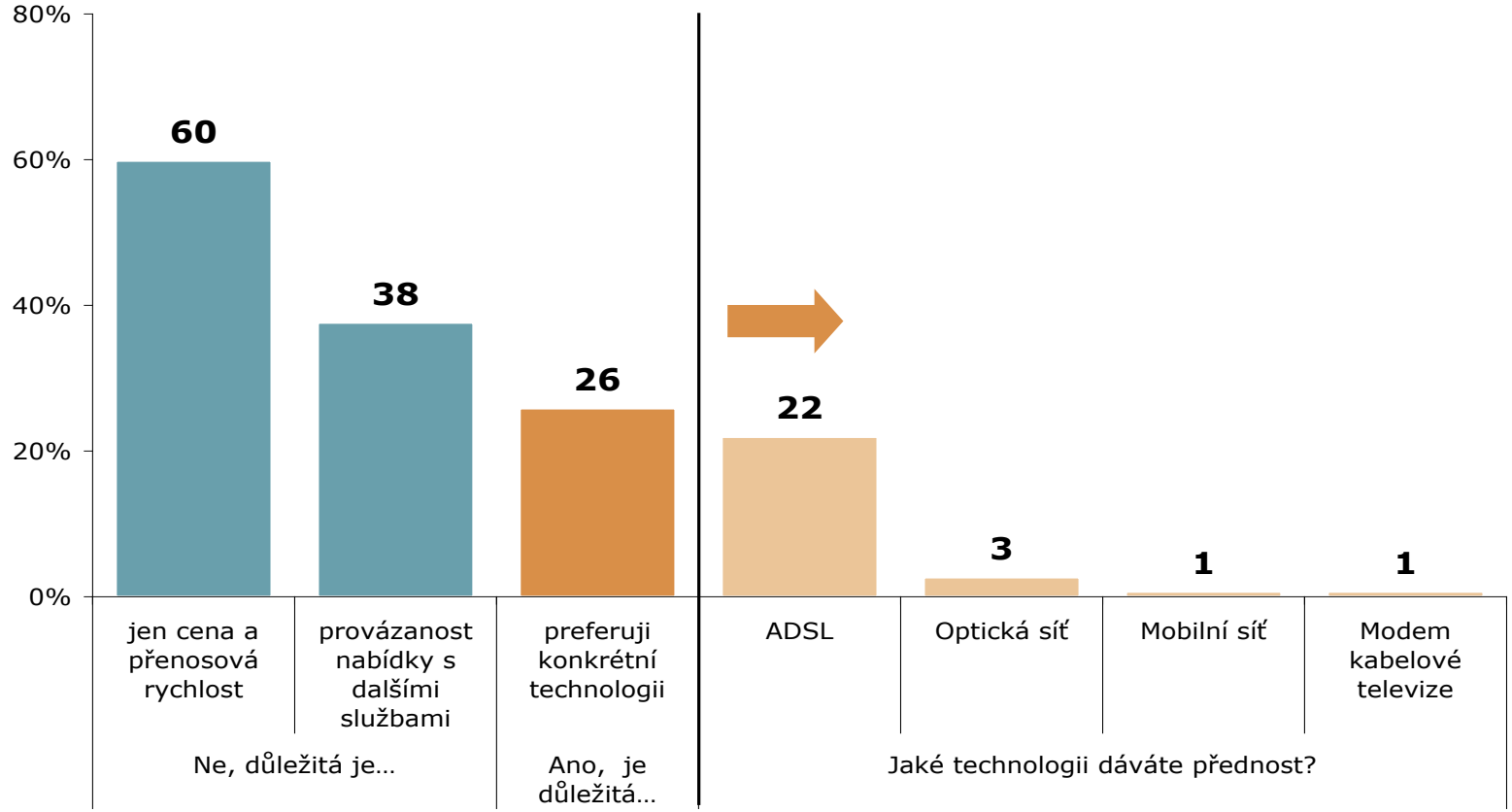

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 10:

Důležitost technologie dle hl. využívané – Modem kabelové tv

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení? Hlavní využívaná technologie: Modem kabelové televize

ZÁKLAD: Uživatelé modemu kabel.televize (jejich hlavní technologie), n=19

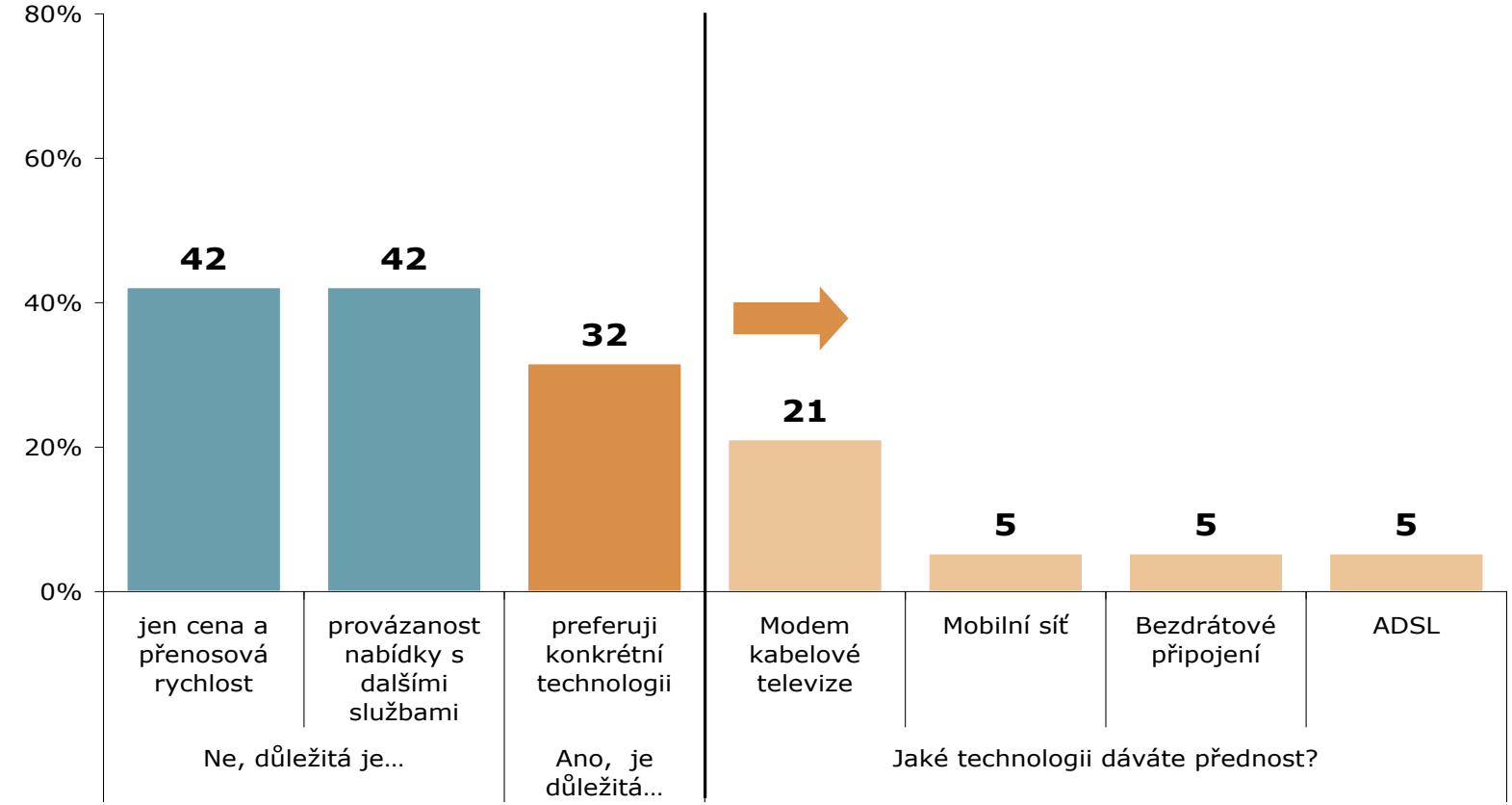

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 11:

Důležitost technologie dle hl. využívané – Bezdrátové

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení?
Hlavní využívaná technologie: Bezdrátové připojení

ZÁKLAD: Uživatelé bezdrátového připojení (jejich hlavní technologie), n=86

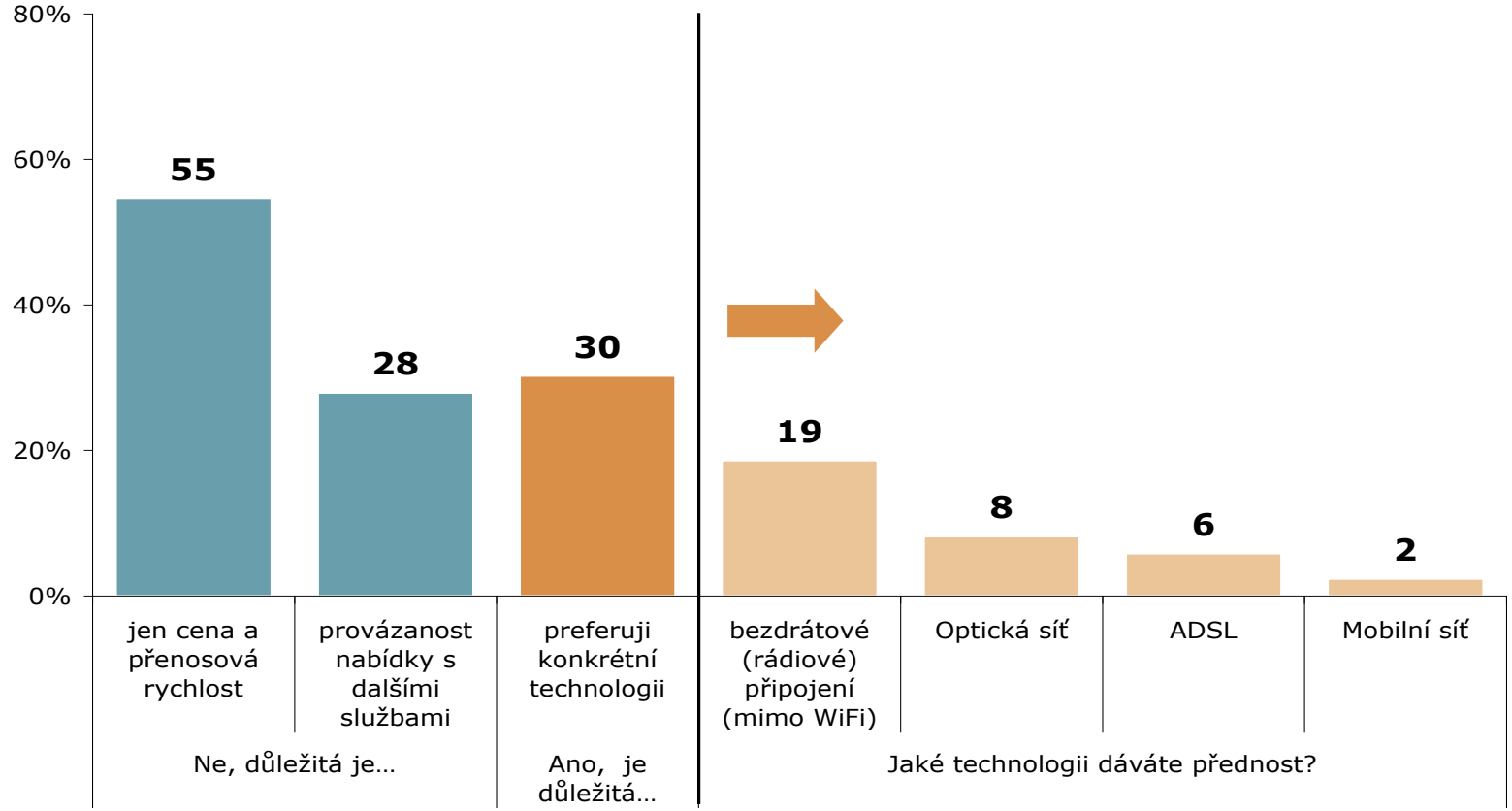

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 12:

Důležitost technologie dle hl. využívané – WiFi

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení?
Hlavní využívaná technologie: WiFi

ZÁKLAD: Uživatelé WiFi (jejich hlavní technologie), n=34

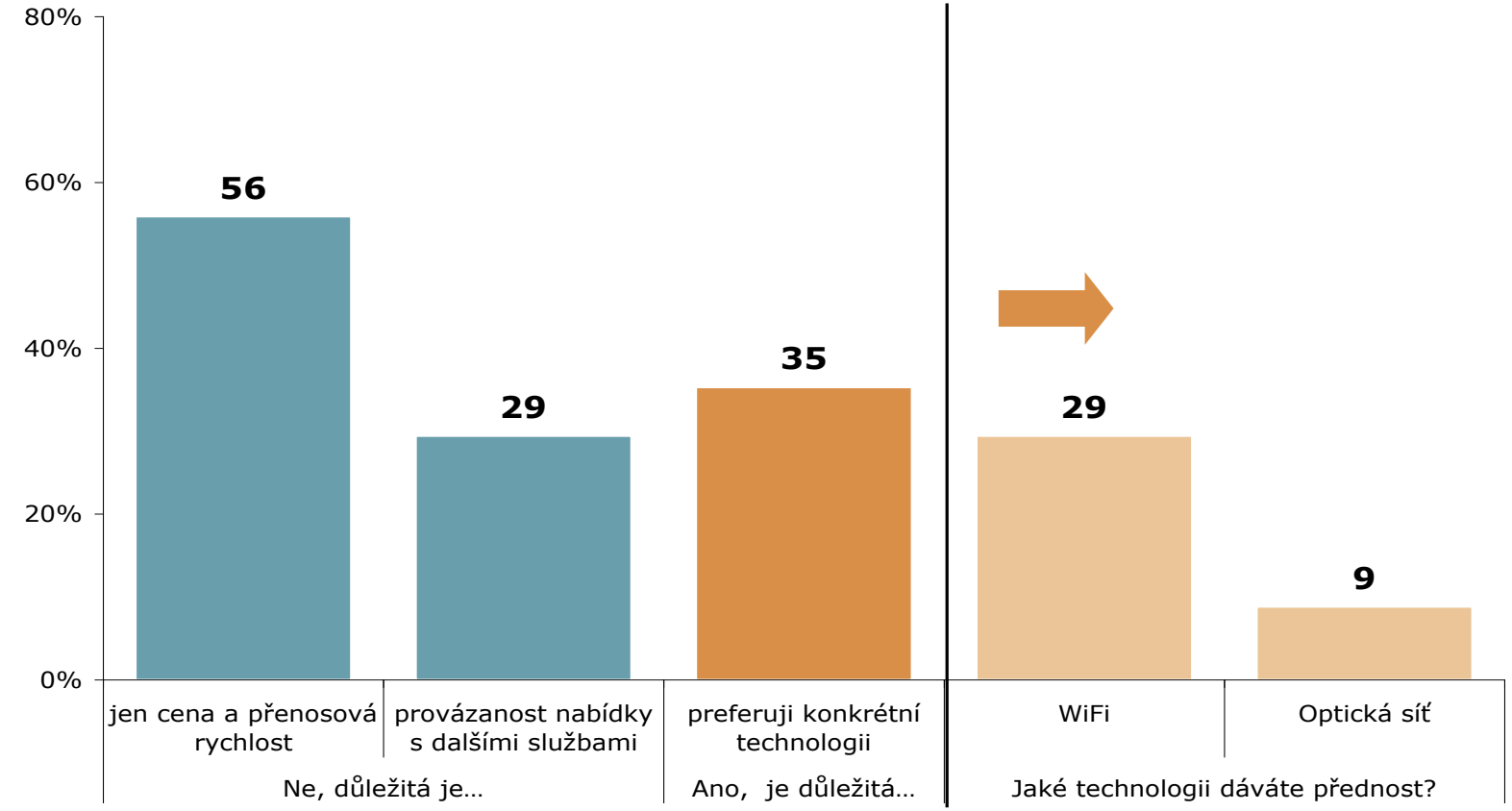

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 13:

Důležitost technologie dle hl. využívané – Optická síť

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení?
Hlavní využívaná technologie: Optická síť

ZÁKLAD: Uživatelé optická síť (jejich hlavní technologie), n=49

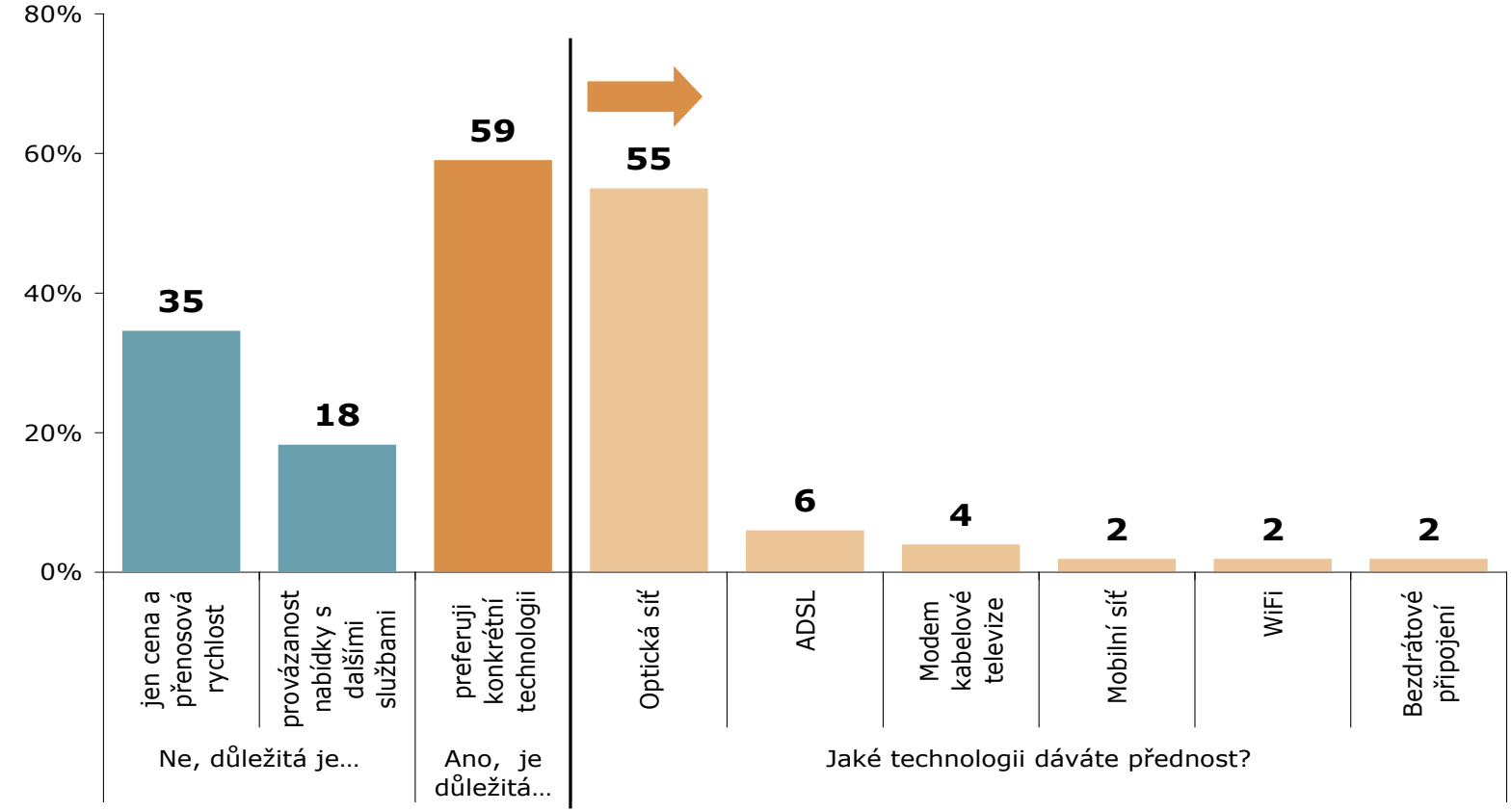

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 14:

ADSL: dlouhodobá dobrá zkušenost

Hlavní důvod preference technologie - ADSL

ZÁKLAD: Respondenti, kteří preferují ADSL n=83
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

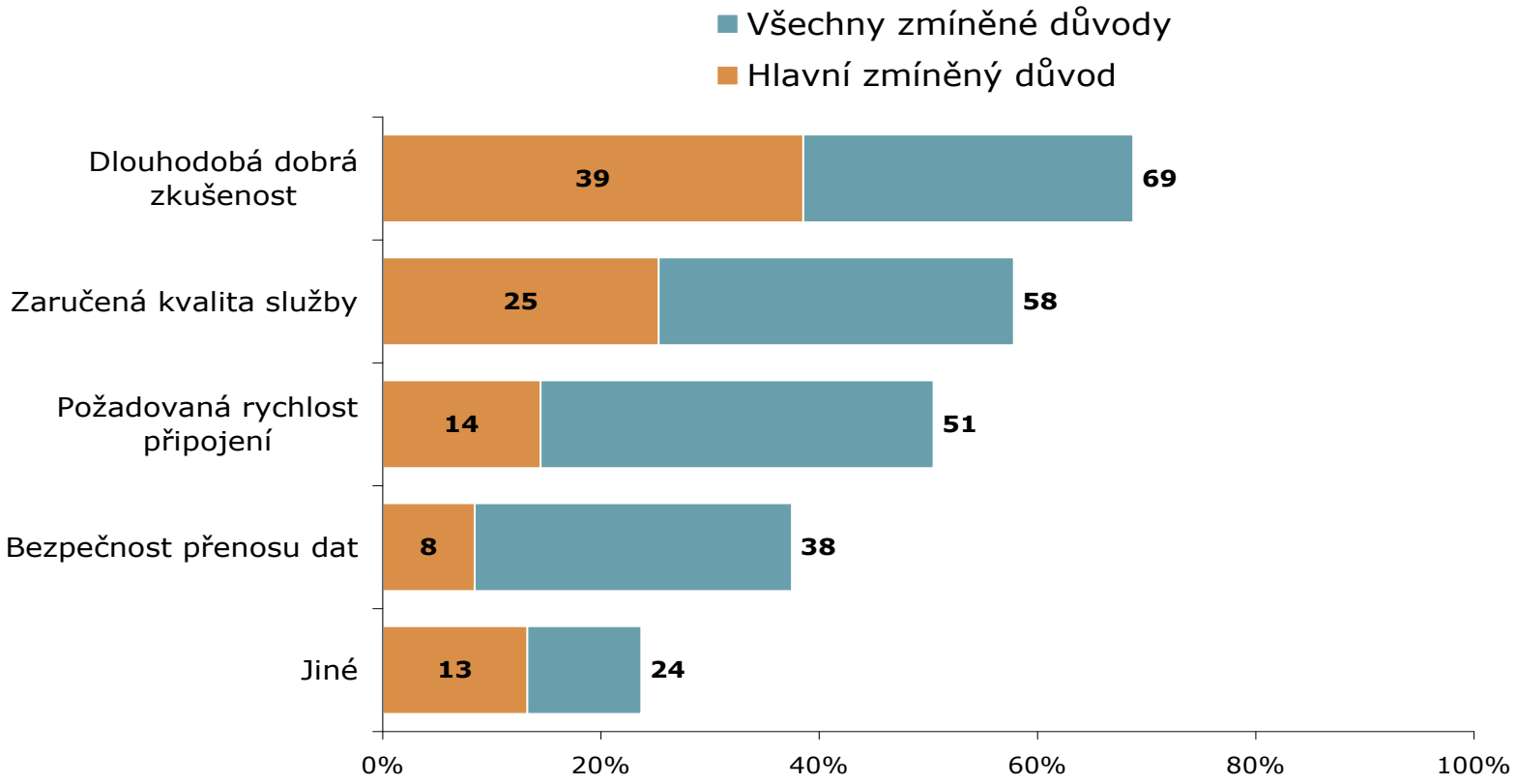

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 15:

Bezdrátové připojení: dlouhodobá dobrá zkušenost

Hlavní důvod preference technologie - Bezdrátové připojení

ZÁKLAD: Respondenti, kteří preferují bezdrátové připojení, n=17
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

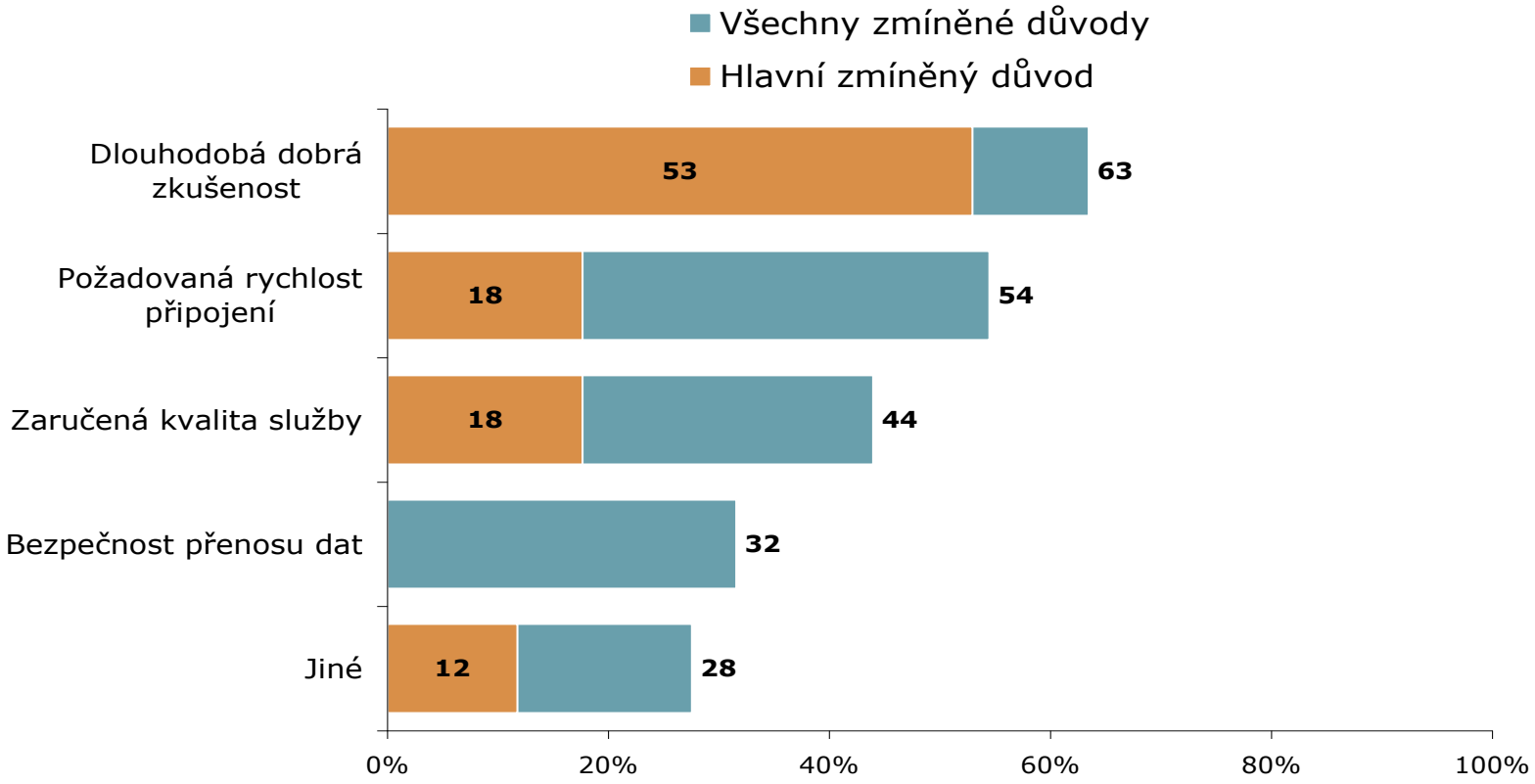

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 16:

WiFi: dlouhodobá dobrá zkušenost

Hlavní důvod preference technologie - WiFi

ZÁKLAD: Respondenti, kteří preferují WiFi, n=13
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

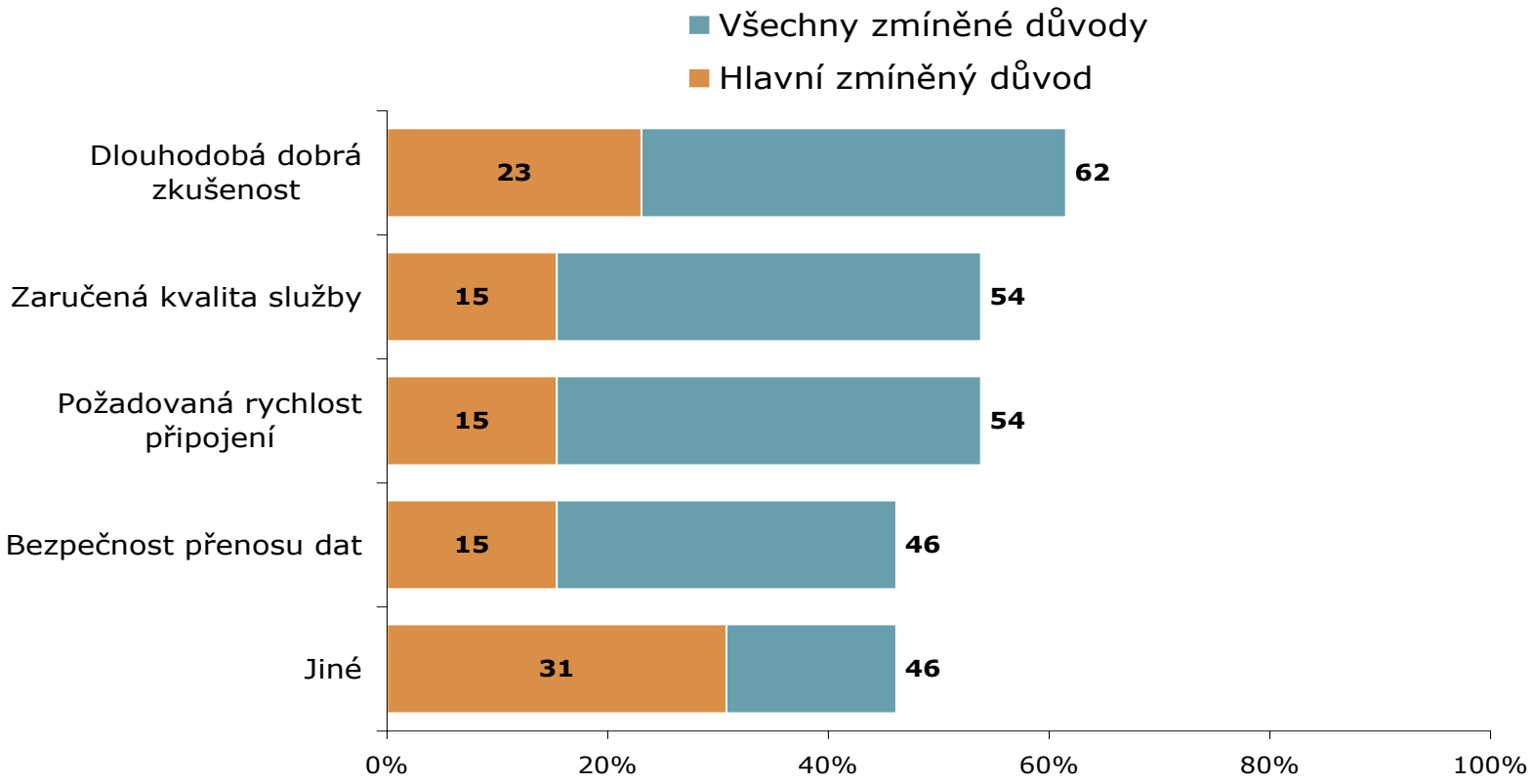

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 17:

Optická síť: zaručená kvalita služby

Hlavní důvod preference technologie - Optická síť

ZÁKLAD: Respondenti, kteří preferují optickou síť, n=41
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

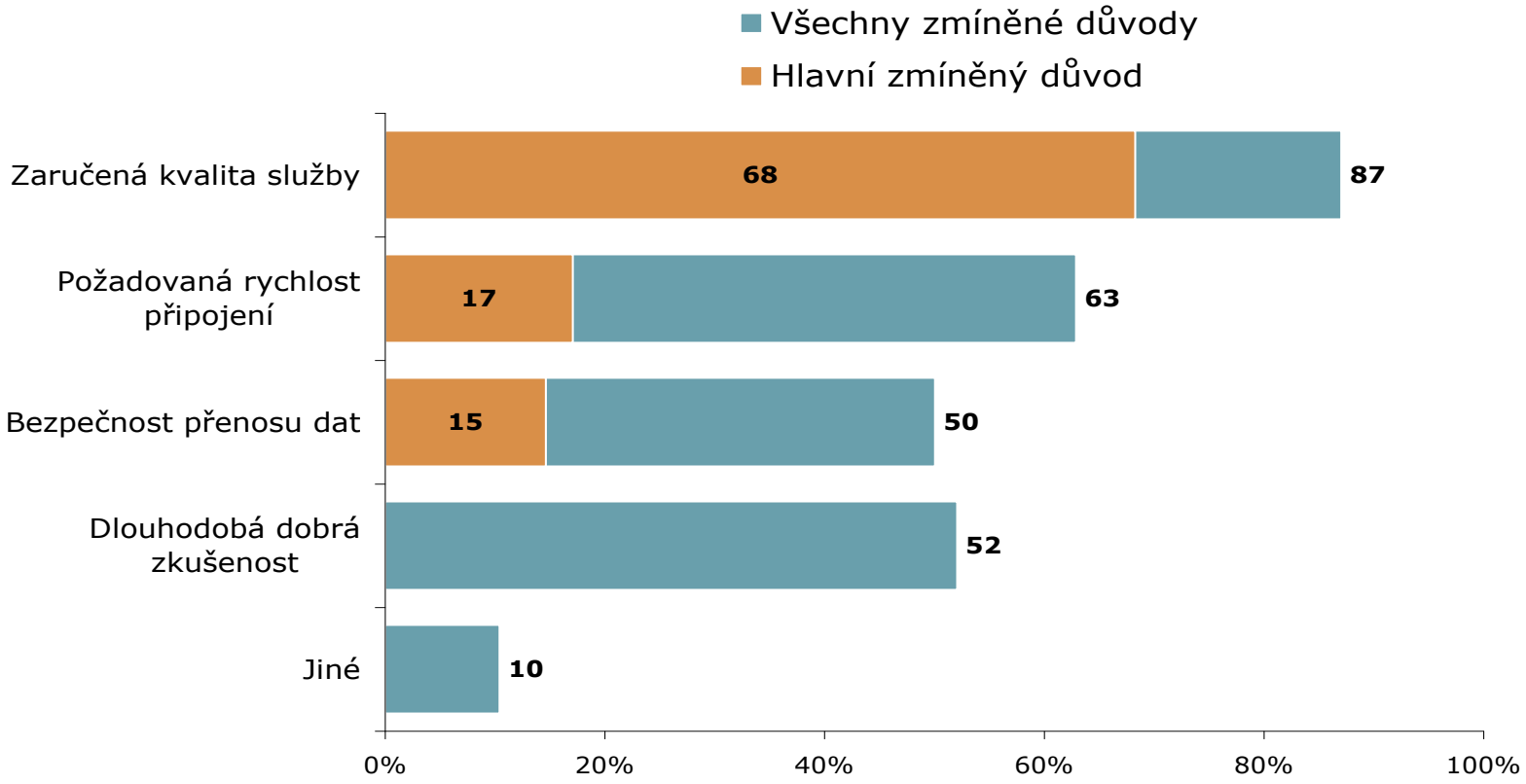

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 18:

Malé firmy: častěji ADSL, velké firmy: častěji než ostatní optická síť

Hlavní technologie pro přístup k Internetu - podle velikosti firmy

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

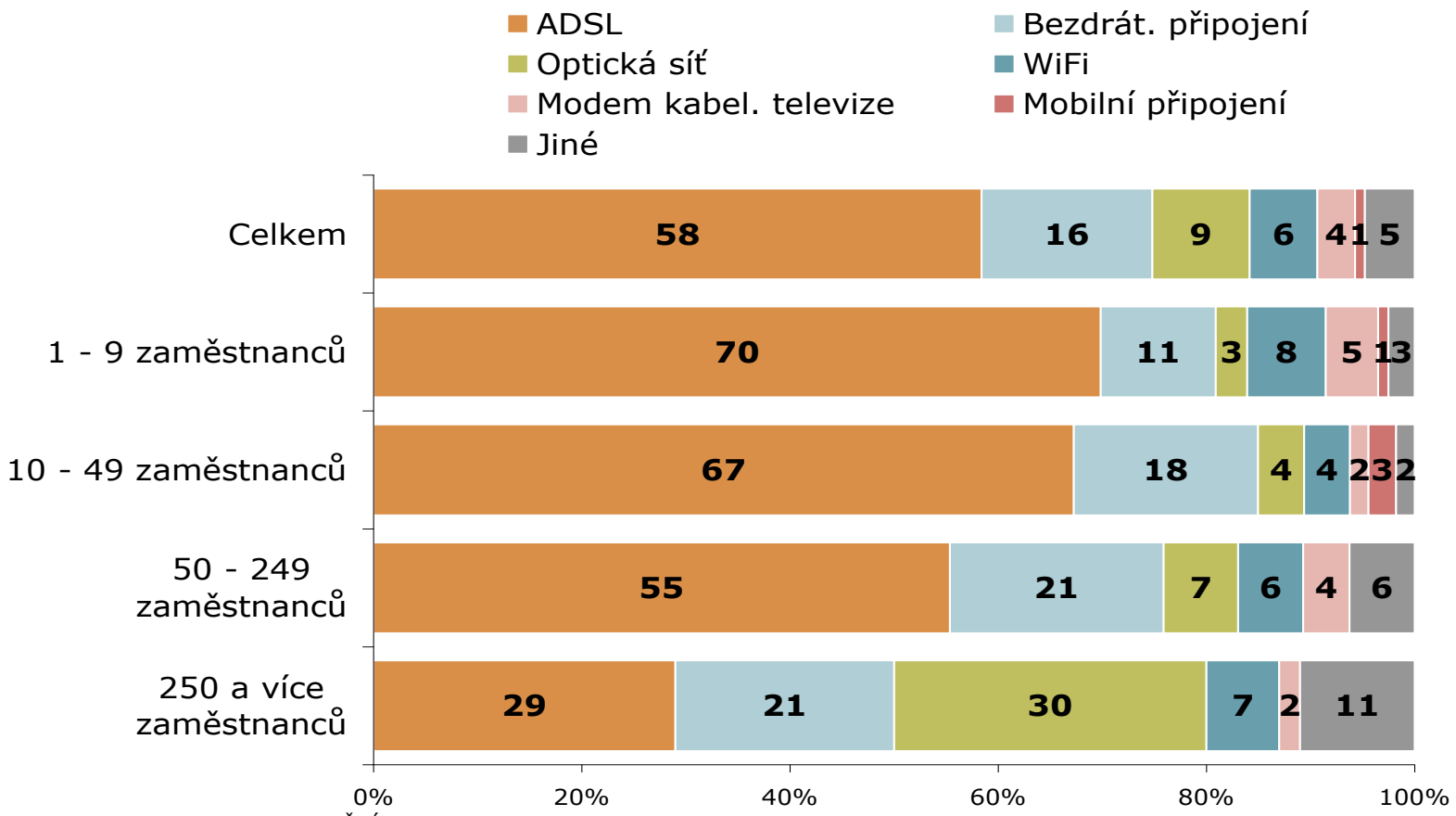

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 19:

Větší firmy používají více technologií

Všechny používané technologie pro přístup k Internetu - podle velikosti firmy

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524
POZNÁMKA: Možnost více odpovědí.

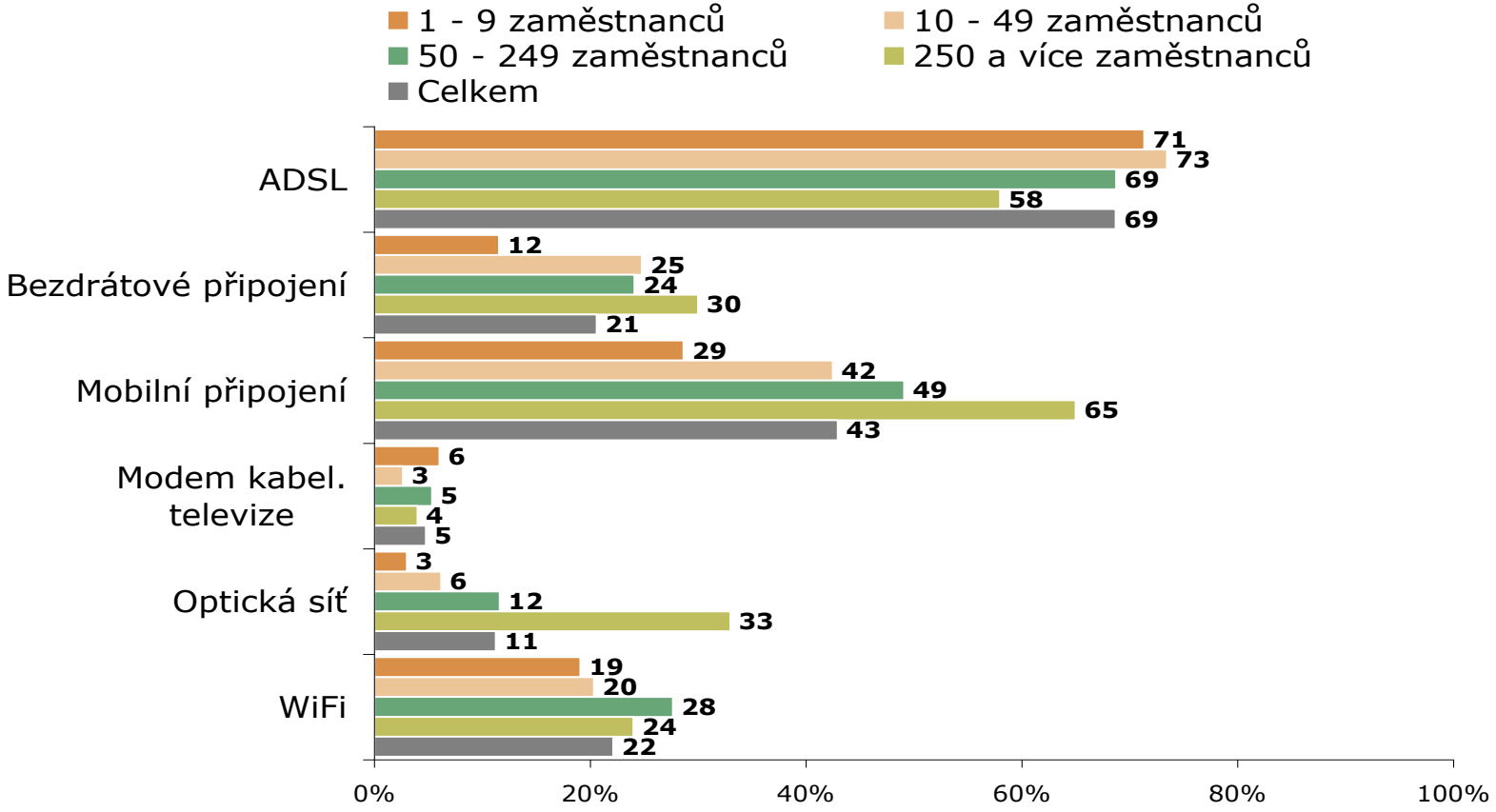

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 20:

Reakce na zvýšení o 7 %: Malé firmy řeší méně

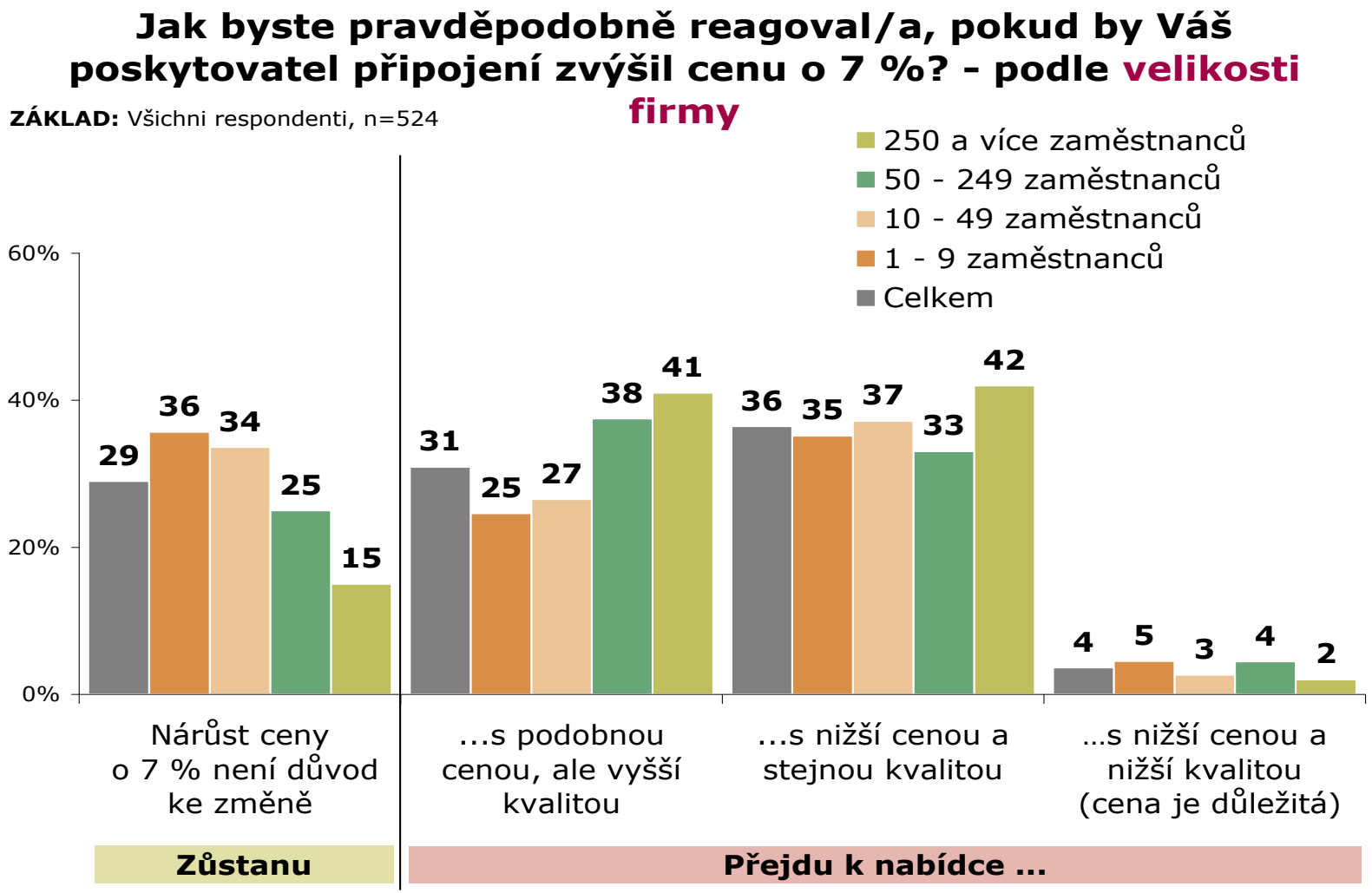

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 21:

Návratnost vstupního poplatku: Velké firmy jsou trpělivější, malé očekávají jeho návrat o něco dříve

Za jak dlouho by se Vám měl vrátit vstupní poplatek u nového operátora v levnější ceně? - podle velikosti firmy

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

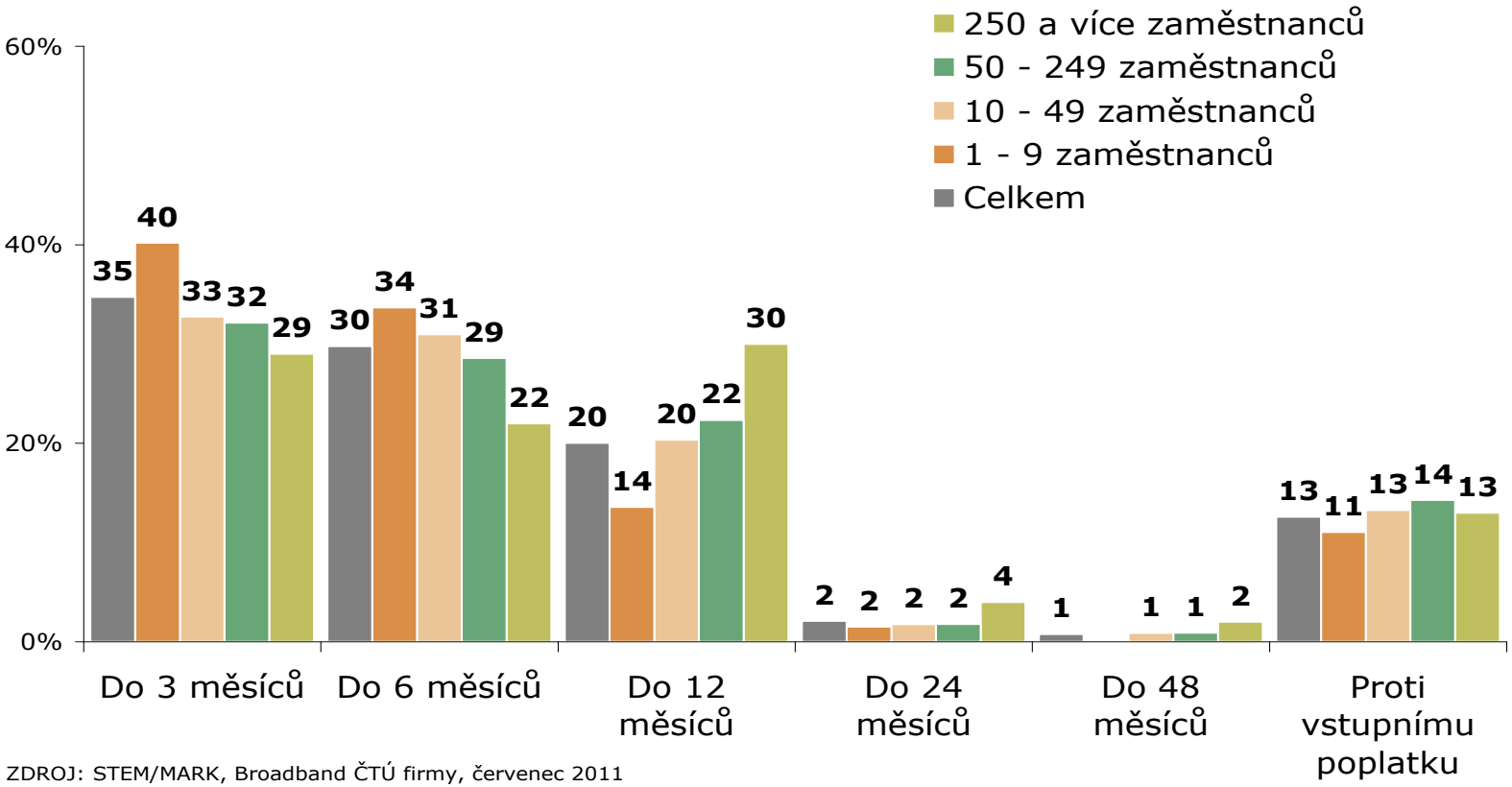

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011

Otázka č. 22:

Malé firmy častěji preferují obecně cenu a přenos.rychlost, zatímco ty velké spíše konkrétní technologii (optika)

V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení? - podle velikosti firmy

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=524

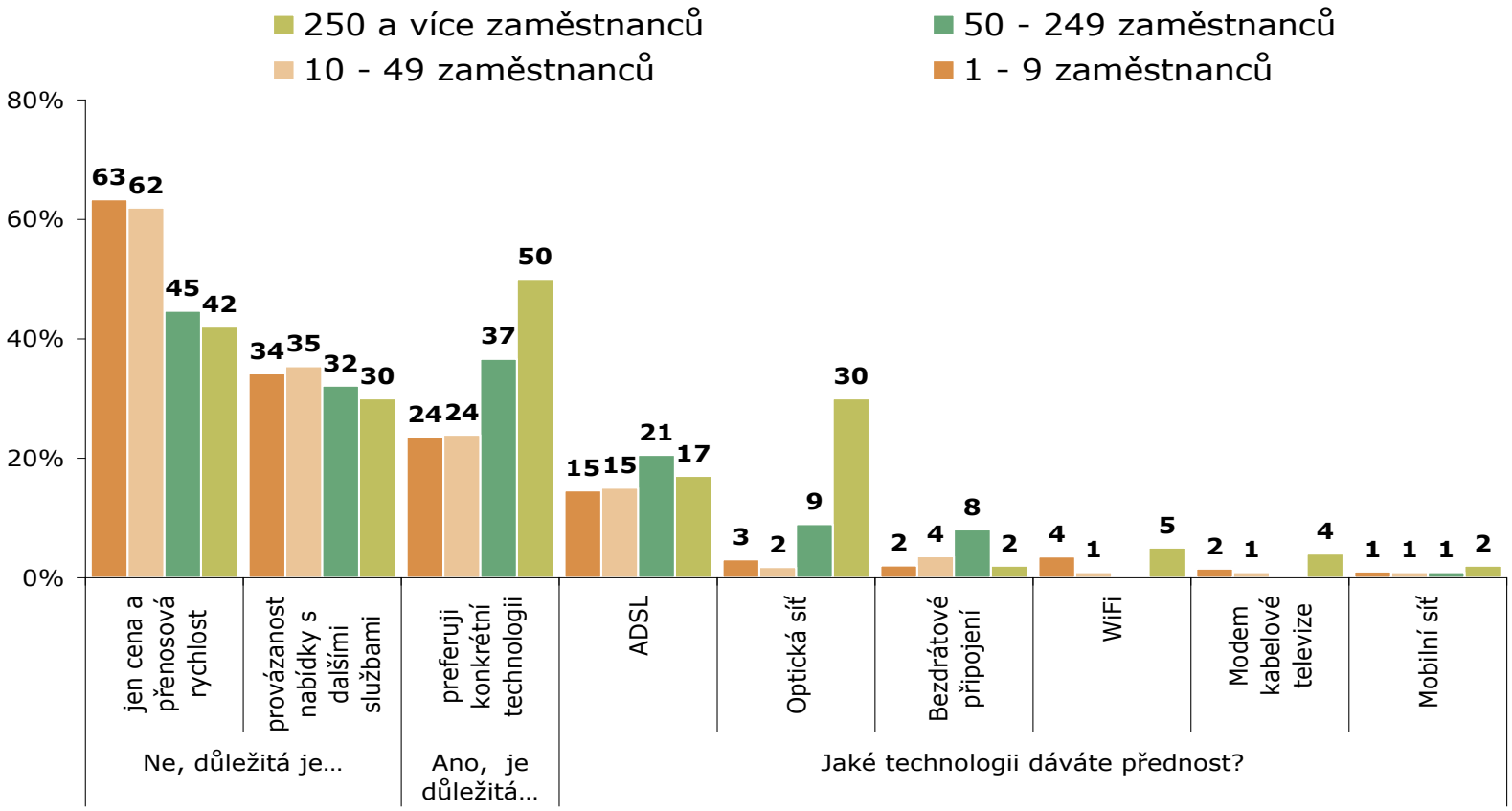

ZDROJ: STEM/MARK, Broadband ČTÚ firmy, červenec 2011